

วารสารวิชาการ สถาบันการพลศึกษา
Academic Journal Institute of Physical Education

ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน 2557 Vol.6 No.1 January – April 2014

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
MINISTRY OF TOURISM AND SPORTS

ISSN 1905-291X

**การใช้เวลาว่างและพฤติกรรมการออกกำลังกาย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในเขตเทศบาลนครยะลา**
**The Use of Free Time and Exercise Behaviors of
Lower Secondary School Students in Yala
Municipality.**

พลีษฐ์ ชาติวงศ์
สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตยะลา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการใช้เวลาว่างและพฤติกรรมการออกกำลังกายรวมทั้งศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการออกกำลังกายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตเทศบาลนครยะลา โดยดำเนินการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ศึกษาในเขตเทศบาลนครยะลา ประจำปีการศึกษา 2555 ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 288 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสำรวจที่ผู้วิจัยสร้างเอง คือ แบบสำรวจการใช้เวลาว่างและพฤติกรรมการออกกำลังกายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตเทศบาลนครยะลา และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปโดยสถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบไค - สแควร์ (Chi - Square Test)

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 66.0) และกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล (ร้อยละ 66.7) ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ซึ่งมีจำนวนชั้นละเท่า ๆ กัน (ร้อยละ 33.3) และนักเรียนส่วนใหญ่มีน้ำหนักตัวต่อส่วนสูงอยู่ในระดับปกติ (ร้อยละ 74.0) โดยมีน้ำหนักเฉลี่ยเท่ากับ 47.63 กิโลกรัม และส่วนสูงเฉลี่ย เท่ากับ 154.63 เซนติเมตร และมีค่าดัชนีมวลกายในภาพรวม เท่ากับ 19.98 อยู่ในเกณฑ์ปกติ ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิงมีความสมดุระหว่างน้ำหนักตัวต่อส่วนสูงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อศึกษาการใช้เวลาว่างและพฤติกรรมการมาออกกำลังกายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ใช้เวลาว่างตอนเย็นหลังเลิกเรียนเป็นจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 80.90) และเลือกทำกิจกรรมพบปะพูดคุยในเวลาว่างเป็นประจำมากที่สุด (ร้อยละ 27.80) ในการมาออกกำลังกายเลือกเล่นกีฬาบาสเกตบอลเป็นประจำมากที่สุด (ร้อยละ 30.2) และใช้เวลาช่วงตอนเย็นมาออกกำลังกายมากที่สุด (ร้อยละ 40.30) ซึ่งมีพฤติกรรมไปออกกำลังกายกับเพื่อนเป็นจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 97.6) สำหรับการเปรียบเทียบการใช้

เวลาว่างและพฤติกรรมการออกกำลังกายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามเพศ ประเภทโรงเรียน และระดับชั้น พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีการใช้เวลาว่างในการเลือกทำกิจกรรมและมีพฤติกรรมในการเลือกเล่นกีฬาเพื่อการออกกำลังกายแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐและเอกชนมีการใช้เวลาว่างในการเลือกทำกิจกรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่พฤติกรรมในการเลือกเล่นกีฬาเพื่อการออกกำลังกายไม่แตกต่างกัน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2 และ 3 มีการใช้เวลาว่างในการเลือกทำกิจกรรมและมีพฤติกรรมในการเลือกเล่นกีฬาเพื่อการออกกำลังกายไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ปัญหาและอุปสรรคในการมาออกกำลังกายของนักเรียนส่วนใหญ่ คือ นักเรียนติดเกมคอมพิวเตอร์

Abstract

The objectives of this study were to evaluate and compare the use of leisure time and exercise behaviors of lower secondary school students between public and private schools in Yala municipality. 288 students were randomly sampled to attend and answer questionnaire, which arranged by the researcher. Percentage, mean, standard deviation and Chi-Square Test were used for statistical analysis through SPSS for Windows 20.0. Results indicated that body mass index of students meets at normal level (BMI = 19.98), but male students are significant ($p < 0.05$) more overweight than female students. Most students spend their free times after school hour (80.90 %) and meeting is the most favorite activity (27.80%) while basketball is more likely to use for sport activity in the evening (30.20 %). Exercising with friends is the most favorite choice (97.60%). Male and female students trend to choose their exercise activities differently ($p < 0.05$) as well as students from different schools tend to make their choices differently. However, class level has no different significant on the choosing of their leisure time and exercise behaviors. The big barrier to hinder the opportunity to exercise according to their point of views is paying attention too much to computer game.

Key words: Leisure time, Exercise behavior, Lower secondary school students.

ภูมิหลัง

การออกกำลังกายเป็นการใช้เวลาว่างอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดประโยชน์ต่อสุขภาพ วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายอย่างรวดเร็วและชัดเจนทั้งในด้านน้ำหนักและส่วนสูง เริ่มแสดง

สัดส่วนของความเป็นผู้ใหญ่ วัยรุ่นมักจะมีควมวิตกกังวลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย และมักจะรู้สึกตัวอยู่เสมอว่า ร่างกายของตนกำลังเปลี่ยนแปลง และคิดว่าคนอื่นจะคิดอย่างไรเกี่ยวกับรูปร่างของตน เด็กวัยรุ่นบางคนไม่พอใจ

ในลักษณะรูปร่างของตน เช่น อยากรูปร่างสูงหรือ อยากรูปร่างผอมลง เป็นต้น ดังนั้นพ่อแม่หรือผู้ที่ใกล้ชิด เด็กควรจะเตรียมเด็กได้เข้าสู่วัยรูปร่างอย่างราบรื่น โดยอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงของร่างกายให้วัยรุ่น ได้เข้าใจ ขนาดรูปร่างจะมีสัดส่วนที่เหมาะสมการ เคลื่อนไหวพื้นฐานไม่ว่าจะเป็นการเดิน การวิ่ง การ กระโดด การขว้าง การปา การยืดการเหยียด การ เหวี่ยง การล้ม การเตะ เป็นไปอย่างคล่องแคล่ว ว่องไว นอกจากนี้ เด็กยังสามารถนำทักษะการ เคลื่อนไหวพื้นฐานเหล่านี้ไปใช้ในการกิจประจำวัน ใช้ในเวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและต่อ สังคมส่วนรวม สำหรับการพัฒนาการทางด้าน อารมณ์และจิตใจ การออกกำลังกายช่วยให้เกิด ความสนุกสนาน เด็กได้ผ่อนคลายความตึงเครียด ช่วยป้องกันความก้าวร้าวได้ทดแทนความรู้สึกที่ ผิดหวังและขจัดความกระวนกระวายใจซึ่งอาจจะ เนื่องมาจากสาเหตุต่างๆการพัฒนาการทางด้าน สังคม การออกกำลังกายและการเข้าร่วมกิจกรรม การเล่นกีฬา จะเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกทางด้าน คุณธรรม ปฏิบัติตามกฎระเบียบของการเล่น รู้จัก หน้าที่ รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย รู้จักรับผิดชอบ มี ระเบียบวินัยในการเล่น และรู้จักเสียสละประโยชน์ ส่วนรวม สำหรับการพัฒนาทางด้านสติปัญญานั้น เด็กจะได้มีพัฒนาการการเรียนรู้ มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ รู้จักใช้ไหวพริบในการตัดสินใจ มีการ ปรับตัวเพื่อให้เข้ากับสถานการณ์และสภาพ แวดล้อมต่าง ๆ ได้อย่างเฉลียวฉลาด (คณะกรรมการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายเพื่อ สุขภาพในสถานศึกษา และการพัฒนาองค์ความรู้ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. 2548 : 12) ประกอบกับโรงเรียนที่เปิดสอนใน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงาน

คณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานได้เห็นความสำคัญ ของการออกกำลังกายด้วยการให้นักเรียนได้เล่น กีฬา และจัดให้มีการสอนวิชาพลศึกษาตั้งแต่ช่วง ชั้นที่ 1- 4 ซึ่งทุกช่วงชั้นต้องเรียนวิชาพลศึกษา นอกจากการเรียนตามหลักสูตรแล้วทางโรงเรียนได้ ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีโอกาสไปแข่งขันกีฬาภายใน และภายนอกสถานศึกษา อันเป็นการส่งเสริมให้ นักเรียนมีความตื่นตัวและเตรียมตัวในการเข้าร่วม การแข่งขันกีฬา ซึ่งมีกีฬาหลายชนิดกีฬา เช่น ฟุตบอล วอลเลย์บอล กรีฑา วูตวู้ น้ำ เปตอง เทเบิล เทนนิส เซปักตะกร้อ แอสน์บอล แบดมินตัน และ บาสเกตบอล เป็นต้น ซึ่งเป็นการส่งเสริมหลักสูตร พลศึกษาและเป็นการคัดเลือกตัวแทนนักกีฬา เพื่อเป็นตัวแทนไปแข่งขันกีฬาภายนอกโรงเรียน นอกจากนี้ยังมีกีฬาที่นักเรียนจัดแข่งขันกันเอง ในระหว่างห้องเรียน และระดับชั้นเรียนในเวลาพัก กลางวันและหลังเลิกเรียนกิจกรรมที่กล่าวมานี้ มีประโยชน์ต่อนักเรียนเป็นอย่างยิ่งและช่วยให้นักเรียนมีทักษะทางกีฬาปลูกฝังให้เป็นคนรัก การเล่นกีฬา รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ทั้งใน ปัจจุบันและในอนาคตอีกทั้งสอดคล้องกับแนวคิด ตามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ที่ว่า “สุขภาพเป็นพื้นฐานของ ชุมชน” (กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ. 2544) และการประเมินมาตรฐานการศึกษาคุณภาพ ภายนอกในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้กำหนด ให้ประเมินมาตรฐานด้านผู้เรียนคือ มาตรฐานที่ 2 ตัวบ่งชี้ที่ 5 การรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 108) และจากการศึกษาเอกสารและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษา การใช้เวลาว่างและพฤติกรรม การออกกำลังกาย

ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตเทศบาลนครยะลา เพื่อนำไปใช้ประโยชน์แก่การวางแผน การส่งเสริมการใช้เวลาว่างและการออกกำลังกายของนักเรียนในโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้เวลาว่างและพฤติกรรมการออกกำลังกายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตเทศบาลนครยะลา
2. เพื่อเปรียบเทียบการใช้เวลาว่างและพฤติกรรมการออกกำลังกายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามเพศ ประเภทโรงเรียน และระดับชั้น
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคการออกกำลังกายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตเทศบาลนครยะลา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

1. เพศ
  - ชาย
  - หญิง
2. ประเภทโรงเรียน
  - โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล
  - โรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชน
3. ระดับชั้น
  - มัธยมศึกษาปีที่ 1
  - มัธยมศึกษาปีที่ 2
  - มัธยมศึกษาปีที่ 3

ตัวแปรตาม

การใช้เวลาว่างและ
พฤติกรรมการออกกำลังกาย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
ในเขตเทศบาลนครยะลา

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตเทศบาลนครยะลาเพศต่างกัน มีการใช้เวลาว่างและมีพฤติกรรมการออกกำลังกายแตกต่างกัน
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นระหว่างโรงเรียนของมัธยมศึกษาของรัฐบาลและโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนในเขตเทศบาลนครยะลา มีการใช้เวลาว่างและมีพฤติกรรมการออกกำลังกายแตกต่างกัน
3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตเทศบาลนครยะลาที่เรียนในระดับชั้นต่างกัน มีการใช้เวลาว่างและมีพฤติกรรมการออกกำลังกายแตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตเทศบาลนครยะลา ที่ศึกษาในปีการศึกษา 2555 แบ่งออกเป็นนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาภาครัฐและโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน ในเขตเทศบาลนครยะลา จำนวน 1,080 คน ผู้วิจัยดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยคำนวณกลุ่มตัวอย่างจากตารางคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane ยามาเน (Yamane. 1970, อ้างอิงจาก ประคอง กรรณสูต. 2535 : 11) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนจากโรงเรียนคณะราษฎรบำรุงจังหวัดยะลา โรงเรียนสตรียะลา และโรงเรียนพัฒนาวิทยา จำนวน 288 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม

ข้อมูล เป็นแบบสอบถามการใช้เวลาว่างและพฤติกรรมการออกกำลังกายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตเทศบาลนครยะลา ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอนมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการประกอบด้วยเพศ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา และสังกัดของโรงเรียน รวมทั้งน้ำหนัก ส่วนสูง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้เวลาว่างและพฤติกรรมการออกกำลังกายของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ รวมข้อคำถามจำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค

ในการใช้เวลาว่างและพฤติกรรมการออกกำลังกายของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ มีข้อคำถาม 1 ข้อ

2. การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร ตำรา รายงาน วารสาร วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการสัมภาษณ์นักเรียน และแจกแบบสอบถามเพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้เวลาว่างของนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามการใช้เวลาว่างและพฤติกรรมการออกกำลังกาย

2.2 การสร้างแบบสอบถามการใช้เวลาว่างและพฤติกรรมการออกกำลังกาย

2.3 นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนอต่อกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุง และให้ข้อเสนอแนะ

2.4 นำแบบสอบถามพฤติกรรมที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น และได้แก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 3 ท่าน

2.5 นำแบบสอบถามพฤติกรรมที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ ไปดำเนินการเก็บการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยทำการติดต่อประสานงานขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตเทศบาลนครยะลา จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนคณะราษฎรบำรุง

และโรงเรียนสตรียะลา และโรงเรียนพัฒนาวิทยา เพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3.2 ประสานงานกับผู้เกี่ยวข้อง และกลุ่มตัวอย่างเพื่อกำหนดวันเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามการใช้เวลาว่างและพฤติกรรมการออกกำลังกายไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนโรงเรียนคณะราษฎรบำรุง โรงเรียนสตรียะลา และโรงเรียนพัฒนาวิทยา พร้อมทั้งตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสำรวจ ฯ ที่ได้รับคืน

3.4 นำแบบสอบถามการใช้เวลาว่างและพฤติกรรมการออกกำลังกายที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปโดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบไค - สแควร์ (Chi - Square Test) ซึ่งสามารถสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. นักเรียนในเขตเทศบาลนครยะลาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนทั้งสิ้น 288 คนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 66.0 และกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7 ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ซึ่งมีจำนวนนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามในแต่ละระดับชั้นเท่า ๆ กัน คือ 96 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 และ

นักเรียนส่วนใหญ่มีน้ำหนักตัวต่อส่วนสูงอยู่ในระดับปกติ จำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 74.0 โดยมีน้ำหนักเฉลี่ยเท่ากับ 47.63 กิโลกรัม และส่วนสูงเฉลี่ย เท่ากับ 154.63 เซนติเมตร และมีค่าดัชนีมวลกายในภาพรวม เท่ากับ 19.98 อยู่ในเกณฑ์ปกติ

2. นักเรียนในเขตเทศบาลนครยะลาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีเวลาว่างตอนเย็นหลังเลิกเรียนเป็นจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 80.90) โดยส่วนใหญ่เลือกทำกิจกรรมพบปะพูดคุยกับเพื่อนในเวลาว่างเป็นประจำมีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 27.8) รองลงมา ได้แก่ เล่นกีฬา (ร้อยละ 22.6) เล่นดนตรี, ฟังเพลง (ร้อยละ 21.5) เล่นเกมคอมพิวเตอร์ (ร้อยละ 9.7) ซอปปิง (ร้อยละ 9.0) อ่านหนังสือ (ร้อยละ 7.6) และวาดรูป (ร้อยละ 1.7) และนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้เวลาว่างตอนเย็นหลังเลิกเรียนมาออกกำลังกายเป็นประจำมีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 40.3) โดยเลือกเล่นกีฬาบาสเกตบอลเป็นจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 30.2) รองลงมา ได้แก่ เล่นวอลเลย์บอล (ร้อยละ 27.4) เล่นฟุตบอล (ร้อยละ 13.9) เล่นกรีฑา (ร้อยละ 13.2) เล่นเปตองและตะกร้อ (ร้อยละ 7.6) นอกจากนี้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไปออกกำลังกายกับเพื่อนเป็นประจำมากที่สุด (ร้อยละ 97.6)

3. เมื่อเปรียบเทียบการใช้เวลาว่างและพฤติกรรมการออกกำลังกายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตเทศบาลนครยะลา จำแนกตามเพศ ประเภทโรงเรียน และระดับชั้นพบว่า

3.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตเทศบาลนครยะลาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพศชาย

และเพศหญิงมีการใช้เวลาว่างในการเลือกทำกิจกรรมและมีพฤติกรรมในการเลือกเล่นกีฬาเพื่อการออกกำลังกายแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศชายใช้เวลาว่างในการเล่นกีฬาและเลือกเล่นฟุตบอลในการออกกำลังกายเป็นประจำมากที่สุด ส่วนเพศหญิงใช้เวลาว่างในการพบปะพูดคุยกับเพื่อนและเลือกเล่นวอลเลย์บอลในการออกกำลังกายมากที่สุด

3.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนมัธยมศึกษาของกรุงเทพมหานครและอกชนในเขตเทศบาลนครยะลา มีการใช้เวลาว่างในการเลือกทำกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐใช้เวลาว่างในการพบปะพูดคุยกับเพื่อนมากที่สุด ส่วนนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชนใช้เวลาว่างในการเล่นดนตรี, ฟังเพลงมากที่สุด แต่พฤติกรรมในการเลือกเล่นกีฬาเพื่อการออกกำลังกายไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในเขตเทศบาลนครยะลา มีการใช้เวลาว่างในการเลือกทำกิจกรรมและมีพฤติกรรมในการเลือกเล่นกีฬาเพื่อการออกกำลังกายไม่แตกต่างกัน

4. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตเทศบาลนครยะลาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีปัญหาและอุปสรรคในการใช้เวลาว่างในการออกกำลังกาย คือ นักเรียนใช้เวลาในการเล่นคอมพิวเตอร์มากที่สุด (ร้อยละ 71.88) รองลงมา ได้แก่ บ้านอยู่ไกลจากสนามกีฬาและไม่มีอุปกรณ์กีฬา (ร้อยละ 67.7) การบ้านมากเกินไป (ร้อยละ 53.5) เหตุการณ์ความไม่ปลอดภัย (ร้อยละ 50.3) ไม่มี

เพื่อนไปเล่นด้วย (ร้อยละ 42.0) ทางบ้านไม่ยอมให้เล่นและคุยโทรศัพท์ (ร้อยละ 20.8) ผิดหลักศาสนา (ร้อยละ 20.1) แต่งกายชุดกีฬาไม่ได้ (ร้อยละ 18.4) เล่นร่วมกับคนอื่นไม่ได้ (ร้อยละ 16.3) และติดสิ่งเสพติด (ร้อยละ 11.46)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง “การใช้เวลาว่างและพฤติกรรมการออกกำลังกายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตเทศบาลนครยะลา” ในครั้งนี้มีประเด็นที่น่าสนใจซึ่งผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผล ดังนี้

ในการวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่าง โดยภาพรวมแล้ว นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกทำกิจกรรมพบปะพูดคุยกับเพื่อนในเวลาว่างเป็นจำนวนมากที่สุด ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของคำรณ มาลาคำ (2546) พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตวิภาวดี สังกัดกรมสามัญ กรุงเทพมหานคร ใช้เวลาว่างด้านงานอดิเรกโดยการชมรายการโทรทัศน์มากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างที่เก็บข้อมูลมาได้นั้นเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายจำนวนเท่าหนึ่ง ซึ่งอาจทำให้มีผลต่อการวิจัย เพราะว่า พฤติกรรม การเลือกทำกิจกรรมระหว่างเพศหญิงกับเพศชายน่าจะมี ความแตกต่างกันโดยเฉพาะอยู่ในช่วงวัยรุ่น และที่สำคัญสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ข้อ 1 ว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตเทศบาลนครยะลาที่มีเพศต่างกัน มีการใช้เวลาว่างและมีพฤติกรรมการออกกำลังกายแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้เวลาว่างในการออกกำลังกายช่วงเวลาตอนเย็นหลังเลิกเรียน

เป็นประจำ โดยมีพฤติกรรมเลือกเล่นกีฬาบาสเกตบอล เป็นจำนวนมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ เล่น วอลเลย์บอล เล่นฟุตบอล เล่นกรีฑา เล่นเปตอง และตะกร้อ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ คำธนา มาลาคำ (2546 : บทคัดย่อ) พบว่า นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนต้นในกลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขต วิภาวดี สังกัดกรมสามัญ กรุงเทพมหานคร ใช้เวลาว่างด้านการออกกำลังกายและเล่นกีฬาโดยเล่น ฟุตบอล วอลเลย์บอล บาสเกตบอลในวันจันทร์ ถึง วันศุกร์ ระหว่างเวลา 15.00 - 18.50 น. วันเสาร์ และวันอาทิตย์ ระหว่างเวลา 15.00 - 18.05 น. และสอดคล้องกับผลการวิจัยของทองสุข สัมปหังสิต (2530 : บทคัดย่อ) พบว่า นิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ส่วนมากใช้เวลาว่างด้วยการออกกำลังกาย และจะ ออกกำลังกายในวันที่มีการเรียนการสอนโดยจะ ออกกำลังกายในช่วงเวลา 16.00 - 18.00 น. ซึ่ง น่าจะเป็นช่วงตอนเย็นหลังเลิกเรียนเช่นกัน แต่ไม่ สอดคล้องกับผลการวิจัยของอำพล น้ำค้างงาม (2540 : บทคัดย่อ) พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานครส่วนมากใช้เวลาว่างเพื่อ ออกกำลังกาย และชอบออกกำลังกายในช่วง 07.00 - 08.00 น. จะเห็นได้ว่าการใช้เวลาว่างใน การออกกำลังกายของบุคคลที่อยู่ในวัยเรียนนั้น ขึ้นอยู่กับเวลา สถานที่ กิจกรรมในการเรียน และ ความพร้อมในด้านอื่น ๆ ของแต่ละบุคคล ซึ่งมีผล สำคัญทำให้การใช้เวลาว่างในช่วงเวลาที่ต่างกัน ทำกิจกรรมที่แตกต่างกันออกไป นอกจากนี้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตเทศบาลนคร ยะลาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนมากไปออกกำลังกาย กับเพื่อนเป็นจำนวนมากที่สุด นั่นอาจเป็นเพราะ

พฤติกรรมการใช้ชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาในเขตเทศบาลนครยะลา และถ้ามี เพื่อนในการร่วมทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือ ร่วมทำกิจกรรมในการออกกำลังกาย จะทำให้เกิด แรงจูงใจในการทำกิจกรรมนั้นได้ซึ่งเป็นการใช้ เวลาว่างให้เกิดประโยชน์อีกด้วย

เมื่อเปรียบเทียบการใช้เวลาว่างและ พฤติกรรมการออกกำลังกายของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนต้นในเขตเทศบาลนครยะลา จำแนกตามเพศ พบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกันมี การใช้เวลาว่างและพฤติกรรมการออกกำลังกาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเพศชายใช้เวลาว่างในการเล่นกีฬาและเลือก เล่นฟุตบอลในการออกกำลังกายเป็นประจำ มากที่สุด ส่วนเพศหญิงใช้เวลาว่างในการพบปะ พูดคุยกับเพื่อนและเลือกเล่นวอลเลย์บอลในการ ออกกำลังกายมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ที่ตั้งไว้ข้อ 1 และสอดคล้องผลการวิจัยของ นราภรณ์ ชันธบุตร (2548 : 123) พบว่า นักศึกษา มหาวิทยาลัยแม่โจ้ส่วนใหญ่ มีพฤติกรรมการ ออกกำลังกายและการเล่นกีฬาด้านจิตพิสัยและ ทักษะพิสัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักศึกษาหญิงจะมีจิตพิสัยที่สูงกว่านักศึกษา ชายแต่นักศึกษาชายจะมีทักษะพิสัยสูงกว่า นักศึกษาหญิง ส่วนด้านพุทธิพิสัยนักศึกษานักศึกษาหญิง และชายมีพฤติกรรมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้อง กับคำกล่าวของ คาเพลน (Kaplan, 1975 : 232 - 233) ว่า เพศ เป็นความแตกต่างทางสรีระ ซึ่ง เป็นตัวกำหนด และแบ่งแยกกิจกรรมให้ผู้หญิง และผู้ชายแตกต่างกันอย่างชัดเจน สำหรับการ เปรียบเทียบการใช้เวลาว่างและพฤติกรรมการ ออกกำลังกายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ในเขตเทศบาลนครยะลา จำแนกตามประเภทโรงเรียน พบว่า นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐและเอกชนในเขตเทศบาลนครยะลามีการใช้เวลาว่างในการเลือกทำกิจกรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐใช้เวลาว่างในการพบปะพูดคุยกับเพื่อนมากที่สุด ส่วนนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชนใช้เวลาว่างในการเล่นดนตรี, ฟังเพลงมากที่สุด แต่พฤติกรรมในการเลือกเล่นกีฬาเพื่อการออกกำลังกายไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่านโยบายของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐและเอกชน รวมทั้งการให้ความสำคัญในการส่งเสริมการใช้เวลาว่างเพื่อการออกกำลังกายของนักเรียนอาจจะแตกต่างกัน อีกทั้งกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนหรือการให้การบ้านของครูก็มีส่วนสำคัญที่ทำให้นักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐและเอกชนใช้เวลาว่างในการออกกำลังกายแตกต่างกันได้ นอกจากนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐกับโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนมีพฤติกรรมในการออกกำลังกายไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากพฤติกรรมในการออกกำลังกายเป็นพฤติกรรมส่วนบุคคลที่แต่ละบุคคลจะเลือกปฏิบัติได้ และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐกับโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนเป็นนักเรียนที่อยู่ในช่วงชั้นวัยเดียวกัน กอปรกับผลของการเปรียบเทียบการใช้เวลาว่างและพฤติกรรมการออกกำลังกายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามระดับชั้น พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นปีที่ 1, 2 และ 3 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตเทศบาลนครยะลา มีการใช้เวลาว่างและพฤติกรรม

การออกกำลังกาย ไม่แตกต่างกัน ฉะนั้นอาจชี้ให้เห็นได้ว่าพฤติกรรมในการทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น พฤติกรรมในการออกกำลังกายของนักเรียนในช่วงชั้นวัยเดียวกันจะมีการเลือกปฏิบัติที่ไม่แตกต่างกันได้

นอกจากนี้ ได้สำรวจปัญหาและอุปสรรคในการใช้เวลาว่างมาออกกำลังกายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตเทศบาลนครยะลา พบว่า นักเรียนเล่นเกมคอมพิวเตอร์เป็นจำนวนมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ บ้านอยู่ไกลจากสนามกีฬา และไม่มีอุปกรณ์กีฬา การบ้านมากเกินไป เหตุการณ์ความไม่ปลอดภัย ไม่มีเพื่อนไปเล่นด้วย ทางบ้านไม่ยอมให้เล่น คุยโทรศัพท์ ผิดหลักศาสนา แต่งกายชุดกีฬาไม่ได้ เล่นร่วมกับคนอื่นไม่ได้ และติดสิ่งเสพติด ซึ่งปัญหาและอุปสรรคเหล่านี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของอำพล น้ำค้างงาม (2540 : บทคัดย่อ) พบว่า ปัญหาเกี่ยวกับการออกกำลังกาย คือ สถานที่ อุปกรณ์ มีจำนวนไม่เพียงพอ และปัญหาส่วนตัว คือ มีภารกิจในด้านการเรียน กอปรกับผลการวิจัยของชำนานู เรืองมาก (2548 :112) พบว่า ประชาชนที่มาออกกำลังกายในสถานออกกำลังกาย เขตเทศบาลเมืองสุโขทัย-ลก มีความต้องการด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับมาก ซึ่งความต้องการเหล่านี้ อาจเป็นความต้องการ เช่นเดียวกับนักเรียนโดยทั่วไป และอาจมีผลต่อพฤติกรรมในการออกกำลังกายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตเทศบาลนครยะลาได้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัย เรื่อง “การใช้เวลาว่างและพฤติกรรมการออกกำลังกายของนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในเขตเทศบาลนครยะลา” ในครั้งนี้ ผู้วิจัยมี
ข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัย พบว่า นักเรียนชายและ
นักเรียนหญิง ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียน
มัธยมศึกษาในเขตเทศบาลนครยะลา มีการใช้เวลา
ว่างและพฤติกรรมการออกกำลังกายแตกต่างกัน
สำหรับนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนของมัธยมศึกษา
รัฐและเอกชนมีการใช้เวลาว่างแตกต่างกัน แต่มี
พฤติกรรมการออกกำลังกายไม่แตกต่างกัน ส่วน
นักเรียนที่เรียนในระดับชั้นต่างกันมีการใช้เวลาว่าง
และพฤติกรรมการออกกำลังกายไม่แตกต่างกัน
ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความ
สำคัญในการใช้เวลาว่างและมีพฤติกรรมในการ
ออกกำลังกายให้เพิ่มมากขึ้นอาจทำได้ ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา และครูควรมีการ
รณรงค์ให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างมาออกกำลังกาย
อย่างต่อเนื่อง โดยให้ความรู้เกี่ยวกับการออกกำลังกาย
และจัดกิจกรรมส่งเสริมการออกกำลังกายให้แก่
นักเรียนได้ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ

2. ผู้บริหารสถานศึกษา และครูควรมี
นโยบายส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนรู้จักใช้
เวลาว่างมาออกกำลังกายเพื่อให้นักเรียนมี
พฤติกรรมการออกกำลังกายอย่างต่อเนื่อง โดย
คำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สถานที่ใน
การออกกำลังกาย อุปกรณ์กีฬา รวมทั้งครูที่เป็น
ผู้ฝึกสอนก็พามาให้คำแนะนำหรือจัดทำเป็น
โครงการส่งเสริมพฤติกรรมการใช้เวลาว่างมา
ออกกำลังกายสำหรับนักเรียนก็เป็นได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1. ควรมีการเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้
เวลาว่างของนักเรียนชั้นประถมศึกษาและ
มัธยมศึกษาหรือระหว่างช่วงชั้น
2. ควรมีการศึกษาสภาพความต้องการการ
ออกกำลังกายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
ในเขตเทศบาลนครยะลาต่อไป เพื่อเป็นแนวทางใน
การพัฒนาความพร้อมด้านต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับ
ความต้องการของนักเรียนยิ่งขึ้นไป
3. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ
พฤติกรรมการใช้เวลาว่างและพฤติกรรมในการ
ออกกำลังกายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
ในเขตเทศบาลนครยะลา เพื่อเป็นแนวทางในการ
จัดสภาพการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักใช้
เวลาว่างมาออกกำลังกายเพิ่มมากขึ้น

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ. (2544). การศึกษาสมรรถภาพทางกายของนักเรียนระดับก่อน
ประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรมอนามัย. (2544). คู่มือการส่งเสริมสุขภาพวัยทำงาน. นนทบุรี : กระทรวงสาธารณสุข.
- กรมอนามัย. (2548). ออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ. นนทบุรี : กระทรวงสาธารณสุข.
- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. (2527). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- กระทรวงศึกษาธิการ.(2543). การศึกษาสมรรถภาพทางกายของนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา.
กรุงเทพฯ : กรมพลศึกษากระทรวงศึกษาธิการ.
- การกีฬาแห่งประเทศไทย. (2530). คู่มือผู้นำการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ. กรุงเทพฯ : ไทยมิตร
การพิมพ์
- กันยา สุวรรณแสง. (2532). พฤติกรรมและการแลกเปลี่ยนเอกสารการสอนชุดวิชาสุขศึกษาหน่วยที่ 1-7.
นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เกศแก้ว ศรีงาม. (2536). ความแตกต่างของการใช้เวลาว่างในกิจกรรมนันทนาการของเยาวชนไทย.
วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต (ประชากรศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- คณะกรรมการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพในสถาบันการศึกษา และการพัฒนา
องค์ความรู้ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2548). แบบทดสอบและเกณฑ์
มาตรฐานสมรรถภาพทางกายที่สัมพันธ์กับสุขภาพสำหรับเด็กไทย อายุ 7 - 18 ปี.
กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.
- คำรณ มาลาคำ. (2546). การใช้เวลาว่างของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกลุ่มโรงเรียน
สหวิทยาเขตวิภาวดีสังกัดกรมสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จรินทร์ ธานีรัตน์. (2528). นันทนาการชุมชน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ชำนาญ เรืองมาก. (2548). สภาพและความต้องการการออกกำลังกายของประชาชนที่มาออกกำลังกาย
ในสถานออกกำลังกาย เขตเทศบาลเมืองสุโขทัย. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชูศักดิ์ เวชแพศย์ และกันยา ปาละวิวัฒน์. (2536). สรีระวิทยาการออกกำลังกาย. (พิมพ์ครั้งที่ 4) :
กรุงเทพฯ : กรมพลศึกษาการพิมพ์.
- ถนอมวงศ์ กฤษณ์เพ็ชร. (2536). แนวคิดและทิศทางของวิทยาศาสตร์การกีฬาในประเทศไทย.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ทองสุข สัมปหังสิต. (2530). **การใช้เวลาว่างด้วยการออกกำลังกายของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธมนวรรณ ศักดิ์วังปลา. (2539). **การศึกษาพฤติกรรมการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาของนักเรียนโรงเรียนโสตศึกษา**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพบูลย์ เทวรักษ์. (2543). **จิตวิทยาการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ : เอส.ดี.เพรส.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2532). **การวิจัยเบื้องต้น**. มหาสารคาม : สุวีริยาสาส์น.
- รัตนา ประเสริฐสม. (2526). **การเสริมสร้างจิตลักษณะเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมอนามัยของนักเรียนประถมศึกษา**. ดุษฎีนิพนธ์ กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ประทีป จินนี่. (2540). **จิตวิทยาสังคม**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ประพันธ์ศิริ ชัยชนะใหญ่. (2527). **นันทนาการ**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- พินิจ วยวุฒิ. (2540). **ความต้องการในการออกกำลังกายของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดอุตรดิตถ์**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นววรรณ พันธุ์เมธา. (2544). **คู่มือการใช้ภาษาไทยแนวใหม่คลังคำ : บริษัทอัมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่งจำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ**.
- มัลลิกา มัดโก. (2534). **จิตวิทยาการจัดการพฤติกรรมมนุษย์**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิชย์.
- สิวฉวี เช็ม. (2542). **การศึกษาพฤติกรรมการออกกำลังกายและเล่นกีฬาของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มานะ หมอชาติ. (2540). **การใช้เวลาว่างเพื่อการออกกำลังกายของนักเรียนนายเรืออากาศ**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นราภรณ์ ชันธบุตร. (2548). **รายงานการวิจัยพฤติกรรมการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาของนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้**. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ผ่อง อนันตริยเวช. (2545). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพของครูประถมศึกษาสังกัดเทศบาลจังหวัดนนทบุรี**. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. กรุงเทพฯ : บริษัทนานมีบุ๊คส์จำกัด.
- วรศักดิ์ เพียรชอบ. (2525). **หลักและการสอนวิชาพลศึกษา**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ศิริชัย กาญจนวาสี, ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และดิเรก ศรีสุขโข. (2551) **การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 5. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : กรุงเทพฯ.
- ศิริรัตน์ หิรัญรัตน์. (2539). **การเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายและทางกีฬา**. โรงเรียนกีฬาเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล : กรุงเทพฯ.
- สมบัติ กาญจนกิจ. (2542). **นันทนาการชุมชนและโรงเรียน**. (พิมพ์ครั้งที่ 3) : กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สมบัติ กาญจนกิจ, สุรางค์ เมธานนท์, พนิดา ดามาพงศ์และวิสูตร กองจินดา. (2548). **คู่มือแนวทางการส่งเสริมการเคลื่อนไหวร่างกายออกกำลังกายสำหรับประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2551). **ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**. (พิมพ์ครั้งที่ 2) : มหาสารคาม : ประสานการพิมพ์.
- สายันต์ สุขยิ่ง . (2543). **รายงานการวิจัย พฤติกรรมการออกกำลังกายและการเล่นกีฬา ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์.
- สิทธิโชค วรานุสันติกุล. (2542). **จิตวิทยาการจัดการพฤติกรรมมนุษย์**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิชย์.
- สุชาติ โสมประยูร. (2520) “การพลศึกษาและการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ” **วารสารสุขศึกษา พลศึกษา และสันทนาการ**. 3(1) : 40-45
- สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว. (2548). **คู่มือการเสริมสร้างชีวิตคู่**. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครู และบุคลากรทางการศึกษา กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ. (2543). **มาตรฐานการศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ. (2549). **การออกกำลังกาย** : กรุงเทพฯ.
- อนันต์ อัดชู. (2520) “การอภิปรายเรื่องการพลศึกษาและการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ” **วารสารสุขศึกษา พลศึกษาและสันทนาการ**. 1(3) : 37-46.
- อำพล น้ำค้างงาม. (2540). **การใช้เวลาว่างในการออกกำลังกายของนักเรียนชั้นประถมศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตลาดกระบัง**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อุมาพร สุทัศน์วรวิ. (2543) “การออกกำลังกายในสภาวะหัวใจเสื่อม” ในการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการวิจัยและพัฒนาสมรรถภาพทางร่างกายและวิทยาศาสตร์การกีฬา ระหว่างวันที่ 4 – 5 มิถุนายน 2530. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- Australian Bureau of Statistics. (1998). **How Australian Use Their Time, 2012**, ABS, Canberra : Australian Government Publishing Service.
- Ball, E.L. and Robert, E.C.(1978). **Leisure Service Preparation**.Englewood Cliffs. New Jersey. Prentice-Hall.
- Burdler, G.E. (1995). “The Development, Implementation, and Evaluation of Lifestyle Education and Exercise Program for Senior Adult Learners at Three KansaCongregate Meal Sites. New York : The Macmillan Company.
- Chubb, M. and Chubb, H. R. (1981). **One Third of Our Time ? An Introduction to Recreation Behavior And Resources**. New York: John Wiley & Sons, Inc.

- Frederick, C. M., and Ryan, R. M. (1993). Differences in Motivation for Sport and Exercise and Their Relationship with Participation and Mental Health. **Journal of Sport Behavior**, 16, 125-145.
- Kaplan, M. (1975) "Leisure : Theory and Policy New York" **Dissertation Abstracts International**. 50(12) : 199-A.
- Liska, L.Z. (1994). "Cognition, and Behavior : An Investigation into the Affects of Schemas and Scripts on Exercise Behavior," **Dissertation Abstracts International**. 52(4) : 1389-A.
- Mcdowell, L.L.G. (1996). "Leisure Recreational Preferences and Practices among Adolescents with and without Mental Retardation" **Dissertation Abstracts International**. Accession no. 4353.
- Nash, J. B. (1953). **The Philosophy of Recreation and Leisure**. St. Louis : G.U. Mosby Co.
- Robert K. (1978). **Contemporary Society and the Growth of Leisure**. London: Longman.
- Rodgers, H.B. (1977). **Rationism Sport Policies, Sport in Its Social Context International Comparison**. Council of Europe Committee on Sport, Strasbourg.
- Roski, G. (1992). "Sport and Health-related Values and their Reflection in Youngster Sport Activities During Leisure Time". **Canadian Journal of Public Health**. 50(11) : 135-A.
- Scott, K. P. and Edward T.H. (2007). **Exercise Physiology : Theory and Application to Fitness and Performance**. Sixth Edition. New York: McGraw-Hill Higher Education, N.
- Stanley, E. J. and Norman, P. M.(1972). **Leisure and the Quality of Life**. Washington D.C.The American for Health, Physical Education and Recreation.
- Watson, J.F. (1997). "The Impact of Leisure Attitude and Motivation on the Physical Recreation Leisure Participation Time of College Students". **Dissertation Abstracts International**. Accession no. 3251
- Yamane, T. (1970). **Statistics an introductory analysis**. (2 ed.) Tokyo : John Weatherhill.

**คุณลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
ในรายวิชาพื้นฐานวิชาชีพครู ของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา
วิทยาเขตชลบุรี ปีการศึกษา 2555**

**The characteristics for thai qualifications framework
on institute of physical education chonburi campus
students for Teacher Professional Fundamental course**

อนชา เพ็ชรทอง รัตนากรณ์ ศรีพุ่มบาง
สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตชลบุรี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติในรายวิชาพื้นฐานวิชาชีพครู ของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี จำแนกตาม เพศชายและเพศหญิง จำนวน 5 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาพื้นฐานวิชาชีพครู ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 64 คน ในการวิจัยครั้งนี้ใช้สัณนิประชากรคือประชากรทั้งหมด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความเชื่อมั่น .96 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ระดับคุณลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติในรายวิชาพื้นฐานวิชาชีพครู ของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี ใน 5 โดยรวม นักศึกษา มีระดับคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.74, \sigma = 0.41$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คุณลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติในรายวิชาพื้นฐานวิชาชีพครู ของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\mu = 3.87, \sigma = 0.49$) ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\mu = 3.82, \sigma = 0.45$) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ($\mu = 3.72, \sigma = 0.57$) ด้านทักษะทางปัญญา ($\mu = 3.65, \sigma = 0.47$) และด้านความรู้ ($\mu = 3.62, \sigma = 0.445$)

คำสำคัญ : กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ, พื้นฐานวิชาชีพครู

Abstract

The purposes of this research were to study the characteristics for Thai Qualifications Framework on institute of physical education chonburi campus students for Teacher Professional Fundamental course between gender There were 5 aspects to be considered; ethics and moral, knowledge, cognitive skills, interpersonal skills and responsibility, numerical analysis, communication and information technology skills. The Population consisted of 64 students from institute of physical education chonburi campus year 2012 at learning in Teacher Professional Fundamental course The questionnaire constructed by the researcher was used to collect the data with reliability of 0.96. The data were analyzed by using the frequency, percentage, arithmetic means (μ), standard deviation (σ).

The results were as followed; Level characteristics for Thai Qualifications Framework on institute of physical education chonburi campus students for fencing course year 2012. There were 5 aspects to be considered; ethics and moral, knowledge, cognitive skills, interpersonal skills and responsibility, numerical analysis, communication and information technology skills. The overall of students characteristics were at a high level. ($\mu = 3.74$, $\sigma = 0.41$) When considered by the aspects, it was found that The actual characteristics for Thai Qualifications Framework on institute of physical education chonburi campus students for fencing year 2012. were as followed; interpersonal skills and responsibility ($\mu = 3.87$, $\sigma = 0.49$), ethics and moral ($\mu = 3.82$, $\sigma = 0.45$), communication and information technology skills ($\mu = 3.72$, $\sigma = 0.57$) cognitive skills ($\mu = 3.65$, $\sigma = 0.47$) and knowledge ($\mu = 3.62$, $\sigma = 0.445$).

Keywords : Thai Qualifications Framework for Higher Education, Teacher Professional Fundamental

1. บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดความมุ่งหมายหลักทางการศึกษาไว้ว่า การศึกษาเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น

ได้อย่างมีความสุข โดยยึดหลักการศึกษาตลอดชีวิต สำหรับประชาชนการมีส่วนร่วมของสังคมและการพัฒนากระบวนการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง สิทธิของบุคคลรัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ มีการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายและจัดให้แก่บุคคลด้อยโอกาสเป็นกรณีพิเศษ แนวการจัดการศึกษา

ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และถือว่าผู้เรียนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด หลักการจัดการศึกษาเน้นความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมในแต่ละระดับที่เกี่ยวข้องกับสังคม ประวัติศาสตร์ ทักษะเกี่ยวกับวิธีการทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม กีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทยตลอดจนความรู้และทักษะด้านภาษา คณิตศาสตร์ เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง ทักษะในการประกอบอาชีพ และดำรงชีวิตอย่างมีความสุข (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545)

ประเทศไทยมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับ พ.ศ. 2542 และฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545 เป็นแผนแม่บทที่สำคัญในการกำหนดระบบการศึกษาของชาติให้กับ หน่วยงานด้านการศึกษาต่างๆ ได้กำหนดรูปแบบในการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียน โดยจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เกิดคุณลักษณะเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ คิดวิเคราะห์ มีระบบการจัดการ และสามารถเผชิญสถานการณ์โดยการนำความรู้มาใช้ในการวิเคราะห์และแก้ไขสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม (ศิริพร เสาวลักษณ์. 2551) รวมถึงการมุ่งให้ผู้เรียนนั้นสามารถตอบสนองแก้ไขปัญหาวิกฤตของชาติ บนพื้นฐานของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้ความรู้ความสามารถชั้นนำและพัฒนาปัญหาต่างๆ ของชาติได้อย่างยั่งยืน ตลอดจนเตรียมพร้อมรองรับการเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน(สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2552)

การประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

พ.ศ. 2545 ส่งผลกระทบให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาทุกระดับ มีการเน้นหนักให้ปรับปรุงหลักสูตร และปรับเปลี่ยนวิธีการสอนเพื่อพัฒนาการศึกษาให้คิดเป็น แก้ปัญหาเป็นและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทย มีการยกระดับของสถาบันทางการศึกษาขึ้นเป็นมหาวิทยาลัย การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ทำให้สถาบันอุดมศึกษาที่มีความหลากหลาย มีการขยายตัวเพื่อให้ประชาชนมีโอกาสเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษากันได้อย่างทั่วถึงท่ามกลางสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเหล่านี้ก่อให้เกิดปัญหาตามมา กล่าวคือ จะทำอย่างไรให้สังคมเชื่อมั่นได้ว่าคุณวุฒิที่บัณฑิตได้รับจากสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งมีคุณภาพมาตรฐานที่สามารถเทียบเคียงกันได้ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2552)

จากเหตุผลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของระบบการศึกษา ที่ช่วยพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามความต้องการของสังคม เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมและจริยธรรม ทัดเทียมกับนานาชาติ ประเทศต่างๆ ได้ ซึ่งการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยนั้น ถูกกำหนดและกำกับดูแลจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ (สกอ.) ซึ่งเป็นผู้ที่วางมาตรฐานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามความต้องการของสังคมโดยกำหนดมาตรฐานของบัณฑิตระดับปริญญาตรีประกอบด้วย 5 ด้านคือ (1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม (2) ด้านความรู้ (3) ด้านทักษะทางปัญญา (4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี

สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี ให้

ความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ที่พัฒนานักศึกษาทั้งภาค ทฤษฎี และภาคปฏิบัติ เพื่อให้นักศึกษาเป็นผู้ที่พร้อมทั้งทางด้านความรู้ สติปัญญา และความสามารถในการปฏิบัติงาน (อเนชา เพียรทอง. 2556) อาจารย์ผู้สอนจำเป็นต้องจัดกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เพื่อให้ศึกษามีคุณลักษณะตรงตามที่ต้องการของสังคม ด้วยเหตุ ดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาระดับคุณลักษณะที่เป็นจริงตามกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติในรายวิชาพื้นฐาน วิชาชีพครู ของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี ปีการศึกษา 2555 ซึ่งผลการวิจัย ในครั้งนี้จะเป็นฐานข้อมูลในการพัฒนานักศึกษา ให้มีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะตามกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติใน รายวิชาพื้นฐานวิชาชีพครู ของนักศึกษาสถาบัน การพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้คือ

ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ได้แก่ เพศชายและเพศหญิง

ตัวแปรตาม คือ คุณลักษณะตามกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติใน รายวิชาพื้นฐานวิชาชีพครู ของนักศึกษาสถาบันการ พลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี ประกอบด้วย 5 ด้าน

ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านความรู้ ด้าน ทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์ เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี

สมมุติฐานการวิจัย

นักศึกษาเพศชาย และเพศหญิงของสถาบัน การพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี มีคุณลักษณะตาม กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เป็นอย่างไร

2. วิธีดำเนินการวิจัย

1. กำหนดประชากรในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคคุณภาพของเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ ข้อมูล

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ นักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาพื้นฐานวิชาชีพครู ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 64 คน ในการวิจัยครั้งนี้ใช้สัมนประชากรคือประชากร ทั้งหมด

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวความคิด ทฤษฎี และ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำผลการวิจัยมาผนวก เข้าด้วยกันเพื่อยกร่างแบบสอบถามที่จะนำไปใช้ใน การวิจัย ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นในการประเมินตนเอง เกี่ยวกับคุณลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ในรายวิชาพื้นฐานวิชาชีพครู ของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี ปีการศึกษา 2555 ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวน แนวคิด ทฤษฎี และผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ท (Likert) โดยมีเกณฑ์พิจารณาการให้คะแนน เพื่อแปลความหมายของแบบสอบถาม 5 ระดับ (ประคอง กรรณสูตร. 2538) ดังนี้

5 หมายถึง นักศึกษาเห็นด้วยกับคุณลักษณะมากที่สุด

4 หมายถึง นักศึกษาเห็นด้วยกับคุณลักษณะมาก

3 หมายถึง นักศึกษาเห็นด้วยกับคุณลักษณะปานกลาง

2 หมายถึง นักศึกษาเห็นด้วยกับคุณลักษณะน้อย

1 หมายถึง นักศึกษาเห็นด้วยกับคุณลักษณะน้อยที่สุด

การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เกณฑ์การตัดสินผลการวิเคราะห์จากค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์จุดกึ่งกลาง (Midpoint) ของช่วงระดับคะแนน (Class interval) มีการแปลผลดังนี้ (ประคอง กรรณสูตร. 2538)

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง นักศึกษามีคุณลักษณะมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง นักศึกษามีคุณลักษณะมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง นักศึกษามีคุณลักษณะปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง นักศึกษามีคุณลักษณะที่เป็นจริงน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง นักศึกษามีคุณลักษณะน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด เพื่อความคิดเห็นและข้อเสนออื่นๆ เกี่ยวกับคุณลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติในรายวิชาพื้นฐานวิชาชีพครู ของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี ปีการศึกษา 2555

วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ติดต่อคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี เพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัย และการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยชี้แจงคำอธิบายของแบบสอบถามกับประชากร และแจกแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4. ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน

5. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีทางสถิติ

3. การจัดการทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จาก

แบบสอบถาม และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ตามลำดับ ดังนี้

1. นำข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
2. นำข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติในรายวิชาพื้นฐานวิชาชีพครู ของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี .โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. นำข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติในรายวิชาพื้นฐานวิชาชีพครู ของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี ปีการศึกษา 2555 เป็นแบบปลายเปิด ใช้วิธีการรวบรวมสรุปแบบรายด้าน และรายข้อ แล้วนำเสนอในรูปความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

สถิติวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analytical Statistics) นำมาใช้บรรยายลักษณะของข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาจากกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษา ได้แก่

1. ร้อยละ (Percentage) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล
2. ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้ในการแปลความหมายของข้อมูลต่าง ๆ
3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แสดงลักษณะการกระจายของข้อมูล

4. สรุปผลการวิจัย

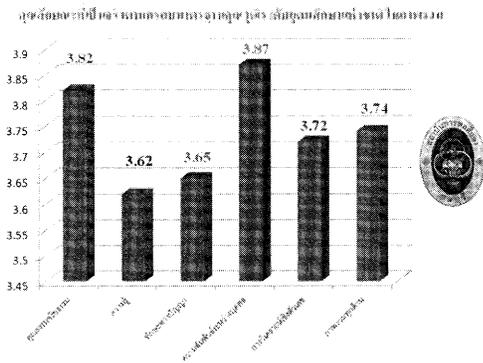
ประชากรจำแนกตามสถานภาพ เพศ พบว่า นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาพื้นฐานวิชาชีพครู เป็นเพศชาย จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 70.30 รongลงมาเป็นเพศหญิง จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 29.70

รูปที่ 1 ร้อยละของประชากรที่ใช้ในการวิจัย

คุณลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติในรายวิชาพื้นฐานวิชาชีพครูของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี ใน 5 ด้าน โดยภาพรวมนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี มีคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.74$, $\sigma = 0.41$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คุณลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติในรายวิชาพื้นฐานวิชาชีพครู ของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\mu = 3.87$, $\sigma = 0.49$) ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\mu = 3.82$, $\sigma = 0.45$) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข

การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ($\mu = 3.72$, $\sigma = 0.57$) ด้านทักษะทางปัญญา ($\mu = 3.65$, $\sigma = 0.47$) และด้านความรู้ ($\mu = 3.62$, $\sigma = 0.445$)

รูปที่ 2 คุณลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ในภาพรวม

5. อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติในรายวิชาพื้นฐานวิชาชีพครูของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี ปีการศึกษา 2555 ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายเกี่ยวกับผลการวิจัยดังนี้

คุณลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติในรายวิชาพื้นฐานวิชาชีพครูของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ สามารถอธิบายผลได้ดังนี้

เพศ การทดสอบสมมติฐาน เพศของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี ที่ศึกษาวิชาพื้นฐานวิชาชีพครู ระหว่างชายและหญิง และเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ พบว่าเพศชาย มี

ระดับคุณลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สูงกว่าเพศหญิงเล็กน้อย และระดับคุณลักษณะโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่อาจารย์ผู้สอนจัดการเรียนรู้ให้กับนักศึกษา ส่งผลให้นักศึกษามีระดับที่เท่าเทียมกัน มีพัฒนาการการเรียนรู้ที่เท่าเทียมกันครบทุกด้าน และยังเป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติที่ทางสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (สกอ.) กำหนดไว้ ทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี รวมถึงคำกล่าวของอิสเบล มาร์ติน และอดอล์ฟ (Isabel; Martín; & Adolfo. 2011) ที่ศึกษาแนวทางการนำกรอบการศึกษาของยุโรปไปสู่การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยในประเทศเปรู พบว่า รูปแบบของการจัดการศึกษาที่หลากหลาย จะมีความแตกต่างทางด้านการจัดการศึกษาภายในประเทศ ซึ่งการจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยของประเทศเปรู จะเน้นทางด้านการพัฒนาองค์ความรู้ตามกระแสสังคมปัจจุบันที่มีเปลี่ยนแปลงออกไปตลอดเวลา และการศึกษาการวิจัยในครั้งนี้ ยังสอดคล้องกับการวิจัยของ อเนซา เพียร์ทอง (2556) ที่ศึกษาคุณลักษณะที่เป็นจริงของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาในเขตภาคกลาง ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ปีการศึกษา 2555 ผลการศึกษาพบว่า เพศชายและเพศหญิง มีคุณลักษณะที่เป็นจริงของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ในเขตภาคกลาง ตามกรอบมาตรฐาน

คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ปีการศึกษา 2555 ไม่แตกต่างกัน และโดยรวมมีระดับคุณลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติอยู่ในระดับมาก

6. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากผลการศึกษา “คุณลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติในรายวิชาพื้นฐานวิชาชีวศัพทของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี” ประจำปีการศึกษา 2555 โดยภาพรวมของระดับคุณลักษณะของนักศึกษา อยู่ในระดับมาก ซึ่งนับว่า เป็นผลดีของการจัดการศึกษาในรายวิชาพื้นฐานวิชาชีวศัพทที่สอดคล้องกับความต้องการของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ แต่เมื่อพิจารณารายชื่อ ยังมีจุดที่ควรปรับปรุง และเร่งพัฒนา ในด้านกระบวนการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เช่น การพัฒนาผู้เรียนในด้านภาษาต่างประเทศเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งปัจจัยต่างๆ เหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนในการสำเร็จการศึกษาในอนาคตต่อไป

7. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำผลการทวนสอบมาพิจารณากับการทำวิจัยในครั้งต่อไป

2. ควรทำการศึกษาตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ การรายวิชาที่ทำการวิจัย เช่น แผนการสอน

8. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณา ช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาอย่างดีจาก รองศาสตราจารย์ ธงชัย เจริญทรัพย์มณี ที่ปรึกษาโครงการวิจัย รวมถึงอาจารย์ทุกท่านของคุณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องซึ่งเป็นประโยชน์อย่างมากในการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี เจ้าของทุนวิจัยที่สนับสนุนงบประมาณ ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 ทุกท่านที่ให้ข้อมูลทางการวิจัย ขอขอบพระคุณผู้บริหาร เพื่อนร่วมงาน อาจารย์เจ้าหน้าที่ทุกท่าน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบคุณ เจ้าของตำรา ผลงานทางวิชาการทุกท่าน ที่ข้าพเจ้าได้กล่าวอ้างไว้ในงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับการช่วยเหลือจากท่านทั้งหลายเป็นอย่างยิ่ง จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- ประคอง กรรณสูต. (2538). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพร เสาวลักษณ์. (2551). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของบลูมเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 โรงเรียนเมืองนครศรีธรรมราชโดยใช้ นิตานพื้นบ้าน. ปรินญา นิพนธ์. ศษ.ม.(หลักสูตรและการสอน). กรุงเทพฯ : บัณฑิต วิทยาลัยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และแนวทางการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- อเนชา เพียรทอง. (2556). คุณลักษณะที่เป็นจริงของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาในเขตภาคกลางตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ปีการศึกษา 2555. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Isabel, C.; Martín, P.; & Adolfo, C. (2011). An approach of the European higher education Framework to the management of higher education at university level in Peru. *Procedia social and Behavioral Sciences* 15: 586-591

Academic Journal
Institute of
Physical Education

ผลการฝึกพลัยโอเมตริกที่มีต่อความแม่นยำ ในการกระโดดยิงประตูบาสเกตบอลในระยะต่าง ๆ The Effect of Plyometric Training on Jump Shot Accuracy of Basketball Players at Variety of Distance

ณัฐกร ทองสำริดญกุล
สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตพะเยา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความแม่นยำในการกระโดดยิงประตูบาสเกตบอลของนักกีฬาบาสเกตบอลระหว่างกลุ่มที่ทำการฝึกด้วยโปรแกรม พลัยโอเมตริกร่วมกับโปรแกรมปกติกับกลุ่มที่ทำการฝึกด้วยโปรแกรมปกติเพียงอย่างเดียว รวมทั้งเปรียบเทียบความแม่นยำในการกระโดดยิงประตูบาสเกตบอลในระยะต่าง ๆ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักกีฬาบาสเกตบอลชายของชมรมบาสเกตบอล จังหวัดสงขลา จำนวน 24 คน ทำการสุ่มเพื่อแบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 12 คน โดยกลุ่มทดลองจะได้รับการฝึกด้วยโปรแกรมพลัยโอเมตริกร่วมกับโปรแกรมปกติของนักกีฬาบาสเกตบอล กลุ่มควบคุมจะได้รับการฝึกด้วยโปรแกรมปกติของนักกีฬาบาสเกตบอลเพียงอย่างเดียวเป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ ๆ ละ 3 วัน กำหนดวันอังคาร วันพฤหัสบดี และวันเสาร์ ใช้เวลาฝึกวันละ 30 นาที ในโปรแกรมพลัยโอเมตริก และฝึกโปรแกรมปกติ 120 นาที ทำการทดสอบความแม่นยำในการกระโดดยิงประตูบาสเกตบอลด้วยแบบทดสอบความแม่นยำในการกระโดดยิงประตูบาสเกตบอล ก่อนและหลังการทดลอง นำผลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยการหาค่ามัธยฐาน ค่าเฉลี่ยของอันดับ และความเบี่ยงเบนควอไทล์ ของความแม่นยำในการกระโดดยิงประตูบาสเกตบอลก่อนและหลังการทดลอง ทำการทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติทดสอบแมน – วิทนียู โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย พบว่า ความแม่นยำในการกระโดดยิงประตูบาสเกตบอลในนักกีฬาบาสเกตบอลของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มทดลองมีความแม่นยำในการยิงประตูบาสเกตบอลได้สูงกว่า กลุ่มควบคุมในระยะไกล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนระยะใกล้และระยะกลาง พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างไรก็ตามนักกีฬาบาสเกตบอลทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความแม่นยำในการกระโดดยิงประตูได้ดีขึ้นหลังจากการฝึก

Abstract

The purposes of this study were to evaluate and compare the effect of plyometric training on the accuracy of jump shot at variety of distance in basketball. Twenty -four basketball players were randomly selected equally into two groups; a control group who undertook only usual training program (n=14) and an experimental group who undertook plyometric training program along with usual training program (n=14). Both groups participated in an 8 – week training program, three days a week and 120 minutes a day. Participants were tested for accuracy of jump shot at variety of distance prior to and after completing the 8-week study. Median, Quartile Deviation, and Mann-Whitney U-Test were used for statistical analysis. Results indicated significant ($p < 0.05$) increase in accuracy of jump shot at variety of distance within each group following training. However, the experimental group performed significantly better than control group ($p < 0.05$) particularly at the 3 point area.

บทนำ

ในปัจจุบันกีฬาบาสเกตบอลได้รับความนิยมแพร่หลายทั่วโลกและจัดเป็นกีฬาสากล ที่ทุก ๆ ประเทศให้ความสำคัญไม่น้อยไปกว่ากีฬาฟุตบอล และกีฬาออลเลย์บอล ซึ่งในกีฬาบาสเกตบอล กำหนดให้มีผู้เล่น 2 ฝ่าย ฝ่ายละ 5 คน โดยจุดมุ่งหมายในการเล่นนั้น ผู้เล่นแต่ละฝ่ายต้องพยายามนำลูกบอลไปโยนลงห่วงประตูของคู่ต่อสู้ และป้องกันไม่ให้คู่ต่อสู้ครอบครองลูกบอลหรือทำคะแนนได้ ซึ่งทีมที่สามารถนำลูกบอลไปโยนหรือยิงประตูลงห่วงประตูของฝ่ายตรงข้ามได้มากกว่าอีกฝ่ายหนึ่ง จะเป็นฝ่ายชนะการแข่งขัน บาสเกตบอลเป็นกีฬาที่ต้องอาศัยทักษะต่าง ๆ ประกอบไปด้วยทักษะพื้นฐานสำคัญ 3 อย่างดังนี้ การรับ-ส่งลูกบอล การเลี้ยงลูกบอล และการยิงประตู เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย (2541 : 6) กล่าวว่า ในการแข่งขันทักษะที่มีความสำคัญและชี้ให้เห็นถึงความสามารถของนักกีฬา ได้แก่ การยิง

ประตูเพราะทีมที่มีผู้เล่นที่ยิงประตูได้แม่นยำกว่า ย่อมมีโอกาสจะเป็นฝ่ายชนะ เนื่องจากผลแพ้ชนะ ขึ้นอยู่กับการทำคะแนนจากการยิงประตู ในการแข่งขันบาสเกตบอลนั้นมีจุดมุ่งหมายในการเล่นของแต่ละทีม คือ การทำคะแนนโดยพยายามโยนลูกบอลให้ลงไปในห่วงตาข่ายของคู่แข่ง ซึ่งหมายถึงการยิงประตูนั่นเอง การยิงประตูเป็นหัวใจสำคัญของกีฬาบาสเกตบอล หากทีมใดมีผู้เล่นที่มีความสามารถ ในการยิงประตูได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทีมนั้นจะพบกับชัยชนะ ไม่ว่าทีมนั้นจะเป็นทีมระดับมัธยม ระดับมหาวิทยาลัย ระดับสโมสรหรือระดับชาติก็ตาม (สมเกียรติ นุกิจรังสรรค์. 2530 : 1 – 2)

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักกีฬา

บาสเกตบอลชายของชมรมบาสเกตบอลจังหวัด
สงขลา จำนวน 40 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ เป็นนักกีฬา
บาสเกตบอลชายของชมรมบาสเกตบอลจังหวัด
สงขลา จำนวน 24 คน ทำการสุ่มแบ่งกลุ่ม
(Random Assignment) ออกเป็น 2 กลุ่มเป็น
กลุ่มควบคุม 12 คน และกลุ่มทดลอง 12 คน ดังนี้

1. **กลุ่มทดลอง** จำนวน 12 คน ฝึกด้วย
โปรแกรมพลัยโอเมตริก ใช้ในการฝึก 8 สัปดาห์
สัปดาห์ละ 3 วัน ๆ ละ 30 นาที คือ วันอังคาร
วันพฤหัสบดี และวันเสาร์ ระหว่างเวลา 16.30 น.
ถึง 17.00 น. และฝึกด้วยโปรแกรมปกติของ
นักกีฬามหาวิทยาลัยสงขลา

2. **กลุ่มควบคุม** จำนวน 12 คน ฝึกด้วย
โปรแกรมปกติของนักกีฬามหาวิทยาลัยสงขลา
ทุกวัน

1. โปรแกรมฝึกพลัยโอเมตริก

1.1 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
การพัฒนาโปรแกรมการฝึกพลัยโอเมตริก มีขั้นตอนดังนี้

1.1.1 ศึกษาโปรแกรมการฝึกจาก
หลักการทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.1.2 นำโปรแกรมการฝึกที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญในด้านโปรแกรมการฝึกพลัยโอเมตริก และกีฬาบาสเกตบอล จำนวน 3 คน ตรวจสอบความสอดคล้อง ของโปรแกรมการฝึกพลัยโอเมตริกกับวัตถุประสงค์ของการฝึก โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) และกำหนดค่าดัชนีความสอดคล้องไม่ต่ำกว่า 0.50

ในการตรวจสอบครั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบและให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าโปรแกรมการฝึกมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการฝึก

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าโปรแกรมการฝึกมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการฝึก

-1 เมื่อแน่ใจว่าโปรแกรมการฝึกไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการฝึก

ซึ่งปรากฏว่าโปรแกรมฝึกที่นำไปใช้ในการทดลองมีค่าดัชนีความสอดคล้อง ดังนี้

1. ท่าฝึกที่นำมาใช้มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

2. จำนวนท่าฝึกมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

3. จำนวนครั้งในแต่ละท่าฝึก มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

4. การพักระหว่างท่าฝึก มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

5. จำนวนเซต มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.66

6. ระยะเวลาในการพักแต่ละเซต มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.66

7. จำนวนครั้งที่ทำสัมผัสโดยรวม มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.66

8. จำนวนความถี่ (วัน/สัปดาห์) มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

9. ระยะเวลาทั้งหมด 8 สัปดาห์ มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

10. ความสูงของอุปกรณ์ที่นำมาใช้ มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.66

1.1.3 นำโปรแกรมการฝึกที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้กับ

นักกีฬาบาสเกตบอลของสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตยะลา จำนวน 12 คน เพื่อศึกษาหาความเป็นไปได้ของการนำโปรแกรมการฝึกไปใช้

1.1.4 เสนอโปรแกรมฝึกพลัยโอเมตริก ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณา ตรวจสอบอีกครั้ง

1.1.5 นำโปรแกรมฝึกพลัยโอเมตริก ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลนำมาวิเคราะห์และอภิปรายผลในการวิจัยต่อไป

2. โปรแกรมฝึกปกติ

3. แบบทดสอบความแม่นยำในการกระโดดยิงประตูบาสเกตบอล ซึ่งเป็นแบบทดสอบมาตรฐานของ สมเกียรติ นุกิจรังสรรค์ (2530) เพื่อใช้ทดสอบความแม่นยำในการกระโดดยิงประตูบาสเกตบอลของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มก่อนและหลังการทดลอง ผู้วิจัยได้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

3.1 นำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักกีฬาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักกีฬาบาสเกตบอลของสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตยะลา จำนวน 12 คน ในการทดสอบใช้วิธีการทดสอบซ้ำ (Test – Retest) ซึ่งเว้นระยะเวลาระหว่างการทดสอบครั้งที่ 1 กับครั้งที่ 2 ห่างกันหนึ่งสัปดาห์

3.2 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบ โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนการทดสอบ ครั้งที่ 1 กับครั้งที่ 2 จากสูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงประธานชมรมบาสเกตบอล เพื่อขอความอนุเคราะห์เพื่อทำการทดลองและเก็บข้อมูล
2. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการเครื่องมือ อุปกรณ์ และสถานที่ที่จะใช้ในการวิจัย
3. จัดเตรียมสถานที่ อุปกรณ์ และแบบฝึกเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. ผู้วิจัยควบคุมการทดลอง และเก็บข้อมูลด้วยตนเอง
5. ทำการทดลองระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556 – 31 มีนาคม พ.ศ. 2556

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการใช้โปรแกรมวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาสถิติตามลำดับต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ค่าควอไทล์ที่ 1 (Q1) ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าควอไทล์ที่ 3 (Q3) ค่าเฉลี่ยของอันดับ (Mean Rank) ผลรวมของอันดับ (Sum of Ranks) และความเบี่ยงเบนควอไทล์ (Quartile Deviation) ของคะแนนความแม่นยำในการกระโดดยิงประตูบาสเกตบอลก่อนและหลังการฝึกในระยะเวลาต่าง
2. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนความแม่นยำในการกระโดดยิงประตูบาสเกตบอลระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมรวมทุกระยะ และแยกในแต่ละระยะด้วยสถิติทดสอบแมน – วิทนียู (Mann – Whitney U – Test)

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง ผลการฝึกพลัยโอเมตริกที่มี
ต่อความแม่นยำในการกระโดดยิงประตู

บาสเกตบอลในระยะต่าง ๆ สามารถแสดงได้
ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ค่าควอไทล์ที่ 1 ค่ามัธยฐาน ค่าควอไทล์ที่ 3 และความเบี่ยงเบนควอไทล์ ของสถิติที่ได้จาก
การทดสอบความแม่นยำในการกระโดดยิงประตูบาสเกตบอลก่อนการฝึกและหลังการฝึกของ
กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	Pretest				Posttest			
		ค่าควอไทล์			Q.D.	ค่าควอไทล์			Q.D.
		Q1	M d	Q3		Q1	M d	Q3	
กลุ่มทดลอง	12	9.00	9.00	10.00	0.5	10.00	11.00	13.00	1.50
กลุ่มควบคุม	12	9.00	10.00	11.25	1.13	8.00	10.00	10.25	1.13

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงให้เห็นว่าก่อนการฝึก กลุ่มทดลอง พบว่า ค่าควอไทล์ที่ 1 เท่ากับ 9.00 ค่ามัธยฐาน เท่ากับ 9.00 ค่าควอไทล์ที่ 3 เท่ากับ 10.00 และความเบี่ยงเบนควอไทล์เท่ากับ 0.50 สำหรับกลุ่มควบคุม พบว่าค่าควอไทล์ที่ 1 เท่ากับ 9.00 ค่ามัธยฐาน เท่ากับ 10.00 ค่าควอไทล์ที่ 3 เท่ากับ 11.25 และความเบี่ยงเบนควอไทล์ เท่ากับ 1.13 หลังการฝึก

กลุ่มทดลองพบว่าค่าควอไทล์ที่ 1 เท่ากับ 10.00 ค่ามัธยฐานเท่ากับ 11.00 ค่าควอไทล์ที่ 3 เท่ากับ 13.00 และ ความเบี่ยงเบนควอไทล์เท่ากับ 1.50 สำหรับกลุ่มควบคุมพบว่าค่าควอไทล์ที่ 1 เท่ากับ 8.00 ค่ามัธยฐานเท่ากับ 10.00 ค่าควอไทล์ที่ 3 เท่ากับ 10.25 และความเบี่ยงเบนควอไทล์ เท่ากับ 1.13

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบความแตกต่างของความแม่นยำในการกระโดดยิงประตูบาสเกตบอล ด้วยสถิติ
ทดสอบแมน-วิทนียู (Mann – Whitney U – Test)

กลุ่มตัวอย่าง	N	Mean Rank	Sum of Ranks	U	Sign
กลุ่มทดลอง	12	15.38	184.50	37.50	0.021*
กลุ่มควบคุม	12	9.63	115.00		

จากตารางที่ 2 ผลการทดสอบทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าความแม่นยำในการกระโดดยิง ประตูปาสเกตบอลของนักกีฬาบาสเกตบอลของ กลุ่มทดลองที่ทำการฝึกด้วยโปรแกรมพลัย โอมेटริก ร่วมกับโปรแกรมฝึกปกติ กลุ่มควบคุม ที่ทำการฝึกด้วยโปรแกรมฝึกปกติเพียงอย่างเดียว พบว่าหลังการทดลอง กลุ่มทดลองที่ทำการฝึกด้วย โปรแกรมพลัยโอมेटริก ร่วมกับโปรแกรมฝึกปกติมี ค่าเฉลี่ยของอันดับเท่ากับ 15.38 ผลรวมของอันดับ เท่ากับ 184.50 ส่วนกลุ่มควบคุมที่ทำการฝึกด้วย

โปรแกรมฝึกปกติเพียงอย่างเดียวมีค่าเฉลี่ยของ อันดับเท่ากับ 9.63 ผลรวมของอันดับเท่ากับ 115.00 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความ แม่นยำในการกระโดดยิงประตูปาสเกตบอล หลังการฝึกระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมด้วย สถิติทดสอบแมน-วิทนียู (Mann-Whitney U-Test) มีค่าเท่ากับ 37.50 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 สรุปว่า การฝึกพลัยโอมेटริกทำให้ความ แม่นยำในการกระโดดยิงประตูปาสเกตบอลของ นักกีฬาบาสเกตบอลสูงขึ้น

ตารางที่ 3 ค่าควอไทล์ที่ 1 ค่ามัธยฐาน ค่าควอไทล์ที่ 3 และความเบี่ยงเบนควอไทล์ ของสถิติที่ได้จาก การทดสอบความแม่นยำในการกระโดดยิงประตูปาสเกตบอลของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในระยะการกระโดดยิงประตูปาสเกตบอลที่ต่างกัน

ระยะในการกระโดด ยิงประตูปาสเกตบอล	กลุ่มทดลอง (N = 12)				กลุ่มควบคุม (N = 12)			
	ค่าควอไทล์			Q.D.	ค่าควอไทล์			Q.D.
	Q1	M d	Q3		Q1	M d	Q3	
ระยะใกล้ 2.50 เมตร	4.00	4.50	5.00	0.50	4.00	4.00	4.25	0.13
ระยะกลาง 4.60 เมตร	3.00	4.00	4.00	0.50	3.00	3.00	4.00	0.50
ระยะไกล 6.25 เมตร	2.00	3.00	2.00	0.50	1.75	2.00	2.00	0.13

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่า กลุ่มทดลองสามารถกระโดดยิงประตูปาสเกตบอลในระยะใกล้ 2.50 เมตร ได้ค่าควอไทล์ที่ 1 เท่ากับ 4.00 ค่ามัธยฐาน เท่ากับ 4.50 ค่าควอไทล์ที่ 3 เท่ากับ 5.00 และความเบี่ยงเบนควอไทล์เท่ากับ 0.50 ระยะกลาง 4.60 เมตร ได้ค่าควอไทล์ที่ 1 เท่ากับ 3.00 ค่ามัธยฐาน เท่ากับ 4.00 ค่าควอไทล์ที่ 3 เท่ากับ 4.00 และ

ความเบี่ยงเบนควอไทล์ เท่ากับ 0.50 และ ระยะไกล 6.25 เมตร ได้ค่าควอไทล์ที่ 1 เท่ากับ 2.00 ค่ามัธยฐาน เท่ากับ 3.00 ค่าควอไทล์ที่ 3 เท่ากับ 2.00 และความเบี่ยงเบนควอไทล์ เท่ากับ 0.50 ส่วนกลุ่มควบคุมสามารถกระโดดยิงประตูปาสเกตบอลในระยะใกล้ 2.50 เมตร ได้ค่าควอไทล์ที่ 1 เท่ากับ 4.00 ค่ามัธยฐาน เท่ากับ 4.00 ค่าควอไทล์ที่ 3 เท่ากับ 4.25 และความ

เบี่ยงเบนควอไทล์เท่ากับ 0.13 ระยะกลาง 4.60 เมตร ได้ค่าควอไทล์ที่ 1 เท่ากับ 3.00 ค่ามัธยฐาน เท่ากับ 3.00 ค่าควอไทล์ที่ 3 เท่ากับ 4.00 และความเบี่ยงเบนควอไทล์ เท่ากับ 0.50 และระยะ

ไกล 6.25 เมตร ได้ค่าควอไทล์ที่ 1 เท่ากับ 1.75 ค่ามัธยฐาน เท่ากับ 2.00 ค่าควอไทล์ที่ 3 เท่ากับ 2.00 และความเบี่ยงเบนควอไทล์ เท่ากับ 0.13

ตารางที่ 4 ผลการทดสอบความแตกต่างของความแม่นยำในการกระโดดยิงประตูบาสเกตบอลของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมในระยะทางที่ต่างกันด้วยสถิติทดสอบแมน - วิทนียู (Man - Whitney U - Test)

ระยะในการกระโดดยิงประตูบาสเกตบอล	กลุ่มตัวอย่าง	N	Mean Rank	Sum of Ranks	U	Sign
ระยะใกล้ 2.50 เมตร	กลุ่มทดลอง	12	14.38	172.50	49.50	0.080
	กลุ่มควบคุม	12	10.63	127.50		
ระยะกลาง 4.60 เมตร	กลุ่มทดลอง	12	14.67	176.50	46.00	0.052
	กลุ่มควบคุม	12	10.33	124.50		
ระยะไกล 6.25 เมตร	กลุ่มทดลอง	12	15.33	184.50	37.50	0.017*
	กลุ่มควบคุม	12	9.63	37.50		

จากตารางที่ 4 ผลการทดสอบทางสถิติแสดงให้เห็นว่าความแม่นยำในการกระโดดยิงประตูบาสเกตบอลของนักกีฬาบาสเกตบอลของกลุ่มทดลองที่ทำการฝึกด้วยโปรแกรมพลัยโอเมตริก ร่วมกับโปรแกรมฝึกปกติ กับกลุ่มควบคุมที่ทำการฝึกด้วยโปรแกรมฝึกปกติเพียงอย่างเดียวที่กระโดดยิงประตูบาสเกตบอลในระยะใกล้ 2.50 เมตร ระยะกลาง 4.60 เมตร และระยะไกล 6.25 เมตร พบว่า กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมมีความแม่นยำในการกระโดดยิงประตูบาสเกตบอลที่ระยะใกล้ 2.50 เมตร และระยะกลาง 4.60 เมตร ไม่แตกต่างกัน แต่ที่ระยะไกล 6.25 เมตร พบว่า

กลุ่มทดลองมีความแม่นยำในการกระโดดยิงประตูบาสเกตบอลได้สูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าการฝึกพลัยโอเมตริกจะมีผลต่อความแม่นยำในการกระโดดยิงประตูบาสเกตบอลที่ระยะไกลได้สูงขึ้น

อภิปรายผล

ผลของการฝึกพลัยโอเมตริกที่มีต่อความแม่นยำในการกระโดดยิงประตูบาสเกตบอลของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองที่ทำการฝึกด้วยโปรแกรมพลัยโอเมตริก ร่วมกับ

โปรแกรมฝึกปกติและกลุ่มควบคุมที่ทำการฝึกด้วยโปรแกรมฝึกปกติเพียงอย่างเดียว หลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 แล้วผู้วิจัยนำกลุ่มทดลองที่ทำการฝึกด้วยโปรแกรมพลัยโอเมตริกพร้อมกับโปรแกรมฝึกปกติและกลุ่มควบคุมที่ทำการฝึกด้วยโปรแกรมฝึกปกติเพียงอย่างเดียวมาทดสอบความความแม่นยำในการกระโดดยิงประตูบาสเกตบอลด้วยแบบทดสอบ แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์และทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติทดสอบ (Mann - Whitney U - Test) ปรากฏว่าค่าเฉลี่ยของอันดับและผลรวมของอันดับของความแม่นยำในการกระโดดยิงประตูบาสเกตบอลในกลุ่มทดลองที่ฝึกด้วยโปรแกรมพลัยโอเมตริกพร้อมกับโปรแกรมฝึกปกติสูงกว่าค่าเฉลี่ยของอันดับและผลรวมของอันดับของความแม่นยำในการกระโดดยิงประตูบาสเกตบอลของกลุ่มควบคุมที่ทำการฝึกด้วยโปรแกรมฝึกปกติเพียงอย่างเดียว และผลการทดสอบสมมติฐานทางสถิติพบว่ากลุ่มทดลองมีความแม่นยำในการกระโดดยิงประตูบาสเกตบอลสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ จากผลการทดลองแสดงให้เห็นว่า การฝึกด้วยโปรแกรมพลัยโอเมตริกพร้อมกับโปรแกรมฝึกปกติที่นำมาทดลองศึกษาวิจัยเป็นเวลา 8 สัปดาห์สามารถพัฒนานักกีฬาบาสเกตบอลให้มีความความแม่นยำในการกระโดดยิงประตูบาสเกตบอล สูงกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับอีกกลุ่มที่ใช้ระยะเวลาในการทดลองเท่ากัน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับคำกล่าวของ ปราโมทย์ พงษ์ไชย (2533 : 36 อ้างอิงจาก Penny,1971 : 3937 - A) ซึ่งกล่าวว่าช่วงเวลาในการฝึกพลัยโอเมตริก 6 สัปดาห์เป็นเวลานานพอที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในร่างกายและมีการพัฒนาความ

แข็งแรงความเร็ว กำลัง และสอดคล้องกับการศึกษาของเชพเพิร์ด (Sheppard, 2007 : 63 - 70) ซึ่งพบว่าพลัยโอเมตริกมีประโยชน์กับนักกีฬาที่มีการเคลื่อนไหวที่ไม่แน่นอนส่วนใหญ่จะเป็นการเคลื่อนไหวในระยะทางสั้น ซึ่งการเล่นต้องอาศัยทั้งพลังงานแบบใช้ออกซิเจน พลังงานแบบไม่ใช้ออกซิเจน ความเร็วและพลัง การนำโปรแกรมการฝึกพลัยโอเมตริกมาฝึกพร้อมกับโปรแกรมการฝึกบาสเกตบอลจะทำให้ให้นักกีฬาประสบความสำเร็จ เพราะการฝึกพลัยโอเมตริกจะพัฒนาให้กล้ามเนื้อทั้งความเร็วและพลัง การออกกำลังกายแบบนี้จึงส่งผลให้นักบาสเกตบอลเกิดความความแข็งแรง และมีพลังส่งผลให้เกิดความแม่นยำในการกระโดดยิงประตูบาสเกตบอล

สำหรับการทดสอบความแม่นยำในการกระโดดยิงประตูบาสเกตบอลของกลุ่มทดลองที่ฝึกด้วยโปรแกรมพลัยโอเมตริกพร้อมกับโปรแกรมฝึกปกติ กับกลุ่มควบคุมที่ทำการฝึกด้วยโปรแกรมฝึกปกติเพียงอย่างเดียวในการกระโดดยิงประตูบาสเกตบอลที่ระยะต่าง ๆ ปรากฏว่าที่ระยะไกล 6.25 เมตร กลุ่มทดลองมีความแม่นยำในการกระโดดยิงประตูบาสเกตบอลได้ดีกว่า กลุ่มควบคุม แต่ที่ระยะใกล้ 2.50 เมตร และระยะกลาง 4.60 เมตร กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม มีความแม่นยำในการกระโดดยิงประตูบาสเกตบอลไม่แตกต่างกัน กอปรกับปรีดา รอดโพธิ์ทองได้กล่าวว่าแต่ละระยะมีความแม่นยำในการกระโดดยิงประตูที่ต่างกัน ได้แก่ ระยะใกล้ยิ่งหวังผลได้ร้อยละ 80 ระยะกลางยิ่งหวังผลได้ร้อยละ 60 และระยะไกลยิ่งหวังผลได้ร้อยละ 30 รวมทั้งสมรรถชัย น้อยศิริ (2535 : 94) กล่าวว่า การที่ระยะการยิงประตูที่ไกลขึ้นทำให้ความแม่นยำก็จะลดลงไปด้วย และผลการวิจัยของ

จิรวัดน์ สัทธรรม (2555 : 17) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับความแม่นยำในการยิงประตูบาสเกตบอลของนักกีฬาชายที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาแห่งชาติครั้งที่ 40 พบว่า ระยะใกล้มีความแม่นยำมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.14 ระยะกลางมีความแม่นยำ คิดเป็นร้อยละ 44.22 และระยะไกล มีความแม่นยำน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.23 นั้นแสดงให้เห็นได้ว่า ไม่ว่าจะเป็นการกระโดดยิงประตูบาสเกตบอลที่ระยะใด ๆ ก็ตาม ระยะยิงใกล้ยิ่งมีความแม่นยำ ในการกระโดดยิงประตูบาสเกตบอลได้ดีกว่าระยะที่ไกลออกไป ดังนั้นระยะใกล้ 2.50 เมตร และระยะกลาง 4.60 เมตร ไม่ว่าจะเป็นการฝึกด้วยวิธีใดก็ตามความแม่นยำในการกระโดดยิงประตูบาสเกตบอลไม่แตกต่างกัน แต่ที่ระยะไกล 6.25 เมตร จะเห็นถึงความแตกต่างของกลุ่มทดลองที่มีการฝึกพลัยโอเมตริก จะมีความแม่นยำในการกระโดดยิงประตูบาสเกตบอลได้ดีกว่ากลุ่มควบคุม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการฝึกพลัยโอเมตริกมีผลต่อการสร้างกล้ามเนื้อขาให้มีความแข็งแรงขึ้น

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าการฝึกพลัยโอเมตริกสามารถพัฒนาความแม่นยำในการกระโดดยิงประตูบาสเกตบอลในระยะต่าง ๆ ได้ ดังจะเห็นได้จากกลุ่มทดลองที่ทำการฝึกด้วยโปรแกรมพลัยโอเมตริกร่วมกับโปรแกรมฝึกปกติ มีการพัฒนาความแม่นยำในการกระโดดยิงประตูบาสเกตบอลได้ดีกว่า กลุ่มควบคุมที่ทำการฝึกด้วยโปรแกรมฝึกปกติเพียงอย่างเดียวโดยเฉพาะที่ระยะไกล 6.25 เมตร ดังนั้นผลจากการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้พัฒนาความแม่นยำในการกระโดดยิงประตูบาสเกตบอลต่อไปได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ประโยชน์

จากผลการวิจัย ทำให้ทราบว่า การฝึกพลัยโอเมตริกมีผลทำให้การพัฒนาความแม่นยำในการกระโดดยิงประตูบาสเกตบอลสูงขึ้น และระยะใกล้ 2.50 เมตรมีความแม่นยำในการกระโดดยิงประตูบาสเกตบอลมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ระยะกลาง 4.60 เมตร และระยะไกล 6.25 เมตร ตามลำดับ ในการฝึกความแม่นยำในการกระโดดยิงประตูบาสเกตบอลสามารถนำไปประกอบการฝึกพลัยโอเมตริกมาฝึกควบคู่กับโปรแกรมการฝึกบาสเกตบอลตามปกติ ซึ่งจะส่งผลให้นักบาสเกตบอลสามารถพัฒนาความแม่นยำในการกระโดดยิงประตูบาสเกตบอลสูงกว่าการฝึกด้วยโปรแกรมฝึกบาสเกตบอลเพียงอย่างเดียว ดังนั้นการฝึกพลัยโอเมตริกน่าจะเป็นประโยชน์ให้กับผู้ฝึกสอน ครูผู้สอน นักกีฬาและผู้สนใจสามารถนำไปใช้และเลือกรูปแบบการฝึกเพื่อพัฒนาความแม่นยำในการกระโดดยิงประตูบาสเกตบอลได้อย่างเหมาะสม และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาและเปรียบเทียบผลของโปรแกรมการฝึกพลัยโอเมตริกโดยเปรียบเทียบผลตามระยะเวลาในการฝึก เช่น ระยะเวลา 6 สัปดาห์ 8 สัปดาห์และ 12 สัปดาห์ เพื่อศึกษาแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นว่าจะคงที่ เพิ่มขึ้น หรือลดลง ซึ่งจะทำให้ได้ระยะเวลาที่เหมาะสมในการฝึกต่อไป

2. ควรศึกษาและเปรียบเทียบสมรรถภาพทางกายในด้านอื่น ๆ ที่สำคัญต่อกีฬาบาสเกตบอล

เอกสารอ้างอิง

- จิรวัดน์ สัทธรรม. (2555). ความแม่นยำในการยิงประตูบาสเกตบอลของนักกีฬาบาสเกตบอลชายในการแข่งขันกีฬาแห่งชาติครั้งที่ 40. ปริญญาานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย. (2541). เทคนิคและทักษะกีฬาบาสเกตบอล. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปราโมทย์ พงษ์ไชย. (2533). ผลของการกระโดดเท้าเดียวและเท้าคู่ที่มีต่อความแข็งแรงของกล้ามเนื้อขา. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สมรรถชัย น้อยศิริ. (2535 ข). “บาสเกตบอล”. เอกสารประกอบการสอน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สมเกียรติ นุกิจรังสรรค์. (2530). ความแม่นยำในการกระโดดยิงบาสเกตบอลในระยะและมุมต่างๆ. ปริญญาานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Sheppard, John. (2007). Ployometric training : Can it improve football performance?. Journal of Sports Science and medicine. (6), 63 – 70

การพัฒนารูปแบบการสอนที่เน้นกระบวนการคิด อย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักศึกษา สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา

Development of a Critical Thinking Process-Oriented Instructional Model for Physical Education Undergraduate Students in the Faculty of Physical Education at Institute of Physical Education

เกษมสุข กุณแสน บุญเรือง ศรีทริภุญ ชาติริ เกิดธรรม
สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตศรีสะเกษ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบกระบวนการคิดอย่างมี
วิจารณญาณ สำหรับนักศึกษา สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา 2) พัฒนา
รูปแบบการสอนที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักศึกษา สาขาวิชาพลศึกษา คณะ
ศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา 3) ศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอน ที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมี
วิจารณญาณ ในรายวิชาวิธีสอนพลศึกษา ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในเนื้อหาการเรียนวิชาวิธีสอน
พลศึกษา ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการสอน
รูปแบบที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยการวิจัยและพัฒนาโดยแบ่งการดำเนินการเป็น
3 ระยะ คือ ระยะที่ 1) ศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยวิธีการ
ศึกษาหลักการแนวคิดทฤษฎี เอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องร่วมกับการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ
จำนวน 10 คน ด้วยการสนทนากลุ่ม และยืนยันด้วยการวิเคราะห์ข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์
ผู้สอนทั้งหมด ในคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา จำนวน 246 คน จากจำนวนทั้งหมด 286 คน
คิดเป็นร้อยละ 86.01 ที่ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ใช้สถิติการวิเคราะห์
องค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้วยเทคนิควิเคราะห์โครงสร้างเชิงเส้น โดยใช้โปรแกรม LISREL VERSIONS 9.10
(Invoice Number DP - 13 - 031113 - 9451) ระยะที่ 2) ระยะพัฒนารูปแบบการสอน ประกอบด้วย
2.1 ขั้นตอนการสังเคราะห์รูปแบบการสอน 2.2 ขั้นตอนพัฒนารูปแบบการสอน ระยะที่ 3) ศึกษาผล
การใช้รูปแบบการสอนที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

คำสำคัญ : รูปแบบการสอน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ความ
พึงพอใจ

โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงทดลองแบบอนุกรมเวลา 1 กลุ่ม กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา ชั้นปีที่ 3 คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา จำนวน 40 คน ที่ได้มาโดยการเลือกแบบอาสาสมัคร เป็นเวลา 10 สัปดาห์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ การวิเคราะห์ ความแปรปรวนเชิงพหุแบบวัดซ้ำ ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ดังนี้ 1. การฟัง 2. การวิเคราะห์สถานการณ์ 3. การพิจารณาระบุประเด็น 4. การตั้งสมมติฐาน 5. การรวบรวมข้อมูลหลักฐาน 6. การเชื่อมโยงเหตุผล 7. การประยุกต์และนำไปใช้ 8. การประเมินผล

2. รูปแบบการสอนที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณประกอบด้วย 1) หลักการ แนวคิด ทฤษฎี 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 6 ชั้น ได้แก่ ขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นตั้งสมมติฐาน ขั้นรวบรวม เชื่อมโยงข้อมูล ขั้นนำไปใช้ และขั้นสรุปประเมินผล 4) ผลที่ผู้เรียนจะได้รับ 5) แนวทางในการนำไปใช้

3. เมื่อนำรูปแบบการสอนที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักศึกษา สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ไปใช้ พบว่า

3.1 นักศึกษามีระดับความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทั้ง 8 ด้านเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการพิจารณาระบุประเด็น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการฟัง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

3.2 นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักศึกษา สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study and analyze the elements of critical thinking process of physical education undergraduate students in the Faculty of Physical Education in the Institute of Physical Education 2) to develop a critical thinking process-oriented instructional model for the undergraduate students and 3) to study the effect of using a critical thinking process-oriented instructional model for the subject of physical education pedagogy towards their learning achievements, the ability of critical thinking and the satisfaction of the undergraduate students towards a critical thinking process-

oriented instructional model. The research which comprised 3 phases of operation, namely; Phase 1: study and analyze the elements of critical thinking process by studying the principles, concepts, theories and related researches and documents together with the consideration of 10 experts through focus group process. The data analysis from the purposive sample group who were all 246 lecturers, out of 286 equivalent to 86.01% in the Faculty of Physical Education in the Institute of Physical Education was confirmed by confirmatory factor analysis through the analytical technique of Linear Structural Relationship by LISREL VERSION 9.10 (Invoice Number DP-13-031113-9451) Phase 2: this phase was composed of 2 stages of developing instructional model, namely 1) stage of synthesizing instructional model 2) stage of developing and finding out the effectiveness of instructional model and Phase 3: study the effect of critical thinking process-oriented instructional model through one group time series experimental method. The sample group was 40 undergraduate students studying in the third-year Bachelor's Degree in the Faculty of Physical Education in the Institute of Physical Education. The sample obtained by using volunteer selection technique, participating in the experimentation for 10 weeks for data analysis. Mean, standard deviation and repeated measure MANOVA were used.

The results of this study were as follows:

1. The elements of critical thinking process-oriented for physical education undergraduate students in the Faculty of Physical Education in the Institute of Physical Education were consisted of 8 elements included 1) critical listening 2) situation analysis 3) issue consideration 4) hypothesis formulation 5) data and evidence collection 6) reason connection 7) application and 8) evaluation.

2. The critical thinking process-oriented instructional model was composed of 1) principles, concepts, theory 2) objectives 3) 6 stages, namely; stage of lead-in, stage of teaching, stage of hypothesis formulation, stage of data collection and connection, stage of application and stage of summary and evaluation 4) results for the students 5) guidelines for education.

3. The results of using the critical thinking process-oriented instructional model for physical education undergraduate students in the Faculty of Physical Education in the Institute of Physical Education were as follows:

- 3.1 The undergraduate students had a significantly increased in their learning achievement of critical thinking ability at the level of .05. The overall mean was at a high

level, when considering in each aspect found that the highest mean level was the issue consideration while the lowest mean level was the critical listening.

3.2 The score of learning achievement was significantly increased at the level of .05.

3.3 As a whole, the students' mean of satisfaction with a critical thinking process-oriented instructional model of Physical Education for undergraduate students in Faculty of Physical Education in the Institute of Physical Education was at a high level. For each aspect, the mean score was at the high level.

Keywords : Instructional model, learning achievement, The ability Of critical thinking, Satisfaction

ความสำคัญและปัญหาในการวิจัย

การจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่จะสร้างความสุขให้เกิดแก่ผู้เรียน ต้องมีทั้งศาสตร์และมีศิลป์ การมีรูปแบบการสอนที่ดี จะทำให้การสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และการเรียนรู้ของผู้เรียนบรรลุสู่จุดประสงค์ของการสอนที่กำหนดไว้ (อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2546) และ (ปทุมพร ศรีอีสาน, 2550) ครูที่จัดกิจกรรม การสอนวิธีการสอนใหม่ๆ มีสื่อนวัตกรรมที่ทันสมัย มีเทคนิคในการใช้คำถามที่ส่งเสริมการคิด ทำให้ผู้เรียนเป็นผู้มีเหตุผล ส่งผลต่อความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และจะมีผลต่อประสบการณ์ของผู้เรียน สอดคล้องกับ แมคคริงค์ (McCrink.1999) กล่าวว่า การสอนของครูและรูปแบบการเรียนที่ดีจะส่งผลต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และจากผลการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา 17 วิทยาเขตทั่วประเทศ กลุ่มตัวอย่าง 367 คน พบว่า ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา

รายด้าน พบว่า ด้านอนุมานและด้านตระหนักถึงข้อตกลงเบื้องต้นอยู่ในระดับน้อย ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพและความต้องการในการจัดการสอนที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณของอาจารย์ผู้สอนในคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา จำนวน 237 คน พบว่า อาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นต่อสภาพและความต้องการในการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านพฤติกรรมของนักศึกษา ลักษณะการแสดงออกในปัจจุบันอยู่ในระดับน้อย และได้ศึกษาสภาพและประสิทธิภาพในทักษะการฟังของนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ พบว่า โดยรวมของสภาพและประสิทธิภาพทักษะการฟังของนักศึกษา อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านประสิทธิภาพของทักษะการฟังและด้านจุดมุ่งหมายการฟัง อยู่ในระดับน้อย จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าการคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นปัญหาที่สำคัญ ดังนั้นการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ จึงเป็นกระบวนการที่สำคัญใน

การแก้ปัญหาดังกล่าว ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนา นักศึกษาให้เป็นบุคลากรที่มีคุณค่าและมีคุณภาพ ในอนาคตต่อไป

คำถามของการวิจัย

1. องค์ประกอบของกระบวนการคิดอย่าง มีวิจารณญาณสำหรับนักศึกษา สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา มีอะไรบ้าง

2. การพัฒนารูปแบบการสอนที่เน้น กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับ นักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา มีอย่างไรบ้าง

3. การใช้รูปแบบการสอนในรายวิชา วิธีสอนพลศึกษาที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมี วิจารณญาณ มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและ ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้น กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษา สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบัน การพลศึกษา มีผลอย่างไรบ้าง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบ กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับ นักศึกษา สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา

2. พัฒนารูปแบบการสอนที่เน้น กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับ นักศึกษา สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา

3. ศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอนที่เน้น

กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณในรายวิชา วิธีสอนพลศึกษา ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในเนื้อหาการเรียนวิชาวิธีสอนพลศึกษา ความ สามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และความ พึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการสอนรูปแบบที่เน้น กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

สมมุติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาที่ใช้รูปแบบการเรียนการสอน ที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้ คະแนนเฉลี่ยความสามารถในการคิดอย่างมี วิจารณญาณหลังการสอนสูงขึ้น

2. นักศึกษาที่ใช้รูปแบบการสอนที่เน้น กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้คะแนนเฉลี่ย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในเนื้อหาวิชาวิธีสอน พลศึกษาสูงขึ้น

3. นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียน การสอนของรูปแบบการสอนที่เน้นกระบวนการคิด อย่างมีวิจารณญาณ

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking Processes) เป็นกระบวนการ คิดที่มีจุดประสงค์ของบุคคลที่ผ่านการ แปรความ วิเคราะห์ ไตร่ตรอง สื่อสารและประเมิน ข้อมูลจากการสังเกต และ/หรือใช้ประสบการณ์ โดยอาศัยความรู้ เจตคติ และทักษะการคิดอย่าง มีเหตุผล เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผล และการตัดสินใจด้วยตนเอง (Bayer, 1995) และ สมาคมการนิเทศและพัฒนาหลักสูตรอเมริกา (ASCD) ได้นำเสนอว่าผู้เรียนที่จะมีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ต้องมีมิติการคิดในด้าน

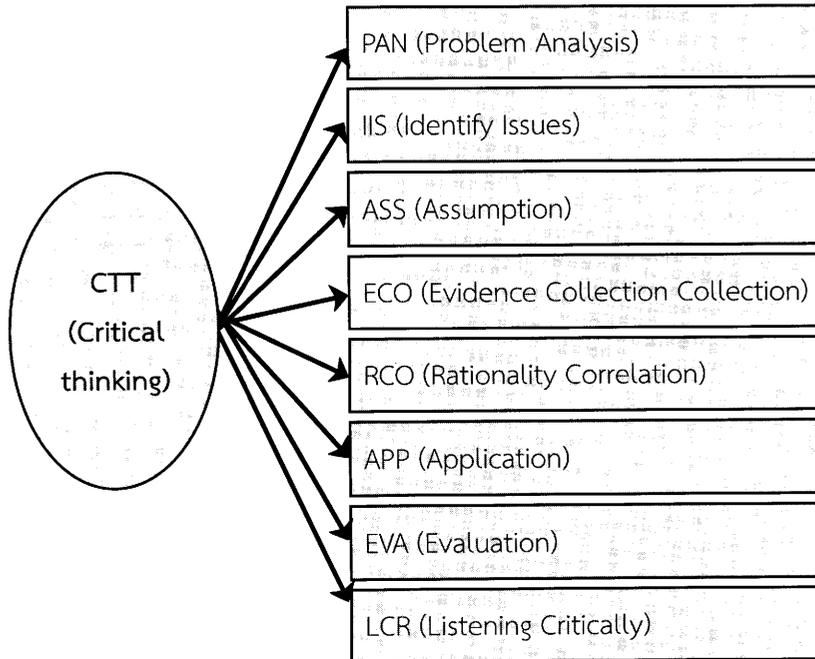
การควบคุมการรู้คิดของตน (Meta Cognition) เกี่ยวกับการรับรู้ การควบคุมการเรียนรู้ของตนเอง มีมิติการคิดด้านกระบวนการคิด (Thinking Processes) กระบวนการสร้างความคิดรวบยอด การสร้างหลักการ การสร้างความเข้าใจ ซึ่งจำเป็นต่อการตัดสินใจ แก้ปัญหา มีมิติการคิดด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดสร้างสรรค์ (Critical and Creative Thinking) แสดงถึงลักษณะของการคิดจะเกิดขึ้นเสมอไม่ว่าจะใช้กระบวนการหรือทักษะ มีมิติการคิดด้านทักษะการคิด (Core thinking skill) ประกอบด้วยทักษะย่อยๆที่นำไปใช้ในกระบวนการคิด เช่นทักษะการเปรียบเทียบ การจัดหมวดหมู่ การตีความ การแปลความหมาย มีมิติการคิดด้านความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ในเนื้อหา วิชา และการคิด ยังสอดคล้องกับมาตรฐานสติปัญญาสากลเกี่ยวกับการใช้เหตุผลต่อประเด็นปัญหา ด้านกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทั้งนี้ผู้เรียนยังต้องใช้แนวคิดยุทธศาสตร์การดำเนินการเพื่อบรรลุกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical thinking Consortium , 2002a) ใน 3 ยุทธศาสตร์คือ ยุทธศาสตร์ทางเจตคติ (Affective Strategies) ยุทธศาสตร์ทางปัญญา - ความสามารถ ระดับมหภาค (Cognitive Strategies - Macro abilities) ยุทธศาสตร์ทางปัญญา - ทักษะระดับจุลภาค (Cognitive Strategies - Micro skills) ประกอบด้วย การคิดด้วยตนเอง และกลุ่ม เป็นการปรับพฤติกรรมความเชื่อของตนเองหรือกลุ่มให้มีเหตุผลจากหลักฐาน และข้อมูล ที่มีอยู่ในระดับบุคคลและระดับกลุ่ม การสร้างคำพยากรณ์อ้างอิง ที่เป็นไปได้ ฟังอย่างมีวิจารณญาณ โดยฟังแล้วนำมาคิด ตีความ เปรียบเทียบ ด้านการหาเหตุผลสนทนาแลกเปลี่ยนกันด้วยเหตุผล

(Reasoning dialogically) การหาเหตุผล และแสดงเหตุผล แบบหักล้าง (Reasoning dialectically) การให้เหตุผลและการประเมินหลักฐาน และข้อเท็จจริง ที่ยังพิสูจน์ไม่ได้ จากหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ที่กล่าวมาแล้วนั้น ผู้สอนสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนากกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้ตามความเหมาะสม

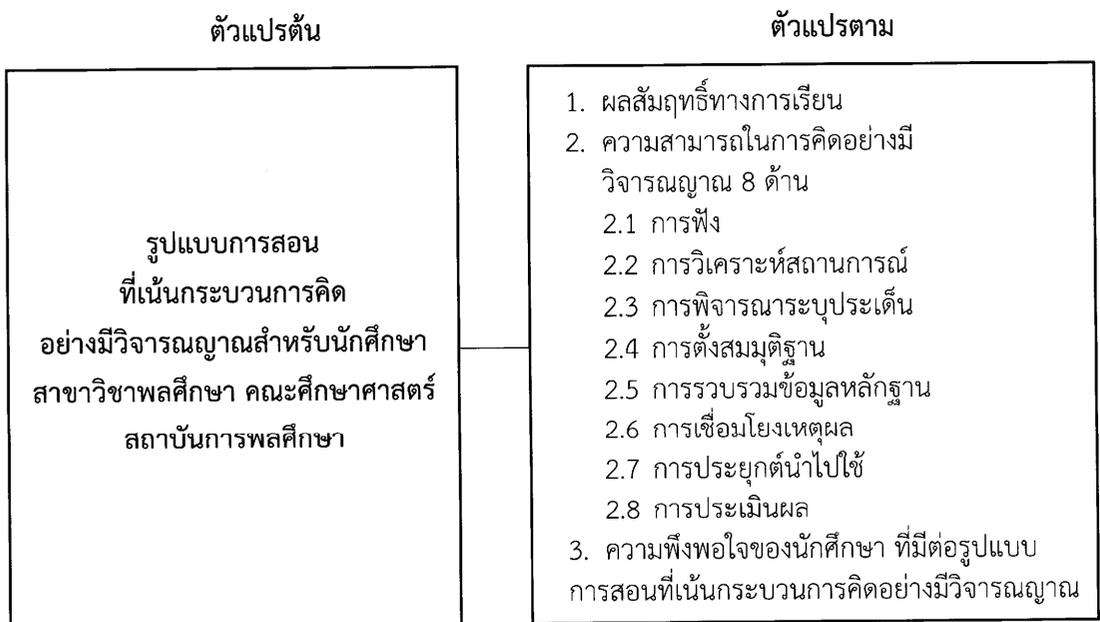
ระเบียบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา โดยแบ่งการดำเนินการเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1) ศึกษาและวิเคราะห์ห้วงองค์ประกอบกระบวนการการคิดอย่างมีวิจารณญาณใช้สถิติการวิเคราะห์ห้วงองค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้วยเทคนิควิเคราะห์โครงสร้างเชิงเส้น (Linear Structural Relationship) โดยใช้โปรแกรม LISREL VERSIONS 9.10 (Invoice Number DP-13-031113-9451) ระยะที่ 2) ระยะพัฒนารูปแบบการสอน ประกอบด้วย 2.1 ขั้นตอน การสังเคราะห์รูปแบบการสอน 2.2 ขั้นตอน การพัฒนารูปแบบการสอน ระยะที่ 3) ศึกษา ผลการใช้รูปแบบการสอนที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงทดลองแบบอนุกรมเวลา (Time Series Analysis) 1 กลุ่ม กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา ชั้นปีที่ 3 คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา จำนวน 40 คน ที่ได้มาโดยการเลือกแบบอสาสมัคร เป็นเวลา 10 สัปดาห์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และ ทดสอบสมมุติฐานด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนเชิงพหุแบบวัดซ้ำ (Repeated Measures Analysis of Variance)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ภาพ 2 กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยการใช้รูปแบบการสอน

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเป็น 3 ระยะ

การวิจัยระยะที่ 1 : การศึกษาและวิเคราะห์ องค์ประกอบกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ กำหนดโมเดลทฤษฎี กำหนดค่าพารามิเตอร์ ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง หน่วยการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) ทางการวิจัย คือ คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา และหน่วยการสุ่ม (Random Unit) ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนประจำคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ที่ปฏิบัติ การสอนในปีการศึกษา 2555 จำนวน 286 คน ใน 17 วิทยาเขต ทั่วประเทศ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสอบถามความคิดเห็นอาจารย์ผู้สอน คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ด้านความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ขององค์ประกอบกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ นำแบบสอบถามดังกล่าวเสนอเพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน และหาค่าความเชื่อมั่นได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.83

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factory Analysis) โดยโปรแกรม LISREL เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างด้วยการพิจารณาความสอดคล้องกลมกลืนระหว่างโมเดลที่สร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

การวิจัยระยะที่ 2 : การพัฒนารูปแบบการสอน การพัฒนารูปแบบการสอน ด้วยการสร้างต้นแบบแผนการเรียนรู้ของรูปแบบการสอน

ซึ่งต้องผ่าน การตรวจสอบความเหมาะสมความเป็นไปได้ ตรวจสอบคุณภาพ โดยผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านหลักสูตรและการสอน 5 ท่าน และนำแผนการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาปีที่ 3 สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตศรีสะเกษ จำนวน 30 คน

การวิจัยระยะที่ 3 : ศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอนที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงทดลองแบบอนุกรมเวลา 1 กลุ่ม กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา ชั้นปีที่ 3 คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา จำนวน 40 คน ที่ได้มาโดยการเลือกแบบอาสาสมัคร เป็นเวลา 10 สัปดาห์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนเชิงพหุแบบวัดซ้ำ

ผลการวิจัย

การวิจัยระยะที่ 1 : การศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของ 8 องค์ประกอบ พบว่า โมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งพิจารณาได้จาก ค่าไค-สแควร์ มีค่าเท่ากับ 394.558 ; $p = 0.0584$ ท้องศาอิสระเท่ากับ 352 และดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.912 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง เปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 0.999 ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.022 ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความ

คลาดเคลื่อนมาตรฐาน (RMR) เท่ากับ 0.027 นั้นแสดงว่าโมเดล มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบมีค่าระหว่าง 0.85 ถึง 0.96 มีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกค่าแสดงว่าโครงสร้างของแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วย 8 องค์ประกอบสามารถวัดได้ตรงตามทฤษฎีที่ผู้วิจัยได้ศึกษา

การวิจัยระยะที่ 2 : การพัฒนารูปแบบการสอน ประกอบด้วยการพัฒนา 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างต้นแบบแผนการเรียนรู้ 2) การตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ตรวจสอบคุณภาพ โดยผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านหลักสูตรและการสอน 5 ท่าน และ 3) การนำแผนการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาปีที่ 3 สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตศรีสะเกษ จำนวน 30 คน ซึ่งผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า หลังเรียน มีคะแนนเฉลี่ย $\bar{X} = 23.96$, S.D. = 2.42 ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 11.00, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 2.46 จะเห็นได้ว่ามีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้น และค่า $t = 20.712^*$, $p = .000$ แสดงว่าคะแนนหลังเรียนกับก่อนเรียนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจากการประเมินความสามารถอย่างมีวิจารณญาณ ใน 8 ด้าน พบว่า ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ค่าเฉลี่ยโดยรวมหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 3.79$, S.D. = .21, ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 2.72$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

S.D. = .22 จะเห็นได้ว่ามีค่าเฉลี่ยสูงขึ้นและ ค่า $t = 52.100^*$, $p = .000$ แสดงว่าคะแนนหลังเรียนกับก่อนเรียนขอความสามารถอย่างมีวิจารณญาณโดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านการวิเคราะห์สถานการณ์ มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 3.84$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = .19 อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการรวบรวมข้อมูลหลักฐาน มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 3.75$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = .23 อยู่ในระดับมาก

สรุปรูปแบบการสอนที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ประกอบด้วย ขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นตั้งสมมติฐาน ขั้นรวบรวมเชื่อมโยงข้อมูล ขั้นนำไปใช้ ขั้นสรุป ประเมินผล และขั้นตอนของกระบวนการพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณประกอบด้วย 8 ขั้นตอน ได้แก่ 1. การฟัง 2. การวิเคราะห์สถานการณ์ 3. การพิจารณาระบุประเด็น 4. การตั้งสมมติฐาน 5. การรวบรวมข้อมูลหลักฐาน 6. การคิดเชื่อมโยงเหตุผล 6.1) คิดรายบุคคล 6.2) คิดระดับกลุ่มย่อย 7. การประยุกต์นำไปใช้ 8. การประเมินผล

การวิจัยระยะที่ 3 : ศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอน ผลการวิเคราะห์การใช้รูปแบบการสอนพบว่า 1. จากการทดสอบด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้ง 3 ครั้ง พบว่า ครั้งที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ ($\bar{X} = 67.34$, S.D. = .401) รูปแบบการสอน มีผลต่อคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F=1980.855^3$) และมีผลทำให้นักศึกษามีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F=3597.098$)

ผลที่เกิดจากรูปแบบการสอนที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณแต่ละครั้งมีผลต่อคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3 ครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F=3755.325$)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลต่างของคะแนนเฉลี่ยรายคู่จะเห็นความแตกต่างพัฒนาการที่สูงขึ้นทุกครั้งที่มีการทดสอบ ยกเว้นการทดสอบครั้งที่ 2 กับครั้งที่ 3 ไม่แตกต่างกัน

2. จากการประเมินด้านความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทั้ง 3 ครั้ง พบว่าการประเมินครั้งที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ ($\bar{X} = 4.213$, S.D. = .082) รูปแบบการสอน มีผลต่อคะแนนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณอย่างมีนัยสำคัญสถิติที่ระดับ .05 ($F=2499.511^a$) และมีผลทำให้นักศึกษามีคะแนนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F=1783.140$)

ผลที่เกิดจากรูปแบบการสอนแต่ละครั้งมีผลต่อคะแนนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณทั้ง 3 ครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F=4953.977$)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่จากการประเมินทั้งหมดจำนวน 3 ครั้ง พบว่า ทุกคู่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลต่างของคะแนนเฉลี่ยรายคู่จะเห็นความแตกต่างหรือพัฒนาการที่สูงขึ้นทุกครั้งที่มีการประเมิน

3. จากการประเมินความสามารถอย่างมีวิจารณญาณ ทั้ง 8 ด้าน พบว่า โดยรวม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.65$, S.D.) = 0.24 อยู่ในระดับมาก เมื่อ

พิจารณารายด้าน พบว่า 1) ด้านการฟัง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.63$, S.D.) = 0.18 อยู่ในระดับมาก 2) ด้านการวิเคราะห์สถานการณ์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.67$, S.D.) = 0.28 อยู่ในระดับมาก 3) ด้านการพิจารณาระบุประเด็น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.68$, S.D.) = 0.22 อยู่ในระดับมาก 4) ด้านการตั้งสมมุติฐาน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.63$, S.D.) = 0.23 อยู่ในระดับมาก 5) ด้านการรวบรวมข้อมูล หลักฐาน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.65$, S.D.) = 0.25 อยู่ในระดับมาก 6) ด้านเชื่อมโยงเหตุผล มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.66$, S.D.) = 0.28 อยู่ในระดับมาก 7) ด้านประยุกต์และนำไปใช้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.65$, S.D.) = 0.24 อยู่ในระดับมาก 8) ด้านประเมินผล มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.66$, S.D.) = 0.25 อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพิจารณาระบุประเด็น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.68$, S.D.) = 0.22 อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าน้อยที่สุดได้แก่ ด้านการฟัง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.63$, S.D.) = 0.18 อยู่ในระดับมาก

4. ผลการวิเคราะห์แบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ การสอนที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบการสอนที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ใน 5 ด้านประกอบ ด้วย ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านเครื่องมือวัดผล โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.54) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านผู้สอน ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.53) อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด

คือ ด้านเนื้อหา ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.55) อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

1.1 พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ องค์ประกอบทั้ง 8 ด้านสามารถวัดได้ตรงตามทฤษฎีที่ผู้วิจัยได้ศึกษา สอดคล้องเพ็ญศิริ อัจจุฬา (2546) ได้ศึกษาวิจัย พบว่ารูปแบบความสัมพันธ์ เชิงสาเหตุ ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียน มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ รูปแบบที่สร้างขึ้นอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้ร้อยละ 8 ผลการตรวจสอบความกลมกลืน สอดคล้องที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 สรุปได้ว่าองค์ประกอบ ด้านการฟัง การวิเคราะห์สถานการณ์ การพิจารณาระบุประเด็น การตั้งสมมุติฐาน การรวบรวมข้อมูลหลักฐาน เชื่อมโยงเหตุผล การประยุกต์นำไปใช้ประเมินผล มีความสำคัญ สามารถนำไปพัฒนารูปแบบการสอนที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

2. ผลการใช้รูปแบบการสอน เมื่อพิจารณาจากผลการทดสอบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน หลังเรียน และหลังเรียน 3 สัปดาห์ พบว่า

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบ 3 ครั้ง ครั้งที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด รูปแบบการสอนมีผลต่อคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และมีผลทำให้นักศึกษามีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .05 โดยผลต่างของคะแนนเฉลี่ยรายคู่จะเห็นความแตกต่าง หรือพัฒนาการที่สูงขึ้นทุกครั้งที่มีการทดสอบ ยกเว้น การทดสอบในครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3 ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ อรสา เอี่ยมสะอาด (2548) ที่ได้ศึกษาวิจัย พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรม วิทยาศาสตร์ เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษา จากการประเมินทั้ง 3 ครั้ง การประเมินครั้งที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด รูปแบบการสอน มีผลต่อคะแนนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทำให้นักศึกษามีคะแนนความสามารถ ในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ อรสา เอี่ยมสะอาด (2548) ได้ที่ศึกษาวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 ผลการประเมินความสามารถอย่างมีวิจารณญาณของทั้ง 8 ด้าน พบว่า โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการพิจารณาระบุประเด็น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ด้านการฟัง

มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

3. ผลการประเมินความพึงพอใจ ผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบการสอน พบว่า ภาพรวมความพึงพอใจของนักศึกษา มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งอยู่ในระดับมาก คือ ด้านผู้สอน จากผลการวิจัยในครั้งนี้แสดงว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมากทุกด้าน นั้นจะส่งผลดีต่อความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณสามารถใช้ประโยชน์ได้ในโอกาสต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ Roger (1969) ความพึงพอใจของผู้เรียนในการศึกษาเล่าเรียนเกิดจากองค์ประกอบต่าง ๆ คือ หลักสูตร วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนต้องสร้างความสุขในการเรียนให้กับผู้เรียนให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจ มีความกระตือรือร้น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเจริญก้าวหน้า บังคับความพึงพอใจนี้ จึงเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่ง ที่จะส่งผลให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียน

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลการวิจัยผู้วิจัยพบว่าขั้นตอนกระบวนการสอนทั้ง 6 ขั้น และขั้นตอนการพัฒนากระบวนการ

คิดอย่างมีวิจารณญาณ ทั้ง 8 ขั้นตอน สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การดำเนินการกิจกรรมการสอนควรอยู่ในรูปแบบการสอนแบบคณะ (Team Teaching) เนื่องจากทุกขั้นตอนผู้สอนและผู้ช่วยสอนต้องมีส่วนกระตุ้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิดตามกระบวนการให้ผู้เรียนได้แสดงออกด้วยการนำเสนอความคิดอย่างอิสระสมเหตุสมผล ตลอดจนรักษาเวลาในการทำกิจกรรมในทุกขั้นตอนซึ่งเป็นส่วนสำคัญต่อการพัฒนากระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การวิจัยในครั้งนี้มีการใช้เครื่องมือในการประเมินผลหลายแบบ การนำเครื่องมือไปใช้ผู้สอนและผู้ช่วยสอนต้องคำนึงถึงขั้นตอนวิธีการใช้และการได้มาซึ่งข้อมูลที่ถูกต้อง มีคุณภาพสามารถนำมาวิเคราะห์ผลได้อย่างถูกต้องเที่ยงตรง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิจัยในเชิงลึก โดยการศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอนที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เปรียบเทียบรูปแบบการสอนที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณกับรูปแบบการสอนอื่นๆ ที่มีการจัดการเรียนการสอนใน คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ปทุมพร ศรีอิสาน. 2550. **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.** วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เพ็ญศิริ อัจจุฬา. 2546. **รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งต่อการคิดวิจาร์ณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.** วิทยานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- Bayer, B.K. 1995. **Critical Thinking.** Bloomington. In : Phi Delta Kappa Educational Foundation.
- Ennis. R.H. 1985. A Logical basis for measuring critical thinking skill. **Educational Leadership.** 10 : 45-48.
- Kurfiss, J.G. 1988. **Critical Thinking : Theory, Research, Practice, and Possibilities.** Texas: Association for the study of Higher Education.
- McCormick, G. J. 1988. **The Effects of Using Print Media In Teaching Critical Thinking Skills to Students.** Dissertation Ed. D. western Michigan University. (CD-ROM)
- Roger, C.R. 1969. **Freedom to learn.** Columbus, Ohio : Charles E. Merrill Publishing Company.
- Watson, G.B. and Glaser, E.M. 1980. **Watson-Glaser Critical Thinking Appraisal : Manual for Form A and B.** San Antonio: Harcourt Brace and Compan.

Academic Journal
Institute of
Physical Education

การคืนสภาพของอัตราการเต้นของหัวใจและปริมาณ การใช้ออกซิเจนสูงสุดภายหลังการฝึกว่ายน้ำ ด้วยโปรแกรมควบคุมอัตราการเต้นของหัวใจ

ปริญญาพิชญ์ นนทวงศ์กุลศิริ ว่าที่ร้อยตรีธนันต์ บุญยิ่ง
นายคเชษฐ์ บุรีกาญจน์ นายบัณฑิตวิชญ์ เต็นสุมิตร นายนิกรบ กองแดง
สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตยะลา

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อทราบอัตราการเต้นของหัวใจและปริมาณการใช้ออกซิเจนภายหลังจากการได้รับโปรแกรมการฝึกที่ควบคุมอัตราการเต้นของหัวใจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักกีฬาว่ายน้ำนักพิการทีมชาติไทยที่เข้าร่วมการแข่งขันการแข่งขันกีฬาคนพิการระดับโลก (พาราลิมปิกเกมส์ 2012) ณ ประเทศอังกฤษ ทำการฝึกซ้อมตามโปรแกรมเป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ ผลการศึกษาพบว่า

1. ปริมาณการใช้ออกซิเจนสูงสุดก่อนการฝึกในสัปดาห์ที่ 0 มีค่าเฉลี่ย 36.50 (มล./กก./นาที) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.10 หลังจากได้รับโปรแกรมการฝึกว่ายน้ำตามโปรแกรมของ George Goodfin แล้วพบปริมาณการใช้ออกซิเจนสูงสุดมีค่าเพิ่มสูงขึ้นโดยมีค่าเฉลี่ย 42.76 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 21.48

2. อัตราการเต้นของหัวใจหลังจากการว่ายน้ำท่าฟรีสไตล์ระยะทาง 200 เมตร ในวินาทีที่ 30 ก่อนได้รับโปรแกรมการฝึกและภายหลังจากการได้รับโปรแกรมการฝึกนั้นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. อัตราการเต้นของหัวใจหลังจากการว่ายน้ำท่าฟรีสไตล์ระยะทาง 200 เมตรในวินาทีที่ 60 ก่อนได้รับโปรแกรมการฝึกและภายหลังจากการได้รับโปรแกรมการฝึกนั้นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความสำคัญ ; การคืนสภาพของอัตราการเต้นของหัวใจ, ปริมาณการใช้ออกซิเจนสูงสุด, การฝึกว่ายน้ำด้วยโปรแกรมควบคุมอัตราการเต้นของหัวใจ

บทนำ

ในปัจจุบันการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก จะเห็นได้จากการที่ประชาชนไม่ว่าจะเป็นวัยเด็ก วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ และวัยชรา ได้มีการเล่นกีฬาออกกำลังกาย

กันเป็นประจำ เพราะจะช่วยให้ร่างกายมีสุขภาพและสมรรถภาพที่แข็งแรง ซึ่งในการออกกำลังกายจะต้องนำเอาหลักวิทยาศาสตร์การกีฬาเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาร่างกายให้มีสมรรถภาพและสุขภาพร่างกายที่ดีขึ้น การออกกำลังกาย

และการเล่นกีฬานั้นไม่ได้จำกัดอยู่เพียงแค่นักกีฬาเท่านั้นยังรวมถึงคนพิการ ซึ่งก็มีการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายด้วยเช่นกัน และได้มีการจัดแข่งขันมหกรรมกีฬาสำหรับคนพิการขึ้น เช่น พาราลิมปิกเกมส์ เฟสปิกเกมส์ เอเชียนพาราเกมส์ เป็นต้น ซึ่ง กูดแมน อธิบายว่า การจัดแข่งขันกีฬาสำหรับคนพิการนั้นจะมีการจำแนกประเภทกีฬาโดยแบ่งกลุ่มความพิการเป็นหมวดหมู่เข้าไว้ด้วยกัน แต่มีรายละเอียดกำหนดภายในกลุ่มไว้อย่างชัดเจน แต่ถ้ากำหนดรายละเอียดของนักกีฬาไว้เป็นจำนวนมากก็ทำให้ได้นักกีฬาที่มีจำนวนน้อย ในบางครั้งอาจไม่ได้มีการแข่งขันเนื่องจากไม่มีนักกีฬาที่เข้าช่วยความพิการประเภทนั้นอยู่เลย (Goodman, 2000) กีฬาวายน้ำเป็นกีฬาหนึ่งที่ถูกจัดให้มีการแข่งขันในกีฬาคนพิการ ระดับนานาชาติ ซึ่งในปี พ.ศ. 2012 นี้ประเทศไทยได้ส่งนักกีฬาวายน้ำเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาพาราลิมปิกเกมส์ ณ ประเทศอังกฤษ แต่เนื่องด้วยในปัจจุบัน ได้มีการนำวิทยาศาสตร์การกีฬาเข้ามาเพื่อพัฒนาความสามารถทางกายของนักกีฬาปกติ กันอย่างแพร่หลาย ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะนำวิทยาศาสตร์การกีฬามาประยุกต์ใช้กับนักกีฬาวายน้ำ ในด้านของสรีรวิทยาการออกกำลังกาย โดยผู้วิจัยได้นำแบบฝึกซ้อมของ George Goodfin (Parker, 2003) โดยการกำหนดระดับของการฝึกโดยใช้อัตราการเต้นของหัวใจ ในการฝึกรูปแบบของแอโรบิก เพื่อเพิ่มความสามารถในการใช้ออกซิเจนของนักกีฬาวายน้ำคนพิการในการว่ายน้ำ โดยปกติแล้วการฝึกว่ายน้ำจะกำหนดช่วงเวลาการพักของนักกีฬาแต่ละเที่ยว โดยการควบคุมเวลาและระยะทาง ซึ่งเป็นการเสริมสร้างประสิทธิภาพของการว่ายน้ำของนักกีฬา แต่ในปัจจุบันความเจริญ

ก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีมีการพัฒนาเป็นอย่างมาก จึงมีการพัฒนาอุปกรณ์ และวิธีการฝึกใหม่ๆ ขึ้น การใช้อัตราการเต้นของหัวใจเป็นการกำหนดความหนักในการฝึก (Heart Rate Control) จะทำให้การฝึกนั้นมีความเฉพาะเจาะจงมากขึ้น ในการแข่งขันระดับนานาชาตินักกีฬาแต่ละคนจะต้องทำการแข่งขันอย่างน้อย 2-3 ครั้งต่อวัน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา การใช้โปรแกรมการฝึกแบบควบคุมอัตราการเต้นของหัวใจ (Heart Rate Control) ที่มีผลต่อปริมาณการใช้ออกซิเจนสูงสุดของร่างกาย และการคืนสภาพของอัตราการเต้นของหัวใจกลับคืนสภาพปกติ ในนักกีฬาวายน้ำคนพิการทีมชาติไทย ประเภทมีความพิการทางสายตา

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการใช้ออกซิเจนสูงสุด (VO_{2max}) ของนักกีฬาวายน้ำคนพิการประเภทพิการทางสายตา ก่อนและหลังการฝึกว่ายน้ำตามโปรแกรมของ George Goodfin
2. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการฟื้นคืนสภาพของอัตราการเต้นของหัวใจ ในนักกีฬาวายน้ำคนพิการทีมชาติไทยประเภทพิการทางสายตา ก่อนและหลังการฝึกว่ายน้ำตามโปรแกรมของ George Goodfin

ความสำคัญในการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้ทราบเกี่ยวกับความสามารถในการใช้ออกซิเจนสูงสุด (VO_{2max}) ของนักกีฬาวายน้ำคนพิการประเภทพิการทางสายตา ก่อนและหลังจากการฝึกว่ายน้ำตามโปรแกรมของ George Goodfin

2. ทำให้ทราบเกี่ยวกับการคืนสภาพของอัตราการเต้นของหัวใจ ก่อนและหลังการฝึกว่ายน้ำตามโปรแกรมของ George Goodfin ในนักกีฬาว่ายน้ำคนพิการทีมชาติไทย ประเภทพิการทางสายตา ก่อนและหลังจากการฝึกว่ายน้ำตามโปรแกรมของ George Goodfin

3. เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยที่เกี่ยวข้องต่อไป

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักกีฬาว่ายน้ำคนพิการทีมชาติไทย เพศชาย จำนวน 5 คน ประเภทพิการทางสายตา ที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาพาราโอลิมปิกเกมส์ 2012 ณ ประเทศอังกฤษ

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่

1.1 โปรแกรมว่ายน้ำของ George Goodfin

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่

2.1 ปริมาณการใช้ออกซิเจนสูงสุด (VO_{2max})

2.3 ระยะเวลาการคืนสภาพของอัตราการเต้นของหัวใจภายหลังจากการว่ายน้ำ ระยะทาง 200 เมตร

โปรแกรมการฝึกว่ายน้ำด้วยการควบคุมอัตราการเต้นของหัวใจ ของ George Goodfin (Adapted from Bruke et al. 1989) ทำการฝึก

ว่ายน้ำท่าฟรีสไตล์ ด้วยความหนักต่อไปนี้

สัปดาห์ที่ 1 ทำการฝึกว่ายน้ำที่ความหนัก 60-70 เปอร์เซ็นต์ของอัตราการเต้นของหัวใจสูงสุด จำนวน 20 เทียว

สัปดาห์ที่ 2 ทำการฝึกว่ายน้ำที่ความหนัก 60-70 เปอร์เซ็นต์ของอัตราการเต้นของหัวใจสูงสุด จำนวน 20 เทียวต่อเนื่องพัก 3 นาที เพิ่มโปรแกรมการฝึกว่ายน้ำที่ความหนัก 70-80 เปอร์เซ็นต์ จำนวน 5 เทียวพักในแต่ละเทียว 20-30 วินาที

สัปดาห์ที่ 3 ทำการฝึกว่ายน้ำที่ความหนัก 60-70 เปอร์เซ็นต์ของอัตราการเต้นของหัวใจสูงสุด จำนวน 20 เทียวต่อเนื่อง จากนั้นพัก 3 นาที เพิ่มโปรแกรมการฝึกว่ายน้ำที่ความหนัก 70-80 เปอร์เซ็นต์ จำนวน 4 เทียวพักในแต่ละเทียว 20-30 วินาที

สัปดาห์ที่ 4 ทำการฝึกว่ายน้ำที่ความหนัก 60-70 เปอร์เซ็นต์ของอัตราการเต้นของหัวใจสูงสุด จำนวน 10 เทียวต่อเนื่อง จากนั้นพัก 3 นาที เพิ่มโปรแกรมการฝึกว่ายน้ำที่ความหนัก 70-80 เปอร์เซ็นต์ จำนวน 4 เทียวพักในแต่ละเทียว 20-30 วินาที

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

โปรแกรมในการออกกำลังกายเป็นโปรแกรมสำเร็จรูปที่ผู้วิจัยคิดค้นและพัฒนาขึ้น

การทดสอบหาความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ

1. ศึกษาโปรแกรมว่ายน้ำของ George Goodfin (Adapted from Bruke et al. 1989)

2. นำโปรแกรมการออกกำลังกายทั้งสองแบบไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง (Try-Out) เพื่อปรับปรุงแก้ไข

3. ทำการแก้ไขโปรแกรม

4. ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ โดยการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน
5. นำโปรแกรมการออกกำลังกายไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องวิเคราะห์แก๊ส (Quark PFT Ergo)
2. Calibration Syling 3 Litre
3. Calibration Gas 16%O₂ 5%CO₂ Nitrogen Balance
4. โปรแกรมการฝึกว่ายน้ำ สำเร็จรูปของ George Goodfin (Goodfin.2000)
5. เครื่องวัดอัตราการเต้นของหัวใจ (Hart rate Monitor)
6. Arm Ergometer เครื่องหมายการค้า BIODEX
7. ใบบันทึกผลค่าของ VO₂Max Heart Ratesระหว่างทำการทดลอง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินตามขั้นตอนดังนี้

วันที่ 1 ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานทางสรีรวิทยาและปริมาณการใช้ออกซิเจนสูงสุด

1. จัดหาผู้ช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งอธิบาย และสาธิตวิธีการต่าง ๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้เข้าใจในรายละเอียดของการทดสอบ ตลอดจนวิธีการปฏิบัติ และการบันทึกผล การทดสอบให้เข้าใจถูกต้องตรงกัน
2. ทำการนัดหมายกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับ

วัน เวลา และสถานที่ที่ใช้ในการทดสอบ

3. เตรียมอุปกรณ์และสถานที่ที่ใช้ในการทดสอบ โดยใช้ห้องปฏิบัติการสรีรวิทยาการกีฬา

4. ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างในการทำวิจัย

5. ทำการปรับความเที่ยงตรงของอุปกรณ์ที่ใช้ในการทดสอบปริมาณการใช้ออกซิเจนสูงสุด เข้ารับการทดลอง ทำการทดลองหาค่า VO_{2max} และ HRmax โดยการปั่น (Electrical Arm Ergometer) โดยทำการปรับความเที่ยงตรงของเครื่องวัดงานก่อนการทดสอบ

6. ผู้เข้ารับการทดสอบอบอุ่นร่างกายด้วย Arm Ergometer เป็นเวลา 3 นาทีที่ระดับความหนัก 50 วัดด้วยความเร็วในการปั่น 50 รอบต่อนาที เริ่มการทดสอบที่ความหนัก 70 วัด และเพิ่มความหนักขึ้นทุก 1 นาทีครั้งละ 10 วัดตจนกระทั่งผู้เข้ารับการทดลองมีค่าตามเกณฑ์ 3 ใน 5 ข้อ ดังนี้

1. อัตราการใช้ออกซิเจนสูงสุดเปลี่ยนแปลงน้อยกว่าหรือเท่ากับ 150 มล./นาที เมื่อมีการเพิ่มความเร็วขึ้นอีกระดับหนึ่ง

2. อัตราส่วนระหว่าง CO₂ ต่อ O₂ (RER) มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 1.1

3. ค่าความรู้สึกความเหนื่อยสัมพัทธ์ (RPE) มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 18

4. อัตราการเต้นหัวใจของผู้เข้ารับการทดลองมีความแตกต่าง $\pm$ 5% ของอัตราการเต้นหัวใจสูงสุด (220-อายุ)

5. ผู้เข้ารับการทดลองหมดแรง การวัดอัตราการเผาผลาญพลังงานเพื่อหาค่า VO_{2max} ใช้วิธีการวัดอัตราการใช้พลังงานทางอ้อม (Indirect Calorimetry) โดยใช้เครื่องวิเคราะห์แก๊ส (Gas Analyzer, Cosmed PFT

Ergo) ก่อนการทดสอบในแต่ละครั้งจะทำการปรับตั้งออกซิเจนและคาร์บอนไดออกไซด์ ด้วยการใส่แก๊สที่มีความเข้มข้นตามคู่มือเครื่องวิเคราะห์แก๊สแนะนำ (12%O₂, 6%CO₂ และ Nitrogen Balance) และปรับตั้งอัตราการไหลของแก๊ส (Flow Meter) โดยการใช้กระบอกบรรจุอากาศ 3 ลิตร (3-L Syringe)

7. สอบถามระดับความเหนื่อยจากมาตรวัดความรู้สึกรู้สึกทุก 3 นาที

8. บันทึกอัตราการเต้นของหัวใจ ปริมาณการหายใจ ปริมาณการใช้ออกซิเจน, ปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์ ทุก 1 นาที ระดับความรู้สึกรู้สึกบันทึกทุก 1 นาที

วันที่ 2 ทำการเก็บข้อมูลของอัตราการเต้นของหัวใจ ขณะทดสอบการว่ายน้ำระยะทาง 200 เมตร

1. ชี้แจงวัตถุประสงค์ให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยทราบ

2. ทำการบันทึกอัตราการเต้นของหัวใจขณะพัก โดยให้ผู้เข้ารับการทดสอบนั่งบนเก้าอี้ ในท่าที่ผ่อนคลายเป็นระยะเวลา 5 นาที

3. ให้ผู้เข้ารับการทดสอบว่ายน้ำในท่าฟรีสไตล์ระยะทาง 200 เมตร ในความเร็วสูงสุดที่ผู้เข้ารับการทดสอบสามารถทำได้ โดยมีแท็บเล็ตให้คอยควบคุมการว่ายน้ำ

4. บันทึกอัตราการเต้นของหัวใจหลังจากการว่ายน้ำทันที และในวินาทีที่ 30 และ 60

สรุปผลการวิจัย

1. ปริมาณการใช้ออกซิเจนสูงสุดก่อนการฝึกในสัปดาห์ที่ 0 มีค่าเฉลี่ย 36.50 มล./กก./นาที และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.10 หลังจาก

ได้รับโปรแกรมการฝึกว่ายน้ำตามโปรแกรมของ George Goodfin แล้วพบปริมาณการใช้ออกซิเจนสูงสุดมีค่าเพิ่มสูงขึ้นโดยมีค่าเฉลี่ย 42.76 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 21.48

2. อัตราการเต้นของหัวใจหลังจากการว่ายน้ำท่าฟรีสไตล์ระยะทาง 200 เมตรในวินาทีที่ 30 ก่อนได้รับโปรแกรมการฝึกและภายหลังจากการได้รับโปรแกรมการฝึกนั้นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. อัตราการเต้นของหัวใจหลังจากการว่ายน้ำท่าฟรีสไตล์ระยะทาง 200 เมตรในวินาทีที่ 60 ก่อนได้รับโปรแกรมการฝึกและภายหลังจากการได้รับโปรแกรมการฝึกนั้นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการวิจัยพบว่าภายหลังจากการฝึกว่ายน้ำตามโปรแกรมของ George Goodfin ซึ่งเป็นการฝึกแบบใช้การควบคุมอัตราการเต้นของหัวใจขณะว่ายน้ำ ในนักกีฬาว่ายน้ำคนพิการทีมชาติไทยชุดเตรียมการแข่งขันกีฬาพาราลิมปิกเกมส์ ณ ประเทศอังกฤษ พบว่าค่าเฉลี่ยปริมาณการใช้ออกซิเจนสูงสุด (VO_{2max}) มีค่าเพิ่มสูงขึ้นภายหลังจากได้รับโปรแกรมการฝึก ซึ่งแสดงว่าสมรรถภาพของระบบหัวใจและหายใจ (Cardio respiratory System) และ ระบบพลังงานแบบใช้ออกซิเจน (Oxidative) นั้นมีสมรรถภาพที่ดีขึ้น (Stephen.2002) ซึ่งบ่งบอกด้วยค่า VO_{2max} และจากการทดสอบด้วยการว่ายน้ำระยะทาง 100 เมตร ซึ่งเป็นการออกกำลังกายแบบแอโรบิกนั้นพบว่าอัตราการเต้นของหัวใจขณะว่ายน้ำ (ข้อมูลไม่ถูกนำมาแสดง) มีอัตราการเต้นของหัวใจสูงขึ้น เพราะ

เป็นการออกกำลังกายอย่างหนักโดยจะเพิ่มขึ้นสูง โดยทันทีแล้วหลังจากนั้นจะค่อยๆเพิ่มขึ้นเมื่อหยุด ออกกำลังกายทันที อัตราการเต้นของหัวใจจะ ค่อยๆลดลงกลับสู่สภาพปกติ (ชูศักดิ์ เวชแพศย์. 2536:59) แต่ผลจากการวิจัยพบว่าอัตราการเต้น ของหัวใจภายหลังจากการออกกำลังกายทันทีใน วินาทีที่ 30 และวินาทีที่ 60 นั้น ภายหลังจากการ ได้รับโปรแกรมการฝึก พบว่ามีอัตราการเต้นของ หัวใจต่ำกว่าก่อนเข้ารับโปรแกรมการฝึกอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงว่าประสิทธิภาพของหัวใจ ในการสูบฉีดโลหิตมีประสิทธิภาพ เนื่องจาก ปริมาณของโลหิตที่สูบฉีดไปเลี้ยงกล้ามเนื้อและ อวัยวะต่างๆ (Stroke Volume) มีปริมาณเพิ่มขึ้น ทำให้อัตราการเต้นของหัวใจนั้นลดลงกลับสู่สภาพ ปกติได้เร็วขึ้น

ซึ่งจากการแข่งขันกีฬาเฟสฟิกเกมส์ ครั้งที่ 6 ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซียพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีสถิติการว่ายน้ำที่ดีขึ้นและได้รับ เหรียญทองจำนวน 11 เหรียญ เหรียญเงิน จำนวน 6 เหรียญ และเหรียญทองแดงจำนวน 2 เหรียญ และในประเภทระยะสั้นกลุ่มตัวอย่างมีเวลาในการ ว่ายน้ำลดลงซึ่งเป็นสถิติจากการแข่งขันกีฬาเฟสฟิก เกมส์ ครั้งที่ 6 ประเทศมาเลเซีย เปรียบเทียบกับ สถิติจากการแข่งขันเอเชียนพาราเกมส์ ครั้งที่ 3 ณ กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีความพิการทางสายตานั้นควรจะมีการฝึกทั้ง การฝึกที่ช่วยพัฒนาระบบหัวใจและหลอดเลือดโดย การฝึกแบบการควบคุมอัตราการเต้นของหัวใจและ การกำหนดความหนักของการฝึกโดยใช้ Critical

Swim Speed (Coulson.2003) เพื่อเพิ่ม สมรรถภาพของระบบหัวใจและหลอดเลือด รวมทั้ง การทำแลคเตทโพลไฟล์ เพื่อหาจุดเริ่มล้าของ นักกีฬาในการกำหนดแบบฝึกเพื่อเพิ่มความ ทนทานต่อกรดแลคติก ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. นักกีฬาวัยน้ำคนพิการ ควรจะได้รับ โปรแกรมการฝึกวายน้ำแบบควบคุมอัตราการเต้น ของหัวใจ ในเดือนแรกก่อนทำการฝึกซ้อมวายน้ำ ร่วมกับโปรแกรมการฝึกซ้อมอื่น
2. นักกีฬาวัยน้ำควรควบคุมพฤติกรรมม การใช้ชีวิต ขณะทำการเก็บตัวฝึกซ้อม และทำการ ฝึกซ้อมตามโปรแกรมอย่างสม่ำเสมอ จะทำให้ผล การทดสอบมีความเที่ยงตรงมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำการวิจัยในนักกีฬาวัยน้ำ คนพิการประเภทต่างๆ
2. ควรมีการวิจัยในด้านของกรดแลคติก ในเลือดในขณะที่ฝึกซ้อมและการทดสอบร่วมด้วย
3. ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบกับนักกีฬา ประเทศต่างๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาการ ฝึกซ้อม
4. ควรมีการศึกษารูปแบบการฝึกซ้อม ประเภทต่างๆ เพื่อเปรียบเทียบ
5. ควรมีกุ่มควบคุมเพื่อทำการศึกษา เปรียบเทียบ

บรรณานุกรม

- ชูศักดิ์ เวชแพศย์. (2540). **สรีรวิทยาของมนุษย์**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : บุรพาสาน์การพิมพ์
- ประทุม ม่วงมี. (2527). **รากฐานทางสรีรวิทยาของการออกกำลังกาย**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : บุรพาสาน์การพิมพ์.
- พานิช ไชยศรี. (2530). **การออกกำลังกายที่ระดับความถี่ต่างกันที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยาของร่างกาย**. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. เอกสารอัดสำเนา
- มยุรี ศุภวิบูลย์. (2547) **เอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชา วทก 407 กิจกรรมทางกายสำหรับบุคคลพิเศษ**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. เอกสารอัดสำเนา
- ACSM. (1994). **ACSM's guidelines for exercise testing and Prescription**. 5thEdition Waveerly Company. Baltimore
- Bruke Ed. (1989). **Precision Heart Rate Training**. 1st Human Kinetics. Champaign, IL
- Coulson Matthew. (2003). **Swimming Special Report**. 1st Peak Performance. London.
- David P. Swain. (2001). **Exercise Prescription a case study approach to the ACSM Guidelines**. 1st Human Kinetics. Boston
- Edward F. Coyle. (1998) Journal : **Sports Science Exchange**. Vol.59. Texas.
- Fespig Games 2006 Malaysia. (Online). Available: <http://www.kl06.com/>. Retrived 16 August 2006.
- Frank J. Cerny. (2001). **Exercise Physiology for Health Care for Health Care Professionals**. 1st Human Kinetics. Boston
- Jack Wilmore. (1994). **Physiology Of Sports and Exercise**. 2nd Human Kinetics. **Metabolic in Fat Exercise**. (online). Available: <http://www.gaterade.com> Retrieved 12 July 2004.
- Swimming Disabilities Classification(Online).Available:http://www.paralympic.org/release/Summer_Sports_/Swimming/About_the_sport/Classification/index.html Retrived 1 August 2006.
- VO₂max and your Endurance Performance. (Online). Available: <http://www.sport-fitness-advisor.com/VO2max.html> Retrieved 1 September 2004
- Winnick Joseph P.(2000). **Adapted Physical Education and Sport**. 3rd Human Kinetics

Academic Journal

Institute of

Physical Education

แรงจูงใจในการเลือกเล่นกีฬามวยไทยสมัครเล่นของนักกีฬา ในการแข่งขันกีฬาแห่งชาติครั้งที่ 41 จังหวัดเชียงใหม่ Motivation in doing amateur Muay Thai of Thai boxers participating in the 41st National Games, Chiang Mai.

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภาพ เพชรสีแก้ว
สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตตรัง

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเล่นกีฬามวยไทยสมัครเล่นของนักกีฬาในการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 41 ณ จังหวัดเชียงใหม่ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นนักกีฬามวยไทยสมัครเล่นที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 41 ณ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 227 คน เพศชายจำนวน 149 คน เพศหญิง จำนวน 78 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยวิธีการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ผลการวิจัยพบว่านักกีฬามวยไทยสมัครเล่น ที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 41 ณ จังหวัดเชียงใหม่ มีแรงจูงใจเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้ง 6 ด้าน ตามลำดับคือด้านสุขภาพอนามัย มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 4.42 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแรงจูงใจที่มากที่สุด คือกีฬามวยไทยช่วยให้ร่างกายแข็งแรงด้านความก้าวหน้าในอนาคต มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 4.35 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แรงจูงใจที่มากที่สุด คือต้องการมีผู้สนับสนุนและส่งเสริมความก้าวหน้าด้านความรักความถนัดและความสนใจ มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 4.33 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แรงจูงใจที่มากที่สุด คือทักษะกีฬามวยไทยสมัครเล่นสามารถใช้ป้องกันตัวได้ด้านเกียรติยศชื่อเสียง มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 4.31 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แรงจูงใจที่มากที่สุด คือมีความปรารถนาที่จะเป็นนักกีฬาที่มีชื่อเสียงและต้องการสร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศชาติด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 4.12 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แรงจูงใจที่มากที่สุด คือครอบครัวมีความภาคภูมิใจและให้การสนับสนุนให้เป็นนักกีฬามวยไทยสมัครเล่นและด้านรายได้และผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 4.10 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แรงจูงใจที่มากที่สุด คือต้องการเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยในโควตานักกีฬา

คำสำคัญ : มวยไทยสมัครเล่น/ นักกีฬามวยไทยสมัครเล่น/ แรงจูงใจในการเล่นกีฬามวยไทยสมัครเล่น

Abstract

This research aimed to investigate motivation in doing amateur Muay Thai of Thai boxers in the 41st National Games, Chiang Mai. The subjects were 227 amateur Thai boxers; 149 male boxers and 78 female boxers. A questionnaire was used to collect data. Descriptive statistics (percentage, arithmetic mean, and standard deviation) were utilized for data analysis. Obtained data was presented in the form of tables with description.

The findings of this research revealed that the amateur Thai boxers expressed their motivation at a high level for all six related areas as follows respectively. Health area, the total mean was 4.42. When considering each item, the item in that Muay Thai enhances healthy body was indicated at a highest level. Future progress area, the total mean was 4.35. When looking at each item, the item concerning their need for supporters was at a highest level. Love, aptitude, and interests area, the total mean was 4.33. When individual items were considered, the item in that Muay Thai skills support ability of self defense was specified at a highest level. Reputation area, the total mean was 4.31. When looking at each item, the item related to their wish of being famous sportsmen and bringing the reputation to the country was at a highest level. Concerned people area, the total mean was 4.12. When considering each item, the item in that their family are proud of and support them to be amateur Thai boxers was indicated at a highest level. For incomes and benefits area, the total mean was 4.10. When individual items were considered, the item concerning their need to attend in a university by an athlete quota system was rated at a highest level.

Keywords: Amateur Muay Thai/ Amateur Thai Boxers/ Motivation in doing amateur Muay Thai

บทนำ

กีฬาเป็นการเล่นที่สนุกสนานทำให้เพลิดเพลินโดยมีเป้าหมายเพื่อออกกำลังกายหรือฝึกหัดร่างกายและจิตใจให้เกิดทักษะเพื่อกีฬานั้น ภายใต้อภิวาทนาการที่และขอบเขตของเวลา (พีระพงษ์ บุณยศิริ, 2536:1) มวยไทยก็ถือเป็น กีฬาประเภทหนึ่งและเป็นศิลปะประจำชาติไทยซึ่ง แสดงออกถึงวัฒนธรรมอันงดงามของคนไทยเป็น

ศิลปะป้องกันตัวและการต่อสู้ที่ใช้อวัยวะบางส่วน ของร่างกาย เช่น หมัด เท้า เข่า ศอกเป็นอาวุธ (จรรยา แก่นวงศ์คำ, 2530:5) นอกจากนี้กีฬา มวยไทยยังช่วยพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ ตลอดจนยังช่วยเสริมสร้างคุณธรรม อีกด้วย

มวยไทยสมัครเล่น เป็นกีฬาอีกชนิดหนึ่งที่ ได้รับความนิยมน้อยมากในปัจจุบันโดยจัดให้มี

หลักสูตรการเรียน การสอนมวยไทยตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษา ซึ่งผู้ที่เรียนมวยไทยจะเป็นผู้มีร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง มีระเบียบวินัยมีน้ำใจเป็นนักกีฬาและในปัจจุบันมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จังหวัดราชบุรี เป็นสถาบันหนึ่งที่ทำให้มีความสำคัญต่อวิชามวยไทยจึงได้มีโครงการความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม เปิดการเรียนการสอน หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขามวยไทยศึกษาขึ้นเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีสนใจในวิชามวยไทยได้ศึกษาเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และพัฒนาส่งเสริมมวยไทยสมัครเล่นให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้นและเพื่อเตรียมบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถและความเชี่ยวชาญในด้านมวยไทยอย่างแพร่หลาย นอกจากนี้แล้วภาครัฐยังจัดให้มีการแข่งขันกีฬามวยไทยสมัครเล่นรายการต่าง ๆ อย่างมากมาย เช่น การแข่งขันกีฬานักเรียน นักศึกษาแห่งประเทศไทย กีฬายาวชนแห่งชาติ กีฬาแห่งชาติ การแข่งขันระหว่างสถาบันการพลศึกษา การแข่งขันชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทยและการแข่งขันมวยไทยสมัครเล่นชิงแชมป์โลก ในการแข่งขันรายการต่าง ๆ ดังกล่าวนักกีฬามวยไทยสมัครเล่นจะประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย หรือได้รับชัยชนะจากการแข่งขันจะต้องอาศัยการฝึกซ้อมเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับ สุรรัตน์ เสียงหล่อ (2543:10) ที่กล่าวว่า ผู้ที่จะประสบความสำเร็จจากวิชามวยไทยได้นั้นจะต้องทำตนอยู่ในระเบียบแบบแผนของผู้ฝึกในเรื่องการฝึกซ้อม การรักษาสภาพ ตลอดจนการปฏิบัติตนให้เป็นไปตามแบบแผนของตารางการฝึก การได้รับการอบรมบ่มนิสัยจากผู้ฝึกจึงเป็นทางที่ผู้ได้รับการฝึกเกิดระเบียบวินัยอันดีงามขึ้นในตัวได้เป็นอย่างดีและยังสอดคล้องกับไพวัลย์ ตันลาพุม (2530:59)

กล่าวไว้ว่าการฝึกซ้อมจะทำให้ นักกีฬา มีความสามารถสูงเป็นนักกีฬาที่สมบูรณ์และทำให้บุคคลหรือทีมประสบความสำเร็จในการแข่งขัน

ในการแข่งขันกีฬามวยไทยสมัครเล่น จะประสบความสำเร็จได้นั้นปัจจัยหลักที่มีความสำคัญคือ สภาพจิตใจหรือแรงจูงใจซึ่งสอดคล้องกับ ฟิรพงศ์ บุญศิริ (2536:66-67) กล่าวว่า การสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้นกับนักกีฬาขณะทำการฝึกซ้อมนั้นย่อมเป็นเหตุผลสำคัญที่ช่วยให้นักกีฬาประสบความสำเร็จในการแข่งขันและวิธีการสร้างแรงจูงใจอาจทำได้โดยให้นักกีฬามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทดสอบความสามารถของตนเอง ร่วมวางแผนการฝึกซ้อมและการแข่งขันร่วมสนุกสนานตลอดจนการให้คำชมเชยทั้งคำพูดและท่าทาง ซึ่งจะทำให้ นักกีฬา เห็นว่าตัวเองมีคุณค่าอันจะนำความสำเร็จมาสู่ทีมและยังสอดคล้องกับ เทเวศร์ พิริยะพนธ์ (2529:10) ที่กล่าวว่า วัตถุประสงค์ประกอบที่จะทำให้นักกีฬาคนใดคนหนึ่งสามารถเล่นกีฬาได้ดีแต่ละประเภทมีองค์ประกอบสำคัญแตกต่างกันไป บางประเภทต้องใช้ความอดทน บางประเภทต้องใช้ความแข็งแรงโดยส่วนรวมแล้วผู้ที่ได้รับความสำเร็จในการแข่งขันกีฬาต้องมีแรงจูงใจ ความตั้งใจและการเอาใจจริงเอาใจในการฝึกซ้อมซึ่งแรงจูงใจมีความสำคัญโดยตรงต่อพฤติกรรมของบุคคลเพราะแรงจูงใจจะเป็นทั้งสภาวะที่ผลักดันและดึงให้บุคคลแสดงพฤติกรรมแตกต่างกันไป (มุกดา ศรียงค์และคณะ, 2542:226)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยซึ่งมีประสบการณ์ตรงที่เป็นทั้งผู้จัดการทีมผู้ฝึกสอนกีฬามวยสากล กีฬามวยไทยสมัครเล่นทั้งระดับเยาวชนประชาชน ของจังหวัดตรังและของสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตตรัง รวมถึงการเป็นผู้ตัดสิน

และประธานผู้ตัดสินในรายการต่าง ๆ มาอย่างต่อเนื่อง จึงมีความสนใจที่จะศึกษาแรงจูงใจในด้านสุขภาพอนามัย ด้านรายได้และผลประโยชน์ ด้านความรัก ความถนัดและความสนใจด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านเกียรติยศชื่อเสียงและด้านความก้าวหน้าในอนาคต ที่มีอิทธิพลต่อการเล่นกีฬาของนักกีฬามวยไทยสมัครเล่น เพื่อนำผลการศึกษานี้ไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาของนักกีฬามวยไทยสมัครเล่นให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและเผยแพร่ต่อวงวิชาการในสาขามวยไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการเล่นกีฬามวยไทยสมัครเล่นของผู้เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 41 ณ จังหวัดเชียงใหม่

ความสำคัญของการวิจัย

1. ให้ทราบแรงจูงใจของนักกีฬามวยไทยสมัครเล่นในการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 41 ทั้ง 6 ด้าน โดยแยกเป็นเพศหญิงและเพศชาย เพื่อเป็นข้อมูลในการส่งเสริมกีฬามวยไทยสมัครเล่นต่อไป
2. เป็นแนวทางเพื่อพัฒนาแรงจูงใจในการเล่นกีฬาของนักกีฬามวยไทยอาชีพของเยาวชนไทย

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือนักกีฬามวยไทยสมัครเล่นที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 41 ที่จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างวันที่ 9-19 ธันวาคม 2555 จำนวน 227 คน เพศชาย 149 คน เพศหญิง 78 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจคำตอบ (Check list) และเติมคำ (Open-Ended)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่วัดแรงจูงใจในการเลือกเล่นกีฬามวยไทยสมัครเล่นโดยแยกลักษณะของแรงจูงใจเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านสุขภาพอนามัย
2. ด้านรายได้และผลประโยชน์
3. ด้านความรักความถนัดและความสนใจ
4. ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง
5. ด้านเกียรติยศชื่อเสียง
6. ด้านความก้าวหน้าในอนาคต

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open-Ended Questionnaires) ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

ขั้นตอน ในการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือมีดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจเพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามโดยยึดและปรับปรุงจากแบบสอบถามของ ดนัย ยาหอม (2538: 103-113) กฤษฎา จุลชาติ (2543: 71-78) ประเชษฐ รัตบ้านเกาะ (2543:42-47) และไตรลักษณ์ คำนิล (2546:79-85) จำนวน 60 ข้อ โดยแยกลักษณะของแรงจูงใจออกเป็น 6 ด้านตามทฤษฎี

แรงจูงใจของมาสเตอร์ แล้วหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยใช้วิธีของโลวินเนลลีและแฮมเบิลตัน (Rovinelli and Hambleton)

3. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจำนวน 3 ท่าน

4. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยคัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป (เกษมสาหร่ายทิพย์, 2531:175)

5. นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ท่าน ตรวจสอบไปปรึกษาประธานและกรรมการเพื่อพิจารณาความถูกต้องของแบบสอบถามอีกครั้ง

6. นำแบบสอบถามมาปรับปรุง สร้างมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มี 5 ระดับ

7. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงรูปแบบและภาษาไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักกีฬามวยไทยสมัครเล่น ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญเรียง ขจรศิลป์, 2538: 166) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

8. จัดพิมพ์เป็นต้นฉบับจริง เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ให้นักศึกษา สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเชียงใหม่ แจกแบบสอบถามผ่านผู้ควบคุม

และนักกีฬามวยไทยสมัครเล่นที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 41 ที่จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

2. รวบรวมแบบสอบถามจากนักกีฬา มวยไทยสมัครเล่นที่เข้าร่วมการแข่งขันโดยผู้วิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและผู้ช่วยงานวิจัย

3. ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาตรวจสอบความสมบูรณ์ จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาค่าสถิติตามลักษณะที่ต้องการศึกษาดังนี้

1. นำผลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งเป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่และร้อยละแล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2. นำผลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 หาค่าเฉลี่ยโดยใช้สูตรของเชียว สามารถ (2545: 23) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยใช้สูตรของเชียว สามารถ (2545: 45) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

3. นำแบบสอบถามตอนที่ 3 มาวิเคราะห์ข้อมูลจากความคิดเห็น ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอเกี่ยวกับแรงจูงใจ ทั้ง 6 ด้าน ในการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 41 ที่จังหวัดเชียงใหม่ แล้วนำเสนอในรูปความเรียง

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนักกีฬามวยไทยสมัครเล่นเพศชาย จำนวน

149 คน คิดเป็นร้อยละ 65.64 และเพศหญิง จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 34.36 อายุ 18-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.06 อายุ 21-25 ปี ร้อยละ 38.32 อายุมากกว่า 25 ปี ร้อยละ 17.62

ระดับการศึกษาของนักกีฬามวยไทยสมัครเล่น ส่วนใหญ่อยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 38.32 รองลงมาได้แก่ ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 22.02 และกลุ่มที่น้อยที่สุดได้แก่ ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 8.82

รุ่นน้ำหนักที่ลงทำการแข่งขันมวยไทยสมัครเล่น ส่วนใหญ่เป็นรุ่นน้ำหนัก 51 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 15.41 รองลงมาคือรุ่นน้ำหนัก 54 กิโลกรัม ร้อยละ 14.54 รุ่นน้ำหนัก 57 กิโลกรัม และ 60 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 11.90 เท่ากัน ส่วนรุ่นที่ลงแข่งขันน้อยที่สุดคือรุ่นน้ำหนัก 71 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 3.96

ประสบการณ์ในการแข่งขันชกมวยไทยสมัครเล่น ส่วนใหญ่ได้แก่ 1-2 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.11 รองลงมาคือ 3-4 ปี ร้อยละ 20.70 และ 5-6 ปี ร้อยละ 16.30 และกลุ่มที่น้อยที่สุด อายุมากกว่า 10 ปี ร้อยละ 10.13

2. แรงจูงใจในการเลือกเล่นกีฬามวยไทยสมัครเล่นของนักกีฬามวยไทยสมัครเล่นที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 41 ณ จังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 6 ด้าน โดยรวมมีแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักกีฬามวยไทยสมัครเล่น มีแรงจูงใจอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 6 ด้าน เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านพบว่านักกีฬามวยไทยสมัครเล่น มีแรงจูงใจด้านสุขภาพอนามัยสูงสุด ($\bar{X} = 4.42$) รองลงมาได้แก่ด้านความก้าวหน้าในอนาคต ($\bar{X} = 4.35$) ด้านความรักความถนัดและความสนใจ

($\bar{X} = 4.33$) ด้านเกียรติยศชื่อเสียง ($\bar{X} = 4.31$) ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.12$) และมีแรงจูงใจด้านรายได้และผลประโยชน์ อยู่ในระดับต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.10$)

2.1 แรงจูงใจด้านสุขภาพอนามัย ($\bar{X} = 4.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ คือกีฬามวยไทยช่วยให้ร่างกายแข็งแรง ($\bar{X} = 4.65$) และต้องการเรียนรู้ทักษะการป้องกันตัว ($\bar{X} = 4.57$) ตามลำดับ ส่วนข้ออื่นๆ มีแรงจูงใจเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เช่น ต้องการดูแลรักษาสุขภาพให้มีความสมบูรณ์แข็งแรงอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.49$) มวยไทยเป็นกีฬาชนิดหนึ่งที่ออกกำลังกายได้ครบทุกส่วนของร่างกาย ($\bar{X} = 4.47$) ต้องการพัฒนาร่างกายและจิตใจให้มีความเข้มแข็ง อดทน ($\bar{X} = 4.45$) และต้องการพัฒนาและสร้างความมั่นใจในตัวเอง ($\bar{X} = 4.40$)

2.2 แรงจูงใจด้านความก้าวหน้าในอนาคต ($\bar{X} = 4.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีระดับแรงจูงใจสูงสุดคือต้องการมีผู้สนับสนุนและส่งเสริมความก้าวหน้า ($\bar{X} = 4.48$) รองลงมาได้แก่ ต้องการพัฒนาทักษะมวยไทยสมัครเล่นให้สูงขึ้นไปอีกระดับหนึ่ง ($\bar{X} = 4.47$) ถ้าประสบความสำเร็จก็จะมีโอกาสได้เดินทางไปแข่งขันต่างประเทศ ($\bar{X} = 4.37$) และเพื่อสร้างโอกาสแก่ตนเองเพื่อที่จะมีโอกาสได้แข่งขันในนามทีมชาติไทยในอนาคต ($\bar{X} = 4.37$)

2.3 แรงจูงใจด้านความรักความถนัดและความสนใจ ($\bar{X} = 4.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าแรงจูงใจอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ทักษะกีฬามวยไทยสมัครเล่นสามารถใช้ป้องกันตัวได้ ($\bar{X} = 4.47$) รองลงมา

ได้แก่ชอบเกมการแข่งขันของกีฬามวยไทยสมัครเล่น ($\bar{X} = 4.38$) อยากรียนรู้ให้ลึกซึ้งเกี่ยวกับกีฬามวยไทยสมัครเล่น ($\bar{X} = 4.36$) และรักและสนใจกีฬามวยไทยสมัครเล่น ($\bar{X} = 4.35$)

2.4 แรงจูงใจด้านเกียรติยศชื่อเสียง ($\bar{X} = 4.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือต้องการทำชื่อเสียงให้แก่ตนเองและวงศ์ตระกูล ($\bar{X} = 4.48$) รองลงมาคือปรารถนาที่จะเป็นนักกีฬาที่มีชื่อเสียง ($\bar{X} = 4.47$) ต้องการสร้างชื่อเสียงให้ประเทศชาติ ($\bar{X} = 4.46$) และต้องการสร้างชื่อเสียงแก่สถาบันการศึกษาของตนเอง ($\bar{X} = 4.43$) ตามลำดับ

2.5 แรงจูงใจด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือครอบครัวมีความภาคภูมิใจและให้การสนับสนุนให้เป็นนักกีฬามวยไทยสมัครเล่น ($\bar{X} = 4.41$) ต้องการให้ชุมชนและสังคมที่อยู่อาศัยยอมรับและนับถือ ($\bar{X} = 4.34$) มีความภาคภูมิใจในตัวครูที่ฝึกสอน ($x = 4.33$)

2.6 แรงจูงใจด้านรายได้และผลประโยชน์ ($\bar{X} = 4.10$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าแรงจูงใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือต้องการเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยในโควตานักกีฬา ($\bar{X} = 4.20$) รองลงมาคือมีโอกาสมีชื่อเสียงและได้รับเงินมากขึ้นเมื่อเข้าวงการมวยในระดับอาชีพ ($\bar{X} = 4.17$) มีโอกาสได้รับการบรรจุเข้าทำงานหรือในหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนกีฬามวยไทย ($\bar{X} = 4.13$) และต้องการได้รับสวัสดิการจากสโมสรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.12$)

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามมีดังนี้

3.1 ต้องการได้รับการสนับสนุนด้านอุปกรณ์การฝึกซ้อม จากหน่วยงานของรัฐ กระจายไปให้ทั่วประเทศเพื่อใช้ในการฝึกซ้อมอย่างต่อเนื่อง

3.2 กติกาการแข่งขันมวยไทยสมัครเล่น ควรมีการแก้ไขเพื่อไม่ให้ดูน่ากลัว และรุนแรงถึงแม้ว่าจะมีอุปกรณ์ในการป้องกันก็ตาม ควรจะดูในเรื่องการใช้อาวุธแม่ไม้และลูกไม้มวยไทยในรูปแบบความสวยงามมีความสนุกสนานและไม่น่ากลัว

3.3 การคัดเลือกในระดับภาคไม่ควรเว้นระยะเวลานาน ไม่ควรเกิน 5 เดือน เพราะมีปัญหาเรื่องการควบคุมน้ำหนักเกินแล้วลดยากทำให้ไม่มีแรงเวลาชก

3.4 รายการแข่งขันภายในประเทศมีน้อย ควรมีรายการแข่งขันให้มากกว่านี้เพื่อเปิดโอกาสให้นักกีฬามวยไทยสมัครเล่นเข้าร่วมการแข่งขันเพื่อเป็นการหาประสบการณ์

3.5 ผู้ใหญ่และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญและสนใจกับกีฬามวยไทยมากกว่านี้ เพราะเป็นกีฬาประจำชาติไทย ควรที่จะร่วมกันอนุรักษ์ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ดีและมากกว่าที่เป็นอยู่ทุกวันนี้

3.6 การตัดสินของคณะกรรมการควรพัฒนานำเอาระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการตัดสินและให้คะแนน เพื่อเป็นการยกระดับมาตรฐานไปสู่สากลและเป็นที่ยอมรับของนานาชาติ เพราะเวลานี้ต่างชาติให้ความสนใจเข้ามาเรียนรู้และฝึกมวยไทยเป็นจำนวนมาก ฝากถึงกรมมวยไทยทุกค่ายที่ไปอยู่ต่างประเทศหรือเปิดค่ายในเมืองไทยควรยึดมั่นในอุดมการณ์ชายศิลปะแต่อย่าขายชาติ

3.7 มวยไทยหรือมวยปล้ำ ปัจจุบันมีแต่มวยยกอดปล้ำตีเข้าเป็นส่วนมาก ควรที่จะเน้น

การใช้อาวุธแม่ไม้มวยไทยรวมทั้งนำเสนอการใช้ศิลปะของชาติไทยมากกว่าการทำให้บาดเจ็บ บอบช้ำและน่ากลัวสำหรับเด็กและเยาวชนรุ่นใหม่ๆ

อภิปรายผล

จากการศึกษาคั้งนี้ ทำให้ทราบแรงจูงใจในการเลือกเล่นกีฬามวยไทยสมัครเล่นของนักกีฬาในการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 41 จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ด้านสุขภาพอนามัย

แรงจูงใจในการเลือกเล่นกีฬามวยไทยสมัครเล่นของนักกีฬาในการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 41 ด้านสุขภาพอนามัย มีแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อแล้วพบว่าแรงจูงใจที่มากที่สุด ได้แก่ กีฬามวยไทยช่วยให้ร่างกายแข็งแรง แสดงให้เห็นว่า นักกีฬามวยไทยสมัครเล่นเห็นคุณค่า เห็นความสำคัญต้องการออกกำลังกายและเล่นกีฬาเพื่อดูแลสุขภาพร่างกายให้แข็งแรง ให้มีสมรรถภาพร่างกายที่สมบูรณ์มีทักษะที่ดี มีประสิทธิภาพในการนำไปใช้ในการแข่งขันและการป้องกันตัว สอดคล้องกับคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540: 5 - 7) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของกีฬามวยไทยไว้ว่า กีฬามวยไทยช่วยพัฒนาการทางกาย คือช่วยทำให้ร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ มีสมรรถภาพในการทำงานสูง ช่วยทำให้ทรวดทรงดี มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมในการเป็นผู้นำ เพราะการฝึกซ้อมการแข่งขันกีฬามวยไทยจะต้องใช้อวัยวะเกือบทุกส่วนได้ออกกำลังกายจึงเป็นส่วนช่วยให้ทรวดทรงสง่างามสมชายชาติศรี มวยไทยช่วยพัฒนา ร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจและสติปัญญา มีสมรรถภาพทางกายที่อยู่เสมอ สามารถปรับตัวอยู่

ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2. ด้านความก้าวหน้าในอนาคต

แรงจูงใจในการเลือกเล่นกีฬามวยไทยสมัครเล่น ของนักกีฬาในการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 41 ณ จังหวัดเชียงใหม่ ด้านความก้าวหน้าในอนาคต มีแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายชื่อแล้วพบว่าแรงจูงใจที่มากที่สุด ได้แก่ ต้องการให้มีผู้สนับสนุนและส่งเสริมความก้าวหน้า แสดงให้เห็นว่า นักกีฬาส่วนใหญ่ยังเป็นนักเรียน นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ ยังไม่ได้ประกอบอาชีพและไม่มีรายได้เป็นของตนเอง ดังนั้น นักกีฬาส่วนใหญ่จึงมีความต้องการ ที่จะได้รับการสนับสนุนส่งเสริมในด้านต่าง ๆ จากสโมสร สมาคมกีฬาและสถาบัน การศึกษาต้นสังกัด ด้านงบประมาณ ที่พัก อาหาร ทุนการศึกษา อุปกรณ์การฝึกซ้อมและโอกาส เข้าร่วมการแข่งขันในระดับต่าง ๆ เพื่อต้องการความก้าวหน้าและมือนาคตที่ดีของตนเองสอดคล้องกับสุรีย พันธ์รัฐรักษ์ (2441: 57) ที่พบว่านักกีฬาส่วนใหญ่ยังเป็นนักเรียน นักศึกษายังไม่ประกอบอาชีพและยังไม่มีรายได้เป็นของตนเอง จึงมีแรงจูงใจด้านความก้าวหน้าในอนาคต อยู่ในระดับมาก

3. ด้านความรักความถนัดและความสนใจ

แรงจูงใจในการเลือกเล่นกีฬามวยไทยสมัครเล่นของนักกีฬาในการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 41 ณ จังหวัดเชียงใหม่ ด้านความรักความถนัดและความสนใจมีแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อแล้วพบว่าแรงจูงใจที่มากที่สุด ได้แก่ ทักษะกีฬามวยไทยสมัครเล่นสามารถใช้ป้องกันตัวได้ แสดงให้เห็นว่า ในการเลือกฝึกกีฬามวยไทยนั้นจะต้องมีความรัก มีความถนัดและความสนใจ มีความชื่นชอบศิลปะการต่อสู้ของไทย มีความเชื่อมั่น เห็นความสำคัญของกีฬามวยไทย

ซึ่งทักษะกีฬามวยไทยเป็นศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวที่มีการพิสูจน์ความเก่งกล้ากับชาติอื่น ๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน สอดคล้องกับคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540 : 5-7) ได้กล่าวไว้ว่า มวยไทยช่วยให้เกิดสวัสดิภาพแก่บุคคลและสังคม กีฬามวยไทยเป็นศิลปะป้องกันตัวให้บุคคลสามารถป้องกันภัยอันตรายที่จะเกิดขึ้นแก่ชีวิตและทรัพย์สินได้ เพิ่มความเชื่อมั่นในตนเองให้มากยิ่งขึ้นเมื่ออยู่ในสังคมใดก็จะสามารถใช้ศิลปะมวยไทยให้สามารถป้องกันอันตรายที่เกิดขึ้นแก่ชีวิตและทรัพย์สินของคนในสังคมนั้นทำให้สังคมนั้นมีความเจริญก้าวหน้า มีสวัสดิภาพและมีความมั่นคงจึงเชื่อได้ว่าทักษะกีฬามวยไทยสมัครเล่นสามารถใช้ป้องกันตัวได้

4. ด้านเกียรติยศและชื่อเสียง

แรงจูงใจในการเลือกเล่นกีฬามวยไทยสมัครเล่น ของนักกีฬาในการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 41 ณ จังหวัดเชียงใหม่ ด้านเกียรติยศและชื่อเสียง มีแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ แล้วพบว่าแรงจูงใจที่มากที่สุด ได้แก่ ต้องการทำชื่อเสียงให้แก่ตนเองและต่อวงศ์ตระกูล แสดงให้เห็นว่าต้องการเป็นนักกีฬาที่มีชื่อเสียง เพื่อเป็นเกียรติประวัติแก่ตนเองวงศ์ตระกูล สถาบันการศึกษาและประเทศชาติ สอดคล้องกับ พระราชวรมนู (2530:77-78) ที่กล่าวว่ากรณีเกียรติยศชื่อเสียงเป็นความต้องการของมนุษย์ในการอยู่ร่วมกันในสังคม ต้องการให้คนอื่นยกย่องนับถือ พอใจและภูมิใจในตนเอง ประารถนาที่จะให้มีการอยู่ร่วมกันในสังคม ต้องการให้คนอื่นยกย่องนับถือ พอใจและภูมิใจในตนเอง ประารถนาที่จะให้มีการยอมรับ ยกย่องสรรเสริญเป็นความต้องการที่มีอยู่ในตัวมนุษย์หรือสังคมทั่วไป สอดคล้อง จรัสเดช อุติตและคณะ (2541:4) ได้กล่าวถึง

ประวัติมวยไทยว่าในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย พ.ศ.2310 มีนักมวยที่มีชื่อเสียงชื่อ นายขนมต้ม เป็นเชลยที่ถูกพม่ากวาดต้อนไปครั้งกรุงศรีอยุธยาแตก พระเจ้ากรุงอังวะกษัตริย์พม่าโปรดให้จัดงาน พิธีสมโภชมหาเจดีย์ใหญ่ ณ เมืองร่างกุ้ง ทรงตรัสให้จัดนักมวยไทยฝีมือดีมาเปรียบกับนักมวยพม่าแล้วให้ชกกันหน้าพระที่นั่งเมื่อวันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2317 ซึ่งนายขนมต้มชกชนะมวยพม่าถึง 10 คนโดยไม่มีการพักเลย นายขนมต้มจึงเปรียบเสมือนเป็นผู้ที่มีเกียรติยศชื่อเสียงให้เป็น “บิดามวยไทย” ดังนั้นจึงถือว่า วันที่ 17 มีนาคมของทุกปี เป็นวันมวยไทย

5. ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง

แรงจูงใจในการเลือกเล่นกีฬามวยไทยสมัครเล่น ของนักกีฬาในการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 41 ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง มีแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าแรงจูงใจที่มากที่สุดคือ ครอบครัวมีความภาคภูมิใจและให้การสนับสนุนให้เป็นนักกีฬามวยไทยสมัครเล่น แสดงให้เห็นว่าบุคคลในครอบครัวคือ บิดา มารดา ญาติ พี่น้อง เพื่อนหรือครูผู้ฝึกสอน มีความสำคัญในการสนับสนุนส่งเสริมและมีอิทธิพลต่อความรู้สึกว่าตนเองเกิดความมั่นใจที่จะสามารถนำความภาคภูมิใจและความสำเร็จให้กับครอบครัวและบุคคลที่เกี่ยวข้องซึ่งสอดคล้องกับชาญชัย โพธิคลัง (2532: 50-51) ได้กล่าวไว้ว่า แรงจูงใจทางด้านสังคม (Social Motive) เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากการเรียนรู้และไม่เกิดติดตัวมาแต่กำเนิด เกิดขึ้นจากการที่บุคคลไปสัมผัสกับสิ่งแวดล้อม จึงได้อิทธิพลมาจากสิ่งแวดล้อมเสียส่วนใหญ่ เช่น ตัวบุคคล สถาบัน วัฒนธรรม ค่านิยม ความนึกคิด ความเชื่อถือ ขนบธรรมเนียมประเพณี แรงจูงใจ

ทางด้านสังคมที่สำคัญได้แก่ ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จ ความต้องการให้สังคมยอมรับ ความต้องการตำแหน่งหรือฐานะทางสังคม ความมีชื่อเสียง เกียรติยศ ความร่ำรวย การมีอำนาจ ความสุขสบาย และความสนุกสนานในการพักผ่อนร่วมกับหมู่คณะ เป็นต้น

6. ด้านรายได้และผลประโยชน์

แรงจูงใจในการเลือกเล่นกีฬามวยไทยสมัครเล่นของนักกีฬาในการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 41 ณ จังหวัดเชียงใหม่ ด้านรายได้และผลประโยชน์มีแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อแล้วพบว่าแรงจูงใจที่มากที่สุดได้แก่ ต้องการเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยในโควตานักกีฬา แสดงให้เห็นว่า นักกีฬามวยไทยสมัครเล่นส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 18-20 ปี ร้อยละ 44.06 และกำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงมีแรงจูงใจที่จะเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย โดยได้รับทุนการศึกษาเรียนฟรีตลอดหลักสูตร มีเวลาในการฝึกซ้อมและพัฒนาฝีมือตนเอง มีการแข่งขันเพื่อหาประสบการณ์และพัฒนาสู่ความมีชื่อเสียงดังตัวอย่างนักกีฬามวยไทยสมัครเล่นที่ได้รับโควตานักกีฬาเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ได้เป็นตัวแทนไปแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยหรือในระดับนานาชาติ สอดคล้องกับชาญชัย โพธิคลัง (2532:51-53) ที่ได้กล่าวว่านักกีฬาที่ประสบความสำเร็จในการฝึกซ้อมและแข่งขันนั้น ย่อมมีเหตุผลซึ่งเกิดจากแรงจูงใจที่แตกต่างกัน ความพอใจที่ทำให้เขาประสบความสำเร็จที่ซ่อนเร้นอยู่ภายใต้จิตสำนึกคือความต้องการที่จะยกระดับมาตรฐาน

ของตนเองให้สูงขึ้นในทุกด้านเช่นระดับการเล่นของตนเอง ระดับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ระดับของการศึกษาและหน้าที่การงานจึงสอดคล้องกับแรงจูงใจด้านรายได้และผลประโยชน์

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้าเรื่องแรงจูงใจในการเลือกเล่นกีฬามวยไทยสมัครเล่น ทำให้ทราบถึงแรงจูงใจของนักกีฬามวยไทยสมัครเล่น ซึ่งผลของการวิจัยพบว่ามีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้ง 6 ด้าน และในด้านสุขภาพอนามัยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักกีฬาให้ความสำคัญในการออกกำลังกาย และเห็นคุณค่าในการเล่นกีฬา เพื่อที่จะดูแลสุขภาพร่างกายของตนเองให้แข็งแรง ดังนั้น ผลของการวิจัยในครั้งนี้จึงน่าจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนแรงจูงใจในการเลือกเล่นกีฬาของนักกีฬามวยไทยสมัครเล่น ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการแข่งขัน ต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการเลือกเล่นกีฬามวยไทยของนักกีฬามวยไทยสมัครเล่นกับผลของการแข่งขัน
2. ศึกษาความคิดเห็นและความพึงพอใจของนักกีฬามวยไทยสมัครเล่นที่มีต่อวิชาชีพมวยไทย โดยใช้รูปแบบของการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

บรรณานุกรม

- กฤษณา จุลชาติ. (2443). **แรงจูงใจในการเล่นกอล์ฟ**. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เกษม สหายทิพย์. (2531). **วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย**. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- จรวย แก่นวงษ์คำ. (2530). **มวยไทย-มวยสากล**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- จรัสเดช อุลิตและคณะ. (2541). **ตำรามวยไทย ศาสตร์และศิลปะแห่งการต่อสู้**. โรงเรียนมวยไทย ปทุมธานี : บริษัทศิลปะสยามบรรจุกุณธ์และการพิมพ์ จำกัด.
- ชาญชัย โพธิ์คลัง. (2532). **หลักพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ในการฝึกกีฬา**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- เชิญ สามารถ. (2545). **สถิติการวิจัยทางการศึกษา**. สุรินทร์: ส.พันธ์เพ็ญ.
- दनัย ยาหอม. (2538). **แรงจูงใจในการเล่นกีฬายกน้ำหนักของนักกีฬาหญิง**. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- ไตรลักษณ์ คำนิล. (2546). **แรงจูงใจของนักกีฬามวยสากลสมัครเล่น**. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เทเวศร์ พิริยะพูนท์. (2529). **เอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชาสรีรวิทยาของการออกกำลังกาย**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพลศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. (2538). **วิธีวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ฟิสิกส์เซนเตอร์.
- ประเชิญ รอดบ้านเกาะ. (2543). **แรงจูงใจในการเลือกเล่นเซปักตะกร้อหญิง**. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พระราชวรมนี. (2530). **ปรัชญาการศึกษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : กรมศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ.
- พีระพงศ์ บุญศิริ. (2536). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ไพรวลัย ตัฒลาพูน. (2530). **พลศึกษาเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มุกดา ศรีรงค์และคณะ. (2542). **จิตวิทยาทั่วไป**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- สุรัตน์ เสียงหล่อ. (2543). **เอกสารประกอบการสอน พล 174 มวยสากล**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุรีย์ พันธุ์รักษ์. (2541). **แรงจูงใจในการเลือกเล่นกีฬาจักรยานเสือภูเขา**. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร

Academic Journal
Institute of
Physical Education

บริบทการทำวิจัยกับความคาดหวัง และสภาพที่เป็นจริง ของความรู้และทักษะในการทำวิจัยของคณาจารย์ ในสถาบันการพลศึกษาภาคเหนือ

Research context, Expectations and the reality of knowledge and skills in Research Competency for Faculties of Physical Education Institutes in the North

จตุรงค์ เหมธาและไชยา อังศุสุนกุลม
สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตลำปาง

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบท ของสถาบันการพลศึกษาภาคเหนือเกี่ยวกับการวิจัย และเพื่อเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงกับความคาดหวัง ความรู้และทักษะการทำวิจัยของคณาจารย์สถาบัน การพลศึกษาภาคเหนือ กลุ่มตัวอย่าง คือคณาจารย์สถาบันการพลศึกษาภาคเหนือ ในปีการศึกษา 2556 คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกลุ่มตัวอย่างของ Darwin Hendel เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 102 คน สุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และใช้วิธีการ สุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้การวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถาม เกี่ยวกับ บริบท ที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยของคณาจารย์สถาบันการพลศึกษาภาคเหนือ 2) แบบประเมิน ความสภาพที่เป็นจริงกับความคาดหวัง ของความรู้และทักษะการทำวิจัยของคณาจารย์สถาบันการ พลศึกษาภาคเหนือ ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พบว่า ทุกข้อมีค่า ความสอดคล้องของความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญระหว่าง 0.67- 1.00 ส่วนผลการตรวจสอบความเชื่อมั่นของ เครื่องมือโดยอาศัยวิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค ได้ค่าสัมประสิทธิ์ ความเที่ยงของแบบสอบถามเกี่ยวกับบริบทที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยของคณาจารย์สถาบันการพลศึกษา เท่ากับ 0.945 และแบบประเมินความสภาพที่เป็นจริงกับความคาดหวัง ความรู้และทักษะการทำวิจัย ของคณาจารย์สถาบันการพลศึกษาภาคเหนือ ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.985 วิเคราะห์ ข้อมูลโดย การแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ เปรียบเทียบความสภาพที่เป็นจริงกับความคาดหวัง ความรู้และทักษะการทำวิจัยของคณาจารย์สถาบัน การพลศึกษาภาคเหนือ ด้วยการทดสอบค่าที่ แบบ Paired-Sample t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. คณาจารย์สถาบันการพลศึกษาภาคเหนือมีความเห็นเกี่ยวกับบริบทด้านนโยบายการส่งเสริมการทำวิจัยในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.97$, $SD. = 0.83$) ด้านสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการทำวิจัยในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.68$, $SD. = 0.88$) ด้านบุคลากรในการทำวิจัยในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.81$, $SD. = 0.95$) ด้านปริมาณงานวิจัยที่มีในวิทยาเขตอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.52$, $SD. = 0.86$)

2. จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความรู้อะกัษะในการทำวิจัยที่คาดหวังและสภาพที่เป็นจริงของคณาจารย์สถาบันการพลศึกษาภาคเหนือโดยการทดสอบค่าที่ แบบ Paired-Sample t-test พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าค่าเฉลี่ยของความรู้อะกัษะในการทำวิจัยในปัจจุบันต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของความรู้อะกัษะในการทำวิจัยที่คาดหวังทุกรายการ

คำสำคัญ : บริบทการทำวิจัย, ความคาดหวัง, สภาพที่เป็นจริง, ความรู้อะกัษะในการทำวิจัย

Abstract

The purpose of this study was to examine the research context of the northern institute of physical education and to compare the realistic and expected condition, knowledge, and skills among the northern IPE instructors. The sample included northern IPE instructors of the year 2013. The sample size was calculated using the Darwin Hendel's random sampling Table. Data was gathered from one hundred and two samples. The Stratified Random Sampling and Simple Random Sampling were used to select the samples. The research instrument composed 1) questionnaires enquiring about the relevant research context by the northern IPE instructors and 2) realistic and expected estimation inventory for condition, knowledge, and skills among the northern IPE instructors. The content validity was conducted by three experts; all found internal consistency at 0.67- 1.00. The internal reliability was conducted using the Cronbach's Alpha Reliability Coefficient; 0.945 for the research context of the northern institute of physical education and 0.985 for realistic and expected condition, knowledge, and skills among the northern IPE instructors. For data analysis, the frequency, percentage, mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.) were used. To compare the realistic and expected condition, knowledge, and skills among the northern IPE instructors, the Paired-Sample t-test was used.

The results show as follows.

1. The northern IPE instructors were of the opinion toward research promotion policy moderately ($\bar{X} = 2.97$, $SD. = 0.83$), research-contributing condition moderately

($\bar{X} = 2.68$, $SD. = 0.88$), research personnel moderately ($\bar{X} = 2.81$, $SD. = 0.95$), and number of regional researches moderately ($\bar{X} = 2.52$, $SD. = 0.86$).

2. To compare means between knowledge and skill, and realistic and expected condition in the northern IPE instructors, the Paired-Sample t-test results show the statistically significant difference at .05. Data analysis indicated that means knowledge and skill relating to current research conducting was lower than that of expected research conducting in all respect of areas.

Keywords : Research Context, Expectations, Reality, Knowledge and Skills in Research Competency

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากบริบทที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ได้ก่อให้เกิดผลกระทบอย่างมากกับการศึกษา การที่บุคคล ที่จะประสบความสำเร็จและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมของโลกยุคโลกาภิวัตน์ ได้อย่างโดดเด่น สง่างาม จะต้องเป็น บุคคลที่มุ่งมั่นเพียรพยายาม ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีความคิดสร้างสรรค์กว้างไกล ไร้กรอบ มีไหวพริบ มีความรอบรู้ที่มีใช้เพียงแต่ความชาญฉลาด แต่ต้องมีสติปัญญา คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และจัดการเป็นที่สำคัญต้องสามารถสร้างกระบวนการเรียนรู้ ด้วยตนเองได้ (วรภัทร ภูเจริญ, 2549) ซึ่งจากการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านมาในปัจจุบันของไทยและจากผลการปฏิรูปการศึกษา พบว่า การจัดการศึกษายังไม่เพียงพอที่จะพัฒนาให้คนไทยยุคใหม่ใช้ชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ (อมรวิรัช นาคทรพรพ และ จุฬารณณ์ มาเถียรวงศ์, 2548)

จากสภาพบริบทดังกล่าวอุดมศึกษาควรจะเป็นหัวรถจักรทางปัญญาที่พาประเทศออกจากวิกฤต เพราะมหาวิทยาลัยเป็นชุมกึ่งทางวิชาการที่ใหญ่ที่สุด (ประเวศ วะสี, 2552) เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษาเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่

ผลิตกำลังคนระดับ อุดมศึกษาที่มีภารกิจหลัก 4 ประการคือ การผลิตและพัฒนาากำลังคนระดับกลางและระดับสูง การวิจัยเพื่อสร้างและพัฒนางานองค์ความรู้การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม เป็นแหล่งรวมของวิทยาการหลายแขนง และเป็นศูนย์รวมของนักวิชาการที่มีความรู้ความสามารถเป็นจำนวนมาก บทบาทสำคัญยิ่งของสถาบันอุดมศึกษาจึงกล่าวได้ว่าเป็น “ตัวนำ การเปลี่ยนแปลง” (Change Agent) หรือเป็นองค์กรขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่จะต้องดำเนินการตามบทบาทและความรับผิดชอบของการเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อที่จะนำประเทศไปสู่สังคมที่พึงปรารถนาในที่สุด แต่เดิมมหาวิทยาลัยไทยมีหน้าที่ในการผลิตบัณฑิตบัณฑิตเป็นหลักโดยให้การสอนถ่ายทอดความรู้ที่นำเข้ามาและสะสมไว้สร้างคนไปใช้ในกิจการต่างๆ แต่เนื่องจากความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้น ความจำเป็นต้องใช้ความรู้ใหม่ๆ จึงเพิ่มมากขึ้น ตลอดจนการปรับความรู้ให้เหมาะสมกับสภาพที่จะใช้เพื่อให้การแก้ปัญหาได้ผล รวมทั้งการพัฒนาที่เหมาะสมและถูกทิศทาง จึงเกิดความจำเป็นที่สถาบันอุดมศึกษา จะต้องนำการวิจัยมาใช้

ในบทบาทต่างๆ การวิจัยจึงเป็นภารกิจหนึ่งของอุดมศึกษาที่มีอาจหลีกเลี่ยงได้ ซึ่งจากจากการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ปี 2549 พบว่าการทำวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยไทยยังมีน้อยมากเพียง 0.10 เรื่องต่อคนต่อปีและจากการศึกษาของศจีมาศ ขวัญเมือง (2548 : บทคัดย่อ) พบว่าอาจารย์อุดมศึกษาผลิตงานวิจัยคิดเป็น 0.4 เรื่องต่อคนต่อปี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสำนักเลขาธิการสภาการศึกษา (2551) ที่พบว่าอาจารย์ระดับอุดมศึกษาไม่ค่อยทำวิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และศักยภาพเพื่อพัฒนาวิชาชีพ ซึ่งจากสภาพดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อ คุณภาพการจัดการเรียนการสอน เนื่องด้วยการที่คณาจารย์มีงานวิจัย จะมีส่วนถ่ายทอดนวัตกรรมความรู้ใหม่สู่ศิษย์และมีส่วนพัฒนาความสามารถในการวิจัยให้ศิษย์ และคุณภาพการศึกษา (จรัส สุวรรณเวลา, 2551)

สถาบันการพลศึกษา เป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีพันธกิจ ดังนี้ พันธกิจ: จัดการศึกษาทางด้านพลศึกษา สุขศึกษา กีฬานันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพและสาขาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ศึกษาวิจัย และให้บริการทางวิชาการกับชุมชน สร้างสังคมการเรียนรู้แก่ท้องถิ่น ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับคนที่มีความสามารถพิเศษและบกพร่องทางด้านร่างกาย รวมถึงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การละเล่นพื้นบ้านและกีฬาไทย (สถาบันการพลศึกษา, 2548 : 2-6)

จากพันธกิจของสถาบันการพลศึกษาพบว่าการวิจัยเป็นพันธกิจหนึ่งของสถาบันฯ ที่จะต้องดำเนินงาน เนื่องจากการวิจัยเป็นภารกิจของ

อาจารย์ในระดับอุดมศึกษาที่ทุกคนต้องทำวิจัย (ศึกษาธิการ, 2545) จากผลประเมินคุณภาพภายนอก รอบสอง สถาบันสถาบันการพลศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 - 2553) ด้านมาตรฐานที่ 2 ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ พบว่า (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2554) [Online]

สมรรถนะด้านการวิจัยเป็นสมรรถนะสำคัญ การพัฒนาอาจารย์ให้มีสมรรถนะในด้านการวิจัยให้มีประสิทธิภาพ เป็นปัจจัยสำคัญและเป็นตัวชี้บ่งความเป็นเลิศทางวิชาการของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ได้ถึงร้อยละ 28 (Conrad and Blackburn, 1985 อ้างอิงถึงใน อังคินันท์ อินทรกำแหง และทัศนยา ทองภักดี, 2547) ; (ศรุดา ชัยสุวรรณ, 2550) ; (อุทัย บุญประเสริฐ, 2543) ; (อาทิตยา ดวงมณี, 2540)

จากการวิเคราะห์พันธกิจ พบว่า การวิจัยเป็นสมรรถนะหนึ่งของคณาจารย์สถาบันการพลศึกษา ดังนั้นคณะผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาบริบท และความคาดหวัง และสภาพที่เป็นจริงของความรู้ และทักษะในการทำวิจัยของคณาจารย์ในสถาบันการพลศึกษาภาคเหนือ ซึ่งจะเป็นข้อมูลสำคัญที่จะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาและเสริมสร้างสมรรถนะทางการวิจัย และเพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพของอาจารย์ในอันที่จะเสริมสร้างความเข้มแข็งทางการศึกษา รองรับการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน พร้อมทั้งสนองตอบต่อนโยบายของกระทรวง ศึกษาธิการ ในการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนโดยกระบวนการวิจัย และสอดคล้องกับแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกของ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) และอาจารย์สถาบันการพลศึกษา สามารถใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ เพื่อการเรียนการสอน และสามารถเสนอเป็นผลงานทางวิชาการขอเลื่อนวิทยฐานะที่สูงขึ้น เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบท ของสถาบันการพลศึกษาภาคเหนือเกี่ยวกับการวิจัย
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงกับความคาดหวัง ความรู้และทักษะการทำวิจัยของคณาจารย์สถาบันการพลศึกษาภาคเหนือ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบท ของสถาบันการพลศึกษาภาคเหนือเกี่ยวกับการวิจัย และเพื่อเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงกับความคาดหวัง ความรู้และทักษะการทำวิจัยของคณาจารย์สถาบันการพลศึกษาภาคเหนือ

วิธีการศึกษา

โดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม รวบรวมแบบสอบถาม ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากร คือ คณาจารย์สถาบันการพลศึกษาจากวิทยาเขตภาคเหนือ จำนวน 144 คน

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

1. ผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับ

บริบท และสภาพที่เป็นจริงกับความคาดหวัง ความรู้และทักษะการทำวิจัยของคณาจารย์สถาบันการพลศึกษาภาคเหนือครั้งนี้ คือคณาจารย์ในสถาบันการพลศึกษาภาคเหนือ ในปีการศึกษา 2555 จำนวน 94 คน จากประชากรจำนวน 144 คน จากตารางกลุ่มตัวอย่างของ Darwin Hendel (Darwin Hendel, อ่างใน เกียรติสุตา ศรีสุข, 2552 : 79) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ซึ่งเป็นเกณฑ์ขั้นต่ำ สำหรับการทำวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 102 คน สุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ชั้นที่ 1 กำหนดชั้นภูมิของสถาบันการพลศึกษาตามจำนวนคณาจารย์ของวิทยาเขตภาคเหนือ จำนวน 4 วิทยาเขต ได้แก่ วิทยาเขตเชียงใหม่ วิทยาเขตเพชรบูรณ์ วิทยาเขตลำปาง และวิทยาเขตสุโขทัย

ชั้นที่ 2 สุ่มกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิ (สถาบันฯ) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามขนาดจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้ในแต่ละสถาบัน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนนี้คือ

เครื่องมือ แบบสอบถามคณาจารย์ในสถาบันการพลศึกษาเกี่ยวกับบริบทและสภาพที่เป็นจริงกับความคาดหวัง ความรู้และทักษะการทำวิจัยของคณาจารย์สถาบันการพลศึกษาภาคเหนือ โดยแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สังกัด ตำแหน่งทางวิชาการ ภาระงาน

ประสบการณ์ในการวิจัย เป็นต้น

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม เกี่ยวกับ บริบท ที่เกี่ยวข้องกับ การทำวิจัยของคณาจารย์สถาบันการพลศึกษาภาคเหนือ เป็นแบบสอบถามแบบให้เลือกตอบเป็นลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบประเมินความสภาพที่เป็นจริงกับความคาดหวัง ของความรู้และทักษะการทำวิจัยของคณาจารย์สถาบันการพลศึกษาภาคเหนือ เป็นแบบสอบถามแบบให้เลือกตอบเป็นลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด. 2545)

ตอนที่ 4 คำถามปลายเปิด สอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคในการวิจัยของคณาจารย์สถาบันการพลศึกษาภาคเหนือ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การตรวจสอบความตรง (Validity)

โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา รวมทั้งพิจารณาความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ โดยการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (Index of Congruence: IOC). โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1 ทุกรายการคำถามและเมื่อผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วผู้วิจัยนำแบบสอบถาม นำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability)

นำแบบสอบถาม ถามความคิดเห็นของคณาจารย์เกี่ยวกับ บริบท และความต้องการ

จำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการทำวิจัยของคณาจารย์สถาบันการพลศึกษาภาคเหนือ ไปทดลองใช้กับคณาจารย์ในสถาบันการพลศึกษาภาคเหนือ จำนวน 30 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำมาวิเคราะห์ หาความเชื่อมั่นโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) โดยใช้เกณฑ์ในการพิจารณาความเชื่อมั่น ซึ่งมีค่าตั้งแต่ .71 ขึ้นไปซึ่งถือว่ามี ความเชื่อมั่นสูง (Garrett อ้างในเกียรติสุดา ศรีสุข, 2552 : 144) จากการตรวจคุณภาพเครื่องมือ ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ดังนี้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบริบทที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยของคณาจารย์สถาบันการพลศึกษา

- ด้านนโยบายส่งเสริมการทำวิจัย ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.902

- ด้านสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการทำวิจัยค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.915

- ด้านบุคลากรในการทำวิจัย ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.952

- ด้านปริมาณงานวิจัยที่มีในวิทยาเขตค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.739

ตอนที่ 3 แบบประเมินความสภาพที่เป็นจริงกับความคาดหวัง ความรู้และทักษะการทำวิจัยของคณาจารย์สถาบันการพลศึกษาภาคเหนือ ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.985

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ดำเนินการ

ดังนี้

แบบสอบถาม ถามคณาจารย์สถาบันการพลศึกษาภาคเหนือ ซึ่งเป็นแบบสอบถาม มีทั้งหมด 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับบริบท ที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยของคณาจารย์สถาบันการพลศึกษาภาคเหนือ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 แบบประเมินความสภาพที่เป็นจริงกับความคาดหวัง ความรู้และทักษะการทำวิจัยของคณาจารย์สถาบันการพลศึกษาภาคเหนือ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบความสภาพที่เป็นจริงกับความคาดหวัง ความรู้และทักษะการทำวิจัยของคณาจารย์สถาบันการพลศึกษาภาคเหนือ ด้วยการทดสอบค่าที แบบ Paired-Sample t-test

ตอนที่ 4 คำถามปลายเปิด สอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคในการวิจัยของคณาจารย์สถาบันการพลศึกษาภาคเหนือ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยโดยยึดตามเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด. (2545)

ผลการวิจัย

จากการตอบแบบสอบถามของคณาจารย์สถาบันการพลศึกษาภาคเหนือ เกี่ยวกับ บริบทสภาพที่เป็นจริงกับความคาดหวัง ความรู้และทักษะการทำวิจัยของคณาจารย์สถาบันการพลศึกษาภาคเหนือ และปัญหา อุปสรรคต่อการทำวิจัย โดยผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยเรียงตามลำดับ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของคณาจารย์สถาบันการพลศึกษาภาคเหนือจากการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 102 ชุด พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายคิด (ร้อยละ 57.8) อายุ 50 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 47.1) สังกัดวิทยาเขตเชียงใหม่ (ร้อยละ 29.9) การศึกษาระดับปริญญาโท (ร้อยละ 86.3) ประสบการณ์ในการสอน มากกว่า 20 ปี (ร้อยละ 52.9) เคยทำวิจัย (ร้อยละ 54.9) และจากการศึกษากลุ่มผู้เคยทำวิจัยพบว่าส่วนใหญ่เคยทำวิจัย จำนวน 1 เรื่อง (ร้อยละ 35.19) ภาระงานสอนมากกว่า 20 คาบ/สัปดาห์ (ร้อยละ 23.5) วิทยฐานะอาจารย์ (ร้อยละ 34.5)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบริบทที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยของคณาจารย์สถาบันการพลศึกษาภาคเหนือ ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับบริบทที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยของคณาจารย์สถาบันการพลศึกษาภาคเหนือ จากแบบสอบถาม และได้วิเคราะห์โดยศึกษาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ในแต่ละด้านผลปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของคณาจารย์สถาบันการพลศึกษาภาคเหนือ ในภาพรวมเกี่ยวกับบริบทด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยของคณาจารย์สถาบันการพลศึกษาภาคเหนือ

รายการ	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น
ด้านที่ 1 ด้านนโยบายการส่งเสริมการทำวิจัย	2.97	0.83	ปานกลาง
ด้านที่ 2 ด้านสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการทำวิจัย	2.68	0.88	ปานกลาง
ด้านที่ 3 ด้านบุคลากรในการทำวิจัย	2.81	0.95	ปานกลาง
ด้านที่ 4 ด้านปริมาณงานวิจัยที่มีในวิทยาเขต	2.52	0.86	ปานกลาง
รวม	2.74	0.76	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่าคณาจารย์สถาบันการพลศึกษาภาคเหนือมีความเห็นเกี่ยวกับบริบทในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.74$, $SD = 0.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านนโยบายการส่งเสริมการทำวิจัย ($\bar{X} = 2.97$, $SD = 0.83$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านปริมาณงานวิจัยที่มีในวิทยาเขต ($\bar{X} = 2.52$, $SD = 0.86$)

3. เปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงกับความคาดหวัง ความรู้และทักษะการทำวิจัยของคณาจารย์สถาบันการพลศึกษาภาคเหนือ โดยผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์จากความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคาดหวังและสภาพที่เป็นจริงของความรู้และทักษะในการทำวิจัยของคณาจารย์สถาบันการพลศึกษาภาคเหนือโดยการทดสอบค่าที แบบ Paired-Sample t-test

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความคาดหวังและสภาพที่เป็นจริงของความรู้และทักษะในการทำวิจัยของคณาจารย์สถาบันการพลศึกษาภาคเหนือ

รายการ	ความคาดหวัง		สภาพที่เป็นจริง		t	sig
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ความหมายของการวิจัย	4.20	0.89	3.3	0.82	9.55*	.000
2. ประเภทของงานวิจัย	4.11	0.9	3.26	0.89	9.15*	.000
3. การออกแบบการวิจัย	4.23	0.83	3.06	0.91	11.18*	.000
4. จรรยาบรรณนักวิจัย	4.19	0.93	3.47	0.94	7.03*	.000
5. การกำหนดปัญหาการวิจัย	4.29	0.77	3.25	0.88	10.45*	.000

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	ความคาดหวัง		สภาพที่เป็นจริง		t	sig
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
6. การกำหนดชื่อเรื่องการวิจัย	4.24	0.92	3.32	0.9	9.44*	.000
7. การตั้งสมมติฐานการวิจัย	4.25	0.87	3.32	0.82	9.58*	.000
8. การตั้งวัตถุประสงค์การวิจัย	4.25	0.87	3.08	0.88	12.76*	.000
9. การทดสอบสมมติฐานการวิจัย	4.23	0.82	3.10	0.92	10.84*	.000
10. ระดับการวัดตัวแปร	4.22	0.87	3.01	0.92	12.32*	.000
11. การกำหนดตัวแปรในการวิจัย	4.21	0.93	3.08	0.93	11.26*	.000
12. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4.35	0.82	3.25	0.91	10.30*	.000
13. การเขียนกรอบแนวคิดในการวิจัย	4.28	0.85	3.15	0.85	11.54*	.000
14. การเขียนอ้างอิงเอกสาร	4.39	0.81	3.27	0.91	10.79*	.000
15. การเขียนบรรณานุกรม	4.35	0.79	3.41	0.87	9.77*	.000
16. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	4.28	0.84	3.36	0.88	9.79*	.000
17. การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างการวิจัย	4.36	0.78	3.42	0.92	9.98*	.000
18. การสุ่มกลุ่มตัวอย่างการวิจัย	4.24	0.91	3.29	0.97	8.88*	.000
19. การสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย	4.29	0.90	3.02	0.94	11.06*	.000
20. การหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย	4.33	0.87	3.05	0.95	12.05*	.000
21. การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย	4.30	0.88	3.29	0.84	10.86*	.000
22. การเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล	4.32	0.88	3.12	0.98	11.43*	.000
23. การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูล	4.26	0.90	2.94	1.01	11.11*	.000
24. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	4.26	0.89	3.06	0.88	12.32*	.000
25. การเขียนรายงานการวิจัย	4.32	0.97	3.18	0.78	11.60*	.000
26. การเขียนสรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	4.37	0.94	3.2	0.91	12.53*	.000
27. การเขียนรายงานการวิจัยลงในวารสาร วิชาการ	4.20	0.95	2.54	0.90	13.17*	.000
28. การเขียนโครงการวิจัย	4.24	0.84	3.09	0.87	9.88*	.000
29. ประเมินคุณภาพงานวิจัย	4.25	0.98	2.91	0.88	11.58*	.000
รวม	4.27	0.77	3.17	0.74	13.20*	.000

*p < 0.05

จากตารางที่ 2 จะเห็นได้ว่าการเปรียบเทียบระดับที่คาดหวังและสภาพที่เป็นจริงของความรู้และทักษะในการทำวิจัยของคณาจารย์สถาบันการพลศึกษาภาคเหนือแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ

4. ด้านความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคที่ “ที่ไม่เอื้อต่อการทำวิจัย” ในแต่ละด้าน ปัญหา-อุปสรรค ด้านความรู้/ทักษะ ในการทำวิจัย

- ขาดความรู้/ทักษะในการทำวิจัย (26)

ปัญหา-อุปสรรค ด้านการสนับสนุนและการส่งเสริม

- วิทยาเขตไม่มีการส่งเสริมพัฒนาคณาจารย์

ในการทำวิจัยอย่างจริงจังต่อเนื่องและเป็นระบบ (35)

- ไม่มีเครือข่ายสำหรับสนับสนุนการทำวิจัย

(5)

ปัญหา-อุปสรรค ด้านภาระงาน

- ภาระงานสอนมีมากเนื่องจากอาจารย์มีน้อย (24)

- งานประกันคุณภาพการศึกษามีมาก ทั้ง สมศ. สกอ. กพร. (9)

ปัญหา-อุปสรรค ด้านการเขียนบทความวิจัย

- ขาดความรู้/ทักษะในการเขียนบทความ (16)

- ขาดที่ปรึกษา/ผู้เชี่ยวชาญในการให้คำปรึกษาในการเขียนบทความ (9)

- ไม่มีประสบการณ์ในการเขียนบทความ (7)

ปัญหา-อุปสรรค ด้านการตีพิมพ์งานวิจัย

- ขาดการประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งตีพิมพ์บทความ (12)

- นโยบาย/งบประมาณที่สนับสนุนไม่ชัดเจน (8)

- วารสารที่จะตีพิมพ์มีน้อย (6)

- เวทีในการนำเสนอผลงานในระดับชาติ และนานาชาติมีน้อย (3)

ปัญหา-อุปสรรค ด้านแหล่งทุน

- สถาบันการพลศึกษามีงบประมาณสนับสนุนงานวิจัยไม่เพียงพอ (14)

- งบประมาณวิจัยภายในวิทยาเขตน้อยมาก (11)

- แหล่งทุนภายนอกเข้าถึงได้ยาก (7)

สรุปอภิปรายผล

จากผลการมีรายละเอียดที่น่าสนใจซึ่งสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากการศึกษาเกี่ยวกับบริบทด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยของคณาจารย์สถาบันการพลศึกษาภาคเหนือพบว่าในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.74$, $SD = 0.76$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านนโยบายการส่งเสริมการทำวิจัย ($\bar{X} = 2.97$, $SD = 0.83$) ด้านบุคลากรในการทำวิจัย ($\bar{X} = 2.81$, $SD = 0.95$) ด้านสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการทำวิจัย ($\bar{X} = 2.68$, $SD = 0.88$) และด้านปริมาณงานวิจัยที่มีในวิทยาเขต ($\bar{X} = 2.52$, $SD = 0.86$) มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลางซึ่งจากค่าเฉลี่ยดังกล่าวมีความสอดคล้องกับข้อมูลการดำเนินงานด้านวิจัยของสถาบันการพลศึกษา ระหว่างปีการศึกษา 2549-2554 พบว่า ทั้งในระดับภาพรวมของสถาบันฯ และในระดับวิทยาเขต (ค่าเฉลี่ย) การทำวิจัย ค่อนข้างน้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนบุคลากรที่มี โดยมีการทำวิจัยโดยเฉลี่ยจำนวน 3.63 เรื่อง/สถาบัน โดยมีงบประมาณสนับสนุนการทำวิจัยโดยเฉลี่ย 848 บาท /คน งบประมาณที่ได้รับเฉลี่ย

ต่อคนค่อนข้างต่ำมาก เนื่องจากจำนวนเรื่องวิจัยที่ดำเนินการในแต่ละปีการศึกษามีจำนวนน้อย ซึ่งในการของงบประมาณการวิจัยของสถาบันการพลศึกษา กระทำโดยการพิจารณาโดยคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) เมื่อผ่านการพิจารณาแล้วรวบรวมเรื่องทั้งหมดที่ผ่านการพิจารณาเสนอของบวิจัยต่อสำนักงบประมาณ ซึ่งจากนำเสนอผ่านคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) พบว่า ในปีแรกๆ ของการดำเนินการจะมีผู้ส่งโครงการเป็นจำนวนมาก แต่เมื่อไม่ผ่านการพิจารณาทำให้หลายคนไม่สนใจที่จะทำวิจัย จึงทำให้งานวิจัยของสถาบันการพลศึกษามีจำนวนลดลง และส่งผลทำให้สถาบันฯ ได้รับเงินสนับสนุนการวิจัยน้อยลง ซึ่งส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาและสอดคล้องกับผลการประเมิน ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ปี 2549 ที่พบว่า การทำวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยไทยยังมีน้อยมากเพียง 0.10 เรื่องต่อคนต่อปี และจากการศึกษาของ ศจีมาศ ขวัญเมือง (2548 : บทคัดย่อ) พบว่าอาจารย์อุดมศึกษาผลิตงานวิจัยคิดเป็น 0.4 เรื่องต่อคนต่อปี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสำนักเลขาธิการสภาการศึกษา (2551) ที่พบว่า อาจารย์ระดับอุดมศึกษาไม่ค่อยทำวิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ และศักยภาพเพื่อพัฒนาวิชาชีพ ซึ่งจากสภาพดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อ คุณภาพการจัดการเรียนการสอน เนื่องด้วยการที่คณาจารย์มีงานวิจัย จะมีส่วนถ่ายทอดนวัตกรรมความรู้ใหม่สู่ศิษย์ และมีส่วนพัฒนาความสามารถในการวิจัยให้ศิษย์ และคุณภาพการศึกษา (จรัส สุวรรณเวลา, 2551) จากผลการประเมินดังกล่าว สถาบันการพลศึกษาจะต้องมีการพัฒนากระบวนการวิจัยอย่างต่อเนื่อง

เพื่อให้การดำเนินงานด้านการวิจัยบรรลุตามพันธกิจของสถาบันการพลศึกษา และหน้าที่ของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา คือ บุคลากรที่ทำหน้าที่หลักทางในด้านการสอน และการวิจัย (ศึกษาธิการ, 2545) ซึ่งสมรรถนะด้านการวิจัยเป็นสมรรถนะสำคัญ การพัฒนาอาจารย์ให้มีสมรรถนะในด้านการวิจัยให้มีประสิทธิภาพเป็นปัจจัยสำคัญ และเป็นตัวชี้บ่งความเป็นเลิศทางวิชาการของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา (Conrad and Blackburn, 1985 อ้างอิงถึงใน อังคินันท์ อินทรกำแหง และทัศนาก ทองภักดี, 2547; ศรุตาชัยสุวรรณ, 2550; อุทัย บุญประเสริฐ, 2543; อาทิตยา ดวงมณี, 2540)

2. จากการเปรียบเทียบความคาดหวังและสภาพที่เป็นจริงของความรู้และทักษะในการทำวิจัยของคณาจารย์ สถาบันการพลศึกษาภาคเหนือ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ จากสภาพดังกล่าว สถาบันการพลศึกษาจะต้องมีการพัฒนากระบวนการวิจัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินงานด้านการวิจัยบรรลุตามพันธกิจของสถาบันการพลศึกษา และหน้าที่ของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา คือ บุคลากรที่ทำหน้าที่หลักทางในด้านการสอน และการวิจัย (ศึกษาธิการ, 2545) ซึ่งสมรรถนะด้านการวิจัยเป็นสมรรถนะสำคัญ การพัฒนาอาจารย์ให้มีสมรรถนะในด้านการวิจัยให้มีประสิทธิภาพเป็นปัจจัยสำคัญ และเป็นตัวชี้บ่งความเป็นเลิศทางวิชาการของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา (Conrad and Blackburn, 1985 อ้างอิงถึงใน อังคินันท์ อินทรกำแหง และทัศนาก ทองภักดี, 2547; ศรุตาชัยสุวรรณ, 2550; อุทัย บุญประเสริฐ, 2543; อาทิตยา ดวงมณี,

2540) และอาจารย์ในสถาบันการพลศึกษาควรจะต้องมีการพัฒนาปรับตัวเองให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และจำเป็นต้องมีการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้เหมาะสมกับยุคสมัย ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา (ประเวศ วสี, 2552) ซึ่งการพัฒนาคุณสมบัติและประสิทธิภาพในการทำงาน รวมถึงความรู้ในด้านต่าง ๆ จะต้องเป็นไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อสามารถนำไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างดี มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับสภาวการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับประเด็นทิศทางและนโยบายของกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว ซึ่งมีเป้าหมายเมื่อสิ้นสุดแผนในปี พ.ศ.2565 คือ การยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาไทย เพื่อผลิตและ

พัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพสู่ตลาดแรงงาน และพัฒนาศักยภาพอุดมศึกษาในการสร้างความรู้และนวัตกรรม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในโลกาภิวัตน์ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2550)

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลิตภาพการวิจัยของคณาจารย์สถาบันการพลศึกษา
2. ควรมีการพัฒนารูปแบบเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการทำวิจัยของคณาจารย์สถาบันการพลศึกษา

บรรณานุกรม

- เกียรติสุตา ศรีสุข. (2552). **ระเบียบวิธีวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. เชียงใหม่ : โรงพิมพ์ ครองช่าง.
- จิรประภา อัครบวร. (2549). **สร้างคนสร้างผลงาน**. กรุงเทพฯ : ก.พลพิมพ์ (1996).
- ชูชัย สมितिไกร. (2554). **การฝึกอบรมบุคลากรในองค์การ**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรงค์วิทย์ แสนทอง. (2547). **มารู้จัก COMPETENCY กันเถอะ**. กรุงเทพฯ : เอช อาร์ เซ็นเตอร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. 2545. **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประเวศ วะสี. (2552). **ปฏิรูปประเทศไทย ปฏิรูประบบอุดมศึกษา อุดมศึกษาคือหัวใจจักรทางปัญญา
พาชาติออกจากวิกฤต**. กรุงเทพฯ : บ. ทีคิว พีจก.
- พันธุ์ศักดิ์ โรจนากาศ. (2550). **การพัฒนาศักยภาพในการผลิตช่างแม่พิมพ์ของสำนักงานคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษา**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- เพ็ชรี รูปะวิเชตร. (2554). **เทคนิคการจัดฝึกอบรมและการประชุม**. กรุงเทพฯ : ดวงกมลพับลิชชิง.
- มานิตย์ นาคเมือง. (2552). **รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานครูผู้สอนในสถานศึกษา.
วิทยานิพนธ์ปริญญาคุศภักดิ์บัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร**.
- วรวรรณ ศรียาภย์. (2554). **การจัดประชุมและฝึกอบรมอย่างมีประสิทธิภาพ**. กรุงเทพฯ : เดอะบู๊ฟัส
พับลิชชิง.
- วรภัทร์ ภูเจริญ. (2549). **การบริหารวิถีพุทธ ตอน:การบริหารคุณภาพแบบองค์รวม**. กรุงเทพฯ.
อารยชน.
- ศรุดา ชัยสุวรรณ.(2550). **ปัจจัยที่เอื้อต่อการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ ในมหาวิทยาลัย
เอกชน**. วารสารศึกษาศาสตร์. 18(2) พฤศจิกายน 2549-มีนาคม 2550:28-29.85-98
- ศศิมาจ ขวัญเมือง. (2548) **ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยของรัฐ : การ
วิเคราะห์ลิสรเรลและเครือข่ายใยประสาท**. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (วิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา)
กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2550) **กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว
15 ปีฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565)**. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันการพลศึกษา. (2548). **คู่มือการจัดการศึกษาตามหลักสูตรสถาบันการพลศึกษา พ.ศ. 2548.**
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- สมคิด บางโม. (2553). **เทคนิคการฝึกอบรมและการประชุม**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดีการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พุทธศักราช 2542**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2551. **กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษา ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) ฉบับสรุป.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2554). **รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษา.** [online] เข้าถึงได้จาก <http://www.onesqa.or.th/onesqa/th/home/index.php> (16/8/54)
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2550) **กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปีฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565).** โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อังคินันท์ อินทรกำแหง และทัศนาก ทองภักดี (2547). **ศึกษา การพัฒนารูปแบบสมรรถนะด้านผู้นำทางวิชาการของอาจารย์ ในมหาวิทยาลัยของรัฐ เอกชน และในกำกับของรัฐ.** กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อมรวิรัช นาคทรพรพ และจุฬารัตน์ มาเถียรวงศ์. (2005). **เมื่อความทุกข์ไล่ล่าเด็ก : ข้อเท็จจริงงานวิจัยภาคสนาม กับคำถามที่ท้าทายในการเสริมสร้างสุขสภาวะไทย.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาทิตยา ดวงมณี. (2540). **การพัฒนาดัชนีบ่งชี้รวมสำหรับความเป็นเลิศทางวิชาการ ของสาขาการวิจัยทางการศึกษา ในมหาวิทยาลัยของรัฐ.** วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษามหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2543). “การผลิตเอกสารและผลงานทางวิชาการสำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัย”. **วารสารครุศาสตร์.** 29, 1 (กรกฎาคม-ตุลาคม 2543): 44-50.

ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองและแรงจูงใจ ในการทำงานกับการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ของอาจารย์สถาบันการพลศึกษา

Self Esteem and The Working Motivation Model for the Quality of Instructional Learning Development of the Instructors in Physical Education Institute

รศ.อุมากรณ์ คงอุไร และกัญญา วรธนาคำลือ
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก พศ.ดร.เกษม นครเขตต์
สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตลำปาง

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองและแรงจูงใจในการทำงานกับการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ในสถาบันการพลศึกษา ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นอาจารย์ผู้สอนทั้งหมดที่ทำการสอนในสถาบันการพลศึกษา จำนวน 842 คน ในปีพ.ศ. 2555 โดยมีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ซึ่งในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ได้จากสูตรคำนวณของเครซีและมอร์แกน (สุวิมล ตีรกานันท์, 2548 : 99) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 280 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองและแรงจูงใจในการทำงานกับการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาและผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ คณะผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วทำการวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปคำนวณหาค่าสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

สรุปผลการวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่าง เพศ อายุ ระยะเวลาการทำงาน ตำแหน่งหน้าที่การทำงาน ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองและแรงจูงใจในการทำงาน กับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ผลการทดสอบความสัมพันธ์ด้วยค่าสถิติ t-test ที่ระดับนัยสำคัญ .05 พบว่า

เพศมีความสัมพันธ์ต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเชิงบวกและสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการทำงาน แต่ไม่มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอน

กลุ่มอายุที่ต่างกันมีความสัมพันธ์ต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเชิงลบและแรงจูงใจในการทำงาน แต่ไม่มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอน

ระยะเวลาในการทำงานมีความสัมพันธ์ต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการทำงานและคุณภาพการจัดการเรียนการสอน

คำสำคัญ : การเห็นคุณค่าในตนเอง, แรงจูงใจในการทำงาน, การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน

Abstract

The primary objective of this study was aimed to examine the self-esteem and work motivation for schooling quality development of the IPE instructors. In present study, the population included a total of 842 instructors who have worked for the Institute of Physical Education in 2012. The multi-stage random sampling method was used to select the samples and the required sample sizes were calculated using the Krejcie & Morgan's formula (Suwimol Tirakanant, 2005:99) at 95% confidence interval. The required samples consisted of 280 IPE instructors. The questionnaires were used as instrument to gather data. The questionnaire items enquired about respondent's self-esteem and work motivation for schooling quality development under the Thai Qualifications Framework for Higher Education (TQF: HEd). For data analysis, the SPSS computer program was implemented to determine percentage, mean, standard deviation and coefficient correlation.

Results

The correlation between gender, age, length of service, and position and self-esteem and work motivation, and schooling quality under the Thai Qualifications Framework for Higher Education was tested using t-test, the results showed as follow.

- Gender has a positive relationship with self-esteem and work motivation. However, gender has no relationship with schooling quality.

- Age has a negative relationship with self-esteem and work motivation. However, age has no relationship with schooling quality.

- Length of service has a relationship with self-esteem and work motivation. However, length of service no relationship with work motivation and schooling quality.

Keywords : Self Esteem, Working Motivation, Quality of Instructional Learning Development of the Instructors

บทนำ

การทำให้บุคคลตระหนักว่างานเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของชีวิตการทำงานไม่ได้ทำเพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านวัตถุเพียงอย่างเดียว แต่เป็นการทำงานเพื่อตอบสนองความต้องการทางจิตใจมากกว่า โดยบุคคลเห็นว่าการทำงานเพื่อสนองความรู้สึกมีคุณค่า มีเกียรติ มีศักดิ์ศรี และยังเป็นพลังทางด้านจิตใจที่จะช่วยให้บุคคลสามารถมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ศศิกานต์ ธนะโสธร, 2529 : 14-15) การเสริมสร้างบุคคลให้มีความรู้สึกว่าคุณค่าเช่นนี้จะทำให้บุคคลสร้างสรรค์งานอันจะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าต่อไปได้ ดังนั้นหากองค์กรไม่สามารถสร้างความพึงพอใจให้กับบุคลากรแล้ว บุคคลเหล่านั้นก็จะมีแต่ความเบื่อหน่าย ไม่มีความพึงพอใจในการทำงานและไม่ต้องการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำงาน อาการของความเบื่อหน่าย ความไม่พึงพอใจเหล่านี้เป็นอันตรายอย่างยิ่งทั้งต่อตัวบุคลากรและองค์กรโดยรวมด้วย เพราะจะทำให้บุคลากรขาดความพึงพอใจในการทำงาน ขาดงานบ่อยขึ้น สุขภาพจิตตกต่ำ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น ดังนั้น ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่น่าจะมีผลต่อการทำงานก็คือแรงจูงใจในการทำงานเพราะแรงจูงใจมีประโยชน์ต่อองค์กรที่จะช่วยลดอัตราการขาดงานและการทำงานที่เฉื่อยชา ทำให้มีขวัญและกำลังใจเกิดความพึงพอใจในงาน การที่องค์กรสร้างแรงจูงใจในการทำงาน มีการปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร หัวหน้างานและบุคลากร จะช่วยลดความรู้สึกไม่มั่นคง ลดความเครียด และความคับข้องใจในการทำงานซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ (มนัส บุญวงค์, 2537 : 7)

จากลักษณะบทบาทหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ สถาบันการศึกษานับเป็นองค์กรหนึ่งที่มีบทบาททั้งทางตรงในการอบรมสั่งสอนศิษย์ให้มีความรู้และมีจิตสำนึกต่อการพัฒนางานภายในและภายนอกสถานศึกษาให้มีคุณภาพ เพราะสถานศึกษาสามารถช่วยเพิ่มพูนความรู้ เปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของคนทั้งในสถานศึกษาและในชุมชนให้เป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์ได้ ถ้าสถานศึกษามีการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเอง เพื่อสร้างแรงจูงใจในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ พฤติกรรมเหล่านี้ก็จะถูกปลูกฝังอยู่ในจิตสำนึกที่ดีของผู้เรียนและส่งผลทำให้ผู้เรียนยึดเป็นหลักในการปฏิบัติงานในประสบการณ์จริงในอนาคตอย่างไรก็ตามการจะสร้างจิตสำนึกของผู้เรียนให้เห็นความสำคัญและมีการปฏิบัติงานวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น บทบาทของอาจารย์ก็มีความสำคัญต่อการเป็นแม่แบบที่ดีให้กับเด็ก ถ้าอาจารย์ซึ่งเป็นบุคลากรที่มีความสำคัญในสถานศึกษามีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองและมีแรงจูงใจที่ดีในการทำงาน ก็จะเป็นแรงผลักดันให้อาจารย์จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิของหลักสูตรควบคู่ไปด้วย

สถาบันการพลศึกษา มีบทบาทหน้าที่ผลิตบัณฑิตในระดับปริญญาตรีหลายสาขาวิชาชีพ ได้แก่ สาขาพลศึกษา สาขาสุขศึกษา สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬาและวิทยาศาสตร์สุขภาพ รวมถึงสาขานันทนาการการท่องเที่ยวเชิงพาณิชย์ เป็นต้น ซึ่งนักศึกษาในแต่ละสาขาเหล่านี้ต้องใช้ชีวิตอยู่ในสถาบันการพลศึกษาอย่างน้อยก็เป็นเวลา 4 ปี ดังนั้นถ้านักศึกษาได้มีการรับรู้ถึงกระบวนการ

จัดการเรียนรู้และความร่วมมือร่วมใจกันของบุคลากรในสถาบันในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ก็จะทำให้ช่วยสร้างแรงจูงใจของนักศึกษาให้เกิดจิตสำนึกต่อการปฏิบัติงานวิชาชีพอย่างมีคุณภาพตามไปด้วย เนื่องจากบทบาทของอาจารย์ในสถาบันการพลศึกษาถือได้ว่าเป็นต้นแบบของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับนักศึกษาเหล่านี้ไปด้วย

จากรายงานการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ การศึกษาพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน นักศึกษา และพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ เจตคติของนักศึกษาที่มีต่อบรรยากาศการเรียนการสอน ตลอดจนความพึงพอใจในคุณภาพการสอนของอาจารย์ในสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตต่าง ๆ (จินตนา เทียมทิพร, 2544 : บทคัดย่อ, ไพศาล วงศาโรจน์และคณะ, 2546 : บทคัดย่อ, สุปรีย์ สุวรรณบุรณ์, 2545 : บทคัดย่อ, กิระติกาญ์ ชื่อตรงและคณะ, 2547 : 334, อุมารณ์ คงอุไร, 2549 : 43) พบว่า อาจารย์ในสถาบันการพลศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถทางด้านเนื้อหาวิชา มีบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ดี ในส่วนของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตศรีสะเกษ มีความเห็นว่าบรรยากาศการเรียนการสอนในแต่ละสาขาวิชาเอกมีความแตกต่างกัน ในด้านความพึงพอใจในคุณภาพการสอนของอาจารย์ นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับดีต่ออาจารย์ผู้สอน ในด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดประเมินผลการเรียน ด้านบุคลิกภาพความเป็นครู แต่ก็มีนักศึกษาส่วนหนึ่งเสนอความคิดเห็นว่า อาจารย์บางท่านมักใช้อารมณ์ใจร้อน เอาแต่ใจ

ตนเอง ไม่รับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา ไม่เตรียมการสอนมาดีพอ เนื้อหาที่สอนไม่มีความแปลกใหม่ สอนแต่ในหนังสือ ไม่สรุปความรู้เพิ่มเติม สั่งงานมากไป เข้มงวดมากเกินไป (กิระติกาญ์ ชื่อตรงและคณะ, 2547 : 335) นอกจากนี้ อุมารณ์ คงอุไร (2553:บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานกับภาวะความเครียดของอาจารย์ในสถาบันการพลศึกษา พบว่าคุณภาพชีวิตการทำงานของอาจารย์อยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม ด้านการทำงานร่วมกันและความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ด้านโอกาสในการพัฒนาสมรรถนะของตนเอง ด้านสภาพการทำงานที่คำนึงถึงความปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ และยังมีความเห็นว่าปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) นโยบายและการบริหารงานของหน่วยงาน 2) โอกาสในการพัฒนาสมรรถนะของตนเองเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการทำงาน และ 3) การทำงานร่วมกันและความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดในการทำงานคือการปฏิรูปการศึกษาในระดับอุดมศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา จากการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา จากกระบวนการผลการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพการทำงานของอาจารย์ในสถาบันการพลศึกษา พอสรุปได้ว่า อาจารย์ในสถาบันการพลศึกษามีความรู้ความสามารถในด้านเนื้อหาวิชา แต่ด้วยสภาวะที่มีการเปลี่ยนแปลงระบบและกลไกการบริหารงานไปสู่การเป็นสถาบันอุดมศึกษา ทำให้อาจารย์ต้องมีการปรับตัวต่อภาระงานหลาย ๆ ด้าน ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานอันเนื่องมาจากหลาย ๆ ปัจจัยที่ได้กล่าวมาแล้ว ซึ่งปัญหาเหล่านี้

มีผลกระทบต่อแรงจูงใจในการทำงานโดยเฉพาะด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการสร้างความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองและแรงจูงใจในการทำงานกับการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ในสถาบันการพลศึกษา เพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปปรับปรุงระบบการทำงานเพื่อสร้างแรงจูงใจให้อาจารย์เกิดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง และเกิดความคิดที่ดีต่อการปฏิบัติงานในการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการบริหารงานเพื่อสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนางานในด้านอื่น ๆ อย่างมีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง แรงจูงใจในการทำงาน และทัศนคติต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ภายในสถาบันการพลศึกษา จำแนกตาม เพศ อายุ ระยะเวลาการทำงาน ตำแหน่งหน้าที่ในการทำงาน
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของเพศ อายุ ระยะเวลาการทำงาน ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองและแรงจูงใจในการทำงาน กับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ในสถาบันการพลศึกษา

ประโยชน์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองและแรงจูงใจในการทำงาน กับการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ในสถาบันการพลศึกษา
2. เพื่อทราบความสัมพันธ์ของความรู้สึก

เห็นคุณค่าในตนเองแรงจูงใจในการทำงานกับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ในสถาบันการพลศึกษา

3. ได้เผยแพร่ผลการศึกษารู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองและการสร้างแรงจูงใจในการทำงานกับการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ในสถาบันการพลศึกษา ในวารสารวิชาการต่าง ๆ ได้แก่ วารสาร สถาบันการพลศึกษา วารสารพลศึกษา สุขศึกษาและนันทนาการแห่งประเทศไทย วารสารสภาวิจัยแห่งชาติ เป็นต้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา โดยมีสาระตามกรอบแนวคิดและสาระอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลความรู้และทฤษฎีที่เกี่ยวกับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง แรงจูงใจในการทำงานและการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ในสถาบันการพลศึกษา ตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาในด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอนตามระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา และมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย
2. ขอบเขตของประชากร ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนทั้งหมดที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในสถาบันการพลศึกษาทุกคณะวิชา ในปีพ.ศ. 2555
3. ขอบเขตด้านเวลา ได้แก่ ช่วงเวลาในการทำวิจัยคือตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2554 ถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2555 และช่วงเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือระยะเวลาระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2555 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปผลการวิจัยและ

หาแนวทางกำหนดรูปแบบการสร้างความรู้สึกรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง แรงจูงใจในการนำไปพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ คือระยะเวลาระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2555

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นอาจารย์ผู้สอนทั้งหมดที่ทำการสอนอยู่ในสถาบันการพลศึกษา สังกัดกระทรวงการทองเที่ยวและกีฬา ในปีพ.ศ. 2555

กลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นอาจารย์ผู้สอนในสถาบันการพลศึกษา สังกัดกระทรวงการทองเที่ยวและกีฬา ในปี พ.ศ. 2555 จำนวน 842 คน ซึ่งในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ได้จากสูตรคำนวณของ Krejcie and Morgan (สุวิมล ติรภานันท์, 2548 : 99) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ซึ่งเป็นเกณฑ์ขั้นต่ำ ได้กลุ่มตัวอย่าง 265 คน สำหรับการวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 คน โดยใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling) (เกียรติสุตา ศรีสุข. 2552 : 69)

ขั้นที่ 1 คำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สัดส่วนประชากร โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ช่วงชั้นของวิทยาเขตแต่ละภูมิภาคในสถาบันการพลศึกษา

ขั้นที่ 2 การเลือกตัวแทนกลุ่มตัวอย่าง ในวิทยาเขตแต่ละภูมิภาค ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systemic Random Sampling) (เกียรติสุตา ศรีสุข. 2552 : 65)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา โดยคณะผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการทำงานกับการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ในสถาบันการพลศึกษา โดยมีลักษณะของแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไปของอาจารย์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระยะเวลาการทำงาน ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน และวิทยาเขตต้นสังกัด มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ คณะผู้วิจัยทำการแจกแจงหาค่าความถี่ หาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้สึกเห็นคุณค่า ที่ใช้วัดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง โดยยึดแนวคิดในเรื่องลักษณะของบุคคลที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าของตนเองของคูเปอร์สมิท (Coopersmith, 1984 อ้างใน ปณิชา ศีสวัสดิ์, 2550:12) มาสร้างเป็นแบบสอบถาม โดยใช้มาตรวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดคำตอบไว้ 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการทำงาน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยยึดแนวคิดทฤษฎีของ Herzberg มาสร้างเป็นข้อคำถาม ประกอบด้วยข้อคำถามที่ใช้วัดแรงจูงใจในการทำงาน 2 ด้านคือ 1) แรงจูงใจในการทำงานด้านปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factors) และ 2) แรงจูงใจในการทำงานด้านปัจจัยจูงใจ (Motivator Factors) โดยใช้มาตรวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดคำตอบไว้ 5 ระดับ

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติ

ส่วนตัวต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนตามระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาและการจัดการเรียนรู้และมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยมีลักษณะเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า กำหนดเกณฑ์เป็น 5 ระดับ

วิธีการสร้างและวิธีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของคูปเปอร์สมิทและแรงจูงใจในการทำงานของเฮิร์ชเบิร์กกับการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนตามระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาและการจัดการเรียนรู้และมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดข้อคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองและแรงจูงใจในการทำงานกับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ในสถาบันการพลศึกษา

2. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองและแรงจูงใจในการทำงานกับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ในสถาบันการพลศึกษา

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความครอบคลุมและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างและภาษาที่ใช้ โดยใช้เทคนิคที่เรียกว่า IOC (Index of Item Objective Congruence) เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากร และไม่ได้ถูกจัดให้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา ของครอนบาช (Cronbach Alpha Coefficient) (สุวิมล ติรกานันท์, 2543 : 137)

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ต่อไป

สถานที่เก็บข้อมูล

คณะผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างอาจารย์ผู้สอนที่สังกัดในสถาบันการพลศึกษา ในปีพ.ศ. 2555

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขออนุญาตจากสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตลำปาง ถึงรองอธิการบดีสถาบันการพลศึกษาในแต่ละวิทยาเขต เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยให้อาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

3. นำผลจากแบบสอบถามไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติต่อไป

ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลและการประมวลผล

1. ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่งหน้าที่การทำงาน และระยะเวลาในการทำงาน นำมาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ

2. ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง แแรง
จงใจในการทำงานและทัศนคติต่อคุณภาพการ
จัดการเรียนการสอนนำมาหาค่าเฉลี่ยและส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง
ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองและแรงจงใจใน
การทำงานกับทัศนคติต่อคุณภาพการจัดการเรียน
การสอนของอาจารย์ในสถาบันการพลศึกษา โดย
ใช้ค่าสถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's
product moment correlation coefficient)

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพส่วนบุคคลของอาจารย์ใน
สถาบันการพลศึกษา ที่ตอบแบบสอบถามจำแนก
เป็นเพศชาย 148 คน เพศหญิง 152 คน ส่วนใหญ่
อยู่ระหว่างกลุ่มอายุ 51-60 ปี ระยะเวลาในการ
ทำงานมากกว่า 26 ปีขึ้นไป และผู้ตอบแบบสอบถาม
ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งอาจารย์

2. ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง จำแนก
ตามเพศ กลุ่มอายุ ระยะเวลาในการทำงาน และ
ตำแหน่งหน้าที่ในการทำงาน ในภาพรวมพบว่า มี
ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองในระดับปานกลาง
($\bar{X} = 3.27$)

2.1 อาจารย์ชายและหญิงมีความ
รู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเชิงบวกอยู่ในระดับสูง
เป็นส่วนใหญ่ ($\bar{X} = 4.42$ และ 4.27) ในด้านความ
รู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเชิงลบ เช่น ไม่สามารถ
ทำอะไรได้ดีแม้ว่าพยายามดีแล้ว หวันไหวต่อ
คำวิพากษ์วิจารณ์ อารมณ์ตึงเครียดและวิตกกังวล
 ฯลฯ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.73$ และ 2.74)

2.2 กลุ่มอายุ พบว่า อาจารย์กลุ่ม
อายุ 31-40 ปี และ 41-50 ปี มีความรู้สึกเห็น

คุณค่าในตนเองเชิงบวกมากกว่ากลุ่มอายุอื่นๆ
($\bar{X} = 4.39$)

2.3 ระยะเวลาในการทำงาน พบว่า
อาจารย์ส่วนใหญ่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง
ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.27$) ไม่ว่าจะเริ่มทำงาน
ในระยะเวลาสั้นๆ หรือทำงานมานานหลายสิบปี
ขึ้นไป

2.4 ตำแหน่งหน้าที่ในการทำงาน
พบว่า ผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี มีความรู้สึก
เห็นคุณค่าในตนเองเชิงบวกมากกว่าตำแหน่งอื่นๆ
($\bar{X} = 4.33$) รองลงมาได้แก่รองคณบดีและอาจารย์
($\bar{X} = 4.29$) สำหรับตำแหน่งผู้ช่วยอธิการบดี
และตำแหน่งหัวหน้างาน มีความรู้สึกเห็นคุณค่าใน
ตนเองน้อยกว่าผู้ดำรงตำแหน่งอื่นๆ ($\bar{X} = 4.27$
และ 3.25 ตามลำดับ)

3. แรงจงใจในการทำงาน จำแนกตามเพศ
อายุ ระยะเวลาในการทำงานและตำแหน่งหน้าที่
การงาน พบว่า อาจารย์มีแรงจงใจในการทำงาน
เชิงบวกอยู่ในระดับมาก แรงจงใจในการทำงาน
เชิงลบอยู่ในระดับปานกลาง

3.1 อาจารย์ชายและหญิงมีความคิด
เห็นต่อแรงจงใจในการทำงานอยู่ในระดับมาก
เหมือนกัน ($\bar{X} = 3.80$ และ 3.64) ยกเว้น
แรงจงใจในบางเรื่อง ได้แก่ ความไม่มั่นคงในการ
ทำงาน การจัดสภาพการทำงานที่มุ่งเน้นการ
ส่งเสริมสุขภาพ สายการบังคับบัญชาและขั้นตอน
ในการทำงานที่ชัดเจน การตัดสินใจร่วมกับกับ
เพื่อนร่วมงาน อาจารย์หญิงมีแรงจงใจในระดับ
ปานกลาง แต่อาจารย์ชายมีแรงจงใจในระดับมาก

3.2 กลุ่มอายุ พบว่า อาจารย์ทุก
กลุ่มอายุมีแรงจงใจในการทำงานในระดับมาก
($\bar{X} = 3.72$) สิ่งที่สร้างแรงจงใจในการทำงาน ได้แก่

โอกาสความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ($\bar{X} = 4.06$) รองลงมา ได้แก่ ความสัมพันธ์ทางสังคม ($\bar{X} = 3.85$) และความมั่นคงและความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.72$)

3.3 ระยะเวลาในการทำงาน พบว่า อาจารย์ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการพลศึกษามีแรงจูงใจในการทำงานในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$) สิ่งที่สร้างแรงจูงใจในการทำงานในระดับมาก ได้แก่ โอกาสความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ($\bar{X} = 4.06$) ความสัมพันธ์ทางสังคม ($\bar{X} = 3.85$) และความมั่นคงและความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.71$) สำหรับแรงจูงใจอื่นๆ ได้แก่ นโยบายการบริหารงานของสถาบัน ความปลอดภัยในวิชาชีพ ลักษณะงานและความรับผิดชอบคุณภาพการนิเทศงาน ทำให้เกิดแรงจูงใจในการทำงานในระดับปานกลาง

3.4 ตำแหน่งหน้าที่ในการทำงาน พบว่า ผู้ปฏิบัติงานทุกตำแหน่งหน้าที่ มีแรงจูงใจในการทำงานในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$)

4. คุณภาพการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาและตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา จำแนกตาม เพศ อายุ ระยะเวลาในการทำงาน และตำแหน่งหน้าที่ในการทำงาน พบว่า อาจารย์ในสถาบันการพลศึกษามีทัศนคติต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในระดับมาก ทั้งตามระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.06$) และตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ($\bar{X} = 4.03$)

5. ความสัมพันธ์ระหว่าง เพศ อายุ ระยะเวลาการทำงาน ตำแหน่งหน้าที่การทำงาน ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองและแรงจูงใจในการทำงาน กับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐาน

การประกันคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ผลการทดสอบความสัมพันธ์ด้วยค่าสถิติ t-test ที่ระดับนัยสำคัญ .05 พบว่า

เพศมีความสัมพันธ์ต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเชิงบวกและสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการทำงาน แต่ไม่มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอน

กลุ่มอายุที่ต่างกันมีความสัมพันธ์ต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเชิงลบและแรงจูงใจในการทำงาน แต่ไม่มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอน

ระยะเวลาในการทำงานมีความสัมพันธ์ต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการทำงานและคุณภาพการจัดการเรียนการสอน

การอภิปรายผล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของระดับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง แรงจูงใจในการทำงานและทัศนคติต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ จำแนกตามเพศ อายุ ระยะเวลาการทำงาน ตำแหน่งหน้าที่ในการทำงาน จากผลการศึกษาวิจัยดังกล่าวอภิปรายผลได้ดังนี้

1. เพศมีความสัมพันธ์ต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเชิงบวกและสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการทำงานที่ระดับนัยสำคัญ .05 แต่ไม่มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอน โดยพบว่า เพศหญิงมีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเชิงบวก ($\bar{X} = 4.27$) น้อยกว่าเพศชาย ($\bar{X} = 4.42$) ในด้านแรงจูงใจในการทำงานเพศหญิงก็มีแรงจูงใจในการทำงาน ($\bar{X} = 3.64$) น้อยกว่าเพศชาย ($\bar{X} = 3.80$) สำหรับคุณภาพการจัดการเรียน

การสอนเพศหญิงและเพศชายมีทัศนคติใกล้เคียงกัน ($\bar{x} = 4.03$ และ 4.02) ในส่วนความคิดเห็นด้านความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของอาจารย์หญิงที่ประเมินคุณค่าตนเองน้อยกว่าอาจารย์ชาย น่าจะเป็นไปตามแนวคิดของโรเซนเบิร์ก (Rosenberg อ้างในปณิชา ดีสวัสดิ์, 2550 : 10) ที่กล่าวว่า การประเมินคุณค่าของตนเองในด้านบวกหรือด้านลบอย่างใดอย่างหนึ่ง และการที่บุคคลหนึ่งมีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองจะมีความพึงพอใจในตนเองและนำไปสู่ความสามารถในการทำสิ่งต่างๆ ให้สำเร็จ นั่นคือเกิดเป็นแรงจูงใจในการทำงาน แต่จากการศึกษาพบว่า เพศหญิงมีความรู้สึกที่ไม่กล้าแสดงตนและไม่กล้าแสดงความโกรธผู้อื่น ถึงทำผลงานสำเร็จก็ไม่มีใครอยากรู้หรือสนใจผลงานของเรา เมื่อทำงานร่วมกับผู้อื่นมีความรู้สึกที่ไม่เป็นที่ยอมรับเชื่อถือและไว้วางใจในความสามารถที่มีอยู่ ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้จึงมีผลทำให้ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของอาจารย์หญิงน้อยกว่าอาจารย์ชาย

สำหรับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของทั้งอาจารย์ชายและอาจารย์หญิงไม่แตกต่างกัน เป็นเพราะว่าทุกคนรับรู้มาตรฐานการประกันคุณภาพและมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติจึงทำให้มีทัศนคติต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ

2. กลุ่มอายุที่ต่างกันมีความสัมพันธ์ต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเชิงลบและแรงจูงใจในการทำงาน แต่ไม่มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอน โดยพบว่ากลุ่มอายุ 31-40 ปี มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเชิงลบมากกว่ากลุ่มอื่นๆ ซึ่งน่าจะเป็นไปตามแนวคิดของ

คูเปอร์สมิธ (Coopersmith 1987 : 118 - 119) ที่กล่าวว่าความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองขึ้นอยู่กับการประเมินความสามารถ ผลงานของตนกับเกณฑ์มาตรฐานของตน ถ้าบุคคลมีความสามารถหรือผลงานตรงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ก็จะมีระดับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูง ประกอบกับในช่วงอายุ 31-40 ปี เป็นช่วงของความต้องการทางสังคมตามทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์ซึ่งเป็นระยะบุคคลมีความต้องการเป็นที่ยอมรับขององค์กร คาดหวังความก้าวหน้าในองค์กรตามนโยบายหรือการบริหารงาน ทำให้เกิดการเปรียบตนกับบุคคลอื่น เช่น ตำแหน่งหน้าที่การงาน บทบาททางสังคม เป็นต้น คนที่มีสถานภาพทางสังคมสูงมักจะได้รับปฏิบัติที่ดีกว่าทำให้เกิดการเห็นคุณค่าในตนเองสูง เกิดแรงจูงใจในการทำงาน บร็อคเนอร์ (Brockner : 117-143) กล่าวว่า งานที่มีความท้าทายความสามารถย่อมมีผลต่อบทบาทในการทำงานบรรยากาศในสถานที่ทำงานที่มีการแข่งขันสูงและท้าทายความสามารถของตน ย่อมทำให้บุคคลเหล่านี้มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้น

3. ระยะเวลาในการทำงานมีความสัมพันธ์ต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการทำงานต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ซึ่งผลการศึกษาวิจัยใกล้เคียงกับการวิจัยของ วีระชัย บุญจรีนาค (2542 : 78) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์การครูสภา ตัวแปรอิสระประกอบด้วยทัศนคติในการทำงาน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการยอมรับนับถือตนเอง (Self - Esteem) พบว่าการยอมรับนับถือตนเองของเจ้าหน้าที่องค์การครูสภาอยู่ในระดับปานกลาง และการยอมรับนับถือตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการ

ปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งจากผลการ
ศึกษาวิจัยครั้งนี้จะพบว่าระยะเวลาในการทำงาน
มากขึ้น ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองกลับลดลง
อาจเป็นไปตามแนวคิดของแคมเบล ที่กล่าวว่า
ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเป็นพื้นฐานต่อ
บุคลิกภาพที่ดี และมีผลต่อบทบาทหน้าที่ในสังคม
(Brockner, 1988 : 117 - 143) นอกจากนี้บุคคล
รับรู้คุณค่าของตนเองโดยมีพื้นฐานมาจากการ
ประเมินและการยอมรับผู้อื่น ดังนั้นระยะเวลาใน
การทำงานทำให้บุคคลประเมินสมรรถภาพ ความ
สามารถและผลงานจากการกระทำสิ่งต่างๆ ให้
สำเร็จ การได้รับผลสำเร็จตามที่ตนต้องการจะ
ทำให้เกิดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเชิงบวก แต่
ถ้าผลงานล้มเหลวก็จะทำให้เกิดความรู้สึกต่อ
ตนเองในเชิงลบ

4. ตำแหน่งหน้าที่ในการทำงานมีความ
สัมพันธ์ต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเชิงบวก
แต่ไม่มีความสัมพันธ์ต่อแรงจูงใจในการทำงานและ
คุณภาพการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ
การศึกษาวิจัยของ พัฒนกิจ โกญจนาท (2532)
ศึกษาวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำและการใช้แรงจูงใจ
ของผู้บริหารศูนย์คอมพิวเตอร์ในภาคราชการ”
พบว่าการใช้แรงจูงใจที่เหมาะสมกับลักษณะงาน
คอมพิวเตอร์สามารถแยกออกเป็น 2 ปัจจัยใหญ่ ๆ
คือ กลุ่มปัจจัยหลัก ได้แก่ ความเจริญก้าวหน้าใน
การทำงาน ความสำเร็จในการทำงาน ความมั่นคง
ในการทำงาน ลักษณะหน้าที่งาน ตำแหน่งงาน
และนโยบายการบริหารงาน ส่วนปัจจัยสนับสนุน
ได้แก่ เงินเดือนและสวัสดิการ สัมพันธภาพระหว่าง
ผู้ร่วมงาน การได้รับการยกย่องและยอมรับนับถือ
และสภาพการทำงาน

5. การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเพศ
อายุ ระยะเวลาการทำงาน ตำแหน่งหน้าที่การงาน
ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองและแรงจูงใจในการ
ทำงาน กับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนตาม
มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา และ
มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พบว่า
ทุกปัจจัยไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพการจัดการ
เรียนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ กิระติกาญจน์
ชื่อตรง นารี คำจันทร์ และประดิษฐ์ ปะวันนา
(2547 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่องเจตคติของ
นักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์
ชั้นปีสุดท้าย ที่มีต่อพฤติกรรมกาปฏิบัติหน้าที่
ด้านการสอนของอาจารย์ปีการศึกษา 2547 พบว่า
นักศึกษาทุกสาขาวิชาเอก มีเจตคติต่อพฤติกรรม
การปฏิบัติหน้าที่ด้านการสอนของอาจารย์ประจำ
อยู่ในระดับค่อนข้างดี และมีเจตคติต่อพฤติกรรม
การปฏิบัติหน้าที่ด้านการสอนของอาจารย์พิเศษอยู่
ในระดับดี และยิ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ
อุมารณ คงอุไร (2549 : บทคัดย่อ) ศึกษาความ
พึงพอใจในคุณภาพการสอนของอาจารย์ผู้สอน
ในสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตลำปาง พบว่า
นักศึกษาทุกหลักสูตร ทุกระดับชั้นปีมีความ
พึงพอใจในคุณภาพการสอนของอาจารย์ในระดับดี
ทุกด้าน ตามลำดับดังนี้คือ ด้านการจัดการเรียน
การสอน ด้านความเป็นครูและจรรยาบรรณใน
วิชาชีพครู ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ
และด้านการวัดและประเมินผล จึงน่าจะเป็น
เหตุผลที่แสดงได้ว่าอาจารย์ในสถาบันการพลศึกษา
มีวินัยและจรรยาบรรณในความเป็นครูมืออาชีพ จึง
ได้พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอยู่ในระดับดี
อย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สถาบันการพลศึกษาควรหาแนวทางวางแผนกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมการสร้างความรู้สึกรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของคณาจารย์ให้มีความเหมาะสมและตรงตามความต้องการมากขึ้น

1.2 สถาบันการพลศึกษา ควรมีการปรับปรุงนโยบายการบริหารงานของสถาบัน การสร้างความปลอดภัยในวิชาชีพและการพัฒนาคุณภาพการนิเทศงานให้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิเคราะห์เชิงลึกกว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองและแรงจูงใจในการทำงาน เพื่อให้สามารถเข้าถึงปัญหา และได้แนวทางในการวางแผนแม่บทเพื่อการพัฒนาคุณภาพการทำงานของบุคลากรในหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพในการทำงานที่สูงขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจในการทำงาน สร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน มีหลักประกันที่ดี รู้สึกมั่นคงปลอดภัย มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ

เอกสารอ้างอิง

- กีระติกาญ์ ชื่อตรง, นารี คำจันทร์ และประดิษฐ์ ปะวันนา. 2547. เจตคติของนักศึกษาวิทยาลัย
พลศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ชั้นปีสุดท้าย ที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติหน้าที่ด้านการสอนของ
คณาจารย์ประจำภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547. เพชรบูรณ์ : วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัด
เพชรบูรณ์.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. 2535. พฤติกรรมในองค์การ. กรุงเทพฯ ฯ : ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพมหานคร.
- นิตยา เงินประเสริฐศรี. 2542. มิติใหม่ของการบริหารงานญี่ปุ่น. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.
- ปณิชา ดีสวัสดิ์. 2550. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง แรงจูงใจในการทำงานและ
คุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานโรงพยาบาลทหารผ่านศึก. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ประเสริฐ กลิ่นหอม. 2543. คุณภาพชีวิตการทำงานที่มีผลต่อสุขภาพจิตของพนักงานระดับปฏิบัติการ
ที่ปฏิบัติงานในโรงงานคอนกรีตผสมเสร็จ เครือซีเมนต์ไทย. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พัฒนกิจ โกญจนาท. 2532. ภาวะผู้นำและการใช้แรงจูงใจของผู้บริหารศูนย์คอมพิวเตอร์ภาคราชการ.
วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พวงเพชร วัชรอยู่. 2526. แรงจูงใจในการทำงาน. กรุงเทพฯ ฯ : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.
- พิภพ วังเงิน. 2547. พฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพฯ ฯ : อักษรพิทยา.
- มนัส บุญวงศ์. 2537. แรงจูงใจในการทำงานของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องหนัง. วิทยานิพนธ์
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิชาญ เคยการ. 2548. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตในการทำงานกับแรงจูงใจของข้าราชการ
ตำรวจ สังกัดตำรวจภูธร จังหวัดชลบุรี. กรุงเทพฯ ฯ : วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วีระชัย บุญจรีนาค. 2542. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์การครูสภา.
วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรม, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- วิรัตน์ สอนทรัพย์. 2548. ความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศศิกานต์ ธนะโสธร. 2529. ผลของการมีตำแหน่งเป็นหัวหน้าห้องต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ศิริโสภาคย์ บุรพาเดช. 2532. จิตวิทยาธุรกิจ. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สังพร ศรีเมือง. 2544. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- สมยศ นาวิการ. 2533. การบริหารเพื่อความเป็นเลิศ. กรุงเทพฯ ฯ : บรรณกิจเทรดดิ้ง.
_____. 2540. การบริหารและพฤติกรรมองค์กร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ ฯ : หจก.โรงพิมพ์
อักษรไทย.
- สิทธิโชค วรานุสันติกุล. 2530. จิตวิทยาการบริหารองค์กร. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์อักษรบัณฑิต.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. 2537. “หน่วยที่ 7 ปัญหาและแนวโน้มเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน
ในการบริหารการศึกษา” ใน ประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาปัญหาและแนวโน้มทางการบริหาร
การศึกษา. หน้า 177 – 215 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สถาบันการพลศึกษา, กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. 2553. “กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
TQF : HEd”. เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการโครงการยกร่างหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สถาบันการพลศึกษา. ระหว่างวันที่ 7-9 กรกฎาคม 2553. กรุงเทพฯ ฯ : โรงแรมเอเชียแอร์พอร์ท.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. 2553. “คู่มือการประกันคุณภาพ
การศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2553”. เอกสารประกอบการประชุม
สัมมนาการเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ประจำปีการศึกษา
2553. วันที่ 23 กรกฎาคม 2553. กรุงเทพฯ ฯ : โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น.
- อำนาจ แสงสว่าง. 2544. จิตวิทยาอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ ฯ : หจก.ทิพย์วิสุทธิ์.
- อุมาภรณ์ คงอุไร. 2549. ความพึงพอใจในคุณภาพการสอนของอาจารย์ผู้สอนในสถาบันการพลศึกษา
วิทยาเขตลำปาง. ลำปาง : สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตลำปาง.
- อุมาภรณ์ คงอุไร. 2553. คุณภาพชีวิตการทำงานกับภาวะความเครียดของอาจารย์ในสังกัดสถาบัน
การพลศึกษา. ลำปาง : สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตลำปาง.
- Aamodt, M.G. 1995. *Applied Industrial/Organization Psychology*. 2nd ed. California :
Brook/Cole Publishing Co.
- Brockner, J. 1988. *Self-Esteem at Work*. Massachusetts : Lexington Books.
- Burns, R.B. 1979. *The Self Concept*. New York : Longman Group Limited.
- Campbell, R.N. 1984. *The New Science : Self-Esteem Psychology*. New York : University
Press of America, Inc.
- Coopersmith. 1981. *The Antecedent of Self Esteem*. California : Consulting Psychologists.
- Farinelli, J.L. 1992. “Motivating Your Staff (Public Relation Firms)” *Public Relation
Journal*. 48 (March 1992) : 18 – 20.

- Maslow, A.H. 1960. "A Theory of Human Motivation," *The Psychological Review* 4 (July, 1943.)
- Moran, P.B. and J. Eckenrode. 1991. "Gender Difference in the Costs and Benefits Of Peer Relationship During Adolescence". *Anolescent Research*. 6 (October 1991) : 369-409.
- Rosenberg, M. 1979. **Conceiving The Self**. New York : Basic Book.
- Schemerhorn, R.J. John and J.G. Hunt. 1994. **Managing Organizational Behavior**. 5th ed. Toronto : John Wiley&Sons.
- Spector, P.E. 1996. **Industrial and Organizational Psychology : Research and Practice**. New York : John Wiley&Sons, Inc.
- Steers, R.M. and L.M. Porter. 1983. **Motivation and Work Behavior**. New York : McGraw Hill Book Co.

Academic Journal

Institute of

Physical Education

แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติ เพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร The Motivation of International Tourists for Health Tourism in Bangkok Metropolis

อรสุธี มูลละ : และศ.ดร.สมบัติ ภาณุจนกิจ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร และเปรียบเทียบแรงจูงใจเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวนานาชาติในกรุงเทพมหานครจำแนกตามเพศ อายุ และถิ่นพำนัก โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักท่องเที่ยวสุขภาพนานาชาติ จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม โดยนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ด้วยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) กรณีพบความแตกต่างเป็นรายคู่ จะใช้การวิเคราะห์รายคู่ด้วยวิธี แอล เอส ดี (LSD-Least Significant Different)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 50.25 มีอายุ 20-35 ปีหรือต่ำกว่า คิดเป็นร้อยละ 46.50 มีถิ่นพำนักในทวีปเอเชีย คิดเป็นร้อยละ 40.25 มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 52.25 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 49.25 มีอาชีพลูกจ้าง คิดเป็นร้อยละ 49.75
  2. พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ พบว่า เดินทางมาประเทศไทยครั้งแรก คิดเป็นร้อยละ 46.25 ใช้ระยะเวลาท่องเที่ยว 1-3 สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 45.00 มีวัตถุประสงค์เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ คิดเป็นร้อยละ 61.75 เดินทางมาประเทศไทยด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 65.00 เดินทางมากรุงเทพฯ เพราะสถานที่ท่องเที่ยวมีชื่อเสียงโด่งดัง คิดเป็นร้อยละ 27.75 มาใช้บริการนวดแผนไทย คิดเป็นร้อยละ 51.25 ใช้เงินในการท่องเที่ยวต่ำกว่า 50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 48.00 มีจุดมุ่งหมายที่จะอยู่กรุงเทพฯ จำนวน 268 คน คิดเป็นร้อยละ 67.00
  3. ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านแรงจูงใจทางกายภาพ ($\bar{X} = 3.59$) และด้านแรงจูงใจทางวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.48$) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านแรงจูงใจระหว่างบุคคล ($\bar{X} = 3.12$) และด้านแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียง ($\bar{X} = 3.25$) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
- คำสำคัญ : แรงจูงใจ/ นักท่องเที่ยวนานาชาติ/ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

Abstract

The purposes of this research were to study and to compare gender, sex and country of residence in terms of the tourism motivation towards health tourism in Bangkok Metropolis and its perimeters in Physical Motivation, Cultural Motivation, Interpersonal Motivation, as well as Status and Prestige Motivation. The samples were 400 international health tourists responded to a survey tool. Data were analyzed statistically in term of frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and one-way analysis of variance, and if differences were found, the differences in pair were later analyzed by LSD method.

The results were as follows:

1. This research found out the most tourists using service were male (50.25%), aged between 20-35 years old (46.50%), most were Asian tourists (40.25%), having marital status of being married (52.25%), education level Bachelor's degree (49.25%) and occupations were employees (49.75%).

2. Most tourists have never traveled to Thailand (46.25%); Bangkok was the convalescence place after service which tourists wanted most (67%). Their main purposes of visiting were to relax or for leisure (61.75%). Most tourists used the service of Thai Massage (51.25%). Expense for health tourism was about less than 50,000 Baht (48%) and the period of staying in Thailand was about 1-3 weeks (45%).

3. The health tourism motivation was at high level of two aspects namely Physical Motivation ($\bar{X} = 3.59$) and Cultural Motivation ($\bar{X} = 3.48$). In addition, the health tourism motivation in Bangkok Metropolis was at medium level of two aspects namely Interpersonal Motivation ($\bar{X} = 3.12$) and Status and Prestige Motivation ($\bar{X} = 3.25$).

Keywords : Motivation / International Tourists / Health Tourism

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ.2555-2559 กล่าวว่าอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีการขยายตัวสูง มีบทบาทความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยเป็นอย่างมาก เป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญนำมาซึ่งเงินตราต่างประเทศการดำเนินงาน

และการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังมีส่วนสำคัญในการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานของการคมนาคมขนส่ง รวมไปถึงการค้าและการลงทุน เมื่อประเทศประสบภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการสร้างรายได้ให้กับประเทศสามารถช่วยให้เศรษฐกิจฟื้นตัวได้ในเวลาที่รวดเร็วกว่าภาคผลิต

และบริการอื่นๆ อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีแนวโน้มการแข่งขันรุนแรงขึ้นตามลำดับมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีความอ่อนไหวง่ายจากปัจจัยลบทั้งภายในและภายนอกประเทศโดยไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2554)

การท่องเที่ยวเชิงการแพทย์และสุขภาพ (Health Tourism) เป็นการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ที่ได้รับคความสนใจจากชาวต่างชาติ เนื่องจากประเทศไทยมีศักยภาพในเรื่องของการบริการทางการแพทย์ ทั้งในด้านบุคลากรและเทคโนโลยีที่ทันสมัย ตลอดจนเรื่องค่าใช้จ่ายที่น้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งอื่นๆ แต่สิ่งสำคัญอีกประการที่นับเป็นข้อได้เปรียบในแง่การท่องเที่ยวเชิงการแพทย์และสุขภาพของประเทศไทย ก็คือไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวหลัก โดยมีแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ป่าไม้ ภูเขา ศิลปวัฒนธรรม อาหาร สถานบันเทิง และแหล่งช้อปปิ้ง ซึ่งสามารถรองรับนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการทางการแพทย์ได้เป็นอย่างดี สิ่งนี้เองที่ทำให้ชาวต่างชาติเดินทางมารับการรักษาพยาบาลและท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก จนสร้างรายได้เข้าประเทศมากมายในแต่ละปี (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2555 : ออนไลน์)

จากการที่รัฐบาลได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางสุขภาพของเอเชีย (Medical Hub of Asia) ซึ่งประกอบด้วยธุรกิจบริการรักษาพยาบาล ธุรกิจส่งเสริมสุขภาพ และธุรกิจผลิตภัณฑ์สุขภาพและสมุนไพรไทยนั้น ธุรกิจบริการรักษาพยาบาล ถือเป็นธุรกิจหลักที่สำคัญ โดยมีผู้ประกอบการหลัก คือ โรงพยาบาลเอกชน ซึ่งปัจจุบันมีผู้ประกอบการถึง 256 ราย โดยเป็นโรงพยาบาลเอกชนที่มีศักยภาพในการ

รองรับผู้ใช้บริการชาวต่างประเทศมากกว่า 100 แห่ง ทั้งนี้ จากการรวบรวมสถิติชาวต่างประเทศที่เข้ามาใช้บริการรักษาพยาบาลในประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2545 เป็นต้นมา พบว่ามีชาวต่างประเทศที่เข้ามาใช้บริการรักษาพยาบาลเป็นจำนวนมากและมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี 2550 มีชาวต่างประเทศเข้ามาใช้บริการรักษาพยาบาลในประเทศไทยถึง 1.42 ล้านราย และสร้างรายได้เข้าประเทศเป็นมูลค่าถึง 37,300 ล้านบาท (ระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศเพื่อการลงทุนทางด้านการท่องเที่ยว, 2555 : ออนไลน์) นอกจากนี้ธุรกิจบริการรักษาพยาบาลยังเป็นธุรกิจที่สร้างรายได้ให้กับธุรกิจบริการด้านอื่นๆ รวมถึงอุตสาหกรรมต่อเนื่องด้วย อาทิ ธุรกิจยา ธุรกิจอุปกรณ์เครื่องมือทางการแพทย์ ธุรกิจท่องเที่ยว โรงแรม ร้านอาหาร ฯลฯ รวมทั้งเกิดการสร้างอาชีพกระจายรายได้ และการจ้างงานในสาขาวิชาชีพต่างๆ เนื่องจากเป็นธุรกิจบริการที่ส่วนใหญ่ต้องใช้ง่ำลังคนดำเนินการทั้งสิ้น

จากข้อมูลในการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพทางการตลาดท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ศูนย์ข่าวการศึกษาไทย, 2555:ออนไลน์) พิจารณาเฉพาะชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาใช้บริการด้านสุขภาพจากโรงพยาบาลเอกชนในไทย ซึ่งได้ประมาณการว่าในปี 2555 ตลาดท่องเที่ยวเชิงสุขภาพโลกจะมีมูลค่าสูงถึง 1,740,000 ล้านบาท (58,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) โดยภูมิภาคเอเชียใต้ และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ครองส่วนแบ่งตลาดอยู่ที่ร้อยละ 15 ของมูลค่าตลาดท่องเที่ยวเชิงสุขภาพโลก หรือคิดเป็นมูลค่าตลาดท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในภูมิภาคเอเชียใต้และตะวันออกเฉียงใต้ มีประเทศผู้ให้

บริการด้านสุขภาพที่สำคัญ คือ สิงคโปร์ ไทย อินเดีย มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ โดยสิงคโปร์มีส่วนแบ่งการตลาดมากที่สุด โดยมีสัดส่วนร้อยละ 33 คิดเป็นมูลค่าประมาณ 90,000 ล้านบาท รองลงมาคือ ไทย สัดส่วนร้อยละ 26 คิดเป็นมูลค่าประมาณ 70,000 ล้านบาท และอินเดียสัดส่วนร้อยละ 19 คิดเป็นมูลค่าประมาณกว่า 50,000 ล้านบาท ตามลำดับ

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย (ออนไลน์) ประมาณการว่า ในปี 2555 การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สร้างรายได้สะพัดสู่โรงพยาบาลเอกชน คิดเป็นมูลค่าประมาณ 70,000 ล้านบาท นอกจากนี้ ยังมีการใช้จ่ายในด้านอื่นๆ ของนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและผู้ติดตามผู้ป่วยต่างชาติ ที่สะพัดสู่ธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องด้านการท่องเที่ยว อาทิ ธุรกิจด้านที่พัก อาหาร สินค้า ของที่ระลึก เป็นต้น คิดเป็นมูลค่าประมาณ 50,000 ล้านบาท รวมทั้งยังมีการใช้จ่ายในบริการแพทย์ทางเลือก อาทิ นวดแผนไทย และสปา จากสถานบริการนอกโรงพยาบาล ของนักท่องเที่ยวต่างชาติทั่วไปของไทย คิดเป็นมูลค่าประมาณ 20,000 ล้านบาท ดังนั้นในปี 2555 บริการด้านสุขภาพทั้งบริการด้านการแพทย์และบริการด้านแพทย์ทางเลือก รวมทั้งบริการที่เกี่ยวข้องเนื่องด้านการท่องเที่ยวของไทย สร้างรายได้โดยรวมเข้าประเทศคิดเป็นมูลค่าไม่ต่ำกว่า 1.4 แสนล้านบาท เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 18 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

อย่างไรก็ตาม การเปิดเสรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีแนวโน้มจะยิ่งเพิ่มระดับความรุนแรงของการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวและธุรกิจบริการด้านสุขภาพในภูมิภาคอาเซียนโดยนักลงทุนจากประเทศกลุ่มสมาชิกอาเซียนจะขยายการลงทุน

เข้ามาในประเทศไทยมากขึ้น (ศิริรัตน์ อ่อนดี, 2555) โดยเฉพาะในธุรกิจบริการด้านการแพทย์ทางเลือก ที่มุ่งเน้นด้านการส่งเสริมสุขภาพ อาทิ ธุรกิจนวดแผนไทย และธุรกิจสปา และธุรกิจบริการด้านการแพทย์ ซึ่งมุ่งเน้นทั้งด้านการส่งเสริมสุขภาพ การบำบัดรักษา และการฟื้นฟูสุขภาพ รวมทั้งการเสริมความงาม อาทิ โรงพยาบาล และสถานให้บริการด้านการแพทย์ รวมถึงธุรกิจด้านการท่องเที่ยว และธุรกิจที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เช่น ธุรกิจด้านที่พัก อาทิ โรงแรม เซอร์วิสอพาร์ทเมนต์ เป็นต้น

การศึกษาเกี่ยวกับการแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร ถือเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาด้านอุปสงค์ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อรักษากลุ่มลูกค้าที่เป็นนักท่องเที่ยวสุขภาพนานาชาติให้เดินทางมาเที่ยวประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่าส่วนใหญ่เป็นการศึกษาแค่ผลของความพึงพอใจจากการบริโภคสินค้าและบริการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร ข้อมูลที่ได้จะสามารถนำไปช่วยในการปรับปรุงคุณภาพของสินค้าและบริการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพให้สามารถตอบสนองความต้องการ และสร้างความพึงพอใจได้มากยิ่งขึ้นให้กับนักท่องเที่ยวนานาชาติ รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดให้เหมาะสมกับความสนใจ และตอบสนองความต้องการของลูกค้าแต่ละกลุ่มให้ได้รับประโยชน์สูงสุดจากการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย เพื่อจะมีผลต่อการตัดสินใจ

กลับมาในอนาคตอีกต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจของนักท่องเที่ยว นานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพใน กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจของนักท่องเที่ยว นานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจ ระหว่างเพศ อายุ และถิ่นพำนัก ของนักท่องเที่ยว นานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือนักท่องเที่ยว นานาชาติซึ่งมีความสามารถในการสื่อสาร ภาษาอังกฤษได้ และมาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ในกรุงเทพมหานคร ประมาณ 22,303,065 คน (จากข้อมูลสถิตินักท่องเที่ยว นานาชาติที่เดินทางมา ท่องเที่ยวในประเทศไทยปี 2012 ของกรมการ ท่องเที่ยว) เมื่อคำนวณหากกลุ่มตัวอย่างตามสูตร ของ ยามาเน่ (Yamane, T., 1967) โดยเลือกใช้ ระดับความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 5% หรือ 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 400 คน

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากแบบสอบถามนักท่องเที่ยว นานาชาติที่ เดินทางเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่วิจัย โดยนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ทางสถิติ ซึ่งใช้สถิติ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอ ในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอ ในรูปตารางประกอบความเรียง

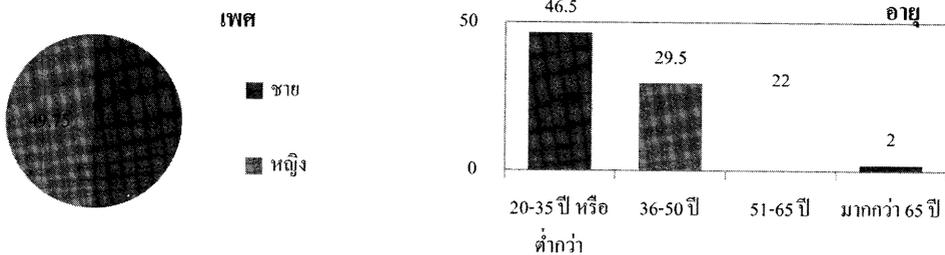
ตอนที่ 3 แรงจูงใจของนักท่องเที่ยว นานาชาติ เพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานครใช้ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) โดยการ หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับของ ความคิดเห็น การเปรียบเทียบระหว่างเพศ (t-test) อายุ (f-test) และถิ่นพำนัก (f-test) และนำเสนอ ในรูปตารางประกอบความเรียง

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องแรงจูงใจของนักท่องเที่ยว นานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพใน กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม N = 400	ร้อยละ	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม N = 400	ร้อยละ
เพศ	ชาย	201	50.25	การศึกษา	มัธยมศึกษาหรือต่ำกว่า	64	16.00
	หญิง	199	49.75		อนุปริญญา	103	25.75
อายุ	20 - 35 ปี หรือต่ำกว่า	186	46.50	ปริญญาตรี	197	49.25	
	36 - 50 ปี	118	29.50	สูงกว่าปริญญาตรี	36	9.00	
	51 - 65 ปี	88	22.00	อาชีพ	ผู้ประกอบการอาชีพ	79	19.75
	มากกว่า 65 ปี	8	2.00		ผู้บริหาร/เจ้าของกิจการ	37	9.25
ถิ่นพำนัก	ทวีปแอฟริกา	10	2.50	เสมียน	8	2.00	
	ทวีปอเมริกา	110	27.50	ผู้ใช้แรงงาน	6	1.50	
	ทวีปยุโรป	94	23.50	แม่บ้าน	20	5.00	
	ทวีปเอเชีย	161	40.25	เกษียณ	32	8.00	
	อื่นๆ	25	6.25	ลูกจ้าง	199	49.75	
สถานภาพ	โสด	185	46.25	อื่นๆ	19	4.75	
	สมรส	209	52.25				
	หย่า/แยกกันอยู่/หม้าย	6	1.50				

กราฟที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละ จำแนกตามเพศ กราฟที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละ จำแนกตามอายุ

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 50.25 มีอายุ 20-35 ปี หรือต่ำกว่า จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 46.50 มีถิ่นพำนักในทวีปเอเชีย จำนวน 161 คน คิดเป็น

ร้อยละ 40.25 มีสถานภาพ สมรส จำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 52.25 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 49.25 มีอาชีพ ลูกจ้าง จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 49.75

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติ
เพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร

แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติ เพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ในกรุงเทพมหานคร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านแรงจูงใจทางกายภาพ	3.59	0.74	มาก
ด้านแรงจูงใจทางวัฒนธรรม	3.48	0.66	มาก
ด้านแรงจูงใจระหว่างบุคคล	3.12	0.82	ปานกลาง
ด้านแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียง	3.25	0.87	ปานกลาง
รวม	3.36	0.67	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$)

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร ระหว่างเพศ

เปรียบเทียบความคิดเห็นของ นักท่องเที่ยวนานาชาติระหว่างเพศ	เพศ (n = 400)				t	P
	ชาย		หญิง			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านแรงจูงใจทางกายภาพ	3.64	0.74	3.54	0.74	1.36	0.17
ด้านแรงจูงใจทางวัฒนธรรม	3.55	0.65	3.40	0.66	2.37	0.02*
ด้านแรงจูงใจระหว่างบุคคล	3.19	0.78	3.04	0.85	1.78	0.08
ด้านแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียง	3.31	0.81	3.18	0.91	1.58	0.12

*P < 0.05 ($t_{\alpha} = \pm 1.96$)

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า จากการทดสอบสมมติฐานแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร ระหว่างเพศ พบความแตกต่างในด้านแรงจูงใจทางวัฒนธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ

เปรียบเทียบความคาดหวังของ นักท่องเที่ยวระหว่างอายุ	อายุ (n = 400)								F	P
	20 - 35 ปี		36 - 50 ปี		51 - 65 ปี		> 65 ปี			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านแรงจูงใจทางกายภาพ	3.46	0.75	3.50	0.80	3.96	0.45	3.89	0.61	10.99	0.00*
ด้านแรงจูงใจทางวัฒนธรรม	3.33	0.67	3.44	0.64	3.79	0.56	3.81	0.62	11.08	0.00*
ด้านแรงจูงใจระหว่างบุคคล	2.92	0.83	3.07	0.79	3.54	0.65	3.85	0.38	15.38	0.00*
ด้านแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียง	3.03	0.89	3.24	0.82	3.65	0.73	3.85	0.57	12.57	0.00*

*P < 0.05 ($F_{0.05, 394}=2.237$)

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า จากการทดสอบสมมติฐานแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพใน

กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ พบความแตกต่างในทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามถิ่นพำนัก

เปรียบเทียบ ความคาดหวัง ของนักท่องเที่ยว ระหว่างถิ่นพำนัก	ถิ่นพำนัก (n = 400)										F	P
	แอฟริกา		อเมริกา		ยุโรป		เอเชีย		อื่นๆ			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านแรงจูงใจทางกายภาพ	3.32	0.56	3.58	0.65	3.50	0.86	3.64	0.72	3.76	0.71	1.21	0.31
ด้านแรงจูงใจทางวัฒนธรรม	3.31	0.57	3.53	0.61	3.52	0.69	3.42	0.70	3.52	0.52	0.74	0.56
ด้านแรงจูงใจระหว่างบุคคล	3.09	0.93	3.20	0.69	3.19	0.79	2.99	0.89	3.30	0.87	1.74	0.14
ด้านแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียง	3.37	0.76	3.33	0.69	3.31	0.78	3.09	1.03	3.58	0.60	2.67	0.03*

*P < 0.05 ($F_{0.05, 394}=2.237$)

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า จากการทดสอบสมมติฐานแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพใน

กรุงเทพมหานคร จำแนกตามถิ่นพำนัก พบความแตกต่างในด้านแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการการศึกษาแรงจูงใจของนักท่องเที่ยว นานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพใน กรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้ ในการวิจัยครั้งนี้ พบว่าจังหวัดกรุงเทพมหานคร ถือว่ามีศักยภาพทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เนื่องจากการท่องเที่ยวในลักษณะนี้กำลังได้รับความนิยมเป็นอย่างสูงทั่วโลก นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ ให้ความสำคัญกับการรักษาสุขภาพของตัวเอง ภายใต้อาณัติแวดล้อมในปัจจุบัน โดยหันมา ออกกำลังกายที่ถูกวิธี โดยการเข้ารับคำแนะนำ ปรึกษาปัญหาด้านสุขภาพ การตรวจร่างกาย การ รักษาพยาบาล การนวด อบ หรือประคบสมุนไพร การอาบน้ำแร่การแช่น้ำพุร้อน ตลอดจนการฝึกสมาธิ และการพักผ่อนในที่อากาศบริสุทธิ์ใกล้ธรรมชาติมากขึ้น ซึ่งประเทศไทยมีศักยภาพหรือ ข้อได้เปรียบในเรื่องของการบริการทางการแพทย์ ทั้งในด้านบุคลากรและเทคโนโลยีที่ทันสมัย ตลอดจนเรื่องค่าใช้จ่ายที่น้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งอื่นๆ นอกจากนี้ประเทศไทยยังมีชื่อเสียงในเรื่องการนวดแผนไทย ถือเป็นวิธีบำบัดรักษาโรคของไทยที่มีมาแต่โบราณ นักท่องเที่ยว ต่างชาติสามารถรับฟังการบรรยายสรุป ชมการ สาธิตการนวดแผนโบราณเพื่อการรักษาโรคและ การส่งเสริมสุขภาพ ตลอดจนเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ วิธีการนวดแผนโบราณจากผู้ที่มีความสามารถได้ที่ วัดโพธิ์ในกรุงเทพมหานคร วัดโพธิ์ถือเป็นวัดที่มีชื่อเสียงเก่าแก่ ในเรื่องการนวดแผนโบราณ และ ได้รับยกย่องว่าเป็นมหาวิทยาลัยเปิดแห่งแรกของ ประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับ โกลเนอร์ และ ริชชี (Goeldner and Ritchie, 2006) ที่ได้กล่าวไว้ว่า หากแหล่งท่องเที่ยวมีความโดดเด่น จะทำให้แหล่ง

ท่องเที่ยวนั้นเป็นที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางมา ท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ แหล่งท่องเที่ยว หรือสถานที่สำหรับพักผ่อนหย่อนใจถือเป็นสถานที่ ที่สร้างขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นที่พักผ่อน หย่อนใจสำหรับประชาชนทั่วไป และเป็นสถานที่ ประกอบกิจกรรมต่างๆ เช่น การออกกำลังกาย และเป็นที่ยอดนิยมพักผ่อนหย่อนใจ โดยมีการจัด สถานที่ให้สวยงาม และมีสิ่งอำนวยความสะดวก ครบครัน ซึ่งกรุงเทพมหานครได้มีการจัดกิจกรรมที่ ส่งเสริมสุขภาพ มีสถานที่สำหรับการฟื้นฟูสุขภาพ มีแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวศิลป วัฒนธรรมเพื่อการเรียนรู้วิถีชีวิต สถานที่พักผ่อน หย่อนใจ ร้านอาหาร สถานบันเทิง และแหล่ง ช็อปปิ้ง ซึ่งสามารถรองรับนักท่องเที่ยวที่มาใช้ บริการทางการแพทย์ได้เป็นอย่างดี แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวต่างชาติส่วนใหญ่ที่เดินทางมา ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร เพราะ ต้องการส่งเสริมบำรุงรักษาสุขภาพกายและ สุขภาพจิต บำบัดรักษาพยาบาล และฟื้นฟูสุขภาพ ตลอดจนการได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และสังสรรค์ทางสังคมเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ ที่ดีกับผู้อื่นในระหว่างการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้อง กับ ฉลองศรี พิมลสมพงศ์ (2550) ได้กล่าวไว้ว่า สมัยก่อนผู้คนเดินทางเนื่องจากเสาะแสวงหาที่อยู่ อาศัย อาหาร น้ำดื่ม และเป็นการขยายอาณาเขต และดินแดน แต่ในปัจจุบันเป็นการเดินทางท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองความพึงพอใจของตนเอง และ หลีกหนีจากวิถีชีวิตที่จำเจ เพื่อหาประสบการณ์ ใหม่ๆ รวมไปถึงการไปเยี่ยมญาติหรือเพื่อน การ เดินทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจึงก่อให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทัศนคติ และค่านิยมใน การส่งเสริมและรักษาฟื้นฟูสุขภาพให้สมบูรณ์ด้วย

ตัวเองมากยิ่งขึ้น จึงถือเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย และเป็นประโยชน์ในการสร้างจิตสำนึกต่อการส่งเสริมสุขภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักท่องเที่ยว รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมไปในตัว

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจากการศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 50.25 มีอายุ 20-35 ปีหรือต่ำกว่า จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 46.50 มีถิ่นพำนักในทวีปเอเชีย จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 40.25 มีสถานภาพ สมรส จำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 52.25 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 49.25 มีอาชีพลูกจ้าง จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 49.75

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านแรงจูงใจทางกายภาพ ($\bar{X} = 3.59$) และด้านแรงจูงใจทางวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.48$) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านแรงจูงใจระหว่างบุคคล ($\bar{X} = 3.12$) และด้านแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียง ($\bar{X} = 3.25$) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร

ระหว่างเพศ พบว่า แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร ระหว่าง เพศชายกับ เพศหญิงแตกต่างกัน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยที่เพศชาย ($\bar{X} = 3.42$) ให้ความเห็นว่า แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร มากกว่า เพศหญิง ($\bar{X} = 3.30$) และเพศชาย ($\bar{X} = 3.55$) ให้ความเห็นว่า ด้านแรงจูงใจทางวัฒนธรรม ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร มากกว่า เพศหญิง ($\bar{X} = 3.40$)

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร ระหว่างช่วงอายุ พบว่า ระหว่างช่วงอายุแตกต่างกัน มีแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และเมื่อเปรียบเทียบโดยพิจารณาเป็นรายข้อระหว่างช่วงอายุ พบว่า ด้านที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 คือ ด้านแรงจูงใจทางกายภาพ ด้านแรงจูงใจทางวัฒนธรรม ด้านแรงจูงใจระหว่างบุคคล ด้านแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียง

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร ระหว่าง

ถิ่นพำนัก พบว่า ระหว่างถิ่นพำนักแตกต่างกัน มีแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และเมื่อเปรียบเทียบโดยพิจารณาเป็นรายข้อ ระหว่างถิ่นพำนัก พบว่า ด้านที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 คือ ด้านแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียง

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยขอเสนอข้อเสนอแนะ ดังนี้

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ควรจัดสรรสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพทุกศาสนา เช่น ควรเพิ่มห้องละหมาด สำหรับผู้นับถืออิสลาม

ด้านบุคลากร ควรจัดอบรมบุคลากรทุกปี รวมถึงจัดสถานที่ให้บริการต่างๆ ให้ได้มาตรฐานในระดับเดียวกันทุกที่ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบายในการเข้ารับบริการ และเป็นการดึงดูดให้นักท่องเที่ยวมาใช้บริการในครั้งต่อไป

ด้านแหล่งท่องเที่ยว ควรมีการจัดสถานที่หรือแหล่งท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รู้สึกถึงความผ่อนคลายหรือได้พักผ่อนทางสุขภาพ

ในด้านหน่วยงานภาครัฐนั้น ควรมีความร่วมมือกันระหว่างภาครัฐ และเอกชน ให้ช่วยกันสนับสนุน ส่งเสริม และประชาสัมพันธ์ ให้นักท่องเที่ยวนานาชาติ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติให้เดินทางมายังประเทศไทยเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมากขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นนิสิตปริญญาโทที่ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และประสานงานเรื่องต่างๆ ตลอดจนขอขอบคุณเจ้าหน้าที่คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวกด้วยดีตลอดระยะเวลาในการศึกษาและขอกราบขอบพระคุณ ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2554). **ฐานข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงการตลาด**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://marketingdb.tat.or.th/marketingdatabase/index.php> [2555, กรกฎาคม 7]
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2555). **การท่องเที่ยวเชิงการแพทย์และสุขภาพ**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://thai.tourismthailand.org> [2555, กรกฎาคม 7]
- ฉลองศรี พิมพ์สมพงษ์. (2550). **การวางแผนและพัฒนารการตลาดการท่องเที่ยว**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศเพื่อการลงทุนทางด้านการท่องเที่ยว. (2555). **รายงานสรุปการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.tourisminvest.tat.or.th/index.php?lang=th> [2555, กรกฎาคม 7]
- ศิริรัตน์ อ่อนดี. (2555). **การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ** [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://region4.prd.go.th/ewt_news.php?nid=25659 [2556, มกราคม 10]
- ศูนย์การวิจัยกสิกรไทย. (2550). **โรงพยาบาลเอกชนไทย : ขยายฐานสู่ภูมิภาค...เพิ่มศักยภาพการแข่งขัน** [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.kasikornresearch.com/th/K-EconAnalysis/Pages/ViewSummary.aspx?docid=9997> [2555, กุมภาพันธ์ 17]
- ศูนย์ข่าวการศึกษาไทย. (2555) **การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอาเซียนปี 55**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://enn.co.th/5626> [2555, กุมภาพันธ์ 17]
- Goeldner, C.R. and Ritchie, J. R. B. (2006). **Tourism: principles, practices, philosophies**. NJ : John Wiley and Sons.
- Yamane, T. (1967). **Statistics: An introductory analysis**. New York: Harper and Row.

การส่งเสริมการท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น ในตลาดท่องเที่ยวไทย Tourism Promotion for the Senior Japanese Tourists Market in Thailand

ธีร์ ธีระจินดาและศ.ดร.สมบัติ กาญจนกิจ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นให้เดินทางมาท่องเที่ยวยังประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย 1) นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นที่มีอายุตั้งแต่ 55 ปีขึ้นไป ที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย จำนวน 400 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบส่วนประสมทางการตลาดด้านบริการ (Marketing Mix) และ 2) นักธุรกิจท่องเที่ยวไทยที่มีความชำนาญด้านการให้บริการนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น จำนวน 12 ราย ใช้การสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นที่มีอายุตั้งแต่ 55 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 55 - 65 ปี ส่วนใหญ่เกษียณอายุ มีรายได้ประมาณ 2,500,000 - 5,000,000 เยน/ปี หรือประมาณ 750,000 - 1,500,000 บาท/ปี มีแหล่งที่มาของรายได้จากรัฐกิจส่วนตัว มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี มีลักษณะการเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศโดยจัดการเดินทางเอง ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทย 2 - 5 ครั้ง ฟ่านักในประเทศไทย 11 - 20 วัน ส่วนใหญ่จะเดินทางท่องเที่ยวในเอเชีย รู้ข้อมูลการท่องเที่ยวของประเทศไทยจากการเล่าปากต่อปาก ตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวโดยพิจารณาจากความปลอดภัย ส่วนใหญ่ใช้จ่ายในการเดินทางไปกลับแหล่งท่องเที่ยว พึงพอใจกับการเดินทางมาท่องเที่ยวยังประเทศไทยอยู่ในระดับดี มีความประสงค์จะเดินทางมาท่องเที่ยวยังประเทศไทยและ/หรือแนะนำเพื่อนให้มาอีกแน่นอน นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นส่วนใหญ่ให้ระดับความสำคัญต่อส่วนประสมทางการตลาดอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกระบวนการให้บริการ ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และด้านราคา อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านพนักงาน ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์หรือบริการ และด้านช่องทางการจัดจำหน่าย อยู่ในระดับมากตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านบริการระหว่างเพศและอายุ พบว่ามีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยจะต้องอาศัยความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน โดยรูปแบบ การท่องเที่ยวที่เหมาะสม ได้แก่

การท่องเที่ยวเพื่อการบำเพ็ญประโยชน์ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเพื่อกีฬา กอล์ฟ และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

คำสำคัญ : นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น, การส่งเสริมการท่องเที่ยว, ส่วนประสมทางการตลาด

Abstract

The purpose of this research was to study the tourism promotion for the senior Japanese tourists market in Thailand. The sample size included 1) a group of 400 senior Japanese tourists aged 55 years and above by purposive sampling. The collected information was analyzed by frequency distribution, percentage, average, and standard deviation. Moreover, the Marketing Mix of the senior Japanese tourists that came to Thailand were compared; namely, Product, Price, Place or Distribution, Promotion, People, Physical Evidence, and Process. All the information was examined by t-test according to their gender, age, and length of stay. 2) Twelve Thai tourism stakeholders that expertise in the Japanese market were interviewed by semi-structured interview. The results showed that the majority of the sample size were female, retired, revenue of about 2,500,000-5,000,000 Yen/year or 750,000-1,500,000 Baht/year, a source of income from private business, have a bachelors degree, most of them were FITs, travel to Thailand 2-5 times, stay in Thailand 11-20 days, know information about Thailand from friends and relatives, travel to Thailand because of safety, most of them spend their money on tourism attractions, enjoy Thailand to a great extent, and will come back to Thailand again and/or recommend Thailand to their friends and relatives. The overall evaluation of the marketing mix received a high level. Process, Physical Evidence, and Price got the highest level, respectively. Apart from that were People, Promotion, Product, and Place or Distribution which got a high level. There was no differences in opinion among different gender and age, statistically significant at the 0.05 level. Anyhow, there were differences in opinion regarding the length of stay, statistically significant at the 0.05 level. The study pointed out that the promotion of senior Japanese tourists to Thailand should work in partnership with all sectors. The appropriate forms of tourism for the senior Japanese tourists market are voluntourism, cultural tourism, golf tourism, and health tourism.

Keywords : Senior Japanese Tourists, Tourism Promotion, Marketing Mix

ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างหนึ่งของโลกในยุคปัจจุบัน เนื่องจากเป็นแหล่งที่มาของรายได้หลักของหลายประเทศรวมทั้งประเทศไทย ซึ่งรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างประเทศมีสัดส่วนถึงร้อยละ 6 ของรายได้ประชาชาติและยังช่วยให้ประเทศไทยเกินดุลจากภาคการท่องเที่ยวมาตลอด เนื่องจากได้รับจากนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากกว่ารายจ่ายที่นักท่องเที่ยวไทยเดินทางไปต่างประเทศ ถึงแม้รายได้เงินตราต่างประเทศจากนักท่องเที่ยวจะมีขนาดเพียง 1 ใน 10 ของมูลค่าการส่งออกสินค้า แต่รายได้ดังกล่าวส่วนใหญ่จะตกอยู่กับคนไทย เพราะการท่องเที่ยวใช้ทรัพยากรจากในประเทศเป็นหลัก (กรุงเทพฯธุรกิจ, 2553) จะเห็นได้ว่าการท่องเที่ยวได้สร้างโอกาสทั้งในภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวางอันก่อให้เกิดการกระจายรายได้ในพื้นที่ต่างๆ ของประเทศไทย (สมัยศ วัฒนามลชัยและคณะ, 2544) อย่างไรก็ตาม ธุรกิจการท่องเที่ยวเป็นธุรกิจที่มีการแข่งขันกันค่อนข้างสูง ประเทศไทยไม่ใช่ประเทศเดียวที่ใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือหลักในการสร้างรายได้ให้แก่ประเทศ มีคู่แข่งมากมายที่สามารถเข้ามาช่วงชิงส่วนแบ่งทางการท่องเที่ยวไปจากประเทศไทยได้ แต่การมุ่งส่งเสริมการท่องเที่ยวไปที่ทุกกลุ่มเป้าหมายอาจไม่ใช่ความคิดที่ดีเพราะเป็นการทำการตลาดที่ไร้ทิศทาง ประเทศไทยควรมีกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจนซึ่งกลุ่มเป้าหมายกลุ่มหนึ่งที่น่าจะให้ความสำคัญเป็นพิเศษในสถานการณ์ปัจจุบันและในอนาคตอันใกล้ คือ กลุ่มผู้สูงอายุ เนื่องจากในปี 2554 มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทาง

เข้ามาท่องเที่ยวยังประเทศไทยเป็นจำนวนทั้งสิ้น 19,230,470 ล้านคน หรือเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 20.67 โดยก่อให้เกิดรายได้ทางการท่องเที่ยวเป็นจำนวนทั้งสิ้น 776,217.20 ล้านบาท เป็นนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 55 ปีขึ้นไป ประมาณ 2.9 ล้านคน คิดเป็นรายได้ประมาณ 115,656 ล้านบาท (กรมการท่องเที่ยว, 2555) อนึ่ง องค์การสหประชาชาติได้มีการคาดการณ์ตัวเลขผู้สูงอายุจากทั่วโลกในปี 2568 หรืออีกราว 13 ปี ข้างหน้า จะมีจำนวนถึงประมาณ 800 ล้านคน โดยหากมองย้อนกลับไปดูเมื่อ 3-5 ปีที่ผ่านมานักท่องเที่ยวที่เป็นผู้สูงอายุมิมีจำนวนเพิ่มขึ้นต่อเนื่องทุกปีซึ่งเป็นผลมาจากการเริ่มต้นเกษียณของกลุ่มประชากรที่เกิดหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 (Baby Boomers) โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งมีกำลังซื้อสูงเพียงพอที่จะเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศ (อ้างถึงใน อรรถลักษณะ ชิดเชียว, 2550) การส่งเสริมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุจึงมีแนวโน้มของการเติบโตทางการตลาดที่มีศักยภาพมาก และนับเป็นโอกาสอันดีที่ประเทศไทยจะพัฒนาการท่องเที่ยวแบบใหม่ รวมทั้งพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและส่งเสริมให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ อย่างครบวงจร เพื่อตอบสนองแก่ผู้ใช้บริการซึ่งเป็นกลุ่มผู้สูงอายุให้มีมากยิ่งขึ้น (สมัยศ วัฒนามลชัยและคณะ, 2554) ดังนั้น ผู้ประกอบการของไทยควรที่จะรีบศึกษาวิธีที่จะผูกมัด หรือเชิญชวนนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุให้เดินทางเข้ามาเที่ยวประเทศไทยเพิ่มขึ้น (กรุงเทพฯธุรกิจ, 2553)

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นักท่องเที่ยวญี่ปุ่นเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงคุณภาพและปริมาณ กล่าวคือมีกำลังจับจ่ายใช้สอยในการท่องเที่ยวสูง และเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว

ในประเทศสูงสุดเป็นอันดับ 3 รองจากประเทศมาเลเซีย และประเทศจีน แต่มีค่าใช้จ่ายต่อคนมากกว่า โดยในปี 2554 มีนักท่องเที่ยวญี่ปุ่นเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยประมาณ 1.1 ล้านคน สร้างรายได้เข้าประเทศประมาณ 2.9 หมื่นล้านบาท ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วเป็นนักท่องเที่ยวญี่ปุ่นที่มีอายุสูงกว่า 55 ปี จำนวนประมาณ 2.6 แสนคน หรือคิดเป็น ร้อยละ 23.6 ซึ่งใช้จ่ายประมาณ 8,900 ล้านบาท จากการคาดการณ์ในปี 2012 ประเทศญี่ปุ่นจะมีประชากรที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไป เป็นจำนวนถึงร้อยละ 30 หรือประมาณ 38,295,000 คน จากจำนวนประชากรทั้งหมด 127,650,000 คน (CIA, 2012) กอปรกับชาวญี่ปุ่นเมื่อเกษียณอายุการทำงานแล้วจะมีสวัสดิการหรือเงินบำนาญที่รัฐบาลจ่ายให้เป็นรายเดือนอันเป็นรายได้ที่มั่นคง นอกจากนี้ ยังมีเงินออมส่วนตัว ทำให้นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มีกำลังในการใช้จ่ายสูง และสามารถเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวหรือพักผ่อนได้ตลอดปี รวมทั้ง นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นยังใช้จ่ายมากกว่าและอยู่นานกว่านักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นกลุ่มอื่นๆ (ประเทืองหงสรานากร, 2549) ทำให้นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นจึงเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความสำคัญสำหรับประเทศไทยในอนาคต ซึ่งตลาดนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นนั้นได้ขยายอัตราการเติบโตอยู่ตลอดเวลา (มนสิชา อินทจักร, 2552)

จากความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ประเทศไทยจึงควรมีการเตรียมความพร้อมสำหรับดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติกลุ่มผู้สูงอายุ และเสริมสร้างศักยภาพเพื่อแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ในการแย่งชิงส่วนแบ่งทางการตลาด เนื่องจากแนวโน้ม

ของประชากรโลกที่ เป็นผู้สูงอายุที่ได้เพิ่มขึ้นสูงขึ้นเป็นอย่างมาก นอกจากนี้นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุที่เกษียณอายุการทำงานแล้วสามารถใช้เวลาในการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัลให้แก่ชีวิตได้มากขึ้นกว่าเดิม ในขณะที่ประเทศที่พัฒนาแล้วส่วนใหญ่ นักท่องเที่ยวที่เกษียณอายุทำงานแล้วจะมีสวัสดิการหรือเงินบำนาญที่รัฐบาลของตนจ่ายให้เป็นรายเดือน อันเป็นรายได้ที่มั่นคง นอกจากนี้ยังมีเงินเก็บสะสมส่วนตัว ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มีกำลังในการใช้จ่ายสูง และสามารถเข้าพำนักระยะยาวได้ ทำให้เกิดการใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้นด้วย อย่างไรก็ตาม งานวิจัยภายในประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติยังมีน้อย การวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการส่งเสริมการท่องเที่ยวในตลาดนักท่องเที่ยวต่างชาติกลุ่มผู้สูงอายุ โดยมุ่งการวิจัยไปที่นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น เนื่องจากเป็นตลาดนักท่องเที่ยวที่มีความสำคัญในเชิงคุณภาพและปริมาณ ประเทศไทยจึงควรศึกษาวิธีผูกใจนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้เพื่อรับมือกับการแข่งขันของประเทศเพื่อนบ้านที่จะช่วงชิงส่วนแบ่งในตลาด รวมทั้ง เพื่อเป็นส่วนหนึ่งที่จะสร้างกระแสให้ผู้ประกอบการท่องเที่ยวจัดเตรียมความพร้อมในการต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุจากต่างประเทศ ซึ่งถ้าหากบรรลุผลสำเร็จ คาดว่า จะก่อให้เกิดประโยชน์มหาศาลต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทย

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นให้เดินทางมาท่องเที่ยวยังประเทศไทย

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตในการวิจัย มีดังนี้

ขอบเขตด้านบุคคล บุคคลที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาประเภทวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) 400 คน และสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview) ให้ข้อมูลตอบปัญหาการวิจัยในครั้งนี้เป็นกลุ่มบุคคลที่อยู่ในกลุ่ม 6 ประเภท ได้แก่ กลุ่มผู้ประกอบการนำเที่ยว โรงแรม โรงพยาบาล สปา แหล่งท่องเที่ยว และหน่วยงานที่มีหน้าที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว ประเภทละ 2 คน รวมทั้งหมด 12 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้ทำการวิจัยทำการศึกษาสภาพแวดล้อมของธุรกิจท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น ซึ่งอาจจะปรากฏในรูปแบบแพ็คเกจ นำเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ แคมเปญทางการตลาด และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติกลุ่มผู้สูงอายุ ตลอดจนความต้องการของนักท่องเที่ยวต่างชาติกลุ่มผู้สูงอายุ (Tourism Behaviors) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา การส่งเสริมการท่องเที่ยวในกลุ่มผู้สูงอายุชาวต่างชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุที่เป็นชาวญี่ปุ่น

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องข้องในธุรกิจท่องเที่ยวของประเทศไทยทั้งภาครัฐและเอกชนตื่นตัวเล็งเห็นความสำคัญในการจัดเตรียมบริการ และให้การต้อนรับนักท่องเที่ยวต่างชาติกลุ่มผู้สูงอายุมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อธุรกิจการท่องเที่ยวของประเทศไทยโดยรวม
2. ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนรับทราบข้อเสนอแนะเพื่อเสริมสร้างศักยภาพใน

การส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น และหาแนวทางพัฒนาตลาดนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติกลุ่มผู้สูงอายุอื่นๆ ต่อไป

ประชากร

ผู้วิจัยนำตัวเลขกลุ่มประชากรมาจากจำนวนนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นที่มีอายุตั้งแต่ 55 ปีขึ้นไป ที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยในปี 2554 จำนวน 260,268 คน (กรมการท่องเที่ยว, 2555)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยคำนวณกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น ที่มีอายุตั้งแต่ 55 ปีขึ้นไป ที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยในปี 2554 จำนวน 260,268 คน โดยใช้สูตรการคำนวณของยามานะ (Taro Yamane, 1967) จะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็นนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นจำนวน 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์

แบบสอบถาม ในแบบสอบถามประกอบด้วยคำถามปลายปิด (Close - ended Questions) และคำถามปลายเปิด (Open - ended Questions) เป็นการทำการศึกษาข้อมูลที่เกิดขึ้นจากนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น ที่มีอายุตั้งแต่ 55 ปีขึ้นไป ที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยรวมจำนวน 400 ราย แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ระดับรายได้ อาชีพ

ตอนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับพฤติกรรม และแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นในการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว ได้แก่ แหล่งข้อมูลการท่องเที่ยว สาเหตุการตัดสินใจ เดินทางมาท่องเที่ยว การใช้จ่าย ความพึงพอใจกับการเดินทางมาท่องเที่ยว ความประสงค์จะเดินทาง มาท่องเที่ยวในประเทศไทยอีก สิ่งที่น่าพึงพอใจมากที่สุดในประเทศไทย

ตอนที่ 3 ส่วนประสมทางการตลาดของ นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ด้านผลิตภัณฑ์หรือบริการ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านพนักงานผู้ให้บริการ ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านกระบวนการให้บริการ เป็นการศึกษาวิเคราะห์ความพึงพอใจและความต้องการของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นต่อองค์ ประกอบทางการท่องเที่ยวโดยใช้มาตรวัดความคิดเห็นตามแบบลิเคอร์ท (Likert's Scale) เป็นมาตรวัด คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และสถิติเชิงอนุมานใช้การทดสอบค่าที (t - test) หาความแตกต่างระหว่าง เพศ อายุ และระยะเวลาในการพำนักของผู้ตอบแบบสอบถาม

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (Interview Guide) ใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - structured Interview) สำหรับศึกษารูจักนักท่องเที่ยวไทยที่มีความชำนาญด้านการให้บริการ นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น จำนวน 12 ราย เป็นการสัมภาษณ์ความพร้อมของประเทศไทย ในการให้บริการนักท่องเที่ยว ผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นและ

ประสบการณ์ในการให้บริการนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ทำการสร้างดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม แล้วนำแบบสอบถามไปทดสอบความตรงของเนื้อหา (Validity) โดยการนำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ โดยใช้แบบ IOC จากนั้นทำการแก้ไขปรับปรุงแบบ สอบถามให้มีความชัดเจนและครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์ที่วิจัยมากขึ้น ได้ค่าเท่ากับ 0.85

2. นำแบบสอบถามไปทดสอบความเที่ยง (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ได้ผ่านการพิจารณาไปทดสอบเก็บข้อมูลกับกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 ชุด แล้วนำมาหาคุนภาพโดยรวม คือ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) โดยได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.90

3. นำแบบสอบถามมาพิจารณาปรับปรุง และเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาและนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น จำนวน 400 คน

4. หลังจากนำผลที่ได้จากการสรุปผลการวิเคราะห์มาใช้เป็นแนวทางสำหรับการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องในธุรกิจท่องเที่ยวไทยที่มีความชำนาญด้านการให้บริการนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นแล้ว นำแนวทางสำหรับการสัมภาษณ์ไปทดสอบความตรงของเนื้อหา (Validity) โดยการนำ

แนวทางสำหรับการสัมภาษณ์ไปให้อาจารย์ที่
ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบ
ความตรงของเนื้อหา (Content Validity)
และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ โดยใช้แบบ IOC
จากนั้นทำการแก้ไขปรับปรุงแนวทางสำหรับการ
สัมภาษณ์ให้มีความชัดเจนและครอบคลุมเนื้อหา
และวัตถุประสงค์ที่วิจัยมากขึ้น ได้ค่าเท่ากับ 1.00

สรุปผลการวิจัย

1. จากผลการศึกษาการวิจัยเรื่อง การ
ส่งเสริมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ
ชาวญี่ปุ่นในตลาดท่องเที่ยวไทย พบว่ากลุ่มตัวอย่าง
ซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นที่มีอายุตั้งแต่
55 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ
60.75 ส่วนใหญ่มีอายุ 55 - 65 ปี คิดเป็นร้อยละ
54.75 ส่วนใหญ่เกษียณอายุ คิดเป็นร้อยละ
52.50 ส่วนใหญ่มีรายได้ประมาณ 2,500,000 -
5,000,000 เยน/ปี หรือประมาณ 750,000 -
1,500,000 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 40.00 มีแหล่ง
ที่มาของรายได้จากธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ
30.75 มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็น
ร้อยละ 51.25 มีลักษณะการเดินทางท่องเที่ยว
ต่างประเทศโดยนิยมจัดการเดินทางเอง คิดเป็น
ร้อยละ 60 เดินทาง เคยมาท่องเที่ยวประเทศไทย
2 - 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 25.5 พำนักใน
ประเทศไทย 11 - 20 วัน คิดเป็นร้อยละ 37.50
ส่วนใหญ่จะเดินทางท่องเที่ยวในเอเชีย คิดเป็น
ร้อยละ 59.75

2. จากผลการศึกษาพฤติกรรมการ
เดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ
ชาวญี่ปุ่นในตลาดท่องเที่ยวไทย พบว่า กลุ่ม
ตัวอย่างซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น

ที่มีอายุตั้งแต่ 55 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่รู้ข้อมูล
การท่องเที่ยวของประเทศไทยจากการบอกเล่า
ปากต่อปาก คิดเป็นร้อยละ 27.00 ตัดสินใจ
เดินทางมาท่องเที่ยวยังประเทศไทย โดยพิจารณา
จากความปลอดภัย คิดเป็น ร้อยละ 85.50 ใช้จ่าย
ในการเดินทางมาประเทศไทยกับแหล่งท่องเที่ยว
คิดเป็นร้อยละ 29.50 พึงพอใจกับการเดินทางมา
ท่องเที่ยวยังประเทศไทยอยู่ในระดับดี คิดเป็น
ร้อยละ 54.25 มีความประสงค์จะเดินทางมา
ท่องเที่ยวยังประเทศไทยและ/หรือแนะนำเพื่อน
ให้มาอีกแน่นอน คิดเป็นร้อยละ 21.25

3. การศึกษาส่วนประสมทางการตลาด
ของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นที่เดินทางมา
ท่องเที่ยวยังประเทศไทย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) คือ ด้านพนักงานผู้ให้
บริการ (People) ($\bar{X} = 3.95$) ด้านการส่งเสริมการ
ตลาด (Promotion) ($\bar{X} = 3.78$) ด้านผลิตภัณฑ์
หรือบริการ (Product) ($\bar{X} = 3.77$) ด้านช่อง
ทางการจัดจำหน่าย (Place หรือ Distribution)
($\bar{X} = 3.76$) ยกเว้นด้านกระบวนการให้บริการ
(Process) ($\bar{X} = 4.53$) ด้านสิ่งแวดล้อมทาง
กายภาพ (Physical Evidence) ($\bar{X} = 4.51$) ด้าน
ราคา (Price) ($\bar{X} = 4.32$) ที่มีระดับความสำคัญ
มากที่สุด

4. การเปรียบเทียบความพึงพอใจของ
นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นต่อส่วนผสมทางการ
ตลาดการท่องเที่ยว จำแนกตาม เพศ อายุ และ
ตามเวลาพำนักในประเทศไทย โดยการทดสอบ
ค่า "ที" (t-test) ซึ่งผลการวิเคราะห์พบว่า ผลการ
เปรียบเทียบปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้าน
บริการระหว่างเพศและอายุ มีระดับความคิดเห็น
ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

0.05 ส่วนระยะเวลาที่พำนักในประเทศไทยมีระดับความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.0

5. จากผลการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการนำเที่ยวพบว่า จุดแข็งของประเทศไทย คือ ความคุ้มค่าเงิน ค่าครองชีพที่ไม่แพง อาหารการกินที่มีให้เลือกมากมาย แหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย แหล่งท่องเที่ยว อุดมสมบูรณ์ การบริการด้วยอัธยาศัยไมตรีแบบไทยๆ จุดอ่อน คือ ความไม่สงบทางการเมือง ความไม่ปลอดภัยในการจราจร ผู้ให้บริการชาวไทยยังขาดความรู้ความเข้าใจในการดูแลผู้สูงอายุ คุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวเริ่มเสื่อมโทรม ระบบการขนส่งยัง ไม่มีประสิทธิภาพ การจราจรติดขัด มลภาวะทางอากาศ อากาศร้อนเกินไปในฤดูร้อน และปัญหาการล่อลวงนักท่องเที่ยว โอกาส คือ จำนวนของผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นที่เพิ่มขึ้นทุกปี อุปสรรค คือ ภัยธรรมชาติในประเทศไทยญี่ปุ่นอาจจะทำให้ชาวญี่ปุ่นไม่ออกมาเดินทางท่องเที่ยว ความไม่สงบทางการเมือง

ในอนาคต คู่แข่งภายในภูมิภาคที่เข้ามาช่วงชิงส่วนแบ่งในตลาด ผู้สูงอายุที่มีอายุ 70 ปีขึ้นไปส่วนใหญ่จะไม่ค่อยออกเดินทางท่องเที่ยวเพราะสุขภาพไม่ค่อยแข็งแรง แนวโน้มของตลาดนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุในประเทศไทยมีแนวโน้มการเติบโตมากขึ้น เพราะประชากรผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นเพิ่มมากขึ้นทุกปี พฤติกรรมทางการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น คือ ผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นจะพิจารณาสินค้าอย่างถี่ถ้วน มองหาประสบการณ์ที่แปลกใหม่ สนใจที่จะพัฒนาตนเอง ชอบเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ มีระเบียบวินัย รักความสะอาด สุภาพ ถ่อมตัว ระมัดระวังความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน ชอบความซื่อสัตย์ ส่วนใหญ่จะเดินทางมาเป็นคู่หรือหมู่คณะ โดยรูปแบบการท่องเที่ยวที่เหมาะสมสำหรับตลาดนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น ได้แก่ การท่องเที่ยวเพื่อการบำเพ็ญประโยชน์ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเพื่อกีฬา กอล์ฟ และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นต่อข้อมูลส่วนผสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น

ส่วนประสมทางการตลาด	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านผลิตภัณฑ์หรือบริการ (Product)			
1.1 ทรัพยากรท่องเที่ยว	4.04	0.78	มาก
1.2 ที่พัก	3.81	0.79	มาก
1.3 การอำนวยความสะดวกในการเดินทาง	3.92	0.96	มาก
1.4 อาหารและเครื่องดื่ม	4.19	0.73	มาก
1.5 บริการนำเที่ยวและมัคคุเทศก์	3.53	1.00	มาก
1.6 การจำหน่ายสินค้าที่ระลึก	3.16	1.12	ปานกลาง
เฉลี่ย	3.77	0.54	มาก

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ส่วนประสมทางการตลาด	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
2. ด้านราคา (Price)			
2.1 ความเหมาะสมของค่าพาหนะในการเดินทางระหว่างประเทศ	4.46	0.89	มากที่สุด
2.2 ความเหมาะสมของค่าพาหนะในการเดินทางภายในประเทศ	4.40	0.78	มากที่สุด
2.3 ความเหมาะสมของค่าที่พัก	4.52	0.70	มากที่สุด
2.4 ความเหมาะสมของค่าอาหารและเครื่องดื่ม	4.46	0.56	มากที่สุด
2.5 ความเหมาะสมของค่าของฝากและของที่ระลึก	4.13	1.04	มาก
2.6 ความเหมาะสมของค่าน้ำเที่ยวและมัคคุเทศก์	4.13	1.09	มาก
2.7 ความเหมาะสมของค่าบริการแหล่งบันเทิง	4.16	1.02	มาก
เฉลี่ย	4.32	0.79	มากที่สุด
3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (Place หรือ Distribution)			
3.1 การให้บริการผ่านบริษัทนำเที่ยว	3.89	0.63	มาก
3.2 การให้บริการสั่งซื้อทางโทรศัพท์และแฟกซ์	3.63	0.67	มาก
3.3 การให้บริการผ่านทางอินเทอร์เน็ต	3.80	0.77	มาก
3.4 การให้บริการผ่านตัวแทน (Ground Operator)	3.74	0.80	มาก
เฉลี่ย	3.76	0.57	มาก
4. ด้านการส่งเสริมการตลาด (Promotion)			
4.1 การใช้พนักงานขายของบริษัททัวร์	3.66	0.82	มาก
4.2 การโฆษณาผ่านทางสื่อต่างๆ ทางวิทยุ โทรทัศน์ สิ่งพิมพ์ เว็บไซต์ ฯลฯ	3.78	0.79	มาก
4.3 การจัดกิจกรรมขององค์กรส่งเสริมการท่องเที่ยว สถานเอกอัครราชทูต และเอกชนไทย	4.08	0.67	มาก
4.4 การส่งเสริมการขายผ่านงานส่งเสริมการท่องเที่ยวต่างๆ	3.59	0.83	มาก
เฉลี่ย	3.78	0.64	มาก

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ส่วนประสมทางการตลาด	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
5. ด้านพนักงานผู้ให้บริการ (People)			
5.1 พนักงานมีทักษะในการใช้ภาษาญี่ปุ่น	3.84	0.51	มาก
5.2 พนักงานมีจิตใจรักการให้บริการ	3.96	0.44	มาก
5.3 พนักงานมีความรวดเร็วในการให้บริการ	3.96	0.41	มาก
5.4 มีพนักงานเพียงพอให้บริการ	3.87	0.50	มาก
5.5 พนักงานมีความซื่อสัตย์	4.03	0.40	มาก
5.6 พนักงานมีความตรงต่อเวลา	4.04	0.42	มาก
เฉลี่ย	3.95	0.35	มาก
6. ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Evidence)			
6.1 สถานที่ท่องเที่ยวมีความหลากหลาย	4.56	0.69	มากที่สุด
6.2 สถานที่ท่องเที่ยวมีความสวยงาม	4.56	0.62	มากที่สุด
6.3 สถานที่ท่องเที่ยวมีความสะอาด	4.61	0.61	มากที่สุด
6.4 สถานที่ท่องเที่ยวมีความสะดวกในการเข้าถึง	4.51	0.69	มากที่สุด
6.5 สถานที่ท่องเที่ยวมีเครื่องมือและอุปกรณ์อำนวยความสะดวกที่ได้มาตรฐานและสะดวกสบาย	4.42	0.78	มากที่สุด
6.6 สถานที่ท่องเที่ยวมีป้ายประชาสัมพันธ์เพียงพอ	4.46	0.79	มากที่สุด
6.7 ป้ายประชาสัมพันธ์มีความชัดเจน	4.49	0.76	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.51	0.65	มากที่สุด
7. ด้านกระบวนการให้บริการ (Process)			
7.1 การให้บริการตรงตามความต้องการ	4.58	0.73	มากที่สุด
7.2 มีมาตรฐานในการดูแลนักท่องเที่ยว	4.50	0.74	มากที่สุด
7.3 มีความสะดวกสบายและรวดเร็ว	4.56	0.71	มากที่สุด
7.4 การให้บริการมีประสิทธิภาพสม่ำเสมอ	4.48	0.74	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.53	0.70	มากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และส่วนใหญ่เกษียณ สอดคล้องกับ รายงานสถานการณ์นักท่องเที่ยวญี่ปุ่นปี 2554 ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2555) ที่พบว่า นักท่องเที่ยวเกษียณอายุมีจำนวนมากสูงมากขึ้นซึ่งเป็นกลุ่มเบบี้บูม (Baby Boomers) รวมทั้ง กลุ่มนักท่องเที่ยวสตรีอายุ 40 ปีขึ้นไป และกลุ่มนักศึกษาที่เพิ่งจบการศึกษาจากมหาวิทยาลัย และนิยมเดินทางท่องเที่ยว ก่อนเริ่มทำงานเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสำหรับประเทศไทยในอนาคตส่วนใหญ่มีลักษณะการเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศโดยจัดการเดินทางเองและเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย 2 - 5 ครั้ง สอดคล้องกับ รายงานของ Japan Tourism Bureau (JTB) ในปี 2554 ที่พบว่านักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นมักจะนิยมจัดการเดินทางเองเมื่อมีประสบการณ์ในการเดินทางเพิ่มขึ้น

2. พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวญี่ปุ่นส่วนใหญ่รู้แหล่งข้อมูลการท่องเที่ยวของประเทศไทยจากการบอกเล่าปากต่อปาก สอดคล้องกับผลการศึกษาของมนสิชา อินทจักร (2552) ที่พบว่า นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุส่วนใหญ่รู้ข้อมูลทางด้านการท่องเที่ยวจากเพื่อนและญาติพี่น้องของพวกเขา ส่วนใหญ่ตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยโดยพิจารณาเรื่อง ความปลอดภัย สอดคล้องกับผลการศึกษาของอรลักษณ์ ชิดเขียว (2550) พบว่า นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับความปลอดภัยเป็นอันดับแรก ส่วนใหญ่พึงพอใจกับการเดินทางมาท่องเที่ยวยังประเทศไทยอยู่ในระดับดี มีความประสงค์จะเดินทางมาท่องเที่ยว

ยังประเทศไทยและ/หรือแนะนำเพื่อนให้มาอีกแน่นอน สอดคล้องกับรายงานสถานการณ์นักท่องเที่ยวญี่ปุ่นปี 2554 ของ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2555) ที่พบว่า นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยเป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มเดินทางซ้ำ (Revisit)

3. ความคิดเห็นต่อส่วนประสมทางการตลาดของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นที่มีผลต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวยังประเทศไทย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกระบวนการให้บริการอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และด้านราคา ด้านพนักงานอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์หรือบริการ และด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ตามลำดับ จะเห็นว่าทั้งหมดอยู่ในระดับมากและมากที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาของอรลักษณ์ ชิดเขียว (2550) ที่พบว่า ประเทศไทยมีศักยภาพในการพัฒนาให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุ ด้วยชื่อเสียงที่ดีของการต้อนรับแบบไทย รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมที่หลากหลาย ได้แก่ ทะเล ภูเขา สถาปัตยกรรม การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ รวมทั้งการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และมีความคุ้มค่าเงิน สอดคล้องกับหนังสือเบสต์อิน แทรเวล 2010 (Best in Travel 2010) ที่จัดอันดับให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่คุ้มค่าเงินในการเดินทางไปท่องเที่ยวมากที่สุด (กรุงเทพมหานคร, 2552)

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) และผู้ประกอบการ

การท่องเที่ยว ควรจะส่งเสริมการท่องเที่ยวในรูปแบบความสนใจพิเศษ (Special Interests Tourism) ในกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น อาทิ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural Tourism) การท่องเที่ยวเพื่อกีฬาอล์ฟ (Golf Tourism) การท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ (Slow Tourism) การท่องเที่ยวเพื่อการบำเพ็ญประโยชน์ (Voluntourism) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism)

2. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ควรจะอบรมให้ความรู้ผู้ประกอบการท่องเที่ยวและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องถึงรูปแบบของการบริการที่เหมาะสมและตรงต่อความต้องการเพื่อสร้างความพึงพอใจสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น รวมทั้ง ทำความเข้าใจต่อวัฒนธรรม จารีตประเพณี วิถีชีวิต และพฤติกรรมของชาวญี่ปุ่น

3. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ควรจะมีหลักสูตรอบรมพนักงานขาย (Fronliners) ชาวญี่ปุ่นให้รู้จักสินค้าท่องเที่ยวรูปแบบเฉพาะของประเทศไทยในเชิงลึก เพื่อนำไปแนะนำและเสนอขายให้แก่ลูกค้าที่เป็นผู้สูงอายุต่อไป เนื่องจากพนักงานขายเหล่านี้เป็นผู้ที่ใกล้ชิดลูกค้ามากที่สุด

4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และผู้ประกอบการท่องเที่ยว ควรจะมีการพัฒนาศักยภาพด้านภาษาญี่ปุ่นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นให้มากขึ้น และมีข้อมูลภาษาญี่ปุ่น เช่น ป้ายบอกทาง เอกสารแนะนำแหล่งท่องเที่ยว แผนที่ ฯลฯ ให้เพียงพอสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น เนื่องจากผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นส่วนใหญ่ไม่ชำนาญใน

การพูดภาษาอังกฤษ

5. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ควรจะร่วมมือกับสถานเอกอัครราชทูต สายการบิน โรงแรม และบริษัทนำเที่ยวในประเทศญี่ปุ่นทำกิจกรรมส่งเสริมการขายสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองควรมีช่องพิเศษที่สนามบิน สำหรับให้บริการตรวจ ลงตราเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ

2. องค์กรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ควรมีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ อาทิ ทางลาด ราวจับลิฟท์ ฯลฯ

3. กระทรวงแรงงานควรจะอนุญาตให้นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นที่พำนักอยู่ในประเทศไทยสามารถทำงานบำเพ็ญประโยชน์ในประเทศไทยได้ เพื่อให้นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นมีเป้าหมายในการอยู่ในสังคมไทย นอกจากนี้ ประสบการณ์ของคนเหล่านี้ น่าจะมีประโยชน์ต่อสังคมไทยไม่มากนัก

4. กระทรวงการต่างประเทศควรขยายอายุวีซ่าสำหรับกลุ่มพำนักระยะยาว (Longstay) เพิ่มขึ้นมากกว่า 1 ปี เพื่อความสะดวกที่จะได้ไม่ต้องไปติดต่อหน่วยงานเพื่อขอต่ออายุวีซ่าบ่อยๆ

5. สำนักงานตำรวจท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ควรจะร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาหลอกลวงนักท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง

6. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)

ควรจะต้องตั้งหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบนักท่องเที่ยวยุคสูงอายุโดยเฉพาะขึ้นมา ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการให้ข้อมูลของสิ่งอำนวยความสะดวก แหล่งท่องเที่ยว บริษัทนำเที่ยว รายการนำเที่ยว สถิติ และข้อมูลภาษาต่างๆ สำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาการส่งเสริมการท่องเที่ยวในกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาติอื่นๆ ที่มีศักยภาพ

2. ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวรูปแบบเฉพาะสำหรับตลาดนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ

3. ศึกษาโอกาสทางการตลาดเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งเพื่อเพิ่มศักยภาพของประเทศไทยในการเป็นจุดหมายปลายทางสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ

4. ศึกษาแนวทางการพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยวสำหรับตลาดนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น

รายการอ้างอิง

- นงศันาด ท่านวิไล. (2552). **เที่ยวไทย...คุ้มค่าเงินตลอดกาล?**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.bangkokbiznews.com/home/detail/politics/opinion/nongnart/20091126/88316/เที่ยวไทย...คุ้มค่าเงินตลอดกาล-.html> [2555 ,สิงหาคม 16]
- นิตา ชัชกุล. (2550). **อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). **อุตสาหกรรมท่องเที่ยว**. กรุงเทพมหานคร: เพรส แอนด์ ดีไซน์ จำกัด.
- ปัญหา เกตุเรืองโรจน์. (2553). **จับตาการท่องเที่ยวไทยหลังวิกฤติเศรษฐกิจโลก**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.bangkokbiznews.com/home/detail/politics/openion/jangsibia/20100322/106309/จับตาการท่องเที่ยวไทยหลังวิกฤติเศรษฐกิจโลก.htm> [2555, สิงหาคม 16]
- มนสิชา อินทจักร. (2550). **การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในประเทศไทยสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวญี่ปุ่น**. วารสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์การท่องเที่ยวไทยนานาชาติ, 2552(1), 1-10.
- ราณี อิลิชัยกุล. (2553). **การส่งเสริมการท่องเที่ยวผู้สูงอายุจากทวีปยุโรปสู่ประเทศไทย**. วารสารการบริการและการท่องเที่ยวไทย, 5(1), 49 – 66.
- ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และ อัจฉรา ชำนิประศาสน์. (2547). **ระเบียบวิธีการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดีการพิมพ์ จำกัด.
- สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2545). **แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว : กรณีศึกษาเฉพาะนักท่องเที่ยวอายุ 50 ปีขึ้นไปที่เดินทางมาเพื่อการพักผ่อน (รายงานผลการวิจัย)**. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- สมยศ วัฒนามงคลชัย และเยาวลักษณ์ ยิ้มอ่อน. (2554). **นักท่องเที่ยวสูงอายุ : กลุ่มเป้าหมายที่มีศักยภาพสำหรับธุรกิจการท่องเที่ยว**. วารสารปัญญาภิวัฒน์, 2(1), 95-103.
- สมบัติ กาญจนกิจ. (2544). **นันทนาการและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว**. กรุงเทพมหานคร: ทำมาดี จำกัด.
- สุดธิดา เปลี่ยนนารมย์. (2555). **“โอกาส” ใน “วิกฤติ” จากสังคมผู้สูงอายุ**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.oknation.net/blog/print.php?id=104233> [2555, สิงหาคม 16]
- อาภรณ์ ชิวะเกรียงไกร. (2555). **เกษียณอย่างมีคุณค่า แบบอย่างคนญี่ปุ่น**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://www.moneymartthai.com/daily/index.php?cat_dd5c07036f2975ff4bce568b6511d3bc&know_id=223 [2555, สิงหาคม 16]
- แผนการตลาดการท่องเที่ยวปี 2555**. (2554). กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- สถานการณ์ตลาดนักท่องเที่ยวต่างประเทศเดินทางเข้าประเทศไทย ปี 2554 และแนวโน้มปี 2555**. (2555). กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- สถานการณ์นักท่องเที่ยวญี่ปุ่นปี 2554**. (2555). กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

- อรลักษณ์ ชิดเขียว. (2550) การพัฒนาประเทศไทยให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวผู้สูงอายุ. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. สงขลา.
- Amadeus. (2011). Publication **Future Traveller Tribes 2020**. Madrid : Author.
- Hongsranagon, P. (2005). Advisory Facilities for Long-stay Japanese Senior Travellers in
Chiangmai. **MANUSYA :The Journal of Humanities**, 8(2), 58-66.
- Hongsranagon, P. (2006). Japanese Senior Tourists–An Untapped Potential in Thailand’s
Tourism Industry. **The Journal of Behavioral Science**, 1(1), 55-61.
- International Tourist Arrivals to Thailand 1987–2011**. (2012). Bangkok : Department of
Tourism.
- Report of Longstay in Japan**. (2011). Bangkok : Tourism Authority of Thailand.
- The World Factbook : Japan**. CIA [online]. Available from : [https://www.cia.gov/library/
publications/the-world-factbook/geos/ja.html](https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ja.html) [2012, July 5]
- JTB Report 2011**. (2011). Tokyo : Japan Tourism Marketing Co.
- Kotler, P. (2001). **Principles of Marketing**. 9th Edition. N.J.: Prentice Hall.
- Watkins, L. (2008). Japanese Travel Culture : An Investigation of the Links Between Early
Japanese Pilgrimage and Modern Japanese Travel Behaviour. **New Zealand Journal
of Asian Studies**, 10(2), 93-110.
- Yamane, T. (1967). **Statistic and Introduction Analysis**. 2nd ed. New York : Harper and
Row.

Academic Journal Institute of Physical Education

การพัฒนาหลักสูตรวิชาพลศึกษาเพื่อการพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่อง ฟุตซอล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1

A Development of Curriculum for Physical Education for Personality Improvement on Futsal for Students in Vocational Certificate I

ชาญวิทย์ สร้อยคำ
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาหลักสูตรวิชาพลศึกษาเพื่อการพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่อง ฟุตซอล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 โดยดำเนินงาน 7 ขั้นตอน คือ 1) การสำรวจความต้องการให้พัฒนาหลักสูตร เรื่อง ฟุตซอล จากผู้ปกครองและนักเรียน 2) การสร้างหลักสูตรฉบับร่าง 3) การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร 4) การทดลองใช้หลักสูตร 5) การประเมินหลักสูตร 6) การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร และ 7) การเผยแพร่หลักสูตรฉบับสมบูรณ์ โดยทดลองใช้หลักสูตรกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างของวิทยาลัยเทคโนโลยีพณิชยการราชดำเนิน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 32 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินโครงสร้างหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินทักษะการปฏิบัติ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการ วิเคราะห์เนื้อหา การหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้ปกครองร้อยละ 93.75 และนักเรียนร้อยละ 100.00 ความต้องการให้พัฒนาหลักสูตรฟุตซอล 2) หลักสูตรฉบับร่างที่พัฒนาขึ้น มีสาระการเรียนรู้ เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ประโยชน์ ความรู้ทั่วไป ทักษะการเล่น กฎ กติกาและผู้ตัดสิน กีฬาฟุตซอล และการเล่นเป็นทีม 3) ผลการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่าองค์ประกอบของหลักสูตรความเหมาะสมและสอดคล้องกันในระดับมาก 4) การทดลองใช้หลักสูตรพบว่ามีปัญหาและอุปสรรคในเรื่องระยะเวลาเรียน และความเพียงพอของสื่อในบางแผนการจัดการเรียนรู้ 5) ผลการประเมินหลักสูตรหลังทดลองใช้พบว่า นักเรียน มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะปฏิบัติผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 6) การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรทำโดยการเพิ่มระยะเวลาเรียนและการกำหนดแนวทางการจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ให้เพียงพอ กับจำนวนนักเรียนในบางแผนการสอน และ 7) การนำเสนอ เผยแพร่ หลักสูตรโดยการเผยแพร่ต่อสถานศึกษาที่ใช้ทดลอง สถานศึกษาที่มีการสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และวารสารวิชาการ

Abstract

The purpose of this research was to develop curriculum for Physical Education for Personality Improvement on Futsal for Vocational Certificate student by 7 steps: 1) assess need of parents and students for developing Futsal curriculum, 2) constructed draft curriculum, 3) pre-evaluation the developed curriculum, 4) implementation, 5) post evaluation, 6) improved the curriculum, and 7) distribution the curriculum. Simple random sampling was employed to selected 32 samples which were the Vocational Certificate student of Panitchayakanrajdamnern Technological College. Research instrument were questionnaire, interview form, evaluation form, lesson plans, observation form, learning achievement test, performance evaluation form. Data were analyzed by content analysis, frequency, mean, and standard deviation.

The results showed that: 1) 93.75 percent, and 100.00 percent of parent and student need for developing curriculum on Futsal, 2) contents of developed Futsal curriculum consisted of history, background, benefit, general content, playing skill, rule and referee, playing in team, 3) the quality of developed curriculum was at good level, 4) after implement the curriculum found the problems about length of time and the insufficiency of educational media in some lesson plan, 5) post evaluation found that the achievement of students were higher than criterion, 6) developed curriculum were improved about the length of time and the sufficiency of educational media, and 7) the curriculum was distributed to various vocational schools and via academic journal

ความเป็นมาและปัญหาทางวิจัย

ขอบข่ายการกีฬามีความกว้างใหญ่ไพศาลมาก จนอาจกล่าวได้ว่ามนุษย์ทุกคนต้องมีส่วนเกี่ยวข้องกับกีฬาไม่ว่าทางใดก็ทางหนึ่ง หรืออย่างน้อยก็ช่วงใดช่วงหนึ่งของชีวิต ความนิยมชมชอบในการเล่นกีฬาตลอดจนความคลั่งไคล้หลงใหลการกีฬานับเป็นปรากฏการณ์ที่เด่นชัดมากยิ่งขึ้นในสังคมต่างๆ ทั้งโลก เนื่องจากมีความเชื่อว่า โปรแกรมกีฬาต่างๆ จะช่วยพัฒนา ปรับปรุง สุขภาพ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ส่งเสริมความสมัครสมานสามัคคี สร้างลักษณะนิสัยที่พึงปรารถนาให้แก่มนุษย์และ

สังคมได้ บางกลุ่มก็อาจอ้างไปถึงว่ากีฬาสามารถสร้างเอกลักษณ์ของชาติ ส่งเสริมความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันก่อให้เกิดการทำงานร่วมกันในสังคม อบรมให้เกิดจิตใจรักชาติ และเลื่อมใสในศาสนาได้ (ชัชชัย โภมารัตต์, 2532 หน้า 1)

ในปัจจุบัน มีกีฬาเกิดขึ้นใหม่หลายชนิด เช่น กาบัดดี้ คาราเต้โด ซอฟบอล วอลเลย์บอลชายหาด รวมถึงกีฬาฟุตซอล ด้วย ฟุตซอล เป็นกีฬาที่ได้รับความนิยมในหมู่ของประชาชนคนไทยทั่วไปเป็นอย่างมาก และเป็นกีฬาที่ได้รับความนิยมทั่วโลก เนื่องจากฟุตซอลเป็นกีฬาที่สนุกสนาน ตื่นเต้น

เข้าใจในทุกๆ นาที่ของการแข่งขันและสามารถจัดการแข่งขันได้ตลอดทั้งปี แข่งขันได้กับทุกสภาพอากาศ (รัตมี จินตามัย.2548 หน้า คำนำ)

ฟุตบอลเป็นกิจกรรมทางพลศึกษาประเภทหนึ่งที่ใช้เป็นกิจกรรมการออกกำลังกาย และช่วยส่งเสริมพัฒนาร่างกายให้เกิดความแข็งแรง ก่อให้เกิดความสามัคคี ฟุตบอล จัดเป็นกีฬาประเภททีมซึ่งสามารถจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนได้ โดยอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้สาระที่ 3 ซึ่งมีเนื้อหา ดังนี้สาระที่ 3: การเคลื่อนไหวการออกกำลังกาย การเล่นเกมกีฬาไทย และกีฬาสากล มาตรฐาน พ 3.1: เข้าใจ มีทักษะในการเคลื่อนไหว กิจกรรมทางกาย การเล่นเกมและกีฬา มาตรฐาน พ 3.2: รักการออกกำลังกาย การเล่นเกมและการเล่นกีฬา ปฏิบัติเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ มีวินัย เคารพสิทธิ กฎ กติกา มีน้ำใจนักกีฬามีจิตวิญญาณในการแข่งขัน และชื่นชมในสุนทรียภาพของการกีฬา (กรมวิชาการ. 2545: 25)

ปัจจุบันกีฬาฟุตบอลได้รับความแพร่หลายในหมู่นักเรียนและเยาวชนซึ่งเนื่องมาจากความสะดวกสบายในเรื่องของสนาม กีฬาฟุตบอล จึงจัดเป็นกิจกรรมพลศึกษาประเภทหนึ่ง มีพื้นฐานการเรียน คือ การฝึกทักษะการเล่นและการเคลื่อนไหว ส่งเสริมให้นักเรียนมีการพัฒนาทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมซึ่งสอดคล้องกับ วิริยา บุญชัย (2529: 254)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัย จึงเห็นควรที่จะนำกีฬาฟุตบอล มาศึกษาและพัฒนาหลักสูตรวิชาพลศึกษาเพื่อการพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่องฟุตบอล สำหรับการเรียนการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ซึ่งปัจจุบันกีฬาฟุตบอล เป็นกีฬาที่

เยาวชนกำลังนิยม นอกจากนี้กีฬาฟุตบอลยังมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถด้านต่างๆ ที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาโดยรวมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา และสังคม ด้วยการเข้าร่วมในกิจกรรมทำให้มีความรับผิดชอบ ฝึกให้ผู้เรียนมีภาวะของการเป็นผู้นำและผู้ตาม รู้รักสามัคคี มีเหตุมีผล มีวินัยในตนเอง รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย อีกทั้งส่งผลในด้านพุทพัสัย จิตพัสัย ไปประยุกต์ใช้กับรายวิชาอื่นได้ รวมทั้งเป็นพื้นฐานในการพัฒนากีฬาไปสู่ความเป็นเลิศและอาชีพ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคำความคิดเห็นของผู้ปกครองในการพัฒนาหลักสูตรวิชาพลศึกษาเพื่อการพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่อง ฟุตบอล สำหรับนักเรียนในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ในประเด็นต่อไปนี้

1.1 ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรวิชาพลศึกษาเพื่อการพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่อง ฟุตบอล สำหรับนักเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1

1.2 บุคลากรที่ควรจัดการเรียนรู้หลักสูตรวิชาพลศึกษาเพื่อการพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่อง ฟุตบอล สำหรับนักเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1

1.3 ความพร้อมในการให้การสนับสนุนหลักสูตรวิชาพลศึกษาเพื่อการพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่องฟุตบอล สำหรับนักเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1

2. เพื่อศึกษาความต้องการของนักเรียนในการเรียนรู้เรื่องฟุตบอล

3. เพื่อประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรวิชาพลศึกษาเพื่อการพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่อง ฟุตซอล สำหรับนักเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ฉบับร่าง

4. เพื่อประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรวิชาพลศึกษาเพื่อการพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่อง ฟุตซอล สำหรับนักเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ฉบับร่าง ในระยะทดลองใช้

5. เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามจุดประสงค์ของหลักสูตรวิชาพลศึกษาเพื่อการพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่องฟุตซอล สำหรับนักเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ฉบับร่าง

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดการวิจัย

หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ความรู้ต่าง ๆ ที่จัดให้ผู้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียน ซึ่งมีลักษณะเป็นกิจกรรม โครงการหรือแผน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้พัฒนาและมีคุณลักษณะตามความมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ (ชนันท ชาติทอง. 2550 : 7)

จากการศึกษาสภาพสังคมปัจจุบัน ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 พุทธศักราช 2545-2549 แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 พุทธศักราช 2550-2554 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่กำหนดให้สถานศึกษาทำหน้าที่จัดเตรียมสาระของหลักสูตร โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยได้มีการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทย ให้มีคุณธรรม และมีความรอบรู้อย่างเท่าทัน ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อสู่สังคมฐาน

ความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวทางการพัฒนาดังกล่าวมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ตั้งงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำ กีฬาฟุตซอล มาพัฒนาเป็นหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้รูปแบบของหลักสูตรที่ยึดกระบวนการทักษะหรือประสบการณ์เป็นหลัก (process skill or experience curriculum) ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ยึดกิจกรรมกระบวนการทางสังคม และการดำรงชีวิต ซึ่งการจัดหลักสูตรแบบนี้ยึดชีวิตจริงของผู้เรียนและสังคม เป็นหลัก เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (บุญเลี้ยง ทุมทอง. 2553 : 144)

งานวิจัยนี้ดำเนินการในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (research and development) เป็นการเพิ่มเนื้อหาเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพความต้องการ โดยใช้กระบวนการพัฒนาหลักสูตรของสังัด อุทรานันท์ ซึ่งประกอบด้วย 7 ขั้นตอน คือ

- 1) การศึกษาความต้องการและพัฒนาเนื้อหาสาระเรื่อง กีฬาฟุตซอล
- 2) การสร้างหลักสูตรฉบับร่าง
- 3) การประเมินหลักสูตรก่อนนำไปใช้
- 4) การประเมินหลักสูตรระหว่างการใช้
- 5) การประเมินหลักสูตรหลังการใช้
- 6) การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร (สังัด อุทรานันท์. 2532 : 36-43) ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรสามารถสรุปเป็นรูปแบบการพัฒนาหลักสูตร คือ

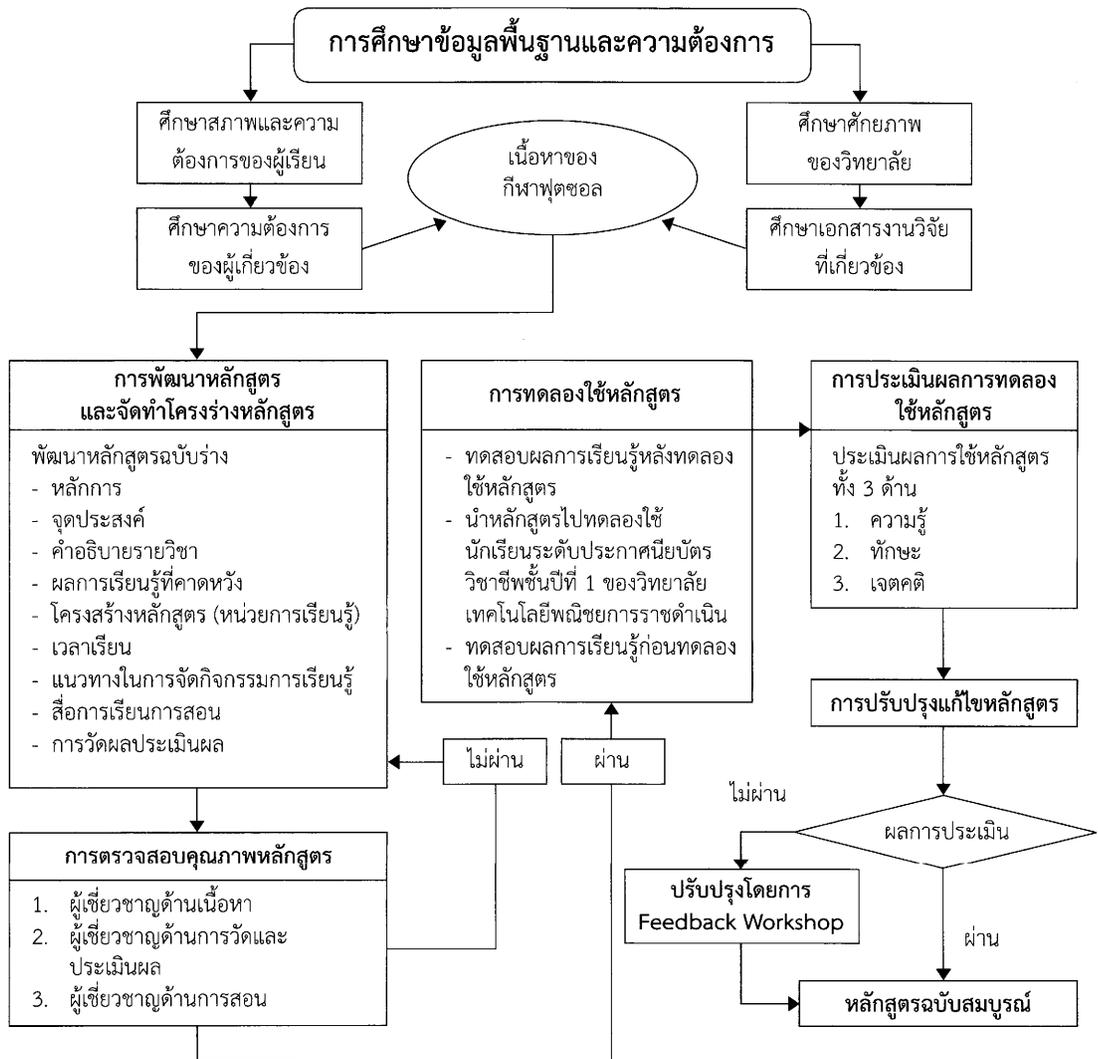
- 1) การสำรวจและศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เรื่อง ฟุตซอล
- 2) การสร้างหลักสูตรฉบับร่าง
- 3) การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร
- 4) การทดลองใช้

หลักสูตร 5) การประเมินหลักสูตร 6) การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร และ 7) การนำเสนอหลักสูตรที่สมบูรณ์ (เผยแพร่)

การประเมินหลักสูตรใช้รูปแบบของไทเลอร์ โดยศึกษาจากความสัมพันธ์ของ 3 องค์ประกอบ คือ จุดมุ่งหมายของการศึกษา ประสบการณ์การ

เรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน (นิคม ชมภูหลง. 2545 : 239) โดยใช้เกณฑ์การเรียนรู้เพื่อรอบรู้ ซึ่งนักเรียนต้องผ่านเกณฑ์มาตรฐานร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม ทั้งด้านความรู้และปฏิบัติ (ทิศนา แคมมณี. 2547 : 127)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

รูปภาพที่ 1.1 กรอบแสดงแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 นักเรียนในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้เชี่ยวชาญ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 32 คน และนักเรียน จำนวน 32 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูผู้สอน จำนวน 1 คน และผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ทางด้านกีฬาฟุตบอล จำนวน 3 คน ในรวมทั้งสิ้น 69 คน

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองใช้หลักสูตร คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โดยใช้เวลาในการทดลองใช้หลักสูตรเป็นเวลา 6 สัปดาห์ ๆ ละ 6 ชั่วโมง รวมจำนวน 36 ชั่วโมง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามความคิดเห็นและความต้องการในการเรียนรู้หลักสูตรวิชาพลศึกษา เพื่อการพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่องฟุตบอล ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ .80 ใช้แบบสอบถามนี้กับผู้ปกครองของนักเรียนในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 32 คน และนักเรียนในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 32 คน

2. แบบสัมภาษณ์หลักสูตรวิชาพลศึกษา เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่อง ฟุตบอล ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1 ใช้แบบสัมภาษณ์นี้กับ ผู้บริหารสถานศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีพณิชยการราชดำเนิน ครูผู้สอน/ผู้เชี่ยวชาญ ด้านกีฬาฟุตบอล หัวหน้าภาควิชา เกี่ยวกับความ

ต้องการพัฒนาหลักสูตรวิชาพลศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่อง ฟุตบอล ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง (structured interview)

3. แบบประเมินโครงร่างหลักสูตรฉบับร่าง ใช้แบบประเมินนี้กับผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ จำนวน 5 คน

4. แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 12 แผน จัดการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยสอนร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ ด้านกีฬาฟุตบอล

5. แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ขณะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

6. แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูผู้สอน/ผู้เชี่ยวชาญด้านกีฬาฟุตบอล ที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้หลังการทดลองใช้หลักสูตรวิชาพลศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่อง ฟุตบอล

7. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักสูตรวิชาพลศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่อง ฟุตบอลได้ค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.41 – 0.59 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.38 – 0.63 ใช้สำหรับประเมินผลด้านความรู้ความเข้าใจ และแบบประเมินด้านทักษะการปฏิบัติ ใช้แบบทดสอบดังกล่าวกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 32 คน

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย/เก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาความต้องการและพัฒนาเนื้อหาสาระวิชาพลศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพเรื่อง ฟุตบอล

1.1 การศึกษาความต้องการในการเรียนรู้วิชาพลศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่อง ฟุตบอล

จากผู้ปกครองของนักเรียนในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 32 คน นักเรียนในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 32 คน โดยใช้แบบสอบถาม

1.2 การพัฒนาเนื้อหาสาระ วิชาพลศึกษา เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่อง ฟุตซอล โดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน/ผู้เชี่ยวชาญด้านกีฬาฟุตซอล หัวหน้าภาควิชา และการศึกษาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) เพื่อพัฒนาเนื้อหาสาระ

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างหลักสูตรฉบับร่าง นำผลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ในขั้นตอนที่ 1 มาวิเคราะห์ เพื่อสร้างหลักสูตรฉบับร่าง ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เอกสารหลักสูตร ส่วนที่ 2 เอกสารประกอบหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ประกอบด้วย

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านหลักสูตรและการสอน พิจารณาตรวจสอบความสมบูรณ์และความเหมาะสมของหลักสูตรทั้งหมด โดยลงความเห็นในแบบประเมินโครงร่างหลักสูตร

2. ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา กีฬาฟุตซอล พิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของเนื้อหา

3. ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนวิชาพลศึกษา เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้าน

การสอน วิชาพลศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ พิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ ใ้ความรู้ ใ้งาน สื่การเรีรนรู้

4. ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล ซึ่งมีความรู้ด้านการวัดและประเมินผล ตรวจสอบวิธีการวัดและประเมินผลของหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 4 การทดลองใช้หลักสูตร เพื่อประเมินกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งจัดโดยผู้วิจัยร่วมกับผู้เชี่ยวชาญด้านกีฬาฟุตซอล โดยทดลองใช้หลักสูตรกับนักเรียนในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ของวิทยาลัยเทคโนโลยีพณิชยการราชดำเนิน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 32 คน

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินหลักสูตร ใช้รูปแบบของไทเลอร์ โดยวัดและประเมินผล ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านทักษะปฏิบัติ ด้วยแบบประเมินทักษะการปฏิบัติ และการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของปราชญ์ชาวบ้านที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน

ขั้นตอนที่ 6 การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร โดยนำข้อมูลจากการประเมินหลักสูตรระหว่างทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นหลักสูตรฉบับสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 7 การนำเสนอหลักสูตรที่สมบูรณ์ (เผยแพร่) นำหลักสูตรฉบับสมบูรณ์ วิชาพลศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่อง ฟุตซอล ไปใช้สำหรับการเรียนการสอนและเผยแพร่

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความต้องการและ พัฒนาเนื้อหาสาระวิชาพลศึกษาเพื่อพัฒนา

บุคลิกภาพ เรื่อง ฟุตซอล

1.1 จากการศึกษาความต้องการในการเรียนรู้วิชาพลศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่อง ฟุตซอล พบว่า ผู้ปกครองร้อยละ 93.75 เห็นด้วยกับการนำกีฬาฟุตซอล มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรตลอดจนต้องการให้ครูและผู้เชี่ยวชาญด้านกีฬาฟุตซอล เป็นผู้จัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนและพร้อมที่จะให้การสนับสนุน นักเรียนเห็นด้วยและมีความต้องการที่จะเรียนรู้ รายวิชาพลศึกษาเพื่อการพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่อง ฟุตซอล มีความต้องการเรียนรู้ในเรื่องทักษะพื้นฐานของกีฬาฟุตซอล และการจัดการแข่งขันฟุตซอล มากที่สุด รองลงมา คือ ยุทธวิธีการรุก การป้องกัน และวิธีการเล่นเป็นทีม ประวัติกีฬาฟุตซอล กติกาการแข่งขันและความรู้ในการเป็นผู้ตัดสิน และหลักการสร้างเสริมสมรรถภาพทางกาย วิธีการอบอุ่นร่างกาย การสร้างความคุ้นเคยกับอุปกรณ์ ตามลำดับ

1.2 เนื้อหาสาระ ในหลักสูตรวิชาพลศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่องฟุตซอล สำหรับนักเรียนในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ในภาพรวมพบว่า ควรจัดเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติกีฬาฟุตซอล หลักการสร้างเสริมสมรรถภาพทางกาย วิธีการอบอุ่นร่างกาย การสร้างความคุ้นเคยกับอุปกรณ์ ทักษะพื้นฐานของกีฬา ฟุตซอล ยุทธวิธีการรุก การป้องกัน และวิธีการเล่นเป็นทีม กติกาการแข่งขันและความรู้ในการเป็นผู้ตัดสิน การจัดการแข่งขันฟุตซอล

2. ผลการสร้างหลักสูตรฉบับร่าง ได้แก่ ส่วนที่ 1 เอกสารหลักสูตร ประกอบด้วย ความเป็นมาของหลักสูตร หลักการ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร คุณภาพของผู้เรียน คำอธิบายรายวิชา โครงสร้าง

หลักสูตร แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ส่วนที่ 2 เอกสารประกอบหลักสูตร ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 12 แผน ดังนี้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ประวัติความเป็นมาและประโยชน์ของกีฬาฟุตซอล จำนวน 4 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การรักษามารยาทและการดูแลรักษาอุปกรณ์ฟุตซอล จำนวน 2 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การอบอุ่นร่างกาย ก่อนและหลังการเล่นฟุตซอล จำนวน 2 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การทดสอบสมรรถภาพ เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ จำนวน 2 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การเคลื่อนไหวและการสร้างความคุ้นเคยกับลูกฟุตซอล จำนวน 2 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 การหยุดและการบังคับลูกฟุตซอล จำนวน 2 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 การเลี้ยงลูกฟุตซอล จำนวน 2 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 การยิงประตูและการเป็นผู้รักษาประตู จำนวน 2 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 หลักการรุก (The Principle of Offene) จำนวน 2 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 หลักการรับ (The Principle of Defence) จำนวน 2 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 กฎ กติกาฟุตซอล จำนวน 4 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 การเล่นทีมของกีฬาฟุตซอล จำนวน 6 ชั่วโมง ใบความรู้ ใบงาน และ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. ผลการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร พบว่า องค์ประกอบของหลักสูตร ได้แก่ หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง เนื้อหา กิจกรรมการเรียน การสอน สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผลในภาพรวม มีความเหมาะสมและสอดคล้องกันในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.48) และ

แผนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนมีความ
เหมาะสมและสอดคล้องกันในระดับมากที่สุด
(ค่าเฉลี่ย 4.50) สามารถนำไปทดลองใช้ในการ
จัดการเรียนรู้ได้ รายละเอียดดัง ตารางที่ 1 และ
ตารางที่ 2

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความ
เหมาะสมขององค์ประกอบหลักสูตรวิชาพลศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่อง ฟุตซอล สำหรับ
นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1

ที่	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าความเหมาะสม / ความสอดคล้อง
1.	ด้านหลักการ	4.40	0.54	มาก
2.	ด้านจุดหมายของหลักสูตร	4.36	0.43	มาก
3.	ด้านโครงสร้างของหลักสูตร	4.44	0.53	มาก
4.	ด้านเนื้อหา	4.36	0.43	มาก
5.	ด้านสื่อ/แหล่งการเรียนรู้	4.3	0.47	มาก
6.	ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	4.36	0.43	มาก
7.	ด้านวัดผลประเมินผล	4.48	0.54	มาก
รวมเฉลี่ย		4.48	0.54	มาก

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความ
เหมาะสมและความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 และ 12
ของหลักสูตรวิชาพลศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่อง ฟุตซอล สำหรับนักเรียนระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1

รายการ ประเมิน	ที่	สาระ	จุด	สาระการ	กิจกรรม	สื่อและ	การวัดและ	รวม	ค่าความ เหมาะสม
		สำคัญ	ประสงค์ การเรียนรู้	เรียนรู้	การเรียนรู้	แหล่ง การเรียนรู้	ประเมินผล การเรียนรู้		
แผนที่ 1	$\bar{X}$	4.4	4.6	4.6	4.4	4.4	4.4	4.47	มาก
	S.D	0.54	0.54	0.54	0.54	0.54	0.54	0.54	
แผนที่ 2	$\bar{X}$	4.6	4.8	4.4	4.4	4.4	4.6	4.53	มากที่สุด
	S.D	0.54	0.44	0.54	0.54	0.54	0.54	0.52	

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการประเมิน		สาระสำคัญ	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	รวม	ค่าความเหมาะสม
	ที่	1	2	3	4	5	6		
แผนที่ 3	$\bar{X}$	4.8	4.6	4.4	4.6	4.4	4.6	4.57	มาก
	S.D	0.44	0.54	0.54	0.54	0.54	0.54	0.52	
แผนที่ 4	$\bar{X}$	4.4	4.6	4.6	4.2	4.4	4.4	4.43	มาก
	S.D	0.54	0.54	0.54	0.83	0.54	0.54	0.59	
แผนที่ 5	$\bar{X}$	4.4	4.6	4.6	4.4	4.4	4.6	4.50	มากที่สุด
	S.D	0.54	0.54	0.54	0.54	0.54	0.54	0.54	
แผนที่ 6	$\bar{X}$	4.4	4.8	4.6	4.4	4.4	4.6	4.53	มากที่สุด
	S.D	0.54	0.44	0.54	0.54	0.54	0.54	0.52	
แผนที่ 7	$\bar{X}$	4.8	4.6	4.6	4.6	4.4	4.4	4.57	มากที่สุด
	S.D	0.44	0.54	0.54	0.54	0.54	0.54	0.52	
แผนที่ 8	$\bar{X}$	4.8	4.6	4.6	4.6	4.4	4.4	4.57	มากที่สุด
	S.D	0.44	0.54	0.54	0.54	0.54	0.54	0.52	
แผนที่ 9	$\bar{X}$	4.4	4.6	4.6	4.4	4.4	4.6	4.50	มากที่สุด
	S.D	0.54	0.54	0.54	0.54	0.54	0.54	0.54	
แผนที่ 10	$\bar{X}$	4.4	4.6	4.6	4.2	4.4	4.4	4.43	มาก
	S.D	0.54	0.54	0.54	0.83	0.54	0.54	0.59	
แผนที่ 11	$\bar{X}$	4.6	4.6	4.4	4.4	4.4	4.4	4.47	มาก
	S.D	0.54	0.54	0.54	0.54	0.54	0.54	0.54	
แผนที่ 12	$\bar{X}$	4.8	4.6	4.6	4.6	4.4	4.4	4.57	มากที่สุด
	S.D	0.44	0.54	0.54	0.54	0.54	0.54	0.52	

จากตารางที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็น
ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ในทั้ง 12 แผนมีความ
เหมาะสมและสอดคล้องกันในระดับมากที่สุด
(ค่าเฉลี่ย 4.50) สำหรับแผนการจัดการเรียนรู้ ที่มี

ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมมากที่สุดคือ แผนการ
จัดการเรียนรู้ที่ 8 และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12
(ค่าเฉลี่ย 4.57)

4. ผลการประเมินการทดลองใช้ การเรียนรู้ในระดับดีมาก (ค่าเฉลี่ย 16 คะแนน)
หลักสูตร พบว่า ในภาพรวมนักเรียนมีพฤติกรรม รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยจากการสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ชั้นปีที่ 1 ที่เรียนตามหลักสูตรวิชาพลศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่อง ฟุตซอล รวม 12 แผน
การจัดการเรียนรู้

รายการ แผนที่	ความตรง ต่อเวลา	การแต่งกาย ตามระเบียบ	ความสนใจ ในการเรียน	ความ ร่วมมือกับ หมู่คณะ	ความ สนุกสนาน กับการเรียน	รวม	สรุป
1	3.5	2.9	3.1	3.2	3	16	ดีมาก
2	3.2	3.1	3.2	3.2	3	16	ดีมาก
3	3.5	3.6	3.5	2.7	3.3	17	ดีมาก
4	3.2	3.1	3.2	3.2	3	16	ดีมาก
5	3.2	3.1	3.2	3.2	3	16	ดีมาก
6	3.2	3.1	3.2	3.2	3	16	ดีมาก
7	3.6	3.3	3.3	3.3	3.6	17	ดีมาก
8	3.5	3.6	3.6	3.6	3.6	18	ดีมาก
9	3.2	3.1	3.2	3.2	3	16	ดีมาก
10	3.2	3.1	3.2	3.2	3	16	ดีมาก
11	2.7	3	3.2	2.5	3	14	ดี
12	3.5	3.6	3.6	3.4	3.8	18	ดีมาก
$\bar{X}$	3.3	3.2	3.3	3.1	3.2	16	ดีมาก

จากตารางที่ 3 พฤติกรรมระหว่างเรียนของ
นักเรียนนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้น
ปีที่ 1 ในภาพรวมนักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้
อยู่ในระดับ ดีมาก (ค่าเฉลี่ย 16 คะแนน) ส่วน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีคะแนนรวมมากที่สุด

คือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 และ 12 รวม
18 คะแนน สรุปผลการปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก
ส่วนแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีคะแนนรวมน้อยที่สุด
คือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 รวม 14 คะแนน
สรุปผลการปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก

5. ผลการประเมินหลักสูตร พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ด้านความรู้ ความเข้าใจ) ในการเรียนตามหลักสูตรวิชาพลศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่อง ฟุตซอล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ของนักเรียนกลุ่มทดลองจำนวน 32 คน จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งมีคะแนนเต็ม 20 คะแนน พบว่า ผลรวมของคะแนนทั้งหมดมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 25.35 คิดเป็นร้อยละ 83.07 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 80 เมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคล พบว่า มีนักเรียนจำนวน 32 คน ที่มีคะแนนผ่านเกณฑ์ 80% สำหรับผลของคะแนนการปฏิบัติกิจกรรมในด้านทักษะการปฏิบัติ กิจกรรม ซึ่งมีคะแนนเต็ม 80 คะแนน พบว่า ผลรวมของคะแนน

ทั้งหมดมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 61.34 คิดเป็นร้อยละ 87.63 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 80 เมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคล พบว่า มีนักเรียนจำนวน 32 คนที่มีคะแนนผ่านเกณฑ์ 80% สรุปผลรวมของคะแนนจากการทดสอบด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ด้านความรู้ ความเข้าใจ) และคะแนนในด้านทักษะการปฏิบัติ ทั้งหมดมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 86.26 (จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน) โดยผลการเรียนรู้ในภาพรวมผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 80 จึงแสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความรู้ ความสามารถและทักษะในการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา วิชาพลศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่อง ฟุตซอล ตามจุดประสงค์ของหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ที่ตั้งไว้ รายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงผลการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการทดสอบด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ด้านความรู้ ความเข้าใจ) และแบบประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม (ด้านทักษะปฏิบัติ) ในการเรียนหลักสูตรวิชาพลศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่อง ฟุตซอล ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีพณิชยการราชดำเนิน จำนวน 32 คน

ด้าน	ด้าน	ด้าน	รวม	ผลการเรียน	สรุป
ความรู้เข้าใจ (20 คะแนน)	ร้อยละ	ทักษะปฏิบัติ (80 คะแนน)	ร้อยละ	(100 คะแนน)	
25.35	83.07	61.34	87.63	86.26	ดีมาก ผ่าน

6. ผลการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร ผู้วิจัยได้ดำเนินการผลการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร เมื่อหลักสูตรผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญและนำไปทดลองใช้กับนักเรียนแล้ว พบว่า มีข้อบกพร่องที่ควรนำมาปรับปรุงแก้ไขเรื่องราวของระยะเวลาซึ่งในช่วงพัฒนาโครงร่างหลักสูตร ได้มีการปรับ

คาบเวลาเรียนบางแผนการสอนให้มากขึ้น เพราะในทางปฏิบัติจริง พบว่า ระยะเวลาที่กำหนดไว้ไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเฉพาะในการจัดการเรียนการสอนในภาคปฏิบัติ และปรับปรุงใบความรู้ใน แผนการสอนที่ 1 ให้เนื้อหาที่มีความกระชับยิ่งขึ้น แผนการสอนที่ 3

ทำใบงานเพิ่มเพื่อให้มีเนื้อหาที่ครอบคลุมและสมบูรณ์ แผนการสอนที่ 5 ปรับเนื้อหาให้ต่อเนื่องและทำใบงานเพิ่ม เพื่อให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตร

7. การนำเสนอหลักสูตรที่สมบูรณ์ (เผยแพร่) ผู้วิจัยดำเนินการนำหลักสูตรฉบับสมบูรณ์วิชาพลศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่องฟุตบอล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ที่เป็นหลักสูตรฉบับสมบูรณ์ไปใช้สำหรับการเรียนการสอนและเผยแพร่

อภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาความต้องการและพัฒนาเนื้อหาสาระวิชาพลศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพเรื่อง ฟุตบอล

1.1 จากการศึกษาความต้องการในการเรียนรู้ วิชาพลศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพเรื่อง ฟุตบอล พบว่า นักเรียน มีความต้องการในการเรียนรู้วิชาพลศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพเรื่องฟุตบอล เพราะกีฬาฟุตบอล เป็นกีฬาที่ได้รับความนิยมในหมู่ของประชาชนคนไทยทั่วไปเป็นอย่างมาก และเป็นกีฬาที่ได้รับความนิยมทั่วโลกเนื่องจากฟุตบอล เป็นกีฬาที่สนุกสนาน ตื่นเต้นเร้าใจในทุกๆ นาทีของการแข่งขันและสามารถจัดการแข่งขันได้ตลอดทั้งปี แข่งขันได้กับทุกสภาพอากาศ สำหรับผู้ปกครองของนักเรียนก็เห็นด้วยในการนำเอากีฬาฟุตบอล มาจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา โดยมีผู้เชี่ยวชาญทางด้านกีฬาฟุตบอล เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน

1.2 เนื้อหาสาระที่นำมาพัฒนาเป็นหลักสูตรสถานศึกษาหลักสูตรวิชาพลศึกษาเพื่อ

พัฒนาบุคลิกภาพ เรื่อง ฟุตบอล มีเนื้อหาครบถ้วนและเหมาะสมกับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ทั้งในด้านสาระความรู้และ กิจกรรม สอดคล้องกับ สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (2552, หน้า 164 -165)

2. การสร้างหลักสูตรฉบับร่าง

ผลจากการศึกษาความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาเป็นหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรวิชาพลศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพเรื่อง ฟุตบอล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีพณิชยการราชดำเนิน เพื่อให้ได้หลักสูตรที่มีคุณภาพ จึงประกอบด้วย ความเป็นมาของหลักสูตร หลักการ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร คุณภาพของผู้เรียน คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างหลักสูตร แนวการจัดการ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล แผนการจัดการเรียนรู้ ใบความรู้ ใบงาน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. การประเมินการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร

ผลการประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักสูตรอยู่ในระดับมาก (0.8 ถึง 1) เนื่องจากผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ เพื่อสร้างเอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรตามรูปแบบของกรมวิชาการ ดังที่ ทิศนา ขแมมณี และคณะ (2548, หน้า 16) สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546, หน้า 21) และ กรมวิชาการ (2545, หน้า 121 - 123) ได้นำเสนอองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย สาระสำคัญ จุดประสงค์ การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้

การสอน สื่อและอุปกรณ์ การวัดและประเมินผล นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการประเมินโครงร่างหลักสูตรฉบับร่างที่มีหลักการและวิธีการสัมพันธ์สอดคล้องกัน ช่วยให้พิจารณาสรุปผลได้ว่าหลักสูตรมีประสิทธิภาพเพียงใด ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้จากการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดในการประเมินหลักสูตรก่อนนำไปใช้ของ สงัด อุทรานันท์ (2535, หน้า 246-247) ที่กล่าวว่า การประเมินผลเบื้องต้นของหลักสูตรก่อนนำไปทดลองใช้เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญเพราะเป็นการทบทวนตรวจสอบหลักสูตรที่จัดขึ้นว่ามีสิ่งใดบกพร่อง และสมควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขโดยเสนอหลักสูตรที่จัดทำขึ้นต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรทั้งฉบับว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับใด

4. การประเมินการทดลองใช้หลักสูตร

ผลการประเมินหลักสูตรระหว่างทดลองใช้ ซึ่งผู้วิจัยนำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้ โดยผู้วิจัยเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญทางด้านกาพูดขอลตามลำดับชั้น ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้อยู่ในระดับดีมาก เนื่องจากเนื้อหาสาระมีความน่าสนใจเหมาะสมกับวัย นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ได้ปฏิบัติจริง ตลอดจนมีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดของ สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2543, หน้า 8) ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรให้สอดคล้องกับรูปแบบการดำเนินชีวิตเหมาะสมกับความสามารถ ความสนใจของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม และมีโอกาสได้ลงมือปฏิบัติจริง นอกจากนี้ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยังทำให้ทราบถึง

อุปสรรคปัญหาต่าง ๆ รวมถึงข้อดีและข้อบกพร่องของหลักสูตรเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไปสอดคล้องกับแนวความคิดของ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539, หน้า 131) ที่กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปทดลองใช้เป็นการพิจารณาว่าหลักสูตรที่สร้างขึ้นใหม่ วัสดุหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอนต่างๆ สามารถนำไปปฏิบัติจริงหรือไม่อย่างไร ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริง 2) การสร้างหลักสูตรฉบับร่าง 3) การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร 4) การทดลองใช้หลักสูตร 5) การประเมินหลักสูตร 6) การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร และ 7) การนำเสนอหลักสูตรที่สมบูรณ์ (เผยแพร่)

5. ผลการประเมินหลักสูตร

ผลการนำหลักสูตรวิชาพลศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่อง พุดซอล ไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีพณิชยการราชดำเนิน พบว่า ผลจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้านความรู้ความเข้าใจ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 25.35 คิดเป็นร้อยละ 83.07 และผลจากแบบประเมินทักษะปฏิบัติ พบว่า คะแนนรวมทั้งหมดมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 61.34 คิดเป็นร้อยละ 87.63 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 80 ทุกด้าน แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ กีฬาพุดซอล มีความตั้งใจ ในการปฏิบัติกิจกรรมจนเกิดทักษะความชำนาญ ที่ผลวิจัยเป็นเช่นนี้ เนื่องจากหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของท้องถิ่น สอดคล้องกับ อมรา เล็กเริงสินธุ์ (2540, หน้า 147) ที่กล่าวว่า หลักสูตรที่ดีควรมีลักษณะเนื้อหาสาระสอดคล้องกับสภาพชีวิต เศรษฐกิจและสังคมของผู้เรียนในแต่ละท้องถิ่น ทั้งนี้การสอน

ยึดหลักการเรียนรู้ตามแนวการเรียนรู้เพื่อรอบรู้ (mastery learning) คือเรียนรู้ทีละน้อยจากง่ายไปหายาก นักเรียนมีโอกาสประสบความสำเร็จทีละขั้นตอน เพื่อให้เกิดความภูมิใจและมีกำลังใจในการเรียนต่อไป โดยกำหนดเป้าหมายของการเรียนเป็นเกณฑ์การผ่านร้อยละ 80 ของคะแนนเต็มทั้งหมด ซึ่งประเด็นดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุริพร ไชยเชษฐ (2542, หน้า 84) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านคำศัพท์วิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยหลักการเรียนรู้เพื่อรอบรู้ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้หลักการเรียนรู้เพื่อรอบรู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 และมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ผลการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

ข้อมูลที่นำมาใช้ในการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร คือ ปัญหาเรื่องระยะเวลา แก้ไขโดยเพิ่มระยะเวลา ปัญหาเรื่องความเพียงพอของสื่อ แก้ไขโดย จัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม ตลอดจนจัดเตรียมอุปกรณ์ต่างๆ ให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนซึ่งจะส่งผลให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตรสอดคล้องกับแนวคิดของ สงัด อุทรานันท์ (2532, หน้า 250) กล่าวว่าหลักสูตรสามารถปรับปรุงและแก้ไขให้มีความเหมาะสมได้เพื่อให้หลักสูตรมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

7. การนำเสนอหลักสูตรที่สมบูรณ์ (เผยแพร่)

หลักสูตรวิชาพลศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่อง ฟุตซอล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนชคาราชดำเนิน ที่เป็นหลักสูตรฉบับสมบูรณ์

มีองค์ประกอบสอดคล้องและเหมาะสมที่จะนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนเกิดความรู้ มีทักษะและเจตคติที่มีความคิดเห็นที่ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบไปใช้สำหรับการเรียนการสอนและเผยแพร่ต่อไป

ข้อเสนอแนะ ในการนำหลักสูตรไปใช้

1. ก่อนนำหลักสูตรวิชาพลศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ เรื่อง ฟุตซอล ไปใช้ ควรคำนึงถึงบริบทของสถานศึกษา ความพร้อมในหลายๆ ด้าน
2. ก่อนนำหลักสูตรไปใช้ควรศึกษารายละเอียดของ เอกสารหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร เพื่อให้สามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อนักเรียนมากที่สุด
3. ในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรครูผู้สอนควรเน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงมากที่สุด โดยจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อให้เกิดผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน
4. การปรับระยะเวลาในการจัดหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนสามารถปรับขยายได้ขึ้นอยู่กับผู้ใช้หลักสูตรและความเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและสถานศึกษา
5. ครูผู้สอน หรือผู้เชี่ยวชาญ ควรเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจ มีประสบการณ์เกี่ยวกับกีฬาฟุตซอล และควรเป็นผู้ที่มีเทคนิคที่หลากหลายในการถ่ายทอดความรู้เพื่อจูงใจผู้เรียน เนื่องจากนักเรียนมีพื้นฐานของการเรียนรู้และความสามารถที่แตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานปฏิรูป
- _____ . (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : ชุมชมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- การศึกษา. ฆนัท ธาตุทอง. (2550). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น. นครปฐม : เพชรเกษมการพิมพ์.
- ทศนา แชมมณี. (2547). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : ด้านสุทธาการพิมพ์.
- นิคม ชมภูหลง. (2545). วิธีการและขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2553). การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : แอคทีฟ พริน.
- สงัด อุทรานนท์. (2532). พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : มิตรสยาม.
- _____ . (2535). พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : มิตรสยาม.
- สุวิทย์ มูลคำ และ อรทัย มูลคำ. (2543). เรียนรู้สู่ครูมืออาชีพ. กรุงเทพฯ : พี.พี.พรินท์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2541). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544). กรุงเทพมหานคร : ครูสภา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : ครูสภา.
- อมรา เล็กเริงสินธุ์. (2540). หลักสูตรและการจัดการมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : ฝ่ายเอกสารและตำราสถาบันราชภัฏสวนดุสิต.

การมีส่วนร่วมของชุมชน ในการพัฒนาตำบลต้นแบบ ด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว ตำบลธาตุ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

ศตวรรษ ศรีพรหม* วรพจน์ พรหมสัตยพรศ** และ ดนัย ธวัชทา***

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

บทคัดย่อ

การพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุในระยะยาว เป็นเป้าหมายสูงสุดของการพัฒนาระบบการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ โดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุในชุมชนได้ การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาวตำบลธาตุ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ผู้ร่วมกระบวนการวิจัยประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นำชุมชน/กำนันและผู้ใหญ่บ้าน กรรมการชมรมอาสาสมัครสาธารณสุขและอาสาสมัครดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ กรรมการชมรมผู้สูงอายุ เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งสิ้น 54 คน ทำการคัดเลือกแบบเจาะจง และผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาได้แก่ ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่าง 110 คน โดยการหาค่าสัดส่วนในกรณีที่ทราบจำนวนประชากร เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและ การวิเคราะห์ เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่ากระบวนการพัฒนาครั้งนี้ มี 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) แต่งตั้งคณะทำงานวิจัย 2) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 3) ประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผน 4) ปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการ 5) นิเทศติดตามตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงาน 6) สรุปผลถอดบทเรียนการดำเนินงานได้รูปแบบการดำเนินงานที่เรียกว่า Double - CAMP ซึ่งประกอบด้วย มีคณะกรรมการดำเนินงาน (C = Committee) มีการสื่อสารประชาสัมพันธ์ (C = Communication) ผู้บริหารให้ความสำคัญ (A = Administrator) มีการพัฒนาศักยภาพ (A = Ability) มีงบประมาณ (M = Money) มีการสร้างแรงจูงใจ (M = Motivation) มีการวางแผน (P = Planning) สร้างการมีส่วนร่วม (P = Participation) และผลการดำเนินงานส่งผลให้การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาด้านบริการการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุในสถานบริการและที่บ้าน ที่มีคุณภาพโดยบุคลากรสาธารณสุข ระดับมาก และส่งผลให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานการพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขเป็นระดับดีมาก

โดยสรุป ปัจจัยแห่งความสำเร็จ คือ กระบวนการพัฒนาโดยมีการสร้างแรงจูงใจในการทำงานที่ดี มีการพัฒนาศักยภาพคนอย่างเป็นระบบ เน้นการทำงานที่มีเป้าหมายร่วมกันทุกขั้นตอน ส่งผลให้เกิดการพัฒนาตามเป้าหมายในที่สุด

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม, การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว, ตำบลต้นแบบ

Abstract

Development of the model sub-district according to a standard of the elderly care is the highest goal of a long term health care system involving a participation from a community network. The present research aimed to study a community participation in developing a model of the long run health care system for the elderly in Tambon Tat in Warinchamrap district of Ubon Ratchathani province. A total of 54 research participants comprised Tambon administrative organization mayors, members of Tambon administrative organizations, community leaders, a Tambon chief, village chiefs, committees of the public health volunteer club and volunteers for the elderly care. The samples were specifically selected. A total of 110 elderly were recipients of the benefits. Data were collected by the interviews and the focus group form. Data were analyzed by percentage, mean, standard deviation and content analysis.

The findings revealed that there were 6 stages of the developmental process: 1) appointing a research team; 2) exploring the basic data; 3) having meeting for workshop planning; 4) acting through the operational plan; 5) supervising, following up, and evaluating the outcomes; and 6) summarizing the findings as Double - CAMP. Committee, Communication, Administrator, Ability, Money, Motivation, Planning, Participation, The findings showed overall the high coordination among the participants for the development. The elderly were satisfied in the development of the elderly care at the service center and at home. It also revealed the high degree of quality in public health staff. Subsequently, this operational plan obtained the standard of the development as the sub-district model in a long term health care for the elderly in accordance with the Public Health Department as the excellent degree.

In summary, the achieving factors of this study can be identified by the development of working motivation, development of potential working team, and the committee.

Key words: Participation, a long term health care for the elderly, a model sub-district

บทนำ

ประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงวัย ใน พ.ศ. 2552 จำนวนประชากรผู้สูงอายุ ตั้งแต่อายุ 60 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 11.50 ของประชากรทั้งหมด และคาดการณ์ว่าภายใน พ.ศ. 2573 จะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 25.00 โดยสัดส่วนประชากรสูงอายุหญิงไทยอายุ 60 ปี ขึ้นไปเพิ่มขึ้นอย่างมาก แนวโน้มสัดส่วนผู้สูงอายุวัยกลางและปลายจะสูงขึ้น ด้านรายได้หลักของผู้สูงอายุ พบว่า กว่าครึ่งหนึ่งได้รับจากลูกหรือหลานมาจากการทำงานของตนเอง ผู้สูงอายุร้อยละ 56.00 มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ ผู้สูงอายุ ที่มีภาวะพึ่งพิงระดับรุนแรงจะเพิ่มขึ้นสองเท่าในเวลาไม่ถึง 15 ปี ซึ่งประมาณร้อยละ 13.00 ไม่มีคนดูแล แสดงถึงผลกระทบของครอบครัวและชุมชนต่อการดูแลผู้สูงอายุ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2552)

การศึกษาขนาดและแนวโน้มของประชากรสูงอายุ จากสำมะโนประชากรประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2503 จนถึง พ.ศ. 2543 และการคาดประมาณประชากรของประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2543 ถึง พ.ศ. 2573 พบว่าประชากรอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปมีเพียง 1.5 ล้านคนหรือประมาณร้อยละ 5.40 ของประชากรทั้งหมดเท่านั้น แต่ขนาดของประชากรตั้งแต่อายุ 60 ปีขึ้นไป เพิ่มขึ้นเป็น 7 เท่าตัว คือประมาณ 7.6 ล้านคนใน พ.ศ. 2552 หรือคิดเป็นร้อยละ 11.50 ของประชากรทั้งหมด ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวนี้ทำให้ พ.ศ. 2552 เป็นปีที่ประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงวัย (Aging Society) อย่างสมบูรณ์ ซึ่งหมายถึงประเทศไทยมีผู้สูงอายุ (ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป) มากกว่าร้อยละ 10.00 ของประชากรทั้งหมด

การเพิ่มขนาดและสัดส่วนประชากรสูงอายุ

ไทยยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผลจากการคาดประมาณประชากรของประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2543 ถึง พ.ศ. 2573 แสดงว่าอีกประมาณ 15 ปีข้างหน้า หรือใน พ.ศ. 2568 จำนวนผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นเป็น 14.9 ล้านคนหรือคิดเป็น 2 เท่า ของประชากรสูงอายุใน พ.ศ. 2552 และใน พ.ศ. 2573 จะเพิ่มขึ้นเป็นประมาณ 17.8 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 25.00 (ประมาณ 1 ใน 4) ของประชากรไทยทั้งประเทศ (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย. 2553)

จังหวัดอุบลราชธานี มีประชากรสูงอายุจำนวน 220,887 คน คิดเป็นร้อยละ 12.18 ของประชากรทั้งหมด เป็นเพศชาย จำนวน 104,202 คน คิดเป็นร้อยละ 5.75 เป็นเพศหญิง จำนวน 116,685 คน คิดเป็นร้อยละ 6.43 แยกตามกลุ่มอายุ 60 - 64 ปี จำนวน 62,206 คน คิดเป็นร้อยละ 28.16 อายุ 65 - 69 จำนวน 44,116 คน คิดเป็นร้อยละ 19.97 คน อายุ 70 - 74 จำนวน 34,782 คน คิดเป็นร้อยละ 15.74 อายุ 75 ปีขึ้นไป จำนวน 79,783 คนคิดเป็นร้อยละ 36.11 เมื่อวิเคราะห์เป็นรายอำเภอ พบว่าจังหวัดอุบลราชธานี มีสัดส่วนประชากรมากกว่าร้อยละ 10.00 จำนวน 21 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 84.00 โดยอำเภอที่มีประชากรสูงอายุมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ อำเภอวารินชำราบ ร้อยละ 14.37 อำเภอเขื่องใน ร้อยละ 14.31 และอำเภอตระการพืชผล ร้อยละ 14.04 จากสถานการณ์ประชากรผู้สูงอายุของจังหวัดอุบลราชธานี แสดงให้เห็นถึงแนวโน้ม ที่เพิ่มขึ้นรวดเร็ว ซึ่งเป็นไปในลักษณะเดียวกันกับแนวโน้มของโลก ถือได้ว่าก้าวเข้าสู่การเป็น “สังคมผู้สูงอายุ” ในระยะต้น คือมีประชากรสูงอายุมากกว่าร้อยละ 10 ดังนั้นบริการต่าง ๆ ที่เป็นทั้งความ

ต้องการและความจำเป็นของผู้สูงอายุ ทั้งด้านสุขภาพและสวัสดิการสังคม ล้วนเป็นเรื่องที่หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องเตรียมการด้านบริการต่าง ๆ ทั้งเชิงรุกเชิงรับ ขณะเดียวกันจะต้องมีการบูรณาการองค์ความรู้ ความชำนาญจากทุกสาขา ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อรองรับกับจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้น

จากข้อมูลการเฝ้าระวังสุขภาพผู้สูงอายุ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี มีประชากรสูงอายุ จำนวน 22,516 คน คิดเป็นร้อยละ 13.49 ของประชากรทั้งอำเภอ และคิดเป็นร้อยละ 10.19 ของประชากรผู้สูงอายุทั้งจังหวัด เมื่อแบ่งกลุ่มผู้สูงอายุตามความสามารถในการประกอบกิจวัตรประจำวันของผู้สูงอายุ (Activities of Daily Living : ADL) โดยทำการสำรวจจากประชากรผู้สูงอายุ ในอำเภอวารินชำราบ ซึ่งทำการเก็บข้อมูลผู้สูงอายุได้ทั้งสิ้น จำนวน 15,986 คน คิดเป็นร้อยละ 70.99 พบว่า ผู้สูงอายุกลุ่มที่ 1 กลุ่มติดสังคม จำนวน 13,569 คน คิดเป็นร้อยละ 60.26 กลุ่มที่ 2 กลุ่มติดบ้าน จำนวน 2,184 คน คิดเป็นร้อยละ 13.66 กลุ่มที่ 3 กลุ่มติดเตียง จำนวน 233 คน คิดเป็นร้อยละ 1.03 มีจำนวนผู้สูงอายุที่ป่วยเป็นโรคเรื้อรัง จำนวน 2,617 คน คิดเป็นร้อยละ 11.62

ตำบลธาตุ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี มี 11 หมู่บ้าน จำนวนหลังคาเรือน 1,327 หลังคาเรือน ประชากรทั้งตำบล จำนวน 6,197 คน เป็นเพศชาย จำนวน 3,090 คน คิดเป็นร้อยละ 49.86 เป็นเพศหญิง จำนวน 3,107 คน คิดเป็นร้อยละ 50.14 จากข้อมูลการเฝ้าระวังสุขภาพผู้สูงอายุ มีประชากรสูงอายุ จำนวน 809 คน คิดเป็นร้อยละ 13.05 ของประชากรทั้งตำบล และ

คิดเป็นร้อยละ 2.96 ของประชากรผู้สูงอายุทั้งอำเภอ เป็นเพศชาย จำนวน 367 คน คิดเป็นร้อยละ 5.92 เป็นเพศหญิง จำนวน 442 คน คิดเป็นร้อยละ 7.13 และเมื่อแบ่งกลุ่มผู้สูงอายุตามความสามารถ ในการประกอบกิจวัตรประจำวันของผู้สูงอายุ (Activities of Daily Living : ADL) โดยทำการสำรวจจากประชากรผู้สูงอายุในตำบลธาตุ ซึ่งทำการเก็บข้อมูลผู้สูงอายุได้ทั้งสิ้น จำนวน 650 คน คิดเป็นร้อยละ 97.45 พบว่า ผู้สูงอายุกลุ่มที่ 1 กลุ่มติดสังคม จำนวน 594 คน คิดเป็นร้อยละ 91.38 กลุ่มที่ 2 กลุ่มติดบ้าน จำนวน 42 คน คิดเป็น ร้อยละ 6.46 กลุ่มที่ 3 กลุ่มติดเตียง จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 2.15 มีจำนวนผู้สูงอายุที่ป่วยเป็นโรคเรื้อรัง จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 21.01 (รายงานการสำรวจข้อมูลเฝ้าระวังสุขภาพผู้สูงอายุ จังหวัดอุบลราชธานี. 2555)

จากแนวโน้มของสถานการณ์ผู้สูงอายุ ที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในทุกระดับ จังหวัดอุบลราชธานี ได้ดำเนินงานตามนโยบายการตรวจราชการ ของกระทรวงสาธารณสุข ปี 2555 ซึ่งประกอบด้วย 3 ภารกิจ 5 ประเด็นหลัก 19 หัวข้อ โดยได้ดำเนินการตาม ภารกิจที่ 2 การตรวจติดตามผลการปฏิบัติราชการสาธารณสุขในส่วนภูมิภาค ประเด็นหลักที่ 3 การส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันควบคุมโรค และลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพ ข้อ 3.4 การดูแลสุขภาพแม่และเด็กและผู้สูงอายุ โดยมีผลลัพธ์ที่ต้องการคือ จำนวนตำบลส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาวผ่านเกณฑ์การดำเนินงานตำบลแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care : LTC) อย่างน้อย 2 ตำบล ต่อ 1 จังหวัด ตามความพร้อมของพื้นที่ ทั้งนี้อำเภอ

วารินชำราบมีตำบลที่สมัครเข้ารับการคัดเลือกในปี 2555 จำนวน 1 แห่ง คือตำบลธาตุ จากการประเมินพบว่าผ่านเกณฑ์เพียงระดับพื้นฐาน ได้คะแนนรวม 362 คะแนน จากคะแนนเต็ม 650 คิดเป็นร้อยละ 55.69 เมื่อพิจารณาคะแนนรายชื่อตามเกณฑ์การคัดเลือกพบว่าไม่ผ่านเกณฑ์ ข้อที่ 2 ชมรมผู้สูงอายุผ่านเกณฑ์ชมรมผู้สูงอายุคุณภาพเกณฑ์กำหนดไว้ที่ ร้อยละ 80.00 ได้คะแนนร้อยละ 64.00 รวมทั้งข้ออื่นๆ ที่ผ่านเกณฑ์ในระดับพื้นฐาน แต่ยังได้คะแนนน้อยกว่าร้อยละ 80.00 จำเป็นจะต้องมีการพัฒนาเพื่อให้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดทุกด้านในระดับที่สูงขึ้นไป ทั้งนี้จากการสำรวจข้อมูลเพื่อค้นหาสาเหตุของปัญหาการดำเนินงานพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว ตำบลธาตุ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี โดยทำสัมภาษณ์จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดรูปแบบบริการและผู้รับผิดชอบตัวชี้วัดการดำเนินงานพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว โดยทำการสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข่าวสาร พบว่าไม่มีส่วนร่วม ร้อยละ 50.00 ด้านการมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือ พบว่า ไม่มีส่วนร่วม ร้อยละ 60.00 ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนตัดสินใจ พบว่าไม่มีส่วนร่วม ร้อยละ 70.00 มีบางขั้นตอน ร้อยละ 26.70 มีทุกขั้นตอน ร้อยละ 3.30 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตัดสินใจ พบว่าไม่มีส่วนร่วม ร้อยละ 83.30 มีบางขั้นตอน ร้อยละ 10.00 มีทุกขั้นตอน ร้อยละ 6.70 ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล พบว่าไม่มีส่วนร่วม ร้อยละ 83.30 มีบางขั้นตอน ร้อยละ 10.00 มีทุกขั้นตอน ร้อยละ 6.70 ด้านการรับรู้บทบาทการ

ดำเนินงาน พบว่าไม่รู้ว่ามีภาระงานในชุมชน ร้อยละ 76.70 พบว่าไม่ทราบว่ามีใครมีส่วนเกี่ยวข้อง ร้อยละ 76.70 พบว่าไม่รู้ตัวชี้วัดในการดำเนินงาน ร้อยละ 93.30 พบว่าไม่รู้ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับองค์กร ร้อยละ 86.70 ด้านการแบ่งผู้สูงอายุตามกลุ่มศักยภาพ พบว่าไม่รู้ ร้อยละ 86.70 การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงาน พบว่ามีการสนับสนุนงบประมาณ แต่ไม่เพียงพอ ร้อยละ 83.30 ด้านนโยบาย พบว่ามีนโยบายแต่ไม่ชัดเจน ร้อยละ 83.30 ด้านการประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน พบว่ามีการประชาสัมพันธ์แต่ไม่ทั่วถึง ร้อยละ 80.00 ด้านแผนงานรองรับการดำเนินงาน พบว่ามีการวางแผนงานการดำเนินงานแต่ไม่ชัดเจน ร้อยละ 76.70 ด้านการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม พบว่ามีการเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมบางขั้นตอน ร้อยละ 76.70

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว ตำบลธาตุ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งจะเป็นการประกันความมั่นคงในชีวิตของผู้สูงอายุ ในด้านคุณภาพชีวิตที่ดี และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ความมุ่งหมายทั่วไป

เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชน ในกระบวนการพัฒนาตำบลธาตุ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานการพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว

ความมุ่งหมายเฉพาะ

1. เพื่อศึกษาบริบทของชุมชนในกระบวนการพัฒนาตำบลธาตุ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานการพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว

2. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชน ในกระบวนการพัฒนาตำบลธาตุ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานการพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว

3. เพื่อศึกษาผลของการดำเนินงานการมีส่วนร่วมของชุมชน ในกระบวนการพัฒนาตำบลธาตุ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานการพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว

4. เพื่อศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จการมีส่วนร่วมของชุมชน ในกระบวนการพัฒนาตำบลธาตุ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานการพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว

ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ประชากร (Population) ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการพัฒนาตำบลธาตุ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานการพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว จำนวน 73 คน และผู้สูงอายุที่ได้รับประโยชน์จากการพัฒนา จำนวน 809 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษานในผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการพัฒนา

ตำบลธาตุ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานการพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว ประกอบด้วย

1.2.1 ผู้จัดรูปแบบบริการ เลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการพัฒนาตำบลธาตุ ให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานการพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว โดยเป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการจัดรูปแบบบริการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาวในชุมชน และเต็มใจสามารถเข้าร่วมตลอดการศึกษา ประกอบด้วย

- เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล 2 คน
- พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลที่รับผิดชอบงานสาธารณสุข 2 คน
- กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล 2 คน
- สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล 11 คน
- กรรมการชมรมผู้สูงอายุ 11 คน

- อาสาสมัครดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ/อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน 11 คน

- ผู้นำชุมชน 11 คน
  - ผู้ดูแลผู้สูงอายุ 4 คน
- รวม จำนวน 54 คน

1.2.2 ผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการพัฒนา ได้แก่ ผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลธาตุ ขนาดกลุ่มตัวอย่างกำหนดให้ระดับความเชื่อมั่น ที่ร้อยละ 95 ซึ่งจะทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายโดยการจับฉลาก (Simple Random Sampling) จาก

ประชากรผู้สูงอายุทั้งหมด 809 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 110 คน โดยการหาค่าสัดส่วนในประชากรกรณี ที่ทราบจำนวนประชากร (สุ่มทํากกลางคาร และ วรพจน์ พรหมสัถยพรต, 2553 :122)

$$\text{จากสูตร } n = \frac{Z^2NP(1-P)}{Z^2NP(1-P) + (N-1)d^2}$$

1.3 พื้นที่ในการศึกษา ตำบลธาตุ อำเภอรินขำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างซึ่งกำหนดให้ใน 1 ข้อคำถามของการสัมภาษณ์มีทั้งคำถามปลายปิดและคำถามปลายเปิดอยู่ในข้อเดียวกัน ดำเนินการสัมภาษณ์โดยทีมวิจัยที่ผ่านการทบทวนทักษะในการสัมภาษณ์ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาของการสัมภาษณ์ตามแนวทางเดียวกัน ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการพัฒนาตำบลธาตุ อำเภอรินขำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานการพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว มีจำนวน 2 ชุด ประกอบด้วย

ชุดที่ 1 สัมภาษณ์บริบทของชุมชน ในกระบวนการพัฒนาตำบลธาตุ อำเภอรินขำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานการพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว เป็นลักษณะคำถามปลายเปิด

ชุดที่ 2 สัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของชุมชน และปัจจัยแห่งความสำเร็จของชุมชน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทางประชากร

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน ลักษณะของคำถามในการสัมภาษณ์เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดให้ผู้ตอบเลือกตอบจาก 3 ตัวเลือก คือ มาก ปานกลาง น้อย

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยแห่งความสำเร็จของชุมชน ลักษณะของคำถามในการสัมภาษณ์เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดให้ผู้ตอบเลือกตอบจาก 3 ตัวเลือก คือ มาก ปานกลาง น้อย

2. แบบสัมภาษณ์ผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการพัฒนา คือผู้สูงอายุตำบลธาตุ มีจำนวน 1 ชุด ประกอบด้วย

ชุดที่ 3 สัมภาษณ์ความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการดำเนินงานการมีส่วนร่วมของชุมชน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทางประชากร

ส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความพึงพอใจการดำเนินงานการมีส่วนร่วมของชุมชน ลักษณะของคำถามในการสัมภาษณ์เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดให้ผู้ตอบเลือกตอบจาก 3 ตัวเลือก คือ มาก ปานกลาง น้อย

การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือ

ขั้นตอนในการสร้างและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาวตำบลธาตุ อำเภอรินขำราบ จังหวัดอุบลราชธานี มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. สร้างแบบสัมภาษณ์ ตามกรอบที่กำหนด
3. ให้อาจารย์ที่ปรึกษาผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบให้คำแนะนำ

4. นำเครื่องมือที่ผ่านการแก้ไข ปรับปรุงตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) พิจารณาความถูกต้อง ความตรงเชิงเนื้อหา ภาษาและความชัดเจนของภาษา โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม คำตอบ กับเนื้อหาตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ IOC (Index of Congruence) ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

สรุปผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน พบว่า ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.66 – 1.00 ดังนั้น แบบสัมภาษณ์ จึงถือว่ามีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

5. นำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้ (Try out) ในพื้นที่ตำบลเมืองศรีโค อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

6. นำข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือในการวิจัยทั้งฉบับ (Reliability analysis) เพื่อประเมินเครื่องมือในการวิจัยแต่ละด้านมีคุณภาพนำไปใช้ได้หรือไม่ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach, s alpha, Coefficient) (สุมัทนา กลางคาร และวรพจน์ พรหมสัตยพรต, 2553 : 122) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

6.1 แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 2 ส่วนที่ 2 สัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงาน มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.88

6.2 แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 2 ส่วนที่ 3 สัมภาษณ์ปัจจัยแห่งความสำเร็จของชุมชน มีค่า

ความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.87

6.3 แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 3 ส่วนที่ 2 สัมภาษณ์ความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการดำเนินงานการมีส่วนร่วมของชุมชน มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.93

7. จัดพิมพ์ข้อคำถามฉบับจริง เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

8. ขอความเห็นชอบทางมหาวิทยาลัยมหาสารคามเพื่อขอความเห็นชอบในด้านจริยธรรมการทำวิจัยในมนุษย์

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) ตามกรอบแนวคิดของ Stephen Kemmis และ Robin Mctaggart โดยมี 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผน (Plan) เป็นแนวทางปฏิบัติซึ่งตั้งความคาดหวังไว้ เป็นการมองไปในอนาคต ชำนาญ การกำหนดแผนต้องมีความยืดหยุ่นพอสมควร เพราะเหตุการณ์ทางสังคมนั้นไม่สามารถทำนายหรือกำหนดล่วงหน้าได้ กิจกรรมหรือการปฏิบัติที่กำหนดจะต้องมี 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรก จะต้องพิจารณาเกี่ยวกับความเสี่ยงอันเนื่องมาจากความเปลี่ยนแปลงของสังคม ลักษณะที่สอง กิจกรรมที่ถูกเลือกมากำหนดในแผนจะต้องได้รับการเลือกมา เนื่องจากกิจกรรมนั้นสามารถปฏิบัติได้ดีกว่ากิจกรรมอื่น ๆ สามารถลดความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นได้

2. การปฏิบัติ (Action) เป็นการดำเนินการตามแนวที่ได้วางแผนไว้อย่างมีเหตุผลและมีการควบคุม อย่างสมบูรณ์ แต่การปฏิบัติงานตามแนวทางที่วางไว้ มีโอกาสของการเสี่ยงอยู่ด้วย

ดังนั้นแผนที่ตั้งไว้จะต้องสามารถแก้ไขได้ โดยการกำหนดให้ความยืดหยุ่นและพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง

3. การสังเกต (Observation) การสังเกตทำหน้าที่เก็บบันทึกข้อมูล ที่ได้จากการปฏิบัติงาน ผู้สังเกตจะต้องมีความไวในการจับภาพหรือเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดว่าจะเกิดขึ้น ซึ่งนอกจากจะสังเกตข้อมูลตามที่วางแผนเอาไว้แล้ว ยังต้องมีความยืดหยุ่นที่จะเก็บข้อมูลที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อนด้วย

4. การสะท้อนผล (Reflection) การสะท้อนภาพจะมีลักษณะเป็นการประเมินอย่างหนึ่งซึ่งผู้วิจัยต้องตัดสินใจว่า ผลของการปฏิบัตินั้น เป็นสิ่งที่ต้องประสงค์หรือไม่ และให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้ การสังเกต การสัมภาษณ์ และการจัดบันทึกข้อมูลจากการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย การมีส่วนร่วมของชุมชน ในการพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาวตำบลธาดู อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัยตามการศึกษาบริบทของชุมชน ในกระบวนการพัฒนาตำบลธาดู อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานการพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว

สรุปได้ว่าตำบลธาดู เป็นชุมชนแบบกึ่งเมืองกึ่งชนบท มีหมู่บ้านในเขตปกครอง จำนวน 11 หมู่บ้าน จำนวนหลังคาเรือน 1,327 หลังคาเรือน มีประชากร ทั้งหมด 6,197 คน เพศชาย 3,090 คน เพศหญิง 3,107 คน เป็นผู้สูงอายุทั้งหมด 809 คน เพศชาย 367 คน เพศหญิง 442 คน ประกอบอาชีพทำนาเป็นหลัก นับถือศาสนาพุทธ มีวัดจำนวน 6 แห่ง สำนักสงฆ์ จำนวน 6 แห่ง มีโรงเรียนประถมศึกษาจำนวน 3 แห่ง โรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 1 แห่ง ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 1 แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียน จำนวน 1 แห่งตามนโยบายการตรวจราชการมีการกำหนดตัวชี้วัดการตรวจราชการ ให้ 1 จังหวัด 1 อำเภอ มี 2 ตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว ตามเกณฑ์มาตรฐานการพัฒนาตำบลต้นแบบของ เขต 7 กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข โดยมีสำนักงานสาธารณสุขเขต 13 สำนักตรวจราชการและประเมินผลกระทรวงสาธารณสุข เป็นหน่วยนิเทศติดตามผลการตรวจราชการระดับเขต และระดับกระทรวง

ตำบลธาดู อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ได้ดำเนินงานตามนโยบายการตรวจราชการ โดยได้เริ่มดำเนินการการพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว มาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ พ.ศ. 2554 และสมัครเข้ารับการคัดเลือกเมื่อ พ.ศ. 2555 จากการประเมินผลตามเกณฑ์มาตรฐานการพัฒนา พบว่าผ่านเกณฑ์

การพัฒนาเพียงระดับพื้นฐาน ได้คะแนนรวม 362 คะแนน จาก คะแนนเต็ม 650 คะแนน คิดเป็น ร้อยละ 55.69 เมื่อพิจารณาคะแนนรายข้อตามเกณฑ์การคัดเลือกพบว่าไม่ผ่านเกณฑ์ ข้อที่ 2 ชมรมผู้สูงอายุผ่านเกณฑ์ชมรมผู้สูงอายุคุณภาพ เกณฑ์กำหนดไว้ที่ ร้อยละ 80.00 ได้คะแนนร้อยละ 64.00 รวมทั้งข้ออื่นๆ ที่ผ่านเกณฑ์ในระดับพื้นฐาน แต่ยังได้คะแนนน้อยกว่าร้อยละ 80.00 ซึ่งจำเป็นต้องมีการพัฒนาเพื่อให้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดทุกด้าน ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

2. สรุปผลการวิจัยตามการมีส่วนร่วมของชุมชน ในกระบวนการพัฒนาตำบลธาตุ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานการพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว

สรุปได้ว่า ผู้เข้าร่วมวิจัยได้นำแนวคิดทางการบริหาร คือแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์ (Strategy Route Map : SRM) มาเป็นเครื่องมือในการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน ในกระบวนการพัฒนาตำบลธาตุ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานการพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว โดยเริ่มตั้งแต่ ชั้นแรก การวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์แบบมีส่วนร่วมโดยใช้แผนที่ทางความคิด (Mind Map) ตามมุมมองของแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์ 4 ระดับ ได้แก่ระดับรากฐาน กระบวนการ ภาคี และประชาชน ชั้นที่สอง มีการกำหนดจุดหมายปลายทางของการพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว ตำบลธาตุ ภายในปี 2557 ชั้นที่สาม มีการกำหนดเป้าประสงค์ของยุทธศาสตร์ โดยการวางกลยุทธ์การทำงานในแต่ละเป้าประสงค์ในแต่ละระดับของ

มุมมอง กำหนดเส้นทางด่วนพิเศษ (Road Map) รวมทั้งมีการวางตัวผู้รับผิดชอบงานอย่างชัดเจน เพื่อให้ผ่านเกณฑ์การพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว จากระดับพื้นฐานเป็นระดับสูงขึ้น ชั้นที่สี่ กำหนดแผนการดำเนินงานจำนวน 6 แผน และได้โครงการพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาวโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน จำนวน 8 โครงการ ในการพัฒนาให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงานและนำไปปฏิบัติ ในขั้นตอนการดำเนินงานนี้ ผู้เข้าร่วมวิจัยให้ความร่วมมือในทุกขั้นตอน

จากการวิจัย พบว่าระดับคะแนนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว ตำบลธาตุ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี มีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.81, S.D. = 0.11$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการมีส่วนร่วมในการคิด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 2.84, S.D. = 0.19$) รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในการประเมิน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.83, S.D. = 0.20$) ตามลำดับ

3. สรุปผลการวิจัยตามผลของการดำเนินงานการมีส่วนร่วมของชุมชน ในกระบวนการพัฒนาตำบลธาตุ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานการพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว

สรุปได้ว่า การดำเนินการมีส่วนร่วมของชุมชน ในกระบวนการพัฒนาตำบลธาตุ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานการพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแล

สุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว มีกิจกรรมที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของชุมชน ทั้งสิ้น 8 กิจกรรม ซึ่งมีผลการดำเนินงานแยกตามกิจกรรมดังนี้

3.1 การพัฒนาหลักสูตรความรู้/ทักษะการดูแลผู้สูงอายุสำหรับอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุและผู้ดูแลผู้สูงอายุ การทบทวนพัฒนาหลักสูตรความรู้ เป็นการรวบรวมเอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ มาจัดให้เป็นหมวดหมู่รวมทั้งมีการจัดทำคู่มือหลักสูตรในการฝึกอบรมซึ่งทำให้สะดวกต่อการสืบค้นและนำไปใช้ในการพัฒนาทักษะความรู้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ ซึ่งจากการประชุมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาทักษะการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว ส่งผลให้อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ เกิดทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ เกิดความมั่นใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น

3.2 การจัดทำกรอบแผนงานงบประมาณพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว คณะทำงานที่เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีการทำประชาคมหมู่บ้าน เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว ซึ่งประชาชนทั้ง 11 หมู่บ้านให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานโดยได้เข้าร่วมการประชาคมและร่วมเสนอความคิดเห็นที่เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนา และมีการประชุมพิจารณาผลการทำประชาคมหมู่บ้านและจัดทำเป็นร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว โดยมีการเสนอแผนเข้าสู่การพิจารณาเพื่อบรรจุในแผนพัฒนาตำบล แผน 1 ปี และแผน 3 ปี จากการประชุมสภาเพื่อพิจารณาแผน ปรากฏว่าแผนได้รับการบรรจุเข้าสู่

แผนพัฒนาตำบล เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2556 ซึ่งสามารถเอื้อต่อการดำเนิน

3.3 การพัฒนาช่องการประชาสัมพันธ์เชิงรุก เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมและสร้างความตระหนักในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาวในชุมชน มีการจัดอบรมทีมงานประชาสัมพันธ์เพื่อให้ทราบทิศทาง และเป้าหมายร่วมกัน โดยมี สมาชิกทีมประชาสัมพันธ์ได้แก่ ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขและอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ ซึ่งมีการกำหนดแผนการประชาสัมพันธ์เสียงตามสายกระจายข่าวในหมู่บ้านทุกหมู่บ้านอย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 ครั้ง ได้แก่วันจันทร์ วันพุธ วันศุกร์ วันละ 2 ช่วงเวลา ช่วงเช้า เวลา 06.00 – 07.00 น. ช่วงเย็น เวลา 17.30 – 18.30 น. มีการลงไปพบปะกิจกรรมเยี่ยมยามถามข่าวตามครัวเรือนผู้สูงอายุ สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ได้แก่ วันอังคาร พฤหัสบดี เสาร์ วันละ 1 ช่วง ช่วงเย็น เวลา 17.30 – 18.30 น. หรือปรับตามสถานการณ์ มีการติดป้ายประชาสัมพันธ์สร้างกระแสการพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว จากการนิเทศติดตามพบว่าทีมประชาสัมพันธ์มีการดำเนินงานตามแผนประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง มีการขอรับการสนับสนุนสื่อการประชาสัมพันธ์

3.4 การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการผู้สูงอายุ มีการประชุมวางแผนและกำหนดแนวทางการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการผู้สูงอายุ โดยมีทีมผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นทีมขับเคลื่อนกระบวนการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการผู้สูงอายุ มีการประชุมจัดทำข้อตกลงระหว่างผู้นำในการขับเคลื่อนการดำเนินการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการผู้สูงอายุทุกหมู่บ้าน โดยสนับสนุนการรวมกลุ่มจัดตั้งกองทุนในทุกรูปแบบรวมทั้งจัดหาทรัพยากรในการบริหาร

จัดการและอำนวยความสะดวก พบว่า มีการกำหนดที่ทำการกองทุนซึ่งส่วนใหญ่ใช้ที่ทำการกำนันและผู้ใหญ่บ้านเป็นที่ตั้งกองทุน มีการกำหนดระเบียบข้อบังคับกองทุนไว้อย่างชัดเจนและเปิดดำเนินการพร้อมกันทั้ง 11 หมู่บ้าน จากการเปิดรับสมาชิกในระยะเวลา 1 เดือน พบว่าส่วนใหญ่มีผู้สูงอายุสมัครเป็นสมาชิกร้อยละ 10 ของจำนวนผู้สูงอายุในหมู่บ้าน ทั้งนี้มีการปรับแผนการประชาสัมพันธ์เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมายเป็นรายกลุ่มและบุคคลเพื่อให้เข้าใจวัตถุประสงค์การจัดตั้งกองทุนมากขึ้น

3.5 การประกวดผู้สูงอายุต้นแบบ องค์การบริหารส่วนตำบลธาตุ ได้จัดกิจกรรมการประกวดผู้สูงอายุต้นแบบ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างกระแสการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ ซึ่งเน้นให้สามารถเป็นต้นแบบทั้งแก่ผู้สูงอายุในชุมชนและเป็นต้นแบบให้กลุ่มวัยอื่น ๆ ในชุมชน จากการดำเนินกิจกรรม พบว่า ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมในทุก ๆ กิจกรรม ซึ่งแสดงถึงความตระหนักในการร่วมดูแลสุขภาพผู้สูงอายุในชุมชน สามารถต่อยอดกิจกรรมให้เกิดกิจกรรมอื่น ๆ ในชุมชน เช่น การรวมกลุ่มออกกำลังกาย การรวมกลุ่มถ่ายทอดความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น การประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการดูแลสุขภาพ

3.6 ประมวลลูกหลานกตัญญูตัวอย่าง เป็นการปลูกฝังค่านิยมในการดูแลสุขภาพ และเป็นการสร้างกระแสความสอดคล้องทางด้านการดูแลสุขภาพ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน มีการจัดกิจกรรมที่กระตุ้นให้บุตรหลาน ผู้ดูแลผู้สูงอายุ เด็ก และเยาวชนตระหนักเห็นคุณค่าผู้สูงอายุ จากการดำเนินกิจกรรมซึ่งจัดขึ้นเป็นครั้งแรกในตำบล พบว่า สามารถสร้างกระแสการดูแลสุขภาพ

ผู้สูงอายุ เนื่องจากผู้ได้รับการคัดเลือกจะได้รับการยกย่อง เชิดชูเกียรติและมอบรางวัล มีความภูมิใจในตนเองและเป็นความภูมิใจแก่บุคคลในครอบครัว ซึ่งสามารถเป็นตัวอย่งให้เด็กและเยาวชนมีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ เช่น การเยี่ยมผู้สูงอายุในชุมชน การเป็นจิตอาสาพาผู้สูงอายุออกกำลังกาย การอ่านข่าวให้ผู้สูงอายุฟัง และการช่วยเหลือผู้สูงอายุในด้านอื่น ๆ เกิดความสัมพันธ์ระหว่างวัย ผู้สูงอายุมีความสุข เด็กและเยาวชนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มากขึ้น

3.7 พัฒนาศักยภาพคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุในการขับเคลื่อนงานตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว เป็นการเพิ่มสมรรถนะให้แก่คณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนงานเพื่อให้ผ่านเกณฑ์การพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว ในด้านชมรมผู้สูงอายุผ่านเกณฑ์ชมรมผู้สูงอายุคุณภาพเขต 7 จากการดำเนินพบวาคณะกรรมการรู้ทิศทางเป้าหมายการทำงาน และรู้บทบาทหน้าที่ ซึ่งส่งผลให้การดำเนินประสบความสำเร็จผ่านเกณฑ์ในระดับสูงขึ้น

3.8 โครงเยาวชนอาสาพัฒนาผู้สูงอายุ เป็นกิจกรรมที่อาสาสมัครสาธารณสุขและอาสาสมัครดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ จัดขึ้นเพื่อเป็นการสร้างกระแสการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ มีการจัดตั้งกลุ่มเยาวชนอาสาพัฒนาผู้สูงอายุ มีเยาวชนทั้ง 11 หมู่บ้าน เป็นเครือข่ายเชื่อมโยงการดำเนินงานระหว่างหมู่บ้าน มีการจัดเวทีพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนระหว่างเยาวชนกับผู้สูงอายุ โดยมีการจัดกิจกรรมสืบสานวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งมีการมอบรางวัลแก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่องทุกหมู่บ้าน จากการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว พบว่า

เยาวชนอาสาพัฒนาผู้สูงอายุ สามารถจัดกิจกรรม การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ ร่วมกับอาสาสมัคร สาธารณสุขและอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ ซึ่งส่งผล ให้การดำเนินงานมีการเชื่อมโยงประสานทุกฝ่าย อย่างไร้รอยต่อ และสามารถจัดกิจกรรมได้ครอบคลุม กลุ่มเป้าหมาย

จากการดำเนินกิจกรรมตามแผน โดย นำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ส่งผลให้การ ดำเนินงานการมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการ พัฒนาตำบลธาตุ อำเภวารินชำราบ จังหวัด อุบลราชธานี ให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานการพัฒนา ตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะ ยาว สามารถเติมเต็มจุดบกพร่องของการพัฒนา จนส่งผลให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานการพัฒนาในระดับ สูงขึ้น จากเดิมระดับพื้นฐาน เป็นระดับดีมาก ด้วยคะแนนรวม ร้อยละ 70 - 79 (คะแนน 355 คะแนน)

จากการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของ ผู้สูงอายุ ต่อการดำเนินงานการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพ ผู้สูงอายุระยะยาวตำบลธาตุ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี โดยรวม ด้านที่มีค่าร้อยละ สูงสุดคือด้านบริการการดูแลผู้สูงอายุในสถานบริการ และที่บ้าน ที่มีคุณภาพโดยบุคลากรสาธารณสุข ร้อยละ 93.26 รองลงมาคือด้านระบบการดูแล ผู้สูงอายุ กลุ่มที่ 2 ติดบ้านและกลุ่มที่ 3 ติดเตียง ร้อยละ 91.39

4. สรุปผลการวิจัยปัจจัยแห่งความสำเร็จ การมีส่วนร่วมของชุมชน ในกระบวนการพัฒนา ตำบลธาตุ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานการพัฒนาตำบลต้นแบบ ด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว

ผู้วิจัยได้ถอดบทเรียน ตามกิจกรรมในแผน ปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมของชุมชน ในกระบวนการ พัฒนาตำบลธาตุ อำเภวารินชำราบ จังหวัด อุบลราชธานี ให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานการพัฒนา ตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะ ยาว โดยมีประเด็นปัจจัยแห่งความสำเร็จของการมี ส่วนร่วมของชุมชน ในการพัฒนาตำบลต้นแบบ ด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาวตำบลธาตุ ดังนี้

ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการพัฒนาตำบล ต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว ตำบลธาตุ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี โดยกระบวนการสนทนากลุ่ม พบว่ามี 8 ประเด็น ประกอบด้วย

1. C = Committee หมายถึง คณะ กรรมการดำเนินงาน ถือได้ว่าเป็นหัวใจหลักของ การพัฒนาเพราะเป็นผู้ที่จะต้องลงมือปฏิบัติด้วยความเสียสละ ไม่หวังผลตอบแทนใด ๆ มีทักษะ ในการดำเนินงานทุกด้าน สามารถประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกชุมชน เพื่อระดมทรัพยากรเข้ามาบริหารชุมชน

2. C = Communication หมายถึง การ สื่อสารและประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานทุก กิจกรรมต้องการสื่อสารประชาสัมพันธ์ให้กลุ่ม เป้าหมาย หรือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชนทราบ ทัวกันเป็นการป้องกันปัญหาความขัดแย้งที่จะเกิดใน ชุมชน สามารถสร้างความสามัคคี ความเข้าใจที่ดี ต่อกัน

3. A = Administrator หมายถึง ผู้บริหาร สูงสุดในระดับท้องถิ่น จะต้องให้ความสำคัญและมีส่วน ร่วมในการวางแผนทุกขั้นตอน เพราะผู้บริหาร มีอำนาจทางการบริหาร เช่น งานบุคคล งบประมาณ

และมีทรัพยากรทางการบริหารอื่น ๆ ที่เอื้อต่อการพัฒนา ถ้าผู้บริหารซึ่งเปรียบเหมือนหัวเรือใหญ่ หันไปทางไหนสมาชิกหรือลูกเรือก็จะหันตามกันไป แสดงถึงความสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจ ซึ่งจะเกิดประโยชน์ในด้านเอกภาพและความมั่นคงในด้านทรัพยากร ที่จะนำมาขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาให้ประสบความสำเร็จ

4. A = Ability หมายถึง การพัฒนาศักยภาพทีมงาน ให้มีทักษะ ความรู้ ความสามารถ และมีความพร้อมในการปฏิบัติงาน เมื่อคณะทำงานมีสมรรถนะที่พร้อมทุกด้าน จะส่งผลให้การดำเนินงานสามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถแก้ไขปัญหาอุปสรรคได้อย่างราบรื่น

5. M = Money หมายถึง งบประมาณในการดำเนินงาน เป็นปัจจัยหลักที่จะช่วยให้งานประสบความสำเร็จหรือไม่ อย่างไร เพราะการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการ การดูแลสุขภาพ และการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ ที่จำเป็นในการดูแลสุขภาพ ทั้งด้านโครงสร้างทางกายภาพ อาคาร สถานที่ต่าง ๆ ยังต้องพึ่งพิงเทคโนโลยีที่ทันสมัยร่วมกับการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และนวัตกรรมพื้นบ้าน ดังนั้นการจะได้มาซึ่งงบประมาณ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการระดมทุนจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกชุมชนเข้ามาบริหารจัดการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุด

6. M = Motivation หมายถึง การเสริมสร้างแรงจูงใจในการทำงาน เช่น การยกย่องชมเชย ประกาศเกียรติคุณ หรือการพาไปศึกษาดูงาน เป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติงาน ให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรมและมุ่งมั่น

ต่อยอดขยายผลให้ประสบความสำเร็จในระดับสูง ขึ้น รวมทั้งเกิดความยั่งยืน

7. P = Planning หมายถึง กระบวนการวางแผนการทำงานแบบมีส่วนร่วมของชุมชน เป็นการสร้างความตระหนักในความรับผิดชอบต่อชุมชนท้องถิ่น ให้มีจิตสำนึกในความเป็นเจ้าของ

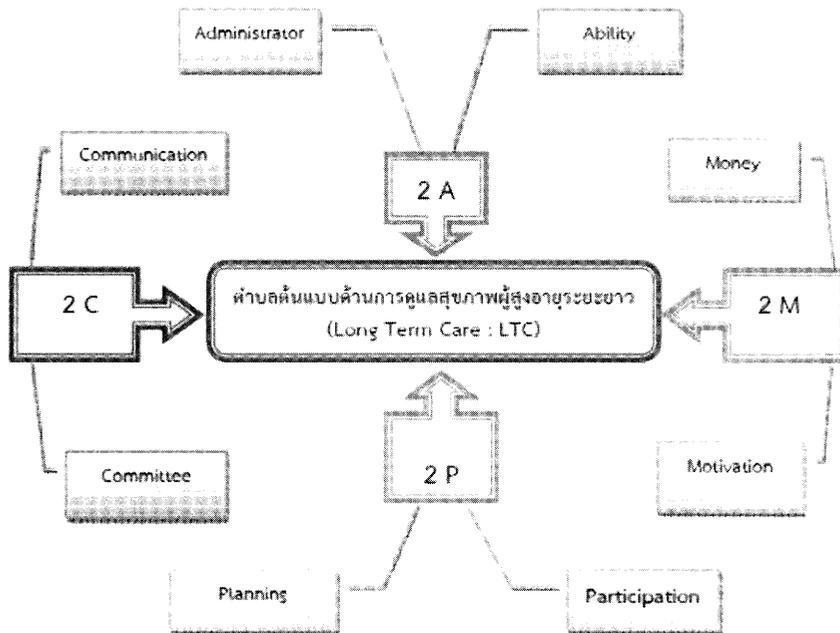
8. P = Participation หมายถึง การมีส่วนร่วม อย่างจิตอาสา จิตสาธารณะ ผู้ที่จะเข้ามาทำงานจะต้องมีจิตอาสา เข้ามาทำงาน ไม่หวังผลตอบแทน แสดงความประสงค์เข้ามาร่วมทุกกิจกรรมทุกขั้นตอน โดยมองเห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง มีความรักในท้องถิ่น อยากเห็นความเจริญพัฒนาทั้งทางด้านวัตถุและจิตใจ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว ตำบลธาตุ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี โดยการสัมภาษณ์พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จของชุมชน ในการพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว มีคะแนนเฉลี่ยปัจจัยแห่งความสำเร็จ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.73$, S.D. = 0.21) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านคณะกรรมการในดำเนินการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 2.77$, S.D. = 0.27) รองลงมาคือ ด้านงบประมาณในการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.75$, S.D. = 0.29) ตามลำดับ

จากการมีส่วนร่วมของชุมชน ในกระบวนการพัฒนาตำบลธาตุ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานการพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาวทำให้ได้รูปแบบใหม่ของการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาวตำบลธาตุ อำเภอ

วารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี จากการพัฒนาครั้งนี้มีการดำเนินงาน 6 กิจกรรม 4 ขั้นตอน ซึ่งนำไปสู่การถอดบทเรียนปัจจัยแห่งความสำเร็จมาเป็น

รูปแบบการดำเนินงานของตำบลธาตุ คือ Double CAMP Model ดังนี้

ภาพประกอบรูปแบบ Double – CAMP Model

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย การมีส่วนร่วมของชุมชน ในการพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาวตำบลธาตุ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเป็นไปตามความมุ่งหมายของการวิจัย โดยใช้รูปแบบวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการพัฒนาตำบลธาตุ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานการพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว

จากการศึกษาผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการมีส่วนร่วมของชุมชน ในกระบวนการพัฒนาตำบลธาตุ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานการพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการวิจัยของ ศศิพัฒน์ ยอดเพชร (2552) ได้ศึกษาถึงการสังเคราะห์ วิธีการ แนวทาง และตัวแบบการบูรณาการบริการสุขภาพและสังคมของประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อนำมาประยุกต์และนำเสนอความเป็นไปได้ในการจัดระบบบูรณาการดูแลระยะยาวในประเทศไทยโดยสรุปว่า

เพื่อให้ผู้สูงอายุเข้าถึงบริการอย่างมีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ และความพึงพอใจ กลวิธีการบูรณาการบริการสุขภาพและสังคมนั้น ต้องเริ่มจากการกำหนดหน่วยงานที่เป็นกลางในการกำหนดนโยบายและการจัดสรรทรัพยากรการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นท้องถิ่นเป็นหลัก การถ่ายโอนความรับผิดชอบในการดูแลระยะยาวไปยังหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น การสนับสนุนให้เกิดทางเลือกในการดูแลที่บ้าน และส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างผู้ดูแลแต่ละประเภท เพื่อให้เกิดการพัฒนาการกระจายบริการ และสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้สูงอายุ สอดคล้องกับการวิจัยของ ชาญชัยชัยสว่าง (2552) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย พบว่าภายหลังการพัฒนาผลการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่น ดีขึ้นกว่าก่อนการพัฒนาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิตยา นันทขว้าง (2552) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในงานสาธารณสุข อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในงานสาธารณสุข ความรู้พื้นฐานด้านการพัฒนางานสาธารณสุขอยู่ในเกณฑ์ดี จะช่วยให้พื้นฐานการพัฒนางานสาธารณสุขที่ดีร่วมกันได้และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เวทมนต์ แสนโคตร (2550) ได้ศึกษาการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร พบว่า หลังการทดลองผู้นำชุมชนในกลุ่มทดลองมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยโดยรวมเพิ่มขึ้นจากระดับปานกลางเป็นระดับมาก และสอดคล้องกับการวิจัยของ

ปาริชาติ คำดี (2552) ได้ศึกษาผลของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานที่ทำงานนออยู่ นำทำงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเด็ฐ อำเภอสรีนคร จังหวัดสุโขทัย จากการวัดผลการมีส่วนร่วมก่อนและหลังการพัฒนา พบว่าบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลเด็ฐมีส่วนร่วมในการพัฒนาโครงการดังกล่าวเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) แสดงว่าการพัฒนาการมีส่วนร่วมของบุคลากรมีผลทำให้สถานที่ทำงานเป็นสถานที่ที่น่าอยู่ นำทำงาน

2. การศึกษาผลของการดำเนินงานการมีส่วนร่วมของชุมชน ในกระบวนการพัฒนาตำบลธาตุ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานการพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว

การดำเนินงานพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว เป็นการดำเนินงานเพื่อรองรับสถานการณ์สังคมผู้สูงอายุ และเพื่อความมั่นคงทางสวัสดิภาพ จากการศึกษาผลของการพัฒนา พบว่า โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการดำเนินงานการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของธัญญา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา (2542) ได้ทำการประเมินรูปแบบบริการที่จัดให้ผู้สูงอายุในชุมชนเน้นการให้บริการของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ในด้านความเข้มแข็งของชุมชนกับคุณภาพชีวิตและความพึงพอใจของผู้สูงอายุ พบว่า การที่ชุมชนมีความเข้มแข็ง ชาวบ้านมีความร่วมมือกันให้การดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุทำให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีระดับหนึ่ง การมีครอบครัวที่เข้มแข็ง ลูกหลาน

ยังอาศัยอยู่ร่วมกัน ดูแลผู้สูงอายุได้ดีที่สุด และหากมีองค์กรที่ทำหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่อสุขภาพของประชาชน ทำหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มที่ เข้าถึงปัญหา รู้วิธีการช่วยเหลือ ผู้สูงอายุกลุ่มด้อยโอกาสจะมีโอกาสพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น ได้มากพอสมควร และสอดคล้องกับงานวิจัยของชญาณิช เขียวสด (2553) ได้ศึกษาและพัฒนา รูปแบบการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว ด้วยการบูรณาการการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่าผู้สูงอายุที่ได้รับประโยชน์จากการพัฒนา มีระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานที่พัฒนาขึ้น อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 77.60

3. ปัจจัยแห่งความสำเร็จการมีส่วนร่วมของชุมชน ในกระบวนการพัฒนาตำบลธาตุ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานการพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว

จากการศึกษา พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จการดำเนินงานการมีส่วนร่วมของชุมชน ในกระบวนการพัฒนาตำบลธาตุ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานการพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ World Health Organization (อ้างใน กมลสาครมณีทรัพย์. 2545 :19-20) เสนอว่าปัจจัยพื้นฐานในการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ ปัจจัยของสิ่งจูงใจ จากสภาพความเป็นจริงของชาวบ้านที่จะเข้าร่วมกิจกรรมใด กิจกรรมหนึ่ง ทั้งในแง่การร่วมแรง ร่วมทรัพยากร หรืออื่น ๆ นั้นมีเหตุผล 2 ประการ คือ การมองเห็นว่าจะได้รับประโยชน์จากสิ่งตอบแทนในสิ่งที่ตนทำลงไปซึ่งถือเป็นเรื่อง

การกระตุ้นให้เกิดมีสิ่งจูงใจและการได้รับคำบอกกล่าวหรือชักชวนจากเพื่อนบ้านให้เข้าร่วมโดยมีสิ่งจูงใจเป็นตัวนำซึ่งถือเป็นเรื่องของการก่อให้เกิดมีสิ่งจูงใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรชัย มโนธรรมสถิต (2553) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานหน่วยกู้ชีพตำบลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ พบว่าด้านที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านภาวะผู้นำ รองลงมาคือด้านจัดการองค์การ ด้านการวางแผนด้านการควบคุมและด้านการบริหารบุคคลตามลำดับและสอดคล้องกับการวิจัยของ วรณภรณ์ พัฒนินบูลย์ (2553) ได้ศึกษาวิจัยการพัฒนา รูปแบบการดูแลระดับประจักษ์สำหรับผู้ป่วยสูงอายุที่เจ็บป่วยเรื้อรังในระยะสุดท้าย หอผู้ป่วยอายุรกรรม 2 โรงพยาบาลร้อยเอ็ด พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการพัฒนาได้แก่ โรงพยาบาลมีนโยบายเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะสุดท้าย ภาวะผู้นำองค์กร และความร่วมมือของกลุ่มภารกิจด้านการพยาบาล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้

จากการวิจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาวตำบลธาตุ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1 การสร้างความตระหนักในการลงมือปฏิบัติ โดยยึดถือประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก “แบ่งหน้าที่รับผิดชอบตามตัวชี้วัด แต่ร่วมกันรับผิดชอบงานเพื่อเป้าหมายสูงสุดร่วมกัน” ไม่จมอยู่ในอดีตที่สำเร็จ แต่มุ่งมั่นพัฒนาต่อยอดให้ประสบความสำเร็จในระดับสูงขึ้น

1.2 การแสวงหาแหล่งงบประมาณทั้ง

ภายในและภายนอกชุมชน โดยฝึกทักษะการประสานงานเครือข่ายและการฝึกทักษะการจัดทำแผนงานโครงการในการนำเสนอเพื่อขออนุมัติงบประมาณให้ครอบคลุมและชัดเจน

1.3 การติดตามประเมินผลการทำงาน ทั้งก่อนหลังและระหว่างดำเนินงานเพื่อให้ทราบความก้าวหน้า และทิศทาง แนวโน้มของความสำเร็จ เมื่อพบปัญหาอุปสรรคสามารถแก้ไขได้ทันสถานการณ์

1.4 การพัฒนาทักษะบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำงาน ให้มีความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญในการดำเนินงานด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ

1.5 การฝึกทักษะในการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และถอดบทเรียนการทำงาน เพื่อให้เกิดการสังเคราะห์องค์ความรู้ และถอดประสบการณ์บุคคลที่ทำงานประสบความสำเร็จ มาเป็นเอกสารคู่มือในการแก้ไขปัญหาพัฒนางานในอนาคต

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยรูปแบบการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุตามกลุ่มศักยภาพ

2.2 ควรมีการประยุกต์รูปแบบการวิจัยไปใช้กับพื้นที่ที่มีบริบทใกล้เคียงกับการวิจัยครั้งนี้

2.3 ควรทำการศึกษาแบบเจาะลึกเฉพาะประเด็น ตามองค์ประกอบของการพัฒนาตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว แยกศึกษาเป็นรายด้านดังนี้ ด้านชมรมผู้สูงอายุ

คุณภาพ ด้านการดูแลผู้สูงอายุในสถานบริการและที่บ้าน ด้านการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นในการดูแลผู้สูงอายุ ด้านระบบการดูแลผู้สูงอายุกลุ่มติดบ้านและกลุ่มติดเตียง ด้านบริการส่งเสริมสุขภาพป้องกันทันตสุขภาพในระดับตำบล และด้านอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุในชุมชน ด้านข้อมูลการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ ดร.พวงเพ็ญ ชั้นประเสริฐ รองผู้อำนวยการศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี กรมอนามัยนางภัทรภร เอี่ยมมอตุ้ม หัวหน้ากลุ่มจัดการความรู้และการศึกษาด้านสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี กรมอนามัย และนางประไพ เจริญผล หัวหน้ากลุ่มอนามัยผู้สูงอายุ ศูนย์อนามัย 7 อุบลราชธานี กรมอนามัย ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ นายสายันต์ จันทร์ดี ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบัววัด และผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลธาตุ ที่สนับสนุนการดำเนินกิจกรรมทุกขั้นตอน นางมลลิว แสนใจ หัวหน้ากลุ่มอนามัยแม่และเด็ก ศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี กรมอนามัย นางสาวตติยา สารธิมา หัวหน้างานส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี กรมอนามัย ที่ให้ข้อมูลทางวิชาการด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาวและให้ความอนุเคราะห์เป็นวิทยากร ในการวิจัยครั้งนี้

บรรณานุกรม

- กนิษฐา บุญธรรมเจริญ และศิริพันธ์ุ สาสัตย์. (2548). รายงานผลการศึกษาโครงการ: การทบทวน
วรรณกรรมเปรียบเทียบการดูแลระยะยาว (Long Term Care) ในประเทศต่างๆ.สำนักงาน
หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ.
- ณรงค์ศักดิ์ อังคะสุวพลา. (2553). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ. เอกสารประกอบ
การบรรยายการประชุมวิชาการแห่งชาติด้านสูงวัยและผู้สูงอายุ “สังคมสูงวัยเปี่ยมสุขด้วยวิถี
สุขภาพและสิ่งแวดล้อม” วันที่ 9-12 กุมภาพันธ์ 2553 ณ อาคาร อปร. โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์.
- มติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 2. (2552). การพัฒนาระบบการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุที่อยู่ใน
ภาวะพึ่งพิง วันที่ 18 ธันวาคม 2552. สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ 2. มติ 11.
- มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.) และ กองทุนผู้สูงอายุ. สมศักดิ์ ชุณหรัศมิ์
(บรรณาธิการ). (2552). สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2551. คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ และ
กองทุนผู้สูงอายุ. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: บริษัท ทีคิวพีจำกัด.
- วรพจน์ พรหมสัตยพรต. (2550). การบริหารงานสาธารณสุขท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: บริษัท ธนาเพรส จำกัด.
- ศศิพัฒน์ ยอดเพชร และคณะ. (2552). ระบบการดูแลระยะยาวและกำลังคนในการดูแลผู้สูงอายุ: ทิศทาง
ประเทศไทย. แผนงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุ. มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนา
ผู้สูงอายุไทย(มส.ผส.). กรุงเทพมหานคร.
- สมศักดิ์ ชุณหรัศมิ์. (2551). สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2550. มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนา
ผู้สูงอายุไทย(มส.ผส.) และ กองทุนผู้สูงอายุ คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ. (พิมพ์ครั้งที่ 1).
กรุงเทพมหานคร: บริษัท ทีคิวพีจำกัด.
- สุ่มทนา กลางคาร และวรพจน์ พรหมสัตยพรต. (2553).หลักการวิจัยทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ. พิมพ์
ครั้งที่ 6. มหาสารคาม: สารคามการพิมพ์ - สารคามเปเปอร์.
- สัมฤทธิ์ ศรีธำรงสวัสดิ์ และคณะ. (2550). การศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการดูแลสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ
ในระยะยาวโดยชุมชน.สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
กรุงเทพมหานคร: บริษัท กราฟิโก ซิสเต็มส์ จำกัด.
- สำนักสถิติเศรษฐกิจสังคมและประชาชาติ1. (2551). สรุปผลที่สำคัญ การสำรวจประชากรสูงอายุใน
ประเทศไทย พ.ศ. 2550. สำนักงานสถิติแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2549). คู่มือการดำเนินงานการดูแลสุขภาพ
ผู้สูงอายุที่บ้าน. กระทรวงสาธารณสุข.
- อมร นนทสุด. (2549). แผนที่ยุทธศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: บริษัท เรดิชั่น จำกัด.

Norton, E. C. (2000). Long-term care. In A. J. Culyer & J. P. Newhouse (Eds.), Handbook of health economics (pp. 955-994). Amsterdam: Elsevier.

WHO study group. (2000). Home-based Long-term care. WHO technical report series 898. Geneva, World Health Organization.

การศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเพชรบูรณ์ ประจำปีการศึกษา 2555

ศิริวรรณ สุขดี, สันติ สิกธิจินตา, ปุณณนุช ปัญญาปิง, ลาวัณย์ พันพิพิธ
สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขต เพชรบูรณ์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาระหว่างความคิดเห็นของตัวแปร สถานภาพ ประสบการณ์การทำงาน และหน่วยงานในสังกัดของสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเพชรบูรณ์ประจำปีการศึกษา 2555 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้บริหาร ครู-อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ของสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเพชรบูรณ์ จำนวน 52 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .90 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่วิธีการของ LSD

ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเพชรบูรณ์ ประจำปีการศึกษา 2555 พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร ครู-อาจารย์และเจ้าหน้าที่ของสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเพชรบูรณ์ ประจำปีการศึกษา 2555 พบว่า แตกต่างกันด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาระหว่างประสบการณ์การทำงานของบุคลากรในสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเพชรบูรณ์ ประจำปีการศึกษา 2555 พบว่าไม่แตกต่างกันทุกด้าน 4) เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาระหว่างหน่วยงานในสังกัดของสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเพชรบูรณ์ประจำปีการศึกษา 2555 พบว่าไม่แตกต่างกันทุกด้าน

คำสำคัญ : ประกันคุณภาพการศึกษา, สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขต เพชรบูรณ์

ABSTRACT

The purpose of this research was to study and compare Education Quality Assurance Implementations at Physical Education Institutes of Petchaboon During 2013-Acadamic Year .The subject of 52 were Stratified Random Sampling from of administrator, lecturer, and serviceman at Physical Education Institutes of Petchaboon During 2013-Acadamic Year. The data were collected by the researcher's constructed questionnaire ($r = .90$) and treated for mean, standard deviation, one-way ANOVA and testing for pair differences by LSD (Least Significant Difference).

The results were as follows 1) The quality assurance implementations at Physical Education Institutes of Petchaboon During 2013-Acadamic Year as a whole and individual 4 aspects were high level. 2) When comparing the quality assurance implementations at Physical Education Institutes of Petchaboon During 2013-Acadamic Year as perceived between administrator, lecturer, and serviceman were significantly different at the level of .05. 3) When comparing the quality assurance implementations at Physical Education Institutes of Petchaboon During 2013-Acadamic Year administrator as perceived by staff Members with different work experience were no significantly different. 4) When comparing the quality assurance implementations at Physical Education Institutes of Petchaboon During 2013-Acadamic Year administrator as perceived by staff Members in different working faculties.

Keywords : Quality Assurance Implementations, Education Institutes of Petchaboon

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้ได้ประชากรที่มีคุณภาพอันจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง การศึกษายังเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ประเทศไทยได้เร่งดำเนินการสร้างมาตรฐานการศึกษาให้เป็นที่ยอมรับ สามารถแข่งขันกันนานาประเทศได้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงตอบสนองความ

ต้องการนั้น ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปีพุทธศักราช 2540 ได้กล่าวถึงในการจัดการศึกษาต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วย ประกันคุณภาพภายในโดยหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีขึ้นในสถานศึกษานั้นๆ และถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารที่ต้องจัดทำขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก และให้สำนักงานรับรองมาตรฐาน

และประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์กรเอกชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์วิธี การประเมินคุณภาพภายนอกทำการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา รวมทั้งมีการประเมินคุณภาพจากภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่ง อย่างน้อย 1 ครั้ง ในทุก 5 ปี และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชน (เขวงศักดิ์ เขียวเงิน. 2543 : 1)

สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเพชรบูรณ์ ถือเป็นวิทยาเขตหนึ่งของสถาบันการพลศึกษา ซึ่งยึดถือภารกิจของสถาบันการพลศึกษาเป็นสำคัญ คือการผลิตบัณฑิตทางพลศึกษาและสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมจัดการศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเพชรบูรณ์ จึงต้องดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา และรายงานผลการดำเนินงานทุกสิ้นปีการศึกษา เพื่อเป็นหลักประกันสำหรับผู้เรียน ผู้ปกครอง สังคมและชุมชน ที่ให้ความไว้วางใจในการจัดการศึกษา นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ และถือว่าการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้นเพื่อดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยได้ดำเนินการพร้อมกันทั้งระบบตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเพชรบูรณ์โดยถือว่าการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการ ที่ต้องดำเนินการอย่าง

ต่อเนื่องและเปิดเผยต่อสาธารณชนได้ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเพชรบูรณ์อย่างเป็นรูปธรรม การตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดขึ้นในแต่ละองค์ประกอบ และการประเมินและรับรองคุณภาพว่าสามารถจัดการศึกษาได้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ ธารณี ปัทธิสามะ(2550: 2) จากเหตุผลที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงสนใจการศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเพชรบูรณ์ ประจำปีการศึกษา 2555 เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร อาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องในการพิจารณากำหนดแนวทาง และส่งเสริมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ให้บรรลุผลและมีประสิทธิภาพมีมาตรฐานและพัฒนาอย่างขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเพชรบูรณ์ ประจำปีการศึกษา 2555
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามตัวแปร สถานภาพ ประสบการณ์การทำงาน และหน่วยงานในสังกัดของสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเพชรบูรณ์ ประจำปีการศึกษา 2555

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นบุคลากรของสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเพชรบูรณ์ ประจำปีการศึกษา 2555 จำนวน 57 คน

แบ่งเป็นคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 21 คน คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ จำนวน 10 คน คณะศิลปศาสตร์ จำนวน 14 คน และสำนักงานรองอธิการบดี 12 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นบุคลากรของสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเพชรบูรณ์ ประจำปีการศึกษา 2555 ซึ่งผู้วิจัยประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการใช้ตารางสำเร็จรูปของ เครจซี่ และมอร์แกนได้จำนวน 52 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นแบบเป็นสัดส่วน (Stratified Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ คือ

1. สถานภาพ
  - 1.1 ผู้บริหาร
  - 1.2 ครู-อาจารย์
  - 1.3 เจ้าหน้าที่
2. ประสบการณ์การทำงาน
  - 2.1 น้อยกว่า 10 ปี
  - 2.2 ระหว่าง 10-20 ปี
  - 2.3 มากกว่า 20 ปี
3. หน่วยงานในสังกัดของสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเพชรบูรณ์
  - 3.1 คณะศึกษาศาสตร์
  - 3.2 คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ
  - 3.3 คณะศิลปศาสตร์
  - 3.4 สำนักงานรองอธิการบดี

ตัวแปรตามคือ การดำเนินงานประกัน

คุณภาพการศึกษา 4 ด้าน ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษา การปรับปรุงคุณภาพการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือแบบสอบถามการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเพชรบูรณ์ ประจำปีการศึกษา 2555 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1. แบบสอบถามการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเพชรบูรณ์ 2555 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจคำตอบ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเพชรบูรณ์ ประจำปีการศึกษา 2555 ซึ่งมีลักษณะแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะต่อความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเพชรบูรณ์ ประจำปีการศึกษา 2555 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open - Ended Questionnaires)

การหาคุณภาพเครื่องมือ

ได้ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ และนำไปวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธี

การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .90

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนแล้วนำมาวิเคราะห์ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ
2. นำข้อมูลของแบบสอบถาม ตอนที่ 1 มาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง
3. ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความคิดเห็น โดยแปลความหมายเทียบกับเกณฑ์ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง
4. วิเคราะห์ความแตกต่างของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามตัวแปรสถานภาพ ประสบการณ์การทำงาน และหน่วยงานที่สังกัด มาวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way analysis of variance) ถ้าพบความแตกต่างทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference)
5. กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
6. นำข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 3 มาสรุปแล้วนำเสนอในรูปแบบความเรียง

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเพชรบูรณ์ ประจำปีการศึกษา 2555 ผลสรุปได้ดังนี้
  - 1.1 ด้านระบบและกลไกการประกัน

คุณภาพการศึกษามีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.88 อยู่ในระดับมาก

- 1.2 ด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษามีค่าเฉลี่ยมีเท่ากับ 3.71 อยู่ในระดับมาก
- 1.3 ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 อยู่ในระดับมาก
- 1.4 ด้านการปรับปรุงคุณภาพการศึกษามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 อยู่ในระดับมาก

จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเพชรบูรณ์ ประจำปีการศึกษา 2555 โดยรวมทุกด้าน เท่ากับ 3.81 อยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบความแตกต่างของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร ครู-อาจารย์และเจ้าหน้าที่ของสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเพชรบูรณ์ ประจำปีการศึกษา 2555 โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way ANOVA) พบว่า แตกต่างกันด้านการประเมินคุณภาพการศึกษามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นจึงนำไปทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของ LSD (Least Significant Difference) พบว่า ผู้บริหารและครู-อาจารย์แตกต่างกับ เจ้าหน้าที่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การเปรียบเทียบความแตกต่างของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาระหว่างประสบการณ์การทำงานของบุคลากรในสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเพชรบูรณ์ ประจำปีการศึกษา 2555 โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way ANOVA) พบว่า

ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

4. การเปรียบเทียบความแตกต่างของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาระหว่างหน่วยงานในสังกัดของสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเพชรบูรณ์ประจำปีการศึกษา 2555 โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way ANOVA) พบว่าไม่แตกต่างกันทุกด้าน

อภิปรายผล

1. ค่าเฉลี่ยของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเพชรบูรณ์ ประจำปีการศึกษา 2555 โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เพราะสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเพชรบูรณ์ เห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาที่จะช่วยยกระดับการศึกษาให้มีมาตรฐานมากยิ่งขึ้น ทำให้บุคลากรของสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเพชรบูรณ์ เอาใจใส่ต่อการประกันคุณภาพการศึกษาและปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพร่วมกันอย่างร่วมมือร่วมใจ และด้วยความเข้าใจที่ตรงกัน ส่งผลให้การดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเพชรบูรณ์ ประสบความสำเร็จด้วยดี ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2550 : 3) ได้ให้กล่าวถึงการประเมินคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา ไว้ว่าการประเมินระบบและกลไกที่สถาบันอุดมศึกษาได้ควบคุมตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา ตามมาตรฐานที่สถาบันได้กำหนดไว้ ซึ่งการดำเนินงานประกันคุณภาพให้ประสบความสำเร็จนั้นต้องประกอบด้วยปัจจัยหลายด้านโดยซึ่งผู้วิจัยแยกเป็นรายด้านดังนี้

1.1 ด้านระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก เพราะสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเพชรบูรณ์มีการพัฒนาระบบและกลไกในการควบคุมคุณภาพเป็นการดำเนินงานที่บุคลากรจากทุกหน่วยงานมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องและรับรู้ทั้งในเรื่องการกำหนดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาและมีการมอบ หมายหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาให้แก่บุคลากรอย่างเหมาะสม เพื่อทำหน้าที่จัดทำแผนงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา มีการสร้างเสริมจิตสำนึก และความตระหนักในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาแก่บุคลากร รวมทั้งการพัฒนาาระบบต่างๆ ให้สอดคล้องกัน เช่น มีการวางแผนการใช้ทรัพยากรทั้งบุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาอีกทั้งมีการส่งเสริมให้บุคลากรไปร่วมประชุม อบรม สัมมนาหรือศึกษาดูงานของหน่วยงานอื่นเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของเรื่องเดช เพ็งจันทร์ (2546 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดชัยภูมิ พบว่า การดำเนินงานด้านการเตรียมการก่อนดำเนินงาน มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการตรวจสอบคุณภาพ อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเพชรบูรณ์จัดทำรายงานการประเมินตนเองตามแนวทางในคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

เพื่อมีการวางแผนการติดตามและประเมินผล การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา และมีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานตาม แผนการติดตามประเมินผล โดยมีการจัดประชุม/ กิจกรรมให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเรื่องตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ กรมวิชาการ (2544ข : 5-8) กล่าวว่า การตรวจสอบคุณภาพ (Quality inspection) และการควบคุมคุณภาพ (Quality control) ทั้งสองกิจกรรมนี้เน้นพัฒนาความแม่นยำของเครื่องมือ และประสิทธิภาพของเทคนิคที่ใช้ในการตรวจจับ ความผิดที่เกิดขึ้น จุดอ่อนของการบริหารและการจัดการเชิงคุณภาพแบบนี้คือการลงมือกระทำ หลังจากข้อผิดพลาดหรือปัญหาได้เกิดขึ้นแล้ว (Retrospective หรือ Reactive) โดยสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเพชรบูรณ์ ได้มอบหมายให้ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบข้อมูลทั้งจากเอกสาร หรือโดยการสัมภาษณ์ และหรือการสังเกตสภาพแวดล้อมภายในสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเพชรบูรณ์ นำมาวิเคราะห์ถึงจุดเด่น และจุดที่ต้องปรับปรุงแก้ไข

1.3 ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก เพราะสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเพชรบูรณ์ มีเตรียมพร้อมเพื่อรับการประเมินคุณภาพไว้เป็นอย่างดี โดยมีมีการจัดประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับบุคลากร ให้ทราบวัตถุประสงค์ของการประเมิน และมีความพร้อมเรื่องสถานที่ เอกสารหลักฐานข้อมูลที่อยู่ในหน่วยงานทั้งในส่วนที่ได้แจ้งไว้ล่วงหน้าและส่วนที่อาจขอเพิ่มเติม พร้อมให้ความสะดวกแก่ผู้ประเมิน และมีการเตรียมบุคลากรและนักศึกษาสำหรับให้ข้อมูลแก่คณะกรรมการประเมิน ซึ่งเป็นไปตามแผนที่

สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเพชรบูรณ์วางเอาไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของโชติกา วรรณบุรี (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ เห็นว่าโรงเรียนมีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา การประเมินและการรับรองคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการปรับปรุงคุณภาพ อยู่ในระดับมาก เพราะสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเพชรบูรณ์ มีการวิเคราะห์ผลการประกันคุณภาพการศึกษา และมีนโยบายนำผลการประเมินและข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการมา เป็นแนวคิดในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และจัดโครงการและกิจกรรมที่ส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินและข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการมาปรับปรุงผลการดำเนินการ เพื่อให้บุคลากรของสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเพชรบูรณ์รับรู้ผลการประเมินและข้อเสนอแนะพัฒนาคุณภาพร่วมกัน โดยรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือผู้บริหารนำผลการประเมินเป็นแนวคิดในการปรับเป้าหมายและทิศทางการบริหาร สอดคล้องกับไพสันต์ ศรีแปง (2550 :87) ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานประกันคุณภาพด้านต่างๆ อย่างชัดเจน ประกอบกับภาวะผู้นำของผู้บริหาร ทักษะความชำนาญ ความเข้าใจลักษณะของงานที่ทำองค์กร ประกอบเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญในการทำให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาประสบความสำเร็จ

2. จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร

ครู-อาจารย์และเจ้าหน้าที่ของสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเพชรบูรณ์ ประจำปีการศึกษา 2555 โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way ANOVA) พบว่า แตกต่างกันด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นจึงนำไปทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของ LSD (Least Significant Difference) พบว่า ผู้บริหารและครู-อาจารย์แตกต่างกับ เจ้าหน้าที่ เพราะผู้บริหารและ ครู-อาจารย์เป็นแกนหลักในการบริหารงานและดำเนินกิจกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา จึงสามารถเข้าใจหลักการ และกระบวนการต่าง ๆ ได้มากกว่า โดยการประกันคุณภาพเป็นหน้าที่หลักของผู้บริหารและครู-อาจารย์ โดยผู้บริหารต้องอาศัยภาวะผู้นำ ความรู้ความสามารถ ประสิทธิภาพการทำงาน ส่วนครู-อาจารย์ มีส่วนในการขับเคลื่อนพัฒนาการผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ตามนโยบายของผู้บริหาร โดยองค์ประกอบเหล่านี้จะสามารถทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันการพลศึกษาประสบความสำเร็จ แตกต่างจากเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่รับรู้และเตรียมเอกสารมากกว่า สอดคล้องกับสุดาวดี จตุรงควาณิช (2555: 113) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอัสสัมชัญสมุทรปราการ พบว่า ตำแหน่งต่างกัน ส่งผลให้การศึกษากการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในแตกต่างกัน

3. จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาระหว่างประสบการณ์การทำงานของบุคลากรในสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขต

เพชรบูรณ์ ประจำปีการศึกษา 2555 โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way ANOVA) พบว่าไม่แตกต่างกันทุกด้าน เพราะบุคลากรมีบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานประกันคุณภาพเหมือนกัน โดยไม่ว่าจะมีประสบการณ์ต่างกันเพียงใด ก็มีความตื่นตัว และให้ความสนใจในการดำเนินเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ส่งผลให้บุคลากรที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยน้ำของอ้อย เดชจ้อย (2551:145) พบว่า ประสิทธิภาพในการทำงานที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานและการจัดกิจกรรมในการดำเนินการประกันคุณภาพทุกขั้นตอนไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับ

4. จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาระหว่างหน่วยงานในสังกัดของสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเพชรบูรณ์ประจำปีการศึกษา 2555 โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way ANOVA) พบว่าไม่แตกต่างกันทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของไพสันต์ ศรีแปง (2550: 91) ที่กล่าวไว้ว่าบุคลากรที่สังกัดคณะต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน เพราะผู้บริหาร ครู-อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ไม่ว่าจะสังกัดหน่วยงานหรือคณะใดๆ ก็ตาม ต่างก็แสวงหาความรู้ความเข้าใจในนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยให้มากที่สุด และโดยปกติผู้บริหารในทุกสังกัดได้รับมอบหมายให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยอย่างทั่วถึง เมื่อเป็นเช่น

ทั้งผู้บริหารและอาจารย์ที่สังกัดในแต่ละคณะจึงมีความเห็นทั้งในด้านระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษา การปรับปรุงคุณภาพการศึกษาไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเพชรบูรณ์ ประจำปีการศึกษา 2555 โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ควรมีการปรับปรุงการจัดทำฐานข้อมูลสำหรับการดำเนินงานเรื่องประกันคุณภาพทางการศึกษา ด้วยการจัดทำโครงสร้างการบริหารจัดการให้เอื้อต่อการดำเนินงาน ทุกคนมีส่วนร่วมและมีการประชาสัมพันธ์กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และจัดให้มีข้อมูลที่เพียงพอในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา และควรติดตามประเมินผลรวมทั้งสนับสนุนให้หน่วยงานและคณะกรรมการระดับหน่วยงานได้ทำหน้าที่และดำเนินงานตามนโยบายและแนวปฏิบัติเรื่องการ

ประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัยอย่างเต็มที่ ควรนำผลการวิจัยเสนอต่อผู้บริหาร ครู-อาจารย์และเจ้าหน้าที่ได้ศึกษาเพื่อนำผลการวิจัยไปปรับปรุงในดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ในการมีส่วนร่วมกันทั้งระบบ ตั้งแต่ระดับผู้บริหาร ครู-อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ เพื่อให้สามารถดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเพชรบูรณ์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและรักษามาตรฐานที่ดีไว้อย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเชื่อถือ ความมั่นใจแก่นักศึกษา ผู้ปกครอง และสังคมตลอดไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันการพลศึกษาทุกวิทยาเขต
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาของสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเพชรบูรณ์
3. ควรมีการศึกษาเรื่องการปรับตัวต่อการทำงานในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2544ข). การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา : กรอบและแนวการดำเนินงาน เอกสารชุดการประกันคุณภาพคุณภาพ ลำดับที่ 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- โชติกา วรรณบุรี. (2547). การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมมาธิราชตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เขวงศักดิ์ เทียวเขิน. (2543). การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันราชภัฏ กำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กำแพงเพชร: บัณฑิตวิทยาลัยสถาบันราชภัฏกำแพงเพชร. ถ่ายเอกสาร
- น้ำอ้อย เดชจ้อย. (2551). การประเมินสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอสามพราน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2. ปรินญาณินพนธ์ วท.ม. (วิทยาการการประเมิน). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดารณี ปัทธิสามะ. (2550) การศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเตรียมทหาร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เรืองเดช เพ็งจันทร์. (2546). การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (บริหารการศึกษา). นนทบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ไพสันต์ ศรีแปง. (2550). การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุดาวดี จตุรงค์วานิช. (2555: 113). การศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน อัสสัมชัญสมุทรปราการ. สารนิพนธ์ กศ.ม.(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2550). คู่มือการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.

ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการของ องค์การบริหารส่วนตำบลท่ากุ่ม จังหวัดตราด (People's Satisfaction Towards The Services of Thagum Subdistrict Administration Organization Trat Province)

ดร.การดี อนันต์เนวิ*
มหาวิทยาลัยบูรพา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลท่ากุ่ม จังหวัดตราด และข้อเสนอแนะต่อการรับบริการของประชาชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่ากุ่มรับผิดชอบ จำนวน 215 คนโดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 54 ข้อ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้มารับบริการในช่วงเดือนสิงหาคม – กันยายน 2556 ที่มาใช้บริการ ณ งานการรับแจ้งเรื่องราวร้องทุกข์ งานจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน และงานจัดเก็บค่าน้ำประปา ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่ากุ่ม จังหวัดตราด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ผลการวิจัยพบว่า

ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลท่ากุ่ม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.64 เมื่อพิจารณาแยกเป็น 3 ฝ่ายงาน มีดังนี้

1. งานการรับแจ้งเรื่องราวร้องทุกข์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.63 เมื่อจำแนกตามงาน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีความพึงพอใจเป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ย 4.67 อยู่ในระดับมากที่สุด อันดับ 2 ได้แก่ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ มีคะแนนเฉลี่ย 4.63 อยู่ในระดับ มากที่สุด และอันดับ 3 ได้แก่ ด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการมีคะแนนเฉลี่ย 4.58 อยู่ในระดับมากที่สุด
2. งานจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.66 เมื่อจำแนกตามงาน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีความพึงพอใจเป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ย 4.73 อยู่ในระดับมากที่สุด อันดับ 2 ได้แก่ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ มีคะแนนเฉลี่ย 4.64 อยู่ในระดับ มากที่สุด และอันดับ ได้แก่ ด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการ มีคะแนนเฉลี่ย 4.60 อยู่ในระดับมากที่สุด
3. ด้านงานการจัดเก็บค่าน้ำประปา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.65 เมื่อจำแนกตามงาน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีความพึงพอใจเป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ย 4.69 อยู่ในระดับมากที่สุด

อันดับ 2 ได้แก่ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ มีค่าเฉลี่ย 4.66 อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับ 3 ได้แก่ ด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการ มีค่าเฉลี่ย 4.60 อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : ความพึงพอใจของประชาชน/การบริการ/องค์การบริหารส่วนตำบลท่ากุ่ม/จังหวัด

Abstract

The purposes of this research were to study people's satisfaction towards the services and find the suggestions on the services of Thagum Subdistrict Administration Organization, Trat Province. The sample used in the research consisted of 215 people living in Thagum Subdistrict using by the stratified random sampling technique. The instrument for data collection was the 5 rating scale questionnaire with 54 questions. The data collection was collected on August – September 2013 from the people using the services in 3 areas: inform the complaint, levy the property tax, and pay the water supply. The statistical devices used for analyzing the data were frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The findings were as follows:

People's satisfaction towards the services of Thagum Subdistrict Administration Organization as a whole was rated at a highest level ($\bar{X} = 4.64$) There was each aspects:

1. Inform the complaint as a whole ($\bar{X} = 4.63$) and each subsaspects were rated at a highest level, the facilities ($\bar{X} = 4.67$), the officers ($\bar{X} = 4.63$), and the process of services ($\bar{X} = 4.58$) respectively.

2. Levy the property tax as a whole ($\bar{X} = 4.66$) and each subsaspects were rated at a highest level, the facilities ($\bar{X} = 4.73$), the officers ($\bar{X} = 4.64$), and the process of services ($\bar{X} = 4.60$) respectively.

3. Pay the water supply as a whole ($\bar{X} = 4.65$), and each subsaspects were rated at a highest level, the facilities ($\bar{X} = 4.69$), the officers ($\bar{X} = 4.66$), and the process of services was rated a high level. ($\bar{X} = 4.60$) respectively.

Keyword : People's Satisfaction/ Thagum Subdistrict Administration Organization/ Trat Province

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้วางรากฐานที่สำคัญในเรื่องการ

กระจายอำนาจในการปกครองส่วนท้องถิ่นและยังก่อให้เกิดการปฏิบัติในหลาย ๆ มิติโดยเฉพาะการวางพื้นฐานในการปฏิรูปการเมือง การปกครอง

และสังคมเพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม กระบวนการพัฒนาประเทศได้มากขึ้น ทั้งในเรื่อง การกระจายอำนาจ การปฏิรูประบบราชการ การพัฒนาท้องถิ่น โดยเฉพาะระบบการบริหารจัดการ นั้น จะต้องก่อให้เกิดความมีประสิทธิภาพการให้บริการต่างๆ รวมทั้งการส่งเสริมการปฏิรูปการปกครองส่วนท้องถิ่น การปฏิรูประบบการศึกษา อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมต่าง ๆ ของแต่ละท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนทุก ๆ คนได้มีโอกาสในการรับรู้ ตลอดจนได้รับสิทธิทั้งพื้นฐาน และได้รับการคุ้มครองสิทธิต่าง ๆ อย่างเสมอภาค เท่าเทียมและเป็นธรรมภายใต้การบริหารจัดการที่มีคุณภาพ ได้รับความพึงพอใจการใช้งานใช้บริการของภาครัฐ ต่อมารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ยังคงสานเจตนารมณ์เดิมในเรื่องหลักการกระจายอำนาจและเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น และระบบสาธารณสุขปึกคอก ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่น โดยภายใต้กรอบแนว การปฏิรูประบบราชการ ได้มีการปรับเปลี่ยน ทิศทางการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ ที่สำคัญ คือ บทบาทภารกิจและวิธีการบริหารบุคคลภาครัฐ ปรับระบบงบประมาณไปสู่การมุ่งเน้นผลลัพธ์ ของงาน ปรับระบบบริหารงานบุคคล ปรับเปลี่ยน กฎหมายและปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมและค่านิยม โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างระบบการบริหารของ หน่วยงานภาครัฐที่รวดเร็ว เสมอภาค เป็นธรรม และเป็นที่ยอมรับของประชาชนมากที่สุด (เทศบาล ตำบลเวียงคำ จังหวัดเชียงราย, 2555)

องค์การบริหารส่วนตำบลถูกจัดตั้งขึ้นตาม

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วน ตำบล พ.ศ. 2537 เป็นกฎหมายที่ได้จัดระเบียบ การบริหารงานในตำแหน่งแทนประกาศคณะ ปฏิวัติฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 นับ ตั้งแต่พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การ บริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีผลใช้บังคับใช้ เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2538 ทำให้มีการปรับฐานะ การบริหารงานในระดับตำบล โดยเฉพาะการ เปลี่ยนแปลงรูปแบบของสภาตำบลทั่วประเทศ ออกเป็น 2 รูปแบบ คือสภาตำบล ได้รับการยก ฐานะเป็นนิติบุคคลอันได้แก่ 1) สภาตำบลที่มี รายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนต่ำกว่า 150,000 บาท และ 2) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ตั้งขึ้น จากสภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุน ใน ปีงบประมาณที่ผ่านมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำ กว่าปีละ 150,000 บาท โดยได้รับการยกฐานะเป็น องค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคลและ เป็นส่วนราชการท้องถิ่น ซึ่งมีความสำคัญภายใน การบริหารงานพัฒนาในระดับตำบล เป็นองค์การ ที่ได้รับการคาดหวังว่าจะเป็นหลัก เป็นแกนนำ ที่สำคัญในการพัฒนาที่จะแก้ไขปัญหาทั้งทาง ด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองในระดับตำบล ตลอดจนกระตุ้นให้ประชาชนในพื้นที่ได้ตื่นตัวและ ร่วมกิจกรรมพัฒนาในด้านต่าง ๆ ในระดับตำบล (พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วน ตำบล พ.ศ. 2537)

องค์การบริหารส่วนตำบลท่ากุ่ม จังหวัด ตราด เป็นการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ได้ ดำเนินการให้บริการประชาชนด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็น หน้าที่ตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้และตามแผน ปฏิรูประบบราชการของรัฐ มีเป้าหมายสำคัญ ประการหนึ่งคือ ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับการ

บริการอย่างทั่วถึงและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการให้บริการแก่ประชาชน ได้ดำเนินการตามแผนพัฒนาระยะยาวและแผนปฏิบัติการประจำปี มุ่งให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาตำบล มีคุณภาพชีวิตที่ดี จึงควรมีข้อมูลของผลการบริการประชาชนในรอบปีที่ผ่านมา เพื่อเป็นฐานข้อมูลสำหรับการพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน (องค์การบริหารส่วนตำบลท่ากุ่ม, 2556)

จากความสำเร็จและเหตุผลดังกล่าว จึงควรมีการศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลท่ากุ่ม จังหวัดตราด เพื่อเป็นประโยชน์ใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานและปรับปรุงวิธีการให้บริการแก่ประชาชนให้สอดคล้องกับความต้องการและเป็นผลให้องค์การบริหารส่วนตำบลท่ากุ่มได้รับการพัฒนาให้เป็นไปตามเป้าหมายยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลท่ากุ่ม ใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ความพึงพอใจด้านกระบวนการให้บริการ 2) ความพึงพอใจด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ 3) ความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
3. เพื่อสำรวจข้อเสนอแนะต่อการรับบริการที่ประชาชนมีต่อการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลท่ากุ่ม 3 งาน ได้แก่ 1) งานการแจ้งเรื่องราวร้องทุกข์ 2) งานจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน และ 3) งานจัดเก็บค่าน้ำประปา

คำถามในการวิจัย

1. ประชาชนผู้ให้บริการมีความพึงพอใจ

ในการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลท่ากุ่ม ใน 3 ด้าน ตามวัตถุประสงค์ข้อ 1 อยู่ในระดับใด

2. ข้อเสนอแนะต่อการรับบริการที่ประชาชนมีต่อการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลท่ากุ่ม ใน 3 งาน ตามวัตถุประสงค์ข้อ 2 มีอะไรบ้าง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

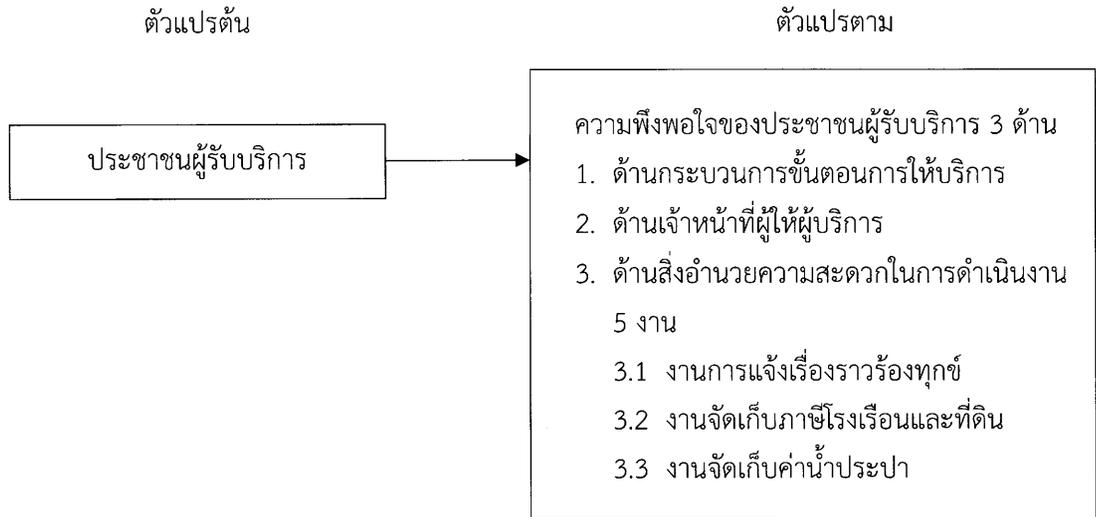
1. ทราบระดับความพึงพอใจของที่มีต่อการรับบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลท่ากุ่ม เพื่อนำเป็นข้อมูลในการปรับปรุง พัฒนา และวางแผนกลยุทธ์ในการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลท่ากุ่ม จังหวัดตราด ให้มีคุณภาพทั้งด้านกระบวนการ ด้านเจ้าหน้าที่และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกให้เป็นที่พึงพอใจแก่ประชาชนผู้ใช้บริการมากยิ่งขึ้น
2. ทราบถึงข้อเสนอแนะของการให้บริการและใช้เป็นข้อมูลในพัฒนางาน 3 งาน ได้แก่ งานการแจ้งเรื่องราวร้องทุกข์ งานจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน และงานจัดเก็บค่าน้ำประปาให้เกิดคุณภาพมากยิ่งขึ้น และเป็นที่พึงพอใจและประทับใจต่อการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลท่ากุ่มต่อไป

กรอบความคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความพึงพอใจในการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลท่ากุ่ม โดยสำรวจความพึงพอใจในการให้บริการตามกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (ม.ป.ป.) กำหนด 3 ด้าน ได้แก่ 1) ความพึงพอใจด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการ 2) ความพึงพอใจด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ 3) ความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และข้อเสนอแนะต่อการรับบริการที่

ประชาชนมีต่อการบริการขององค์การบริหารส่วน
ตำบลท่ากุ่ม ใน 3 งาน ได้แก่ 1) งานการแจ้งเรื่อง

รารร้องทุกข์ 2) งานจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน
และ 3) งานจัดเก็บค่าน้ำประปา ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบความคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ ประชากรที่ใช้ในการ
วิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาตาม
ทะเบียนบ้านอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล
ท่ากุ่ม จังหวัดตราด ปี 2556 มีจำนวนทั้งสิ้น
4,714 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้
ได้แก่ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาตามทะเบียนบ้านอยู่
ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลท่ากุ่ม จังหวัด
ตราด ปี 2556 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จาก
ตารางสำเร็จรูปกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างได้กลุ่ม
ตัวอย่าง จำนวน ได้จำนวน 219 คน โดยการสุ่ม
แบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของ

การวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาความพึงพอใจของประชาชน
ต่อการรับบริการขององค์การบริหารส่วนตำบล
ท่ากุ่ม จังหวัดตราด ใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบ
สอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของประชาชนต่อ
การรับบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลท่ากุ่ม
จังหวัดตราด เป็นแบบสอบถามประมาณค่า
5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยและ
ผู้ช่วยผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากผู้มาใช้บริการในช่วง
เดือนสิงหาคม – กันยายน 2556 ที่มาใช้บริการ ณ

1) งานการแจ้งเรื่องรารร้องทุกข์ 2) งานจัดเก็บภาษี
โรงเรือนและที่ดิน และ 3) งานจัดเก็บค่าน้ำประปา
ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่ากุ่ม จังหวัดตราด

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นหญิง ร้อยละ 64.65 เป็นชาย ร้อยละ 35.35 มีอายุ 36-45 ปี ร้อยละ 40.46 รองลงมาอายุ 26-35 ปี ร้อยละ 28.37 ประกอบอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 37.67 รองลงมาอาชีพธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 31.16 จำนวนครั้งที่เคยมาให้บริการส่วนใหญ่ไม่เกิน 5 ครั้ง ร้อยละ 47.44 รองลงมา 6-10 ครั้ง ร้อยละ 20.51

2. ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลท่ากุ่มโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.64 เมื่อพิจารณาแยกเป็น 3 ฝ่ายงาน มีดังนี้

2.1 งานการรับแจ้งเรื่องราวร้องทุกข์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ย 4.63 เมื่อจำแนกตามงาน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีความพึงพอใจเป็นอันดับ 1 มีคะแนนเฉลี่ย 4.67 อยู่ในระดับมากที่สุด อันดับ 2 ได้แก่ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ มีคะแนนเฉลี่ย 4.63 อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับ 3 ได้แก่ ด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการ มีคะแนนเฉลี่ย 4.58 อยู่ในระดับมากที่สุด

2.2 งานจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ย 4.66 เมื่อจำแนกตามงาน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีความพึงพอใจเป็นอันดับ 1 มีคะแนนเฉลี่ย 4.73 อยู่ในระดับมากที่สุด อันดับ 2 ได้แก่ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ มีคะแนนเฉลี่ย 4.64 อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับ 3 ได้แก่ ด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการ มีคะแนนเฉลี่ย 4.60 อยู่ในระดับมากที่สุด

2.3 งานการจัดเก็บค่าน้ำประปา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ย 4.65 เมื่อจำแนกตามงาน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีความพึงพอใจเป็นอันดับ 1 มีคะแนนเฉลี่ย 4.69 อยู่ในระดับมากที่สุด อันดับ 2 ได้แก่ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ มีคะแนนเฉลี่ย 4.66 อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับ 3 ได้แก่ ด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการ มีคะแนนเฉลี่ย 4.60 อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

1. ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลท่ากุ่ม จังหวัดตราด มีประเด็นอภิปรายแต่ละงาน ดังนี้

1.1 งานการรับแจ้งเรื่องราวร้องทุกข์ ด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการมีระดับความพึงพอใจมากและความพึงพอใจรวมกันได้ ร้อยละ 99.10-100 ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการมีระดับความพึงพอใจมากและความพึงพอใจรวมกันได้ ร้อยละ 98.60-99.50 และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีระดับความพึงพอใจมากและความพึงพอใจรวมกันได้ ร้อยละ 99.50-100 โดยมีระดับคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) ทั้งนี้เนื่องจากการรับแจ้งเรื่องราวร้องทุกข์ ได้จัดระบบการบริการอย่างเป็นระบบในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ขั้นตอนการบริการอย่างรวดเร็วและเจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความเต็มใจ ให้ความร่วมมือเป็นไปตามยุทธศาสตร์ การพัฒนาการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล (องค์การบริหารส่วนตำบลท่ากุ่ม, 2556) จึงทำให้ความพึงพอใจของผู้รับบริการมีความคิดเห็นต่อการดูแลที่ได้รับจากผู้ให้

บริการอยู่ในระดับมากที่สุด (Hinshaw & Atwood, 1982, pp.170-171) สอดคล้องกับงานวิจัยของพงษ์ไพบูลย์ ศีลาวราเวทย์ และทิฆัมพร คุ่มวงษ์ (2551) ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้มารับบริการจากเทศบาลตำบลท่าล้อ จังหวัดกาญจนบุรี ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และคณะทำงานตรวจประเมินการรับรองการปฏิบัติราชการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น ประจำปี 2553 (2553) ที่พบว่าในภาพรวมความพึงพอใจต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนธาตุ อำเภอหนองสองห้อง ประชาชนผู้รับบริการส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63

1.2 งานจัดเก็บภาษีโรงเรียนและที่ดิน ด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการมีระดับความพึงพอใจมากและความพึงพอใจรวมกันได้ร้อยละ 99.10-100 ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการมีระดับความพึงพอใจมากและความพึงพอใจรวมกันได้ร้อยละ 98.60-99.50 และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีระดับความพึงพอใจมากและความพึงพอใจรวมกันได้ร้อยละ 99.50-100 โดยมีระดับคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$) ทั้งนี้เนื่องจากงานจัดเก็บภาษีโรงเรียนและที่ดินพัฒนาขั้นตอนการจัดเก็บภาษีโรงเรียนและที่ดิน สิ่งอำนวยความสะดวก สถานที่และเจ้าหน้าที่ให้บริการตามแผนพัฒนางานการจัดเก็บภาษีโรงเรียนและที่ดิน สอดคล้องกับงานวิจัยของสโรชา แพร์ภาษา (2549) ได้ศึกษาการประเมินผลความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการ

ศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของประชาชนอยู่ในระดับมากที่สุด คณะทำงานตรวจประเมินการรับรองการปฏิบัติราชการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น ประจำปี 2553 (2553) ที่พบว่า ในภาพรวมความพึงพอใจต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนธาตุ อำเภอหนองสองห้อง ประชาชนผู้รับบริการส่วนใหญ่มีความพึงพอใจงานบริการภาษีโรงเรียนและที่ดินมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.84 อยู่ในระดับมากที่สุด และงานวิจัยของสุจิตราพร วานะ (2552) ได้ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการบวนการขององค์การบริหารส่วนตำบลเกษม อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของประชาชนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.3 งานการจัดเก็บค่าน้ำประปา ด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการมีระดับความพึงพอใจมากและความพึงพอใจรวมกันได้ร้อยละ 99.10-100 ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการมีระดับความพึงพอใจมากและความพึงพอใจรวมกันได้ร้อยละ 98.60-99.50 และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีระดับความพึงพอใจมากและความพึงพอใจรวมกันได้ร้อยละ 99.50-100 โดยมีระดับคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$) ทั้งนี้เนื่องจากงานการจัดเก็บค่าน้ำประปา ได้พัฒนาระบบการจัดเก็บภาษีค่าน้ำ มุ่งให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจทั้งในด้านเจ้าหน้าที่บริการด้วย ความกระตือรือร้น เอาใจใส่ขั้นตอนการบริการที่รวดเร็ว มีสิ่งอำนวยความสะดวกบริการให้กับผู้มาติดต่อเป็นไปตามแผนพัฒนาการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเวลาที่กำหนด (องค์การบริหารส่วนตำบลท่ากุ่ม, 2556) สอดคล้อง

กับงานวิจัยของ พนิตตา นรสิงห์ (2552) ได้ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์ ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก คือด้านบุคลิกภาพของเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านกระบวนการให้บริการ และต้นอาคารสถานที่ และกิตติธัช อิมวัฒน์กุล (2553) ได้ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการบริหารทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านถนน ด้านไฟฟ้าแสงสว่างและด้านประปา อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลท่ากุ่ม โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ งานการรับแจ้งเรื่องราวร้องทุกข์ งานจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินและ

งานการจัดเก็บค่าน้ำประปาอยู่ในระดับมากที่สุด ควรสรุปเป็นแนวทางขั้นตอนของแต่ละงานและกระบวนการขั้นตอนการให้บริการ เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นลักษณะของการปฏิบัติงานที่ดี (Best Practice) เป็นแบบจำลองงานที่ดี (Model)

2. ควรให้ข้อมูลย้อนกลับแก่บุคลากร ให้กำลังใจและยกย่องให้เกียรติบัตรชื่นชมผลงานสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน

3. ควรพัฒนาแต่ละงานอย่างต่อเนื่องและพัฒนาให้ทันสมัยโดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการสื่อสาร (Informational Technology and Communication) ในการพัฒนางาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยและพัฒนารูปแบบการปฏิบัติงานของการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลท่ากุ่มสู่ความเป็นเลิศ

2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการปฏิบัติงานกับผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่ากุ่ม

เอกสารอ้างอิง

- กิตติธัช อิมวัฒน์กุล. (2553). ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา. ปริญญา มหาบัณฑิต, สาขาวิศวกรรมโยธา, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (ม.ป.ป.). *เกณฑ์การกำหนดการปฏิบัติงานในการประเมิน*. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.
- คณะทำงานตรวจประเมินการรับรองการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น. (2553). *ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนธาตุ อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น ประจำปี 2553*. ขอนแก่น: องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น.
- เทศบาลตำบลเวียงคำ จังหวัดเชียงราย. (2555). *แผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2555-2557*. เชียงราย: เทศบาลตำบลเวียงคำ.
- พนิตตา นรสิงห์. (2552). *ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2546). (2549). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- พงไพบุลย์ ศีลาวราเวทย์ และทิมมพร คุ่มวงษ์. (2551). *ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการ*. สโรชา แพร์ภาษา. (2549). *การประเมินความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา*. ฉะเชิงเทรา: องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา.
- สุจิราพร วานะ. (2552). *ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาเฉพาะองค์การบริหารตำบลเกษม อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี*. การอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการปกครองส่วนท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- องค์การบริหารส่วนตำบลท่ากุ่ม. (2556). *รายงานการดำเนินงานประจำปี 2556*. ตราด: องค์การบริหารส่วนตำบลท่ากุ่ม.
- Hinhaw, A.S. and Atwood, J.R. (1982). *A Patient Satisfactory Instrument Precision by Replication*. NURSING Research. 31 May-June.

Academic Journal
Institute of
Physical Education

ความสำคัญของการประเมินผลการเรียนรู้ใน สาระที่ 6 : กอล์ฟเพื่อความเลิศ สำหรับโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา

ทวีศักดิ์ ปันคำมูล
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทนำ

การประเมินผลการเรียนรู้ (Learning Assessment) เป็นองค์ประกอบสำคัญของกระบวนการจัดการเรียนการสอน การประเมินผลจะช่วยวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนและประสิทธิภาพการสอนของผู้สอนว่าเป็นอย่างไร ไพศาล หวังพานิช (2545:1, 4-5) ได้กล่าวถึงบทบาทของการประเมินผลว่าเป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอน เป็นหน้าที่โดยตรงของผู้สอนทุกระดับที่ต้องดำเนินการวัดและประเมินผลผู้เรียนทุกคน เพื่อตรวจสอบความสามารถในการเรียนรู้ และขณะเดียวกันก็เป็นการตรวจสอบประสิทธิภาพในการสอนของผู้สอนด้วย แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2539:3-4) ที่กล่าวว่า การวัดและประเมินผลเป็นเทคนิคสำคัญที่ช่วยให้ทราบว่าการเรียนการสอนบรรลุตามเป้าหมายหรือไม่ เพียงใด ทั้งยังเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้ครูได้ข้อมูลพื้นฐานที่เป็นประโยชน์ในการพิจารณาวิธีแก้ไขข้อบกพร่องหรือจุดอ่อนของนักเรียนในด้านต่าง ๆ อันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของการศึกษาให้ดีขึ้นและเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ทั้งหมดสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545ก:15) ที่ได้ให้ความสำคัญกับการวัดและประเมินผล โดยกำหนดแนวทางและบทบาทของสถานศึกษาไว้ในหมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 26 “ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา.....” สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2552:14) ได้กำหนดหลักการดำเนินการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ว่าเป็นกระบวนการเก็บรวบรวม ตรวจสอบ ตีความผลการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดของหลักสูตร นำผลไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้และใช้เป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจ การเรียน สถานศึกษาต้องมีกระบวนการจัดการที่เป็นระบบ เพื่อให้การดำเนินการวัดและประเมินผล การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ และให้ผลการประเมินที่ตรงตามความรู้ ความสามารถ

ที่แท้จริงของผู้เรียน ถูกต้องตามหลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รวมทั้งสามารถรองรับการประเมินภายในและการประเมินภายนอก ตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาต่อไป

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ก่อนเริ่มการประเมิน ต้องทำความเข้าใจกับหลักสูตรเป็นอันดับแรก สำหรับหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้กับโรงเรียนสังกัดต่างๆ ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น เป็นหลักสูตรที่มีชื่อว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งโรงเรียนทุกสังกัดในประเทศไทยต้องใช้เป็นหลักสูตรนำทาง คือใช้เป็นแนวทางเพื่อปรับใช้ตามสภาพ และบริบทของโรงเรียนตนเองหลักสูตรนี้ใช้แนวคิดหลักสูตรอิงมาตรฐาน (Standards-based Curriculum) โดยกำหนดตามมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยมาตรฐานการเรียนรู้ได้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ และปฏิบัติได้เมื่อสำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐาน พร้อมกันนี้ได้ปรับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้ท้องถิ่นและสถานศึกษาได้มีบทบาทและมีส่วนร่วม ในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่น (สำนักนายกรัฐมนตรื. 2542)

สาระสำคัญของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สรุปได้ว่าหลักสูตรนี้ต้องการสร้างให้เยาวชนไทย “เป็นคนดี เป็นคนเก่ง และมีความสุขในชีวิต” จุดเด่นที่สำคัญของหลักสูตรฯ นอกจากจะกำหนดภาพความ

สำเร็จที่ชัดเจนที่มุ่งสู่ตัวผู้เรียนดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ยังมีจุดเด่นอื่นที่สำคัญอีก 4 ประการ คือ

- 1) กำหนดตัวชี้วัดเป็นชั้นปี เพื่อที่ครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครองจะได้ทราบว่า เมื่อผู้เรียนเรียนจบแต่ละปีในแต่ละรายวิชา ผู้เรียนควรมีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์อะไรบ้าง
- 2) กำหนดสาระการเรียนรู้แกนกลาง เพื่อให้โรงเรียนทุกแห่งสามารถนำไปจัดการเรียนการสอนให้ทัดเทียมกันได้ โดยโรงเรียนสามารถจะเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเข้าไปได้
- 3) กำหนดเกณฑ์มาตรฐานการจบหลักสูตร และแนวปฏิบัติการวัดผล เพื่อให้โรงเรียนสามารถนำไปใช้วัดผลจากความสามารถจริงของผู้เรียน และ
- 4) กำหนดให้ผู้เรียนให้บริการสังคมเพื่อเป็นกิจกรรมของผู้เรียนที่ต่อเนื่องทุกปี จากจุดเด้นดังกล่าว หากโรงเรียนนำไปจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ คุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานจะต้องดีขึ้นอย่างแน่นอน ปัจจัยต่อความสำเร็จของการใช้หลักสูตรฯ จะประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัยปัจจัยสำคัญ 5 ประการ คือ 1) ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องเข้ามามีส่วนร่วม (All for Education) กล่าวคือ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน นักเรียน ตลอดจนผู้ปกครอง ชุมชน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (สพท.) ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเข้ามามีส่วนร่วม 2) ครูจะต้องปรับเปลี่ยนการสอน โดยเน้นการสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิดและมี คุณธรรม

นอกเหนือจากความรู้ที่ให้นักเรียนจะปรับวิธีการเรียนรู้ของตนเองไปด้วย 3) สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ ต้องมีความหลากหลายและมีคุณภาพ เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ เป็นต้น ห้องสมุดควรมีหนังสือดีๆ มีจำนวนเพียงพอ และมีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเพื่อสร้างศักยภาพของห้องสมุดให้เป็นหัวใจของแหล่งเรียนรู้อย่างแท้จริง 4) ระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ต้องมีความเข้มแข็ง และประการสุดท้ายคือ 5) หนังสือเรียน จะต้องมีความรู้และสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรใหม่ ความสำเร็จของการใช้หลักสูตรใหม่ คือ ความสำเร็จที่มุ่งสู่ตัวผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดีของสังคม เป็นคนเก่งในระดับสากลได้ และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับโรงเรียนกีฬา

โรงเรียนกีฬาสังกัดสถาบันการพลศึกษา เป็นโรงเรียนที่มีเจตนารมณ์ในการจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียนกลุ่มพิเศษ คือ กลุ่มที่มีความสามารถพิเศษทางการกีฬา โรงเรียนจึงจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรสำหรับโรงเรียนกีฬาสังกัดสถาบันการพลศึกษาขึ้นมาใช้ อันเป็นไปตามมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ซึ่งดำเนินการพัฒนาและใช้หลักสูตรฉบับแรกเรียกว่า “หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2545 สำหรับโรงเรียนกีฬา” เมื่อกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ขึ้นมา โรงเรียนกีฬาก็ได้ปรับหลักสูตร โดยได้วิจัยเพื่อประเมินผลการใช้หลักสูตร

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็น ครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครอง ส่วนใหญ่เห็นว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สำหรับโรงเรียนกีฬาสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและผู้เรียน เป็นไปตามจุดเน้นของโรงเรียนกีฬา และของสถาบันการพลศึกษา ครอบคลุมเนื้อหารายวิชา สาระการเรียนรู้ของหลักสูตรฯ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และเจตคติ มีความรับผิดชอบ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีการพัฒนาด้านบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตในสังคม มีความสอดคล้องของผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก มีเฉพาะด้านบริบทที่เกี่ยวกับสาระวิชามีมากเกินไป ผู้เรียนมีเวลาเรียนน้อยทำให้ไม่มีเวลาเรียนซ่อมเสริม ด้านกระบวนการการบริหารและการจัดการเรียนการสอนทั้งวิชาการและกีฬาอย่างขาดเป้าหมายที่ชัดเจน (สถาบันการพลศึกษา. 2552: บทคัดย่อ) จากข้อค้นพบดังกล่าว ประกอบกับข้อมูลจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคนในสังคมไทย และจุดเน้น ของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนสู่ศตวรรษที่ 21 จึงเกิดการทบทวนหลักสูตรเดิม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับโรงเรียนกีฬาขึ้นมา เพื่อให้มีความเหมาะสม ชัดเจนทั้งเป้าหมายของหลักสูตรในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และกระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ ในสถานศึกษา โดยได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

ที่ชัดเจน โดยเฉพาะสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมที่แสดงถึง อัตลักษณ์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา ซึ่งแตกต่างจากโรงเรียนทั่วไป เพื่อใช้เป็นทิศทางในการจัดทำสาระหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนรู้ในแต่ละระดับ นอกเหนือจากการกำหนดโครงสร้างเวลาเรียนขั้นต่ำของ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ในแต่ละชั้นปีไว้ตามเงื่อนไขหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สาระที่ 6 : กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ (สาระเพิ่มเติม) สำหรับโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันพลศึกษา

การใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ เป็นการสร้างกลยุทธ์ใหม่ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคล สังคมไทย ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการจัดการเรียนการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกระทรวงศึกษาธิการ สถาบันการพลศึกษาจึงได้จัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับโรงเรียนกีฬาขึ้น โดยเพิ่มเติมกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ในกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษาเป็นสาระที่ 6 ซึ่งประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้ 3 มาตรฐาน เพื่อให้เป็นไปตามบริบทและจุดเน้นของโรงเรียนกีฬา ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน ได้แก่

1. มาตรฐาน พ 6.1 มีความสามารถในการเล่นและการแข่งขันเฉพาะชนิดกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ
2. มาตรฐาน พ 6.2 มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักกีฬา และมีจิตวิญญาณการแข่งขันกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ
3. มาตรฐาน พ 6.3 มีความสามารถในการเสริมสร้างสมรรถภาพทางกลไก และสมรรถภาพจิต เพื่อศักยภาพด้านกีฬา

โดยความสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ตามมาตรฐาน สามารถพิจารณาได้จากผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเป็นสำคัญ การกำหนดวิธีการและเครื่องมือการประเมินผลที่สอดคล้อง แม่นตรงจึงมีผลโดยตรงต่อความสำเร็จของหลักสูตร

การประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับในชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552: 28-29) โดยการวัดและประเมินการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ผู้ประเมินควรเริ่มต้นวางแผนดำเนินกิจกรรม ด้วยการตอบคำถามหลัก 4 คำถาม ดังนี้ (ศิริชัย กาญจนวาสี. 2543: 36)

1. วัดและประเมินไปทำไม ผู้ประเมินจะต้องตอบคำถามให้ได้ว่า ข้อมูลหรือสารสนเทศนั้น วัดและประเมินเพื่อประโยชน์อะไร สามารถตอบคำถามประโยชน์ของการประเมินตามประเภทของการประเมิน ดังนี้

1.1 การวัดและประเมินก่อนเรียน เพื่อจัดวางตำแหน่งผู้เรียนหรือประเมินความรอบรู้ของผู้เรียนก่อนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีความสอดคล้องเหมาะสม

1.2 การวัดและประเมินระหว่างเรียน เพื่อตรวจสอบความรู้ความสามารถของผู้เรียน ขณะที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อประโยชน์ในการติดตามดูความก้าวหน้า หรือพัฒนาการในการเรียนรู้รวมทั้งข้อบกพร่องในการเรียนของผู้เรียน

1.3 การวัดและประเมินหลังเรียน เพื่อสรุปผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเกี่ยวกับระดับการเรียนของผู้เรียน

2. วัดและประเมินอะไร ผู้ประเมินจะต้องตอบคำถามให้ได้ว่า จะต้องการวัดและประเมินคุณลักษณะใดจากผู้เรียน ต้องการข้อมูลด้านใดเป็นสำคัญ ซึ่งผู้ประเมินควรคำนึงถึงประเภทของการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน เช่น

2.1 การเรียนรู้ทางด้านสติปัญญา เกี่ยวกับความรู้ความจำ ความคิด การแก้ปัญหาต่าง ๆ

2.2 การเรียนรู้ทางด้านอารมณ์และความรู้สึก เช่น ความสนใจ ทัศนคติ เป็นต้น

2.3 การเรียนรู้ทางด้านทักษะและการปฏิบัติ เช่น ความสามารถในการปฏิบัติงาน การมีทักษะในงานต่าง ๆ

3. วัดและประเมินอย่างไร ผู้ประเมินจะต้องตอบคำถามให้ได้ว่า จะต้องใช้เครื่องมือชนิดใด

ถึงจะมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสิ่งที่ประเมิน ซึ่งควรพิจารณาในประเด็นต่อไปนี้

3.1 ลักษณะของข้อมูลที่ต้องการ เช่น ข้อมูลเชิงปริมาณ หรือ เชิงคุณภาพ

3.2 ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างในการประเมิน เช่น จำนวน และความสามารถของกลุ่มตัวอย่าง

3.3 ระยะเวลาในการประเมิน เช่น การมีเวลาที่จำกัดอาจจะต้องใช้แบบสอบถาม เป็นต้น

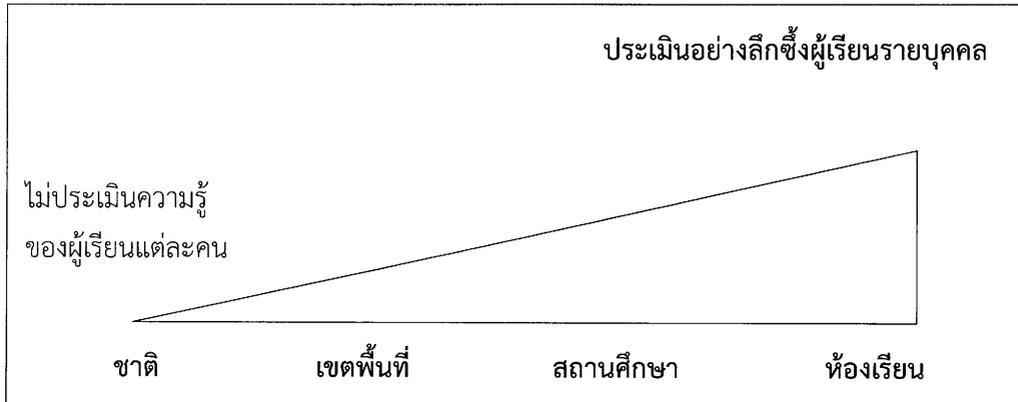
4. ตัดสินผลด้วยวิธีใด ผู้ประเมินจะต้องตอบคำถามให้ได้ว่า จะต้องตัดสิน ผลการประเมิน โดยพิจารณาจากคุณลักษณะใด ใช้เกณฑ์อย่างไรในการประเมิน ซึ่งควรพิจารณา ในประเด็นต่อไปนี้

4.1 การตัดสินอิงกลุ่ม เพื่อพิจารณาตัดสินผลการเรียน

4.2 การตัดสินอิงเกณฑ์ เพื่อพิจารณาผลการเรียนรู้ ใช้ในการพัฒนากิจกรรม การเรียนการสอน เป็นต้น

การประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนถือเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนที่จะต้องกระทำกับผู้เรียนทุกคน ตลอดระยะเวลาของการเรียนการสอน ครูจะต้องใช้การประเมินเป็นกลไกสำคัญในการติดตามพัฒนา ช่วยเหลือให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายแห่งการเรียนรู้

ขอบเขตของการประเมินจึงขึ้นอยู่กับลักษณะงานและความรับผิดชอบของหน่วยงานนั้น ๆ สามารถแสดงความสัมพันธ์ของการประเมินกับขอบเขตความรับผิดชอบ ดังภาพประกอบต่อไปนี้

ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการประเมินกับขอบเขตงาน
(อ้างอิงจาก ชวลิต ชูก่าแพง.2553)

จากภาพประกอบข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการประเมินในระดับใหญ่หรือในภาพรวมของประเทศ ไม่ได้ประเมินความรู้ความสามารถเฉพาะเจาะจงเหมือนกับการประเมินในระดับห้องเรียน ดังนั้นในการประเมินในระดับใหญ่และระดับชั้นเรียน จึงมีข้อตกลงในการประเมินที่แตกต่างกันใช้วิธีการประเมินที่มีพื้นฐานต่างกัน

การประเมินผลการเรียนรู้ใน สาระที่ 6 : กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ สำหรับโรงเรียนกีฬา

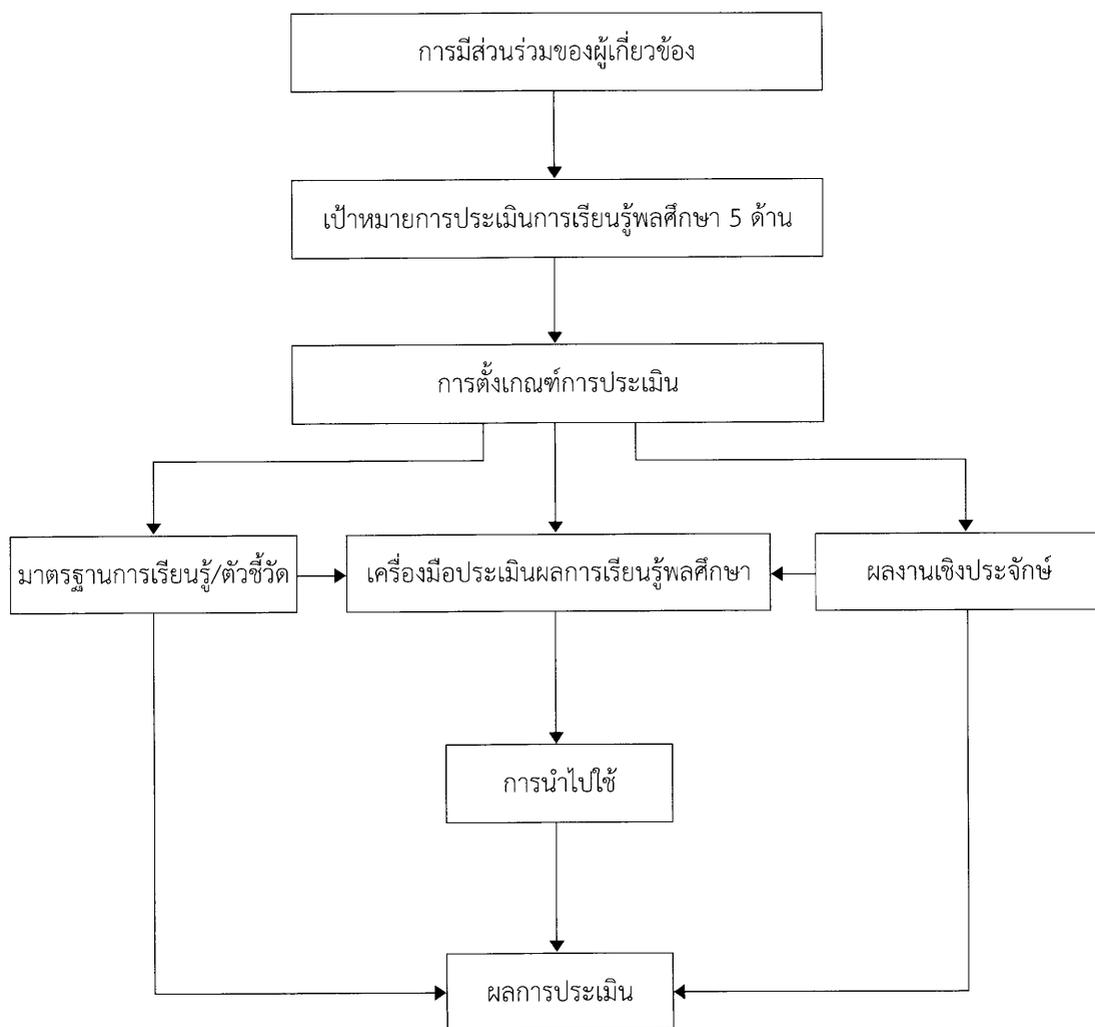
จากแนวคิดของ วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ (2541: 187-189) การประเมินผลผู้เรียนรู้เป็นการประเมินสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการให้คะแนน (Grading) ต่อไป การประเมินผลผู้เรียนจะดำเนินไปตามจุดมุ่งหมายของวิชาพลศึกษาที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาด้านความรู้ เจตคติ ทักษะ สมรรถภาพทางกาย และสังคม โดยใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น การใช้แบบทดสอบทักษะกีฬา (Sports Skill Tests) การใช้แบบทดสอบเจตคติ และความสนใจ (Attitude

and interest Inventories) การใช้แบบสอบถามต่าง ๆ (Questionnaires) และการสำรวจรายการหรือการเลือกตอบ (Checklist) เป็นต้น ซึ่งการประเมินผลการเรียนรู้ ในสาระที่ 6 กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ สำหรับโรงเรียนกีฬานั้น ยังมีได้กำหนดระบบหรือรูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้สาระเพิ่มเติมขึ้นมา ดังนั้นควรยึดหลักการประเมินต่าง ๆ มาเป็นหลักเพื่อพัฒนาการประเมินผลต่อไป

จากงานวิจัย ของทวีศักดิ์ ปันคำมูล (2556) ซึ่งทำการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างระบบการประเมินผลการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สาระที่ 6 กีฬาเพื่อความเป็นเลิศของโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในการแก้ปัญหา และความต้องการของผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งได้ประยุกต์ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในส่วนเครื่องมือของระบบฯ ใช้กรอบแนวคิดของ ซิงเกอร์ และคอร์บิน (Singer, 1974; Corbin, 1976 อ้างถึงใน วรศักดิ์ เพียรชอบ. 2527) และจากกรมวิชาการ (2545) พบว่า การ

ประเมินผลการเรียนรู้ทางพลศึกษาจะต้องดำเนินไปตามจุดมุ่งหมายของสาระพลศึกษาที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา 5 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านเจตคติ ด้านทักษะกีฬา ด้านสมรรถภาพทางกาย และด้านพฤติกรรมหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์

โดยระบบที่สร้างขึ้นมีองค์ประกอบสำคัญจากข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากการสนทนากลุ่มนักเรียนและครูเกี่ยวกับปัญหาของการประเมินผลการเรียนรู้ในสาระที่ 6 กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ซึ่งสามารถแสดงได้ดังภาพประกอบต่อไปนี้

ภาพที่ 2 องค์ประกอบของระบบการประเมินผลการเรียนรู้ สาระที่ 6 กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ (อ้างอิงจาก ทวีศักดิ์ ปันคำมูล.2556)

องค์ประกอบในส่วนของ การตั้งเกณฑ์ได้ร่วมกันกำหนดเกณฑ์การประเมินในสาระที่ 6 กีฬาเพื่อ
ความเป็นเลิศไว้ดังนี้

กำหนดค่าคะแนน 100 คะแนน (80 : 20)

ลำดับ	การประเมินทางพลศึกษา	ระหว่างภาค (80)		ปลายภาค (20)
		คะแนน สะสม	ผลงานเชิง ประจักษ์	
1	ด้านความรู้	-	-	20
2	ด้านเจตคติ	5	-	-
3	ด้านทักษะกีฬา	30	-	-
4	ด้านสมรรถภาพทางกลไก	20	-	-
5	ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์	5	-	-
รวม		60	20	20

องค์ประกอบในส่วนของผลงานเชิงประจักษ์
ได้มติในที่ประชุมว่า ควรจะแยกเกณฑ์การให้
คะแนนผลงานเชิงประจักษ์ เป็นชนิดกีฬา เพราะ
โดยธรรมชาติของชนิดกีฬาย่อมมีความแตกต่างกัน
โดยสรุปรวมทุกชนิดกีฬาที่ทำการสอนได้ดังนี้

1. ได้รับคัดเลือกเป็นตัวแทนทีมชาติไทย
เยาวชนทีมชาติไทย หรือเข้าร่วมการเก็บตัวเพื่อ
คัดเลือกเป็นตัวแทนทีมชาติไทย โดยต้องมีหนังสือ
รับรองหรือหนังสือขอตัวจากสมาคมกีฬานั้นๆ เป็น
หลักฐานโดยระบุชื่อนักเรียนอย่างชัดเจน

2. เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาเยาวชน
แห่งชาติ กีฬาเยาวชนแห่งชาติ กีฬานักเรียน
นักศึกษาแห่งชาติ กีฬาโรงเรียนกีฬาแห่งชาติ และ
ชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย ในชนิดกีฬานั้นๆ โดย
ต้องมีหนังสือคำสั่งจากจังหวัด หรือ หนังสือรับรอง
จากโรงเรียนและระบุชื่อนักเรียนอย่างชัดเจนเป็น
หลักฐาน

3. ได้รับเหรียญรางวัลเหรียญใดก็ได้ และ
มีใบประกาศนียบัตรรับรอง จากการแข่งขันชนิด
กีฬานั้นๆ ในการแข่งขันรายการใดก็ได้ ภายใน
ภาคเรียนที่กำลังศึกษา

4. ใบประกาศนียบัตรรับรองการเข้าร่วม
เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการแข่งขันกีฬานั้นๆ
โดยได้ปฏิบัติหน้าที่ใดหน้าที่หนึ่ง เช่น เจ้าหน้าที่
แลกลายการแข่งขัน เจ้าหน้าที่ทำความสะอาด
การแข่งขัน เจ้าหน้าที่จับเวลาการแข่งขัน ฯลฯ

สำหรับแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผล
การเรียนรู้ กำหนดเกณฑ์ที่ยอมรับได้ในการผ่านตัว
ชี้วัดทุกตัวให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา
กล่าวคือ ให้ทำทายการเรียนรู้ ไม่ยากหรือง่าย
เกินไป เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินว่าสิ่งที่
ผู้เรียนรู้ เข้าใจ ทำได้นั้น เป็นที่น่าพอใจ บรรลุตาม
เกณฑ์ที่ยอมรับได้ หากยังไม่บรรลุจะต้องหาวิธีการ
ช่วยเหลือ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสูงสุด การ

ตัดสินเพื่อให้ระดับผลการเรียนรายวิชาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้ใช้ตัวเลข และแสดงระดับผลการเรียนเป็น 8 ระดับ การตัดสินผลการเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานใช้ระบบผ่านและไม่ผ่าน โดย กำหนดเกณฑ์การตัดสินผ่านแต่ละรายวิชาที่

ร้อยละ 50 จากนั้นจึงให้ระดับผลการเรียนที่ผ่านสำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ใช้ตัวเลขแสดงระดับผลการเรียนเป็น 8 ระดับ แนวการให้ระดับผลการเรียน 8 ระดับ และความหมายของแต่ละระดับดังแสดงในตาราง ดังนี้

ระดับผลการเรียน	ความหมาย	ช่วงคะแนนเป็นร้อยละ
4	ดีเยี่ยม	80-100
3.5	ดีมาก	75-79
3	ดี	70-74
2.5	ค่อนข้างดี	65-69
2	ปานกลาง	60-64
1.5	พอใช้	55-59
1	ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ	50-54
0	ต่ำกว่าเกณฑ์	0-49

จากข้อมูลที่กล่าวมาทั้งหมดเบื้องต้น จะเห็นได้ว่า การประเมินผลการเรียนรู้เป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ทำให้ครูผู้สอนมองเห็นความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอนซึ่งมีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน และการประเมินยังช่วยวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนและประสิทธิภาพการสอนของผู้สอน เพราะเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นถึงข้อบกพร่อง จุดเด่น จุดด้อย ของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนว่าเป็นอย่างไร จึงถือว่าเป็นกิจกรรมที่มีความจำเป็น ผลจากการประเมินจะเป็นข้อมูลในการตัดสินใจที่จะกระทำ

หรือไม่กระทำบางอย่าง ซึ่งส่งผลต่อผู้เรียนทั้งในปัจจุบันและอนาคต

การประเมินผลทางพลศึกษาในสาระที่ 6 กีฬาเพื่อความเลิศ ซึ่งมีความแตกต่างจากการประเมินโดยทั่วไป ดังนั้นจึงต้องมีระบบการประเมินผลการเรียนรู้ที่ชัดเจน โดยยึดเอาแนวคิดและทฤษฎีทางพลศึกษามาเป็นแนวทาง และมีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนที่เกิดจากผลของการปฏิบัติกิจกรรมในด้านต่างๆ ของผู้เรียน โดยต้องอยู่ในสัดส่วนที่เหมาะสม พร้อมทั้งเกิดประโยชน์แก่ตัวผู้เรียนอย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2539). **การประเมินตามสภาพจริง**. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพริกหวานกราฟฟิคจำกัด.
- (2544). **คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา**. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2550). **แผนพัฒนากีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2550-2554)**. กรุงเทพฯ : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ชวลิต ชูกำแหง. (2553). **การประเมินการเรียนรู้**. มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทวิศักดิ์ ปันคำมูล. (2556). **การพัฒนากระบวนการประเมินผลการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สาระที่ 6 กีฬาเพื่อความเป็นเลิศของโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา**. ปริญญาโท กศ.ด. (การจัดการเรียนรู้พลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญเชิด ภิญโญนนท์พงษ์. (2544). **การประเมินการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ : แนวคิด และวิธีการ**. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พรินต์ติ้ง.
- ไพศาล หวังพานิช. (2545). **การวัดผลและประเมินผลการเรียน**. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษา และจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วาสนา คุณาอภิสิทธิ์. (2539). **การสอนพลศึกษา**. กรุงเทพฯ : วิทย์พัฒน์.
- (2541). **หลักสูตรพลศึกษา**. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- (2552). **การพัฒนาหลักสูตร แนวคิด ทฤษฎี และกระบวนการปฏิบัติ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา**. กรุงเทพฯ: องค์การค้ำของ สกสศ.
- Baker O’Neil & Linn. (1993). Policy and validity prospects for performance based assessment. *American Psychologist*. 48: 1210-1218.
- Singer. (1974). *Motor Learning and Human Performance: An Application to Motor Skills and Movement Behaviors*. 3rd ed. New York: Mac Millan.

หลักเกณฑ์การพิมพ์ต้นฉบับเพื่อลงตีพิมพ์ วารสารวิชาการ สถาบันการพลศึกษา

1. ผลงาน

การส่งผลงานวิชาการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ สถาบันการพลศึกษา สามารถส่งได้ทั้งที่เป็นบทความวิชาการและบทความการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพลศึกษา วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพ การจัดการและบริหารพลศึกษาและกีฬา ทั้งนี้ต้องเป็นผลงานที่ไม่เคยลงตีพิมพ์ใดมาก่อน

2. การเตรียมบทความและงานวิจัยสำหรับตีพิมพ์

2.1 ความยาวของผลงาน 10 - 12 หน้า สำหรับบทความวิชาการและ 12 - 15 หน้า สำหรับรายงานการวิจัย (รวมตาราง, ภาพประกอบ, เอกสารอ้างอิง)

2.2 จัดทำสำเนา 4 ชุด พร้อม CD หรือ แผ่นบันทึกข้อมูล

2.3 เตรียมบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ความยาวอย่างละไม่เกิน 1 หน้า

2.4 กำหนดคำสำคัญภาษาไทยและ keywords ภาษาอังกฤษ อย่างละ 3 - 4 คำ

2.5 รูปแบบการนำเสนอประกอบด้วย บทนำ วิธีวิจัย ผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะที่ได้ผลจากการศึกษา/ การวิจัย เพื่อการนำไปประยุกต์ใช้ของกลุ่มบุคคลต่างๆ

3. รูปแบบการตีพิมพ์สำหรับการส่งผลงานก่อนลงตีพิมพ์

3.1 พิมพ์ใช้ตัวอักษร Browallia New ขนาด 16 และหัวข้อใช้ขนาด 18

3.2 ตั้งกั้นหน้า 1.2 " กั้นหลัง 1 " และกั้นบน - ล่าง 1 "

3.3 ตั้งเลขหน้า 0.49

3.4 ตั้งย่อหน้าแรก 0.5 "

3.5 พิมพ์ชื่อเรื่องกลางหน้า พิมพ์ชื่อเจ้าของผลงานพร้อมสถาบันใต้ชื่อชิตขวา กรณีที่ผู้เขียนมากกว่า 1 ท่าน ให้พิมพ์ชื่อชิตซ้ายและขวา ส่วนที่อยู่หรือข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลงานให้พิมพ์ลักษณะ footnote ท้ายหน้าบทคัดย่อ

3.6 การเขียนอ้างอิงแบบ APA (American Psychological Association) ดังตัวอย่าง

การอ้างอิงวารสาร

Cheung G.W.,& Rensvold, R.B. (2002). Evaluating goodness-of-fit indexes for testing measurement invariance. *Structural Equation Modeling*, 9(2), 133-255

ลัดดา พันธุ์กำเนิด และนฤพนธ์ วงศ์จตุรภัทร. (2549). ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของการกลัวความล้มเหลว การรับรู้ความสำคัญของการแข่งขัน และความวิตกกังวลก่อนการแข่งขันในนักกีฬาเยาวชน. *วารสารวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและกีฬา*, 4(1), 37-49

การอ้างอิงหนังสือ

Kohn, A. (1986). *The case against competition*. Boston: Houghton Mifflin.

Gill, D.L. (1992). Gender and Sport behavior. In T.S.Horn (Ed), *Advances in sport Psychology* (pp.143 - 160). Champaign, IL : Human Kinetics.

Academic Journal

Institute of

Physical Education